

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE SUCHÁ HORA

PROGRAMOVACIE OBDOBIE 2025 - 2034

Formulár č. Ú 1 - Hlavička dokumentu PHRSR

Názov:	Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Suchá Hora na roky 2025 - 2034
Územné vymedzenie :	Žilinský kraj, okres Tvrdošín , obec Suchá Hora – ŠÚJ 510076
Územný plán obce schválený:	Áno
Dátum schválenia PHRSR:	
Dátum platnosti:	2025 - 2034
Verzia	2.0.
Publikovaný verejne:	

Zdroj: vlastné spracovanie

Suchá Hora	
Erb	Vlajka
	
Základné údaje	
Kraj	Žilinský
Okres	Okres Tvrdošín
Región	Horná Orava
Poloha:	49°21'56"S 19°47'22"V
Nadmorská výška:	790 m n. m.
Rozloha	21,85 km ² (2 185 ha)
Počet obyvateľov:	1 483 (31. 12. 2024)
Hustota obyvateľstva:	67,87 obyv./km ²
Nacionále	
PSČ	027 13
ŠÚJ	510076
EČV	TS, AA, EL, *
Tel. predvoľba	+421-43
Oficiálne adresy	
Adresa:	Obecný úrad Suchá Hora
	Suchá Hora 252
	027 13 Suchá Hora
Web:	www.suchahora.eu
E-mail:	obec@suchahora.eu starosta@suchahora.eu
Telefón:	043 / 532 49 55, 539 72 22, 539 72 63
Fax:	043 / 532 49 55

OBSAH

1 ÚVOD	5
ANALYTICKÁ ČASŤ PROGRAMU HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA	13
2 ZÁKLADNÁ CHARAKTERISTIKA OBCE.....	14
2.1. HISTÓRIA OBCE	14
2.2. PRÍRODNÉ POMERY	15
2.3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA.....	22
2.4. DOPRAVA.....	28
2.5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE.....	30
2.6. OBYVATEĽSTVO.....	37
2.7. VZDELANIE A ZAMESTNANOSŤ	46
2.8. BÝVANIE	49
2.9. PODNIKATEĽSKÉ SUBJEKTY A INŠTITÚCIE	51
2.10. ŠKOLSTVO A VZDELANIE	55
2.11. SOCIÁLNA SFÉRA	57
2.12. ZDRAVOTNÍCTVO	59
2.13. ŠPORT	59
2.14. KULTÚRA	59
2.15. UBYTOVACIE ZARIADENIA	60
2.16. STRAVOVACIE A REŠTAVRAČNÉ SLUŽBY	61
2.17. CESTOVNÝ RUCH	61
2.18. REKAPITULÁCIA ROZPOČTU OBCE	62
2.19. SAMOSPRÁVA.....	67
2.21. IDENTIFIKÁCIA HLAVNÝCH VONKAJŠÍCH FAKTOROV ROZVOJA ÚZEMIA A ANALÝZA VPLYVU VONKAJŠIEHO PROSTREDIA NA VÝVOJ SITUÁCIE V ÚZEMÍ.....	67
2.22. EX-POST HODNOTENIE PREDCHÁDZAJÚCEHO PHRSR.....	68
3 SWOT ANALÝZY	69
3.1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ	71
3.2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE	72
3.3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA	73
3.4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO	73
3.5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE.....	74
3.6. SOCIÁLNA OBLASŤ A ZDRAVOTNÍCTVO.....	75
3.7. ŠKOLSTVO A ŠPORT.....	76
3.8. KULTÚRA.....	77
3.9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH	78
3.10 ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ	78
3.11 INFORMATIZÁCIA OBCE	79
3.12 PROBLÉMOVÁ ANALÝZA – HLAVNÉ ODVETVOVÉ DISPARITY A VYMEDZENIE CIEĽOVÝCH SKUPÍN SO SÚSTREDENOU PODPOROU OBCE SUCHÁ HORA.	80
STRATEGICKÁ ČASŤ PROGRAMU HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA	86
4 VÍZIA A POSLANIE OBCE SUCHÁ HORA.....	87
5 FORMULÁCIA A NÁVRH STRATÉGIE	90
PROGRAMOVÁ ČASŤ PROGRAMU HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA	98
5.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ	99
5.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE	99
5.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA.....	100
5.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO	101
5.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	102
5.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO.....	102
5.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT	103
5.8 PROGRAM 8. KULTÚRA.....	104
5.9 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH	105
5.10 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ	105
5.11 PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA OBCE	106
6 MERATEĽNÉ INDIKÁTORY	106
6.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ	106
6.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE	107
6.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA.....	108
6.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO	109
6.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	109

6.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO	110
6.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT	111
6.8 PROGRAM 8. KULTÚRA.....	112
6.9 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH.....	113
6.10 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ	114
REALIZAČNÁ ČASŤ PROGRAMU HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA	116
7 INŠTITUCIONÁLNE A ORGANIZAČNÉ ZABEZPEČENIE REALIZÁCIE PHRSR OBCE SUCHÁ HORA	117
7.1 SYSTÉM MONITOROVANIA A HODNOTENIA PLNENIA PHRSR	118
7.2 KOMUNIKAČNÝ PLÁN.....	120
8 AKČNÝ PLÁN	121
8.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ	121
8.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE	122
8.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA	124
8.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO	126
8.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	127
8.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO	129
8.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT	130
8.8 PROGRAM 8. KULTÚRA	132
8.9 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH	133
8.10 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ	134
8.11 PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA OBCE.....	135
FINANČNÁ ČASŤ PROGRAMU HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA.....	137
9 FINANČNÝ PLÁN PROGRAMU	138
9.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ	142
9.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE	143
9.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA	145
9.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO	146
9.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	147
9.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO	149
9.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT	150
9.8 PROGRAM 8. KULTÚRA.....	151
9.9 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH	152
9.10 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ	153
9.11 PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA OBCE.....	154
10 ZÁVER.....	156
11 POUŽITÁ LITERATÚRA	157

1 ÚVOD

Dokument „ Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Suchá Hora s výhľadom do roku 2034 (PHRSR) je strednodobý strategický dokument, ktorý na základe analýzy hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce stanovuje jeho strategické ciele a priority rozvoja. Je prostriedkom na napĺňanie vízie ďalšieho smerovania rozvoja obce. Programom hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Suchá Hora sa uskutočňuje podpora rozvoja na úrovni miestnej samosprávy s dôrazom na sociálnu, ekonomickú a kultúrnu sféru. Je to program cielených opatrení, navrhnutý pre oživenie sociálneho, ekonomického a kultúrneho rozvoja obce Suchá Hora, ktorý na základe výsledkov ročného hodnotenia bude priebežne aktualizovaný a doplňovaný.

Formulár č. Ú 2 - Zámer spracovania PHRSR

Zámer spracovania PHRSR	
Názov dokumentu	- Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Suchá Hora na roky 2025 - 2034
Forma spracovania	- pracovníkmi samosprávy, - s pomocou externých odborníkov (spolupráca),
Riadenie procesu spracovania	- pracovné skupiny boli zložené z vedenia obce, zamestnancov OcÚ, poslancov OcZ a komisií, - spracovania PHRSR sa zúčastnili aj RO organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti obce, - súčasťou prieskumu boli aj mimovládne organizácie a podnikateľské subjekty v obci, - zapojenie verejnosti a komunikácia s verejnosťou: zapojenie prostredníctvom dotazníkového prieskumu, informovanie prebiehalo formou webovej stránky obce, stránky obce na sociálnej sieti FB, prostredníctvom zasadnutí OcZ.
Obdobie spracovania	- PHRSR bol spracovaný v priebehu roka 2024 a 2025 - harmonogram spracovania je uvedený v nasledujúcej tabuľke.
Financovanie spracovania	- náklady na vlastné spracovanie boli financované z rozpočtu obce KZ 41.

Zdroj: Weisová, Bernátová: Strategické plánovanie samosprávy, Municipalia 2012

Formulár č. Ú 3 - Harmonogram spracovania PHRSR

Harmonogram spracovania PHRSR												
	2025											
Termín	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Úvod												
Analytická časť												
Strategická časť												
Programová časť												
Realizačná časť												
Finančná časť												
Záver												

Zdroj: Weisová, Bernátová: Strategické plánovanie samosprávy, Municipalia 2012

Bol spracovaný na základe zákona Národnej rady SR č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja (v znení n.p.), ktorý definuje Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce ako strednodobý programový dokument, obsahujúci analýzu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce, hlavné smery jej vývoja, ustanovenie cieľov, prvoradých potrieb a úloh vo všetkých oblastiach života obce. Súčasťou programu je aj návrh jeho administratívneho a finančného zabezpečenia. Zákon stanovuje aj úlohy, týkajúce sa vypracovávaní, schvaľovania, zabezpečenia plnenia a pravidelného vyhodnocovania predmetného programového dokumentu. Pri spracovaní programu boli rešpektované zásady regionálnej politiky vlády Slovenskej republiky a princípy regionálnej politiky Európskej únie zakotvené najmä v nariadení Rady (ES) č. 1266/1999 (nariadenie o štrukturálnych fondoch).

Formulár č. Ú 7 - Použité participatívne metódy

Metóda	Informovanie verejnosti	Získavanie názorov verejnosti	Zohľadnenie názorov verejnosti
Tlačené materiály			
Verejné informačné tabule	áno		
Informačné formuláre, tabuľky údajov,	áno		
Internetové stránky	áno		
Využitie existujúcich médií			
Zverejňovanie informácií v miestnej tlači	áno	áno	
Stretnutia			
Stretnutia s kľúčovými ľuďmi/skupinami	áno	áno	áno
Návšteva v dotknutom území	áno	áno	áno
Verejné vypočutie	áno	áno	áno
Využitie miestnych ľudí na získavanie názorov	áno	áno	áno
Rozhovory a prieskumy			
Dotazník pre záujmové skupiny	áno	áno	
Dotazník pre širokú verejnosť	áno	áno	
Poradné skupiny			
Miestne poradné skupiny	áno	áno	áno
Riešenie problémov			
Rokovanie bez prítomnosti moderátora/facilitátora	áno	áno	áno
Zdroj: vlastné spracovanie			

Program sociálneho, ekonomického a kultúrneho rozvoja obce Suchá Hora je súčasťou sústavy základných dokumentov podpory regionálneho rozvoja v Slovenskej republike. Táto sústava je členená na strategické a programové dokumenty vypracovávané na úrovni štátu, sektorov, samosprávnych krajov, regiónov a obcí a programové dokumenty Európskej únie (pre využitie zdrojov predstupových a štrukturálnych fondov).

Východiskové podklady

Podpora regionálneho rozvoja sa uskutočňuje v súlade s programovaním na základe:

Miestnej úrovne

- **Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce**, ktorý je strednodobý programový dokument spracovaný na úrovni obce.
- **Viacročný rozpočet**
- **KPSS**
- **ÚPN**

Národnej úrovne prostredníctvom dokumentov

- Partnerská dohoda Slovenskej republiky na roky 2021 – 2027 (ďalej aj „PD SR“) je základný strategický dokument s celoštátnym dosahom, ktorý vypracuje Slovenská republika (ďalej len „SR“) za účasti partnerov a ktorým sa stanoví stratégia, priority a opatrenia pre účinné a efektívne využívanie prostriedkov z fondov politiky súdržnosti Európskej únie (ďalej len „EÚ“) na programové obdobie 2021 – 2027. PD SR uzatvorí Slovenská republika s Európskou komisiou (ďalej aj „EK“).
- Národný program reforiem Slovenskej republiky (2018, 2019, 2020)
- Programové vyhlásenie vlády Slovenskej republiky na obdobie rokov 2020 – 2024
- Národná stratégia regionálneho a územného rozvoja Slovenskej republiky do roku 2030 (2017)
- Konceptia územného rozvoja Slovenska 2001 – v znení KURS 2011 – zmeny a doplnky č. 1 KURS 2001
- Národný infraštruktúrny plán Slovenskej republiky na roky 2018 – 2030, (2017) 11
- Zelenšie Slovensko – Stratégia environmentálnej politiky Slovenskej republiky do roku 2030 (Envirostratégia 2030)
- Strategický plán rozvoja dopravy SR do roku 2030 (2016)
- Akčný plán rozvoja elektromobility v Slovenskej republike (2019)
- Národná stratégia cyklistickej dopravy a cykloturistiky v Slovenskej republike (2015)
- Stratégia rozvoja cestovného ruchu do roku 2020 (2013)

- Aktualizovaná národná stratégia ochrany biodiverzity do roku 2020 (2014)
- Stratégia adaptácie Slovenskej republiky na zmenu klímy – aktualizácia (2018)
- Národná stratégia trvalo udržateľného rozvoja (2001)
- Koncepcia ochrany prírody a krajiny do roku 2030 (2019)
- Koncepcia implementácie Agendy 2030 v medzinárodnom prostredí (2017)
- Aktualizácia Národného programu podpory zdravia v Slovenskej republike (2014)
- Koncepcia Štátnej politiky zdravia Slovenskej republiky (2008)
- Akčný plán pre životné prostredie a zdravie obyvateľov Slovenskej republiky V. (2019)
- Strategický rámec v oblasti starostlivosti o zdravie pre roky 2014 až 2030 (2013)
- Integrovaný národný energetický a klimatický plán na roky 2021 – 2030
- Dokumenty/stratégie/plány SR vzťahujúce sa k plneniu jednotlivých kritérií základných podmienok

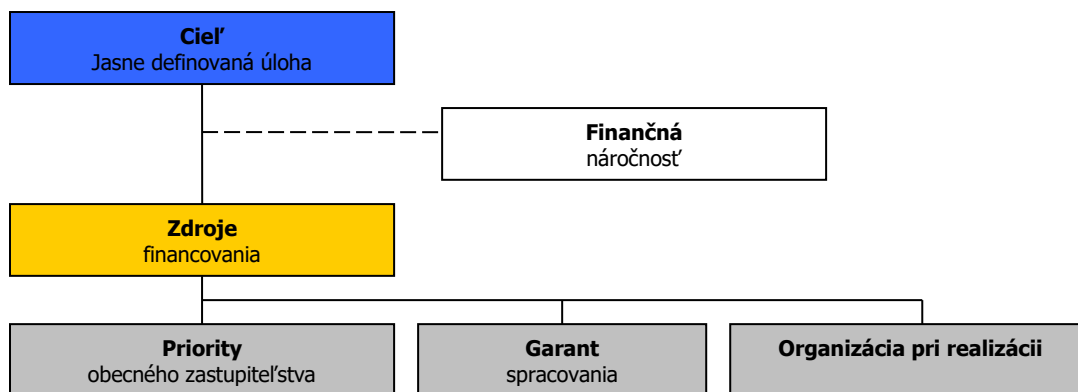
Nadnárodnej úrovne

- K programovým dokumentom Európskej únie pre využitie štrukturálnych fondov patria:
- Zmluva o fungovaní Európskej únie
- Rámcový dohovor OSN o zmene klímy (1994)
- Kjótsky protokol k Rámcovému dohovoru OSN o zmene klímy (1997)
- Agenda 2030 pre udržateľný rozvoj
- Ciele politiky EÚ v programovom období 2021 – 2027
- Rámcový dohovor o ochrane a trvalo udržateľnom rozvoji Karpát (2003)
- Stratégia EÚ pre Dunajský región
- Revízia Akčného plánu Stratégie EÚ pre dunajský región (júl 2019)
- BIELA KNIHA: Plán jednotného európskeho dopravného priestoru – vytvorenie konkurencieschopného dopravného systému účinne využívajúceho zdroj, COM(2011) 144 v konečnom znení
- Európska zelená dohoda (European Green Deal) publikovaná v decembri 2019, ktorá stanovuje plán opatrení s cieľom prechodu na plne klimaticky neutrálne hospodárstvo EÚ
- Európa 2020 Stratégia pre inteligentný a udržateľný rast podporujúci začlenenie,
- COM(2010) 2020 v konečnom znení
- Európska stratégia pre nízkoemisnú mobilitu (COM(2016) 501 z 20. 7. 2016)
- Plán prechodu na konkurencieschopné nízkouhlíkové hospodárstvo do roku 2050,
- COM(2011) 112 v konečnom znení
- Energetický plán do roku 2050 COM(2011) 885 v konečnom znení
- Nástroj na prepájanie Európy v oblasti dekarbonizácie hospodárstva a podpory využívania čistej energie
- Horizont Európa (2021 – 2027)
- LIFE (oblasť ochrany biodiverzity, prechodu na obehové hospodárstvo, adaptácie na zmenu klímy a podpory obnoviteľných zdrojov energie)
- Erasmus (oblasť rozvoja vzdelávania a odbornej prípravy zameraného na inteligentnú špecializáciu, priemyselnú transformáciu a podnikanie)
- Program pre sociálnu zmenu a inovácie v oblasti zamestnanosti a sociálneho začleňovania
- Európsky pilier sociálnych práv (2017)

Jednotlivé strategické dokumenty sú vypracovávané vo vzájomnej nadväznosti a postupnosti.

Implementácia

Implementácia Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Suchá Hora je zložitý a náročný proces. Za jeho realizáciu so zabezpečením všetkých väzieb na strategické a programové dokumenty SR a EÚ budú zodpovední predstavitelia samosprávy obce Suchá Hora. Návrh spôsobu implementácie bude treba dopĺňať v súlade s organizačnou štruktúrou samosprávneho úradu, jeho kompetenciami v nadväznosti na vývoj v oblasti legislatívy, predovšetkým v oblasti nakladania s finančnými prostriedkami. Pri posudzovaní jednotlivých projektov sme použili procesnú analýzu, ktorej hlavným cieľom bolo analyzovať proces premeny vstupov pomocou použitia súboru finančných, ľudských a technologických zdrojov.

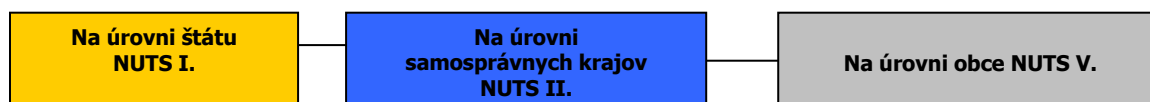
Finančné zabezpečenie

V zmysle zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja (v znení č. 309/2014 Z. z., 378/2016 Z. z., 58/2018 Z. z., 313/2018 Z. z., 221/2019 Z. z., 134/2020 Z. z.), sa financovanie regionálneho rozvoja realizuje na troch úrovniach: Na mikroregionálnej úrovni je možné rozvojové aktivity financovať jedine združovaním zdrojov nižšej úrovne, čiže obcí. Samosprávy nemajú spoločný zdroj financovania. V súčasnej situácii je možné rozvojové aktivity financovať buď z rozpočtov jednotlivých obcí v prípade individuálnych projektov alebo združením financií viacerých obcí v prípade spoločných projektov. V prípade financovania projektov majúci význam v kontexte priorít celého kraja zohráva významnú úlohu Žilinský samosprávny kraj a financovanie inštitúcií v jeho zriaďovateľskej kompetencii. Ďalšími doplnkovými zdrojmi, ktoré možno definovať na úrovni jednotlivých aktivít sú predovšetkým štrukturálne fondy EÚ. Ich využitie v rámci jednotlivých aktivít je možné stanoviť len indikatívne bez určenia výšky požadovanej podpory s cieľom prispieť ku koordinácii realizácie rozvojových aktivít.

- Pri zostavovaní finančného plánu a zaistovaní finančnej podpory je potrebné zamerať sa na tie opatrenia, ktoré sú nedostatočne podporované zo štátneho rozpočtu, alebo nie sú podporované vôbec.
- Pri zabezpečovaní základných potrieb občanov postupuje samospráva podľa zákona číslo 369/1990 Z.z. O obecnom zriadení a v zmysle zákona č. 138/1991 Zb. O majetku obcí v znení neskorších predpisov.
- Na plnenie svojich úloh má obce okrem finančných prostriedkov poukázaných od štátu v rámci delimitácie k dispozícii nasledovné financie: príjmy z miestnych daní a poplatkov, zdroje Štrukturálnych fondov Európskej únie v rámci programovacieho obdobia 2021 - 2027.

Zdroje a dokumenty

V súlade so snahou Slovenskej republiky o znižovanie rozdielov na úrovni rozvoja jednotlivých regiónov boli východiskom pri príprave Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Suchá Hora nasledovné strategické dokumenty:

Podporné materiály

Pri vypracovaní Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Suchá Hora boli použité aj prognostické údaje. Hlavnou úlohou prognostických údajov je podporiť vypracovanie tohto programu a zabezpečiť tým zvýšenie efektívnosti procesov strategického plánovania a kvality tohto dokumentu. Toto zabezpečenie je dané prepojením Systému strednodobého výhľadu hospodárskeho a sociálneho vývoja a vecnej roviny strategického plánovania.

Obec Suchá Hora má nasledovné možnosti čerpania mimorozpočtových zdrojov na dosahovanie svojich cieľov a priorít v zmysle stanovených tematických cieľov Agendy 2030 pre udržateľný rozvoj a cieľov politiky EÚ v programovom období 2021 – 2027:

Partnerská dohoda (ďalej len „PD“) - Partnerská dohoda Slovenskej republiky na roky 2021 – 2027 (ďalej aj „PD SR“) je základný strategický dokument s celoštátnym dosahom, ktorý vypracuje Slovenská republika (ďalej len „SR“) za účasti partnerov a ktorým sa stanoví stratégia, priority a opatrenia pre účinné a efektívne využívanie prostriedkov z fondov politiky súdržnosti Európskej únie (ďalej len „EÚ“) na programové obdobie 2021 – 2027. PD SR uzatvorí Slovenská republika s Európskou komisiou (ďalej aj „EK“).

Európska komisia zverejnila v máji 2018 návrh viacročného finančného rámca EÚ na roky 2021 – 2027 a návrh legislatívneho balíka pre politiku súdržnosti EÚ na programové obdobie 2021 – 2027.

Politika súdržnosti EÚ má aj nad'alej podporovať svoje dva hlavné ciele, ktorými sú:

Investovanie do rastu a zamestnanosti

Európska územná spolupráca

Pre programové obdobie 2021 – 2027 sa stanovilo päť osobitných cieľov politiky súdržnosti EÚ:

- 1. Inteligentnejšia Európa**
- 2. Ekologickejšia, nízkouhlíková Európa**
- 3. Prepojenejšia Európa**
- 4. Sociálnejšia Európa**
- 5. Európa bližšie k občanom.**

Jednotlivé členské štáty majú podľa návrhu všeobecného nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa stanovujú spoločné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde plus, Kohéznom fonde a Európskom námornom a rybárskom fonde a rozpočtové pravidlá pre uvedené fondy, ako aj pre Fond pre azyl a migráciu, Fond pre vnútornú bezpečnosť a Nástroj pre riadenie hraníc a víza (ďalej len „návrh všeobecného nariadenia EÚ“) povinnosť predložiť svoje partnerské dohody v súlade s princípom partnerstva.

Na úrovni SR sa uskutočnil proces identifikácie investičných priorít SR na roky 2021 – 2027 v rámci piatich cieľov politiky súdržnosti, ktoré sú súčasťou návrhu PD SR. Tento proces pozostával z niekoľkých etáp, do ktorých bolo zapojené široké spektrum odborníkov z radov ústredných orgánov štátnej správy, územnej samosprávy, akademickej obce, profesijných a záujmových združení, mimovládnych neziskových organizácií a pod. Aby sa zabezpečila čo najširšia reprezentatívnosť odborných pohľadov z celého Slovenska, bol v apríli 2019 uskutočnený online dotazníkový prieskum.

Výstupy dotazníkového prieskumu boli následne konzultované s príslušnými rezortmi – ministerstvami zodpovednými za tematické oblasti podpory v rámci jednotlivých cieľov politiky súdržnosti na programové obdobie 2021 – 2027. Súčasťou tohto procesu boli aj predbežné úvahy o tvorbe tzv. strategických projektov (projekty strategického významu). Pre príslušné ciele boli v spolupráci so sociálno-ekonomickými partnermi vypracované tzv. návrhové listy, v ktorých sa zadefinovali podrobnejšie návrhy opatrení aj s odôvodnením, prečo je potrebná ich realizácia, ďalej cieľová skupina, ktorej sa budú dotýkať, ale aj súlad s prílohou D Správy o Slovensku 2019 – požičným dokumentom EK.

Ďalším krokom bol analytický hierarchický proces, cieľom ktorého bolo prostredníctvom nezávislých hodnotiteľov (odborníci z analytických útvarov), prideliť identifikovaným prioritám v rámci jednotlivých cieľov váhy, tzn. zoradiť ich na základe troch hlavných kritérií – závažnosti, naliehavosti a realizovateľnosti. Výsledky tohto procesu boli predstavené v materiáli „Východiskový návrh priorít SR pre politiku súdržnosti 2021 – 2027“, ktorý schválila Rada vlády SR pre politiku súdržnosti 2021 – 2027 dňa 3. októbra 2019. Na základe tohto procesu bola zahájená aj príprava návrhu PD SR, ako hlavného strategického dokumentu SR pre využívanie fondov politiky súdržnosti EÚ po roku 2020.

Ciele PD SR

Cieľ politiky	Oblasť podpory
1. Inteligentnejšia Európa	Podpora opatrení na rozšírenie výskumných a inovačných kapacít a využívania pokročilých technológií
	Podpora budovania ľudských zdrojov vo výskume a vývoji
	Podpora budovania a modernizácie centrálnej infraštruktúry pre výskum a vývoj
	Podpora účasti slovenských subjektov v Európskom výskumnom a inovačnom priestore
	Využívanie výhod digitalizácie pre občanov, podniky a vlády
	Podpora rozvoja digitálneho a údajového hospodárstva a digitálna transformácia širšej ekonomiky, výskum a vývoj a aplikovanie
	moderných technológií s cieľom zvyšovať inovatívnu výkonnosť
	Slovenska a eliminovanie negatívneho dopadu digitalizácie na spoločnosť
	Modernizácia poskytovania verejných služieb
	Podpora budovania inteligentných regiónov a miest
	Podpora digitálnej pripojiteľnosti
	Posilnenie rastu a konkurencieschopnosti najmä malých a stredných podnikov, vrátane produktívnych investícií
	Podpora malého a stredného podnikania

	Internacionalizácia malého a stredného podnikania Podpora sieťovania podnikateľských subjektov Rozvoj zručnosti pre inteligentnú špecializáciu, priemyselnú transformáciu a podnikanie – ľudské zdroje pre inovatívne Slovensko a EÚ Podpora kvality terciárneho vzdelávania orientovaného na pracovný trh Digitálne a podnikateľské zručnosti Podpora opatrení na zlepšovanie energetickej efektívnosti a zníženia emisií skleníkových plynov Podpora využívania energie z obnoviteľných zdrojov Rozvoj inteligentných energetických systémov, sietí a uskladnenia mimo TEN-e Podpora adaptácie na zmenu klímy, prevencie rizík a odolnosti voči katastrofám Zlepšenie kvality vôd a stavu v zásobovaní vodou a čistení odpadových vôd Prechod na obehové hospodárstvo s dôrazom na odpadové hospodárstvo Zlepšenie ochrany prírody, krajiny, biodiverzity a ekosystémových služieb, Zabezpečenie prieskumu, sanácie a monitorovania environmentálnych záťaží Zlepšenie kvality ovzdušia Podpora udržateľnej multimodálnej mestskej mobility Prioritné oblasti podpory z ENRAF: podpora udržateľného rybárstva a ochrany vodných biologických zdrojov, podpora udržateľných akvakultúrnych činností, ako aj spracovania produktov rybolovu a akvakultúry a uvádzania týchto produktov na trh Cestná doprava Dobudovanie diaľničných spojení TEN-T Výstavba rýchlostných ciest Modernizácia a výstavba ciest I. triedy vrátane modernizácie mostov Zlepšenie regionálnej dopravnej obslužnosti Železničná doprava Modernizácia železničnej infraštruktúry zaradenej do siete TEN-T a železničných uzlov Podpora regionálnej železničnej dopravy Vodná doprava Modernizácia infraštruktúry vodnej dopravy zaradenej do TEN-T Pomoc prevádzkovateľom plavidiel vnútrozemskej plavby pri zavádzaní technológií ekologizácie plavidiel Adaptabilný a prístupný trh práce Kvalitné inkluzívne vzdelanie Záruka pre mladých Aktívne začlenenie a dostupné služby Potravinová a materiálna deprivácia Sociálne inovácie a experimenty Budovanie administratívnych a analyticko-strategických kapacít miestnych a regionálnych orgánov Prevenca negatívnych spoločenských javov a vytváranie bezpečného fyzického prostredia obcí, miest a regiónov Regionálna a miestna infraštruktúra pre pohybové aktivity a voľný čas Zlepšovanie manažmentu, služieb a infraštruktúry podporujúcich kultúrne dedičstvo, komunitný rozvoj a udržateľný cestovný ruch Umožniť regiónom a ľuďom riešiť sociálne, zamestnanecké, hospodárske a environmentálne vplyvy prechodu k cieľu Únie v oblasti klímy a klimaticky neutrálneho hospodárstva do roku 2050 na základe Parížskej dohody
2. Ekologickejšia nízkouhlíková Európa	
3. Prepojenejšia Európa	
4. Sociálnejšia Európa	
5. Európa bližšie k občanom	
Fond spravodlivej transformácie (FST)	

Zdroj: Oznámenie o strategickom dokumente, Partnerská dohoda 2021 - 2027, s.7 - 8, 2020.

Uplatnenie integrovaného prístupu

rozmer - 1

Rôzne aspekty života obce – environmentálny, hospodársky, sociálny a kultúrny – sú vzájomne prepojené a úspech v rozvoji samosprávy možno dosiahnuť len prostredníctvom integrovaného prístupu. Opatrenia týkajúce sa fyzickej obnovy sa v PHRSR skombinovali s opatreniami na podporu vzdelávania, hospodárskeho rozvoja, sociálneho začleňovania a ochrany životného prostredia. Predpokladom toho je rozvoj silných partnerstiev medzi miestnymi obyvateľmi, občianskou spoločnosťou, miestnym hospodárstvom a rôznymi úrovňami správy. Takýto prístup je osobitne dôležitý vzhľadom na vážnosť problémov, pred ktorými momentálne samospráva stojí. Tieto problémy siahajú od konkrétnych demografických zmien, cez dôsledky hospodárskej stagnácie v súvislosti s tvorbou pracovných miest a sociálnym pokrokom, až po dôsledky zmeny klímy. Reakcia na tieto problémy bude mimoriadne dôležitá na dosiahnutie inteligentnej, udržateľnej a inkluzívnej spoločnosti,

ktorá je cieľom politiky súdržnosti EÚ na programové obdobie 2021 - 2027. Politika súdržnosti EÚ má aj naďalej podporovať svoje dva hlavné ciele, ktorými sú: Investovanie do rastu a zamestnanosti a Európska územná spolupráca. Pre programové obdobie 2021 – 2027 sa stanovilo päť osobitných cieľov politiky súdržnosti EÚ: 1. Inteligentnejšia Európa, 2. Ekologickejšia, nízkouhlíková Európa, 3. Prepojenejšia Európa, 4. Sociálnejšia Európa a 5. Európa bližšie k občanom.

rozmer – 2

PHRSR obce Suchá Hora integruje všetky dokumenty na miestnej úrovni, ako aj ciele a priority národných strategických dokumentov a dokumentov EÚ. PHRSR obce Suchá Hora 2025 – 2034 nadväzuje na predchádzajúce PHRSR obce, územný plán obce, viacročný rozpočet. PHRSR obce integruje strategické dokumenty EÚ spoločne s dokumentmi z národnej úrovne.

rozmer – 3

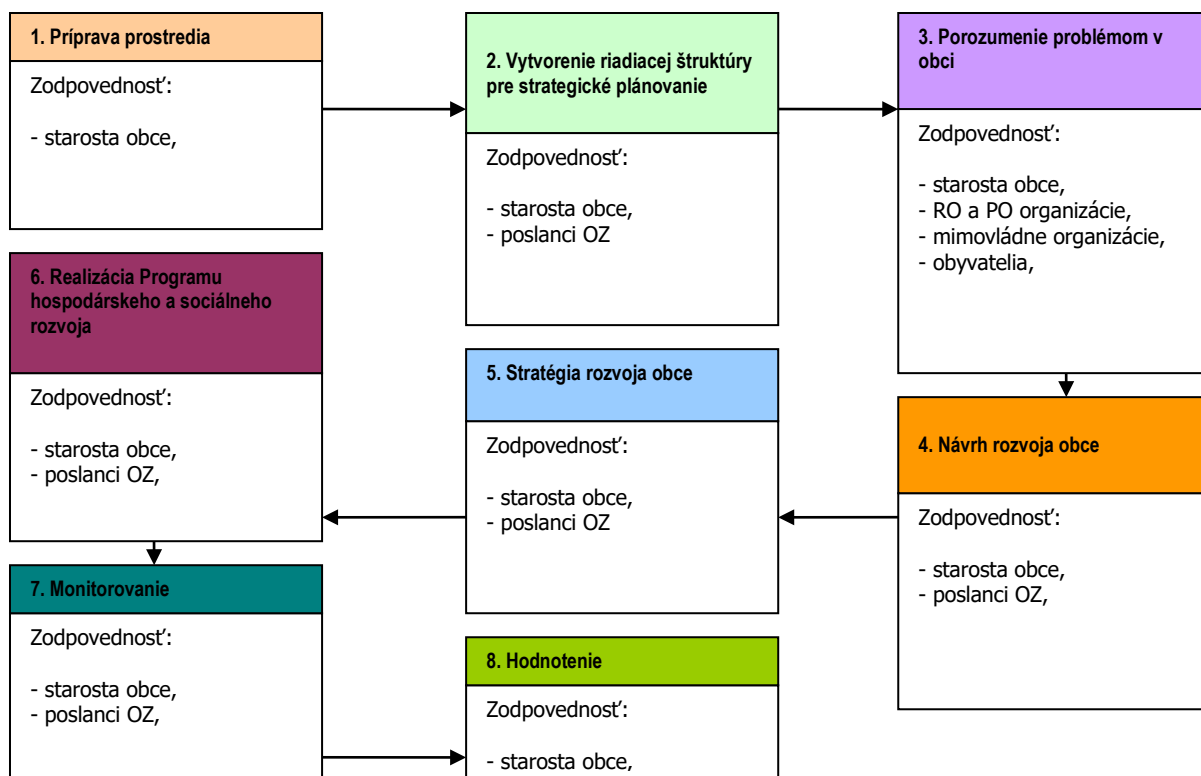
Integrovaný prístup bol uplatnený pri procese spracovania strategického dokumentu, kde boli zohľadnené predstavy, potreby a požiadavky jednotlivých zainteresovaných skupín, ako sú obyvatelia, rozpočtová organizácia v pôsobnosti obce, záujmové skupiny obyvateľov, podnikateľské subjekty, obec a jej jednotlivé orgány: poslanci OZ, starosta, komisie. V prípravnej fáze spracovania PHRSR sa integrovaný prístup využil prostredníctvom dotazníkového prieskumu, v rámci schvaľovacej fázy PHRSR bol návrh dokumentu zaslaný zainteresovaným skupinám na záverečnú úpravu, doplnenie a odsúhlasenie.

rozmer – 4

Integrovaný prístup bol uplatnený v prípade finančného zabezpečenia jednotlivých priorít a cieľov. Financovanie sa realizuje z viacerých zdrojov – verejných a súkromných. Verejné zdroje uplatňujú integrovaný prístup z hľadiska horizontálneho ako aj vertikálneho. Z horizontálneho hľadiska predstavuje kombinovanie viacerých možných zdrojov EÚ (Operačných programov). Z vertikálneho hľadiska sú integrované zdroje EÚ, úrovne SR, VÚC a nakoniec na najnižšej úrovni miestnej samosprávy.

PHRSR sa skladá z hlavného dokumentu a príloh, ktoré sú jeho neoddeliteľnou súčasťou.

Fázy strategického plánovania a definovanie zodpovednosti

1	Vyvolanie dopytu v obci Suchá Hora. Sformovanie prvej pracovnej skupiny. Určenie, koho je treba do prípravy PHRSR zapojiť. Spôsob oslovenia a prizvania ďalších účastníkov – dotazníkový prieskum. Príprava informačnej stratégie. Zapojenie všetkých účastníkov procesu.
2	Vytvorenie organizačnej a riadiacej štruktúry pre spracovanie PHRSR. Stanovenie pravidiel rokovania riadiacej štruktúry. Predstavenie cieľov, záujmov a potrieb všetkých účastníkov. Vytvorenie a zverejnenie mechanizmov pre aktívnu spoluúčasť verejnosti.
3	Uskutočnenie analýzy potrieb a zhodnotenie existujúcich zdrojov. Zhodnotenie silných a slabých stránok obce. Vymenovanie príležitostí a rizík a naznačenie trendov pre rozvoj obce v jednotlivých oblastiach.
4	hlavné hodnoty, ktoré tvoria jej základ a ktoré určujú pri spracovaní PHRSR smer, ktorým sa budú jednotlivé oblasti uberať, cieľ, ktorý má byť dosiahnutý a priority rozvoja, prekážky, ktoré bude nutné prekonať pri rozvoji, regionálne aj nadregionálne zdroje, ktoré je možné využiť na rozvoj. Plán postupných krokov a úloh na dosiahnutie stanovených cieľov a priorít.
5	Systém sledovania realizácie PHRSR. Spracovanie konečnej verzie PHRSR. Predloženie textu PHRSR na pripomienkovanie verejnosti. Schválenie PHRSR zastupiteľstvom. Uskutočňovanie plánu.
6	Ročné vyhodnocovanie plánu. Informovanie verejnosti o uskutočňovaní PHRSR. Priebežné vyhľadávanie a zapájanie nových partnerov. Nástroje umožňujúce uskutočniť zmeny v pôvodnom PHRSR.

Zdroj: Woleková, Mežianová, 2004, s.14 – 17.

**Analytická časť Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja
obce Suchá Hora
2025 - 2034**

2 ZÁKLADNÁ CHARAKTERISTIKA OBCE

Z hľadiska administratívneho členenia je obec sídlom okresu Tvrdošín súčasťou Vyššieho územného celku Žilina.

Základná charakteristika obce Suchá Hora (k 31.12.2014)

Kód obce	510076
Názov okresu	Tvrdošín
Názov kraja	Žilinský
Štatút obce	obec
PSČ	027 13
Telefónne smerové číslo	43
Prvá písomná zmienka o obci - meste - rok	1566
Nadmorská výška obce - mesta v m	790
Celková výmera územia obce [ha]	21,85
Hustota obyvateľstva na km ²	67,87
Zdroj: ŠÚ SR	

Obec Suchá Hora sa nachádza v severozápadnej časti okresu Tvrdošín, priamo pri hraniciach s Poľskou republikou. Podľa geomorfologického členenia leží na rozhraní Oravskej kotliny a Skorušinských vrchov, nadmorská výška stredu obce je 790 m. n. m. V štruktúre osídlenia bude obec plniť predovšetkým funkciu bývania ako aj rekreácie miestneho významu, so zachovaním lesohospodárskej činnosti, nezávadnej výroby a poľnohospodárstva. Sídlo Suchá Hora je funkčne previazané s obcou Hladovka, čo na základe funkčnoprevádzkových väzieb povedie v budúcnosti k priestorovému prepojeniu obidvoch obcí. 23% rozlohy katastrálneho územia obce Suchá Hora (511,45 ha) patrí do Chránenej krajinskej oblasti Horná Orava. Táto časť územia je vyhláškou MŽP SR č.420/2003 Z.z. zaradená do zón B, C a D, čo zodpovedá 4., 3., a 2. stupňu územnej ochrany podľa zákona č.543/2002 Z.z.. V katastri obce sa nachádzajú tieto zóny: Zóna B17 Sosnina, Zóna B18 Rudné, Zóna C12 Hladovské a Suchohorské bory, Zóna C13 Rudné II. a zóna D CHKO Horná Orava (PHRSR, 2015).

2.1 HISTÓRIA OBCE

Obec Suchá Hora vznikla počas valašskej kolonizácie. Prvá písomná zmienka o obci je z roku 1566. Spomína sa v daňových súpisoch pod menom Zucha ako novozaložená poddanská osada pána Thurzu. Patrila Oravskému panstvu. Jej názov bol spočiatku vo viacerých podobách. A. Kavuljak spomína, že v roku 1586 Platthyovci protestovali proti tomu, že F. Thurzo asi pred 25 rokmi (1561) založil dedinu Ztarahora údajne na území ich čimhovského majetku. Ďalšími názvami boli Suchahora (1593), Sucha hora (1598), Zucha hora (1604), Zucha Hora (1607) a Szucha Hora (1614). Dnešný názov Suchá Hora sa ustálil koncom 17. stor. Z histórie obce je zaujímavosťou, že v r. 1920-24 a počas niekoľkých mesiacov v roku 1939 patrila Poľsku. Po vzniku Československa 28. októbra 1918 ešte neboli určené presné hranice, lebo okolité štáty si robili nárok na časti niektorých okrajových regiónov Slovenska, medzi ktoré patrila aj Orava. Na spornom území sa mal 24. júla 1920 uskutočniť plebiscit. Tento plebiscit však bol zrušený a o hraniciach s Poľskom sa rozhodlo 10. júla 1920 na konferencii veľvyslancov v belgickom meste Spa. Suchá Hora spolu so susednou Hladovkou patrili medzi 15 obcí z Oravy a 13 obcí zo Spiša, ktoré boli pričlenené k Poľsku namiesto časti Tešínska, o ktorom sa vtedy takisto rokovalo a bolo začlenené k vtedajšiemu Československu. Rozhraničovacia komisia potom navrhla, aby sa oravská obec Nižná Lipnica, ktorá bola rozdelená na dve časti celá pripojila k Poľsku výmenou za Suchú Horu a Hladovku. Konferencia veľvyslancov si návrh osvojila 25. mája 1921, ale jej rozhodnutie sa vykonalo až v roku 1924, keď sa 12. marca vyriešila otázka Javoriny na Spiši. Zmeny hraníc sa uskutočnili aj v roku 1938 po mníchovskom diktáte (30. septembra 1938) a viedenskej arbitráži (2. novembra 1938). Československo bolo v októbri 1938 donútené odstúpiť Poľsku 7 obcí, medzi ktorými boli Suchá Hora a Hladovka na Orave, Skalité, Svrčinovec a Čierne na Kysuciach a Javorina a Lesnica na Spiši. No po napadnutí Poľska Nemeckom (1. septembra 1939) boli spomínané obce opäť pripojené k Slovensku. V minulosti viedla do Suchej Hory železnica z Kralovian a Trstenej, ktorá pokračovala do Nového Targu v Poľsku. Pôvodná železničná trať na Orave bola vybudovaná v 90-tych rokoch 19. stor. Jej posledný traťový úsek Tvrdošín – Suchá Hora bol odovzdaný do prevádzky 21. decembra 1899 a v roku 1904 bola predĺžená do Poľska. Železnica viedla 2 km severne od obce, pretože aj keď pôvodne mala viesť hneď poza dedinu, ľudia jej výstavbu nechceli povoliť,

lebo sa báli, že im podpáli dedinu a preto ju postavili tak ďaleko od obce. V budove bývalej železničnej stanice sídlil v období od 1. decembra 1918 do 30. júna 1948 Železničný colný úrad. V roku 1971 bola hlavne pre nevyhovujúci technický stav trate premávka na trati Trstená - Suchá Hora zrušená. V obci fungoval cestný hraničný priechod do Poľska Suchá Hora - Chochotów. Jeho fungovanie bolo ovplyvňované politickými pomermi. Po II. svetovej vojne bol otvorený 17. júla 1956 a najskôr slúžil len pre československých občanov. Od 1. júna 1961 začal slúžiť aj obyvateľom Poľska. V rokoch 1965-81 slúžil iba obyvateľom bývalých socialistických krajín. Po politických udalostiach v Poľsku v roku 1981 bol zatvorený. Znovuotvorený bol 1. mája 1991 v rámci malého pohraničného styku medzi vtedajším Česko-slovenskom a Poľskom. Od 1. augusta 1996 bol otvorený nepretržite a začal slúžiť občanom všetkých krajín sveta. Po vstupe Slovenska do Schengenského priestoru (21. decembra 2007) boli hraničné kontroly úplne zrušené a hranica prestala byť politickou bariérou (10.7.2025, <http://www.suchahora.eu/sk/obec-sucha-hora/vseobecne-informacie/historia-obce>).

Vymedzenie územia

Sídlo Suchá Hora sa nachádza vo východnej časti okresu Dolný Kubín pri hraniciach s Poľskou republikou v spádovom území sídla Trstená, od ktorého je vzdialené 16 km. Katastrálne územie má pretiahnutý tvar v smere S-J. Prepojenie územia s ostatnými sídlami je štátnou cestou II/520. Dopravné spojenie je zabezpečené autobusovou dopravou SAD. Primárnou funkciou sídla je obytná a doplnkovou je poľnohospodárska výroba. Špecifickou funkciou v sídle je pohraničný prechod, ktorý do značnej miery ovplyvňuje rozvoj obce a jej aktivity. Riešené územie tvorí súčasný intravilán obce rozšírený o rozvojové plochy po jeho obvode. Z hľadiska funkčného využitia je tvorené plochami bývania, občianskej vybavenosti, poľnohospodárskej výroby, dopravy, športu, cintorína a poľnohospodárskym pôdnym fondom. Obec Suchá Hora sa nachádza na južnom okraji Oravsko Nowotarskej kotliny v nadmorskej výške 790 m.n.m. Vyvinula sa ako prícestná radová dedina bez zvýrazneného ústredného priestoru (PHRSR, 2015).

2.2 PRÍRODNÉ POMERY

Geomorfológia

Na geologickej stavbe územia sa podieľajú jednotky neogénu a vnútrokarpatského paleogénu. Obec Suchá Hora leží na rozsiahlom ľadovcovom kuželi vymodelovanom v období kvartéru potokmi vytekajúcimi z veľkých ľadovcov Západných Tatier. Podľa geomorfologického členenia Slovenska patrí riešené územie obce Suchá Hora do dvoch geomorfologických celkov - Oravskej kotliny a Skorušinských vrchov (oddiel Oravská Magura). Oravská kotlina vyplňa severnú a strednú časť riešeného územia, postupne smerom na juh prechádza do dolných svahov Skorušinského pohoria. Výškové rozpätie záujmového územia je približne od 705 m.n.m. do 1115 m.n.m., nadmorská výška stúpa od severozápadu katastrálneho územia na juhovýchod. Priemerná nadmorská výška je 790 m.n.m. (ÚPN, 2012, s.7). Pestrá geologická minulosť podmienila na malom území vznik viacerých špecifických prírodných zvláštností: takmer pravidelné striedanie sa vrškov a dolín v smere od severu na juh, alebo opačne — pásmité pohoria usporiadané kulisovite niekoľkokrát za sebou; bradlové pásmo tiahnuce sa dolinou rieky Oravy a vystupujúce na povrch v podobe vápencových skaliek; vápencovo - dolomitické horniny, ktoré v dávnych geologických dobách boli nasunuté na iné horniny a vonkajšími činiteľmi (voda, slnko, vietor), boli rozrušené a v súčasnosti tvoria „príkrkové trosky“ so svojráznymi druhmi rastlínstva a živočíšstva. Základ tunajším horopisným celkom dali niekoľkokrát sa opakujúce tektonické pohyby v starších a mladších tret'ohorách. Hrubé geomorfologické obrysy spôsobili v pohoriach a kotlinách horotvorné pohyby v mladších tret'ohorách, keď vyzdvihnutím vznikli horské celky a poklesom zasa kotliny. Medzi jednotlivými fázami tektonických pohybov existovali aj obdobia relatívneho pokoja, počas ktorých sa nerovnosti reliéfu zarovnávali. Zvyškami takéhoto plochého zarovnaného reliéfu sú plošiny, ktoré môžeme vidieť pozdĺž rieky Orava a na úpäti okolitých pohorí, široké ploché chrbty v pohoriach a kotlinách. Začiatkom štvrtohôr nastali veľké zmeny v podnebí. Silné ochladenie klímy viedlo ku vzniku ľadových dôb. V tomto období tu existoval rozsiahly ľadovcový štít, ktorý v čase najväčšieho rozsahu siahal zo Škandinávie až k severnému úpätiu Karpát a Sudet. Opisovaná oblasť ležala vtedy v tzv. príľadovcovej (periglaciálnej) zóne, kde vládlo studené tundrové podnebie. V krátkych letných obdobiach sa horské potoky menili na mocné prívalové toky a z dolín vynášali materiál. Pri vyústení potokov do Oravskej kotliny sa so zmenšením spádu zmenšila aj unášacia sila vody a materiál sa ukladal. Vznikli tak náplavové kužele. Zvlášť výrazný je náplavový kužel v Oravskej kotline. Väčšie toky, ako Orava, ukladali materiál na dne svojich dolín v podobe širokých aluviálnych nív. Ľadovú dobu v pleistocéne (staršie štvrt'ohory) niekoľkokrát prerušilo

oteplenie podnebia v medziládových (interglaciálnych) dobách, ktoré spôsobilo ústup ľadovcov. V medziládových dobách mali rieky menej materiálu, ale zato väčšiu eróznú energiu, takže rozrezali a odniesli materiál, ktorý uložili v ľadových dobách. Tým sa sformovali riečne terasy. Pozdĺž rieky Oravy sa v pleistocéne vytvorilo niekoľko terasových stupňov. Najzreteľnejšie sú vo výške 4-10, 20, 70 až 80 m nad aluviálnou nivou Oravy. V mladších štvrtohorách sa na modelovaní a pretváraní povrchu i naďalej podieľa významnou mierou tečúca voda a povrchové toky si neustále prehlbovali svoje koryto. Okrem nej to bola erózia pôdy, najmä zosuny a vôbec procesy svahovej modelácie, ktoré sú veľmi časté vo flyšovej časti opisovanej oblasti. Čím ďalej tým väčšiu reliéfovú úlohu v súčasnosti zohráva človek a v posledných desaťročiach stojí medzi reliéfovými činiteľmi na prvom mieste (napr. vybudovanie vodnej nádrže Orava, regulácie tokov a pod.).

Dotknuté lokality sú z hľadiska svahovitosti, expozície, kamenitosti a hĺbky pôdy zaradené do nasledovných skupín (5. 6. = miesto kódu):

- 0 0 - rovina bez prejavu plošnej vodnej erózie 0° - 1° aj s možnosťou prejavu plošnej vodnej erózie
- 2 1 - mierny svah 3° - 7°, južná expozícia aj východná a západná expozícia. Slabo skeletovité pôdy (obsah skeletu v povrchovom horizonte 5 - 25 %, v podpovrchovom horizonte 10 - 25 %), hlboké pôdy (60 cm a viac).
- 2 4 - mierny svah 3° - 7°, južná expozícia aj východná a západná expozícia. Stredne skeletovité pôdy (obsah skeletu v povrchovom horizonte 25 - 50 %, v podpovrchovom horizonte 25 - 50 %), stredne hlboké pôdy (30 - 60 cm).
- 4 1 - stredný svah 7° - 12°, južná expozícia aj východná a západná expozícia. Slabo skeletovité pôdy (obsah skeletu v povrchovom horizonte 5 - 25 %), v podpovrchovom horizonte 10 - 25 %) (ÚPN, 2012, s.54).

Geologické pomery

Základným typom reliéfu v Oravskej kotline je reliéf kotlinových pahorkatín. Z hľadiska typologického členenia reliéfu má Oravská kotlina prolúviálno-fluviálny reliéf. Rieky, ktoré stekali z prilahlých pohorí, vytvorili z glaciálno-fluviálnych nánosov náplavové kužele, modelovali svoje doliny a súčasne rozrezali dno kotliny na niekoľko plochých tabúlí. Okrem neogénnych usadenín v Oravskej kotline a mizivého zastúpenia bradlového pásma v Budínskej Magure pri Tapešove, patrí územie vonkajšiemu flyšovému oblúku západokarpatskej sústavy. Z tohto prehľadu vyplýva, že veľkú časť územia zaberajú flyšové pohoria, vytvorené flyšovými horninami, ktoré vznikali v paleogénnom mori (staršie tretohory), predovšetkým z materiálu pobrežných častí a mali charakter pieskovcov až zlepcov, ílovcov až slieňov. Tieto horniny sa v mnohonásobných sériách striedali a vytvárali typický flyš. Na území sú to predovšetkým horniny tzv. magurského flyšu, ktoré sa v ďalších geologických dobách intenzívne zvrásňovali spolu so a Oravsko - magurskou jednotkou. Budovanie neogénnej Oravskej kotliny spadá do obdobia, kedy rieky znášali do svojich údolí a kotlín veľké množstvo zvetralého materiálu. Hlavnú výplň Oravskej kotliny tvoria tmavošedé i svetlošedé, zelenošedé a modrozelené íly, miestami vápnité alebo piesčité. Zriedkavejšie obsahujú šošovky šedých sludnatých pieskov až pieskovcov a ojedinele lignitové sloje. Ako dokazujú staršie i nové vrstvy, dosahuje mocnosť neogénu v Oravskej kotline vyše 300 m.

Pôdne pomery

Prevládajúcim pôdnym typom sú luvizeme, glejové pôdy, kambizeme a organozeme. Pôdna reakcia sa pohybuje v rozsahu pH 3,5-6,5. Tieto pôdy vznikli na sprašových sedimentoch a na miestach budovaných vápencami. Tieto pôdy sa síce dobre obrábajú, avšak ich bonita nie je vysoká. Tunajšie pôdy sa viažu na horniny, ktoré vznikli usadením bahna v neogénnych kotlinách. Rozmiestnenie pôdných typov podmieňuje predovšetkým výšková zonálnosť v menšej miere geologické a hydrologické pomery. Úpätia pohorí a Oravskú kotlinu, kde je vlhšie a chladnejšie podnebie, pokrývajú ilimerizované pôdy (luvizeme) a pseudogleje (oglejené pôdy). Svahy pohorí s kryštallickými horninami do výšky 1 000 - 1 200 m n.m. pokrývajú hnedé lesné pôdy (kambizeme). Je to najrozšírenejší pôdny typ, zväčša pokrytý lesom. Nad hnedými pôdami do výšky 1 800 m n.m. vystupujú podzoly, pokryté ihličnatými lesmi a kosodrevinou (Babia hora). Najvyššie polohy nad hranicou lesa zaberajú alpske mačinové pôdy. Na vápencoch a dolomitoch je výšková zonálnosť porušená. Súvislý pokryv vo vápencových oblastiach bez ohľadu na nadmorskú výšku tvoria rendziny. V zamokrených depresiách, kde sa dlho hromadila rašelina, vznikla rašelinová pôda. Vyskytuje sa hlavne severne od obce Suchá Hora. V dotknutých lokalitách sa na pôdotvorných substrátoch vyvinuli nasledovné typy pôd: 57- pseudogleje typické na sprašových a polygénnych hlinách, na povrchu stredne ťažké až ťažké (veľmi ťažké), 66 – kambizeme typické kyslé na flyši, stredne ťažké až ľahké, 71 - kambizeme pseudoglejové na svahových hlinách, stredne ťažké až ťažké (veľmi ťažké) (PHRSR, 2015).

Pôdne druhy

Podľa percentuálneho obsahu jednotlivých zrnitostných frakcií sa pôdy triedia na tzv. pôdne druhy. Pre tento účel je zostavených viacero národných i medzinárodných klasifikácií. Pre vyjadrenie zrnitosti pôd sa u nás najviac používa Nováková klasifikácia. Táto triedi pôdy na 7 druhov podľa obsahu hrubého ílu (frakcie pod 0,01 mm). Pozitívom takejto klasifikácie je dobrá zrozumiteľnosť pre užívateľov v praxi. Dovoľuje pomerne presne klasifikovať pôdne druhy už v teréne. Kategorizácia pôdných druhov podľa obsahu častíc <0,01 mm a zastúpenie pôdných druhov na poľnohospodárskych pôdach Slovenska je nasledovné:

Kategorizácia pôdných druhov		
Kategória zrnitosti	Obsah častíc < 0,01 mm	Zastúpenie v %
pôdy ľahké	- piesočnaté (0 - 10%)	6,4
	- hlinitopiesočnaté (10 - 20%)	
pôdy stredne ťažké	- piesočnatohlinité (20 - 30%)	73,2
	- hlinité (30 - 45%)	
pôdy ťažké	- íloviťohlinité (45 - 60%)	17,1
	- ílovité (60 - 75%)	
pôdy veľmi ťažké	- íly (> 75%)	3,3

Zdroj: http://www.podnemapy.sk/portal/reg_pod_infoservis/pd/pd.aspx

Zastúpenie pôdných druhov v okrese v %					
	Kategória eróznej ohrozenosti				
	ľahké piesočnaté, hlinitopiesočnaté	stredne ťažké piesočnatohlinité	hlinité	ťažké íloviťohlinité	veľmi ťažké ílovité, íly
Tvrdošín	8,57	40,00	47,69	3,74	-
Žilinský kraj	3,91	51,28	25,88	18,86	0,06

Zdroj: http://www.podnemapy.sk/portal/reg_pod_infoservis/pd/pd.aspx

Pôdne typy

Pôdny typ je základnou identifikačnou jednotkou morfogenetikkej i agronomickej kategorizácie pôd. Zahŕňa v sebe skupinu pôd charakterizovanú rovnakou stratigrafiou pôdneho profilu, t.j. určitou kombináciou diagnostických horizontov, ako výsledok kvalitatívne špecifického typu pôdotvorného procesu, ktorý sa vyvíjal a vyvíja v rovnakých hydrotermických podmienkach pod približne rovnakou vegetáciou. Pôdne typy sú definované súborom diagnostických horizontov a ich najdôležitejších vlastností získaných dlhodobým vývojom v prírodných podmienkach i kultiváciou. Nižšími kategóriami klasifikačného systému pôd sú subtyp, varieta, forma. Na Slovensku je nasledujúca štruktúra pôdných typov poľnohospodárskych pôd: (http://www.podnemapy.sk/portal/reg_pod_infoservis/pd/pd.aspx, 10.2.2015):

Zastúpenie pôdných typov v okresoch a krajoch SR (% z poľnohospodárskej pôdy)																
Okres	FM	ČA	ČM	RM	HM	LM	KM	PZ	PG	RA	OM	SK,SC	LI,RN	GL	KT	zrážy
Tvrdošín	6,19	-	-	-	-	2,15	65,66	-	15,58	3,47	0,28	-	-	1,89	-	4,78
ŽI kraj	8,29	1,51	-	1,21	-	1,44	61,48	0,48	8,41	10,52	0,26	-	0,05	1,25	-	5,1

Zdroj: http://www.podnemapy.sk/portal/reg_pod_infoservis/pt/pt.aspx

Zastúpenie kategórií bodových hodnôt pôd

Pre účely praktickej realizácie poznatkov o produkčnej schopnosti pôd bolo potrebné vykonať integrované hodnotenia vzťahov medzi vlastnosťami pôdno-ekologických jednotiek (BPEJ), faktormi prostredia a dostupnými údajmi o úrodách plodín a tak vytvoriť relevantnú sústavu hodnotenia produkčného potenciálu poľnohospodárskych pôd, ktorá je vyjadrená v 100-bodovej stupnici, (od 100 do 1 BH BPEJ), resp. v príslušných kategóriách. Vyššie bodové hodnoty vyjadrujú vyšší produkčný potenciál pôdy a nižšie naopak nižší produkčný potenciál pôdy (http://www.podnemapy.sk/portal/reg_pod_infoservis/bh/bh.aspx, 5.2.2015).

Zastúpenie kategórií bodových hodnôt pôd (% z poľnohospodárskej pôdy)											
Okres	Zastúpenie kategórií bodových hodnôt (%)										Bodová hodnota (body)
	0-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	
Tvrdošín	4,78	34,15	12,71	41,31	5,83	1,21	-	9,91	20,40	17,50	52,20
Žilinský kraj	5,09	27,62	19,18	25,69	15,99	4,26	1,74	0,44	-	-	29,88

Zdroj: http://www.podnemapy.sk/portal/reg_pod_infoservis/pd/pd.aspx

Nasledujúca tabuľka prezentuje vývoj štruktúry pôdneho fondu v obci Suchá Hora od roku 2014.

Výmera územia v ha.

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Celk. výmera úz. obce	2 185,5	2 185,5	2 185,5	2 185,5	2 185,5	2 185,5	2 185,5	2 185,5	2 185,5	2 185,5	2 185,5
Pol'nohosp. pôda - spolu	1 457,4	1 457,3	1 457,2	1 454,9	1 454,7	1 454,6	1 454,4	1 454,4	1 454,1	1 453,8	1 453,2
- orná pôda	283,3	283,2	283,2	283,1	283,0	283,0	282,9	282,9	282,8	282,5	282,2
- záhrada	3,3	3,3	3,3	3,3	3,3	3,3	3,2	3,2	3,2	3,2	3,2
- trvalý trávny porast	1 170,8	1 170,8	1 170,7	1 168,6	1 168,4	1 168,3	1 168,3	1 168,2	1 168,1	1 168,0	1 167,8
Nepol'noh. pôda - spolu	728,0	728,2	728,2	730,5	730,8	730,8	731,0	731,1	731,4	731,7	732,3
- lesný pozemok	525,4	525,4	525,4	526,9	526,9	526,9	526,9	526,9	526,9	526,9	526,9
- vodná plocha	15,8	15,8	15,8	15,8	15,8	15,8	15,8	15,8	15,8	15,8	15,8
- zast. plocha a nád.v.	68,6	68,7	68,8	69,2	69,3	69,3	69,4	69,5	69,6	69,9	70,3
- ostatná plocha	118,3	118,2	118,3	118,6	118,8	118,8	119,0	118,9	119,0	119,1	119,3

Zdroj: 10.5.2025, ŠÚ SR, DataCubes,

Štruktúra výmer územia sa v priebehu sledovaného obdobia zmenila málo významne. V roku 2024 boli poľnohospodárske pôdy zastúpené v rozlohe 1453,2 ha. Nepoľnohospodárska pôda bola zastúpená 732,3 ha. Lesné pozemky boli v rozlohe 526,9 ha. K najväčším zmenám došlo v prípade trvalých trávnatých porastov (1167,8 ha). K miernemu nárastu došlo v prípade zastavaných plôch a nádvorí, ktoré stúpili na 70,3 ha. Vodné plochy rozlohu nemennili.

Hydrologické pomery

Hydrogeologické pomery úzko súvisia s geologickou stavbou územia a sú závislé najmä od priepustnosti jednotlivých horninových komplexov. Z hydrogeologického hľadiska môžeme riešené územie rozdeliť na:

Hydrogeologický celok sedimentárneho neogénu Oravská kotlina - neogénny komplex sedimentov tvoria prevažne nespevnené horniny, štrky, piesky, íly miestami s lignitmi. Neogénne sedimenty sú uložené vo vrstvách, kde striedanie nepriepustných a priepustných polôh spôsobuje, že hladiny podzemných vôd v nepriepustných sedimentoch sú napäté. Podmienky obehu a dopĺňovania podzemných vôd u priepustných sedimentoch neogénu ovplyvňuje kryhovitá stavba výplne kotlín, granulometrické zloženie sedimentov, mocnosť a úložné pomery. Zvodnenie sedimentov je slabé, v oblasti Oravskej kotliny sa predpokladá, že zvetrané piesky a zlepenca sú na južnom okraji panvy. Priepustnosť horninového prostredia možno hodnotiť ako slabú - puklinovo – vrstvomú

Hydrogeologický celok paleogénnych sedimentov - Skorušinské vrchy je z hydrogeologického hľadiska významnejší. Bazálne súvrstvia paleogénnych sedimentov sa vyznačujú vertikálnou litologickou a granulometrickou zmenou. Od bázy smerom do nadložia dochádza k pozvoľnému prechodu od zlepenecov do pieskovecov až siltovcov. Táto skutočnosť sa prejavuje aj rozdielnou priepustnosťou vo vertikálnom smere. Petrograficky charakter zlepenecov umožňuje popri puklinovej i pórovú priepustnosť. V tomto komplexe je plytký obeh podzemných vôd, ktoré vystupujú na povrch vo forme vrstvených, puklinových, erózných a pretekavých prameňov. Tieto pramene sa vyznačujú malou a nestálou výdatnosťou. Hlbinná cirkulácia prebieha v oblastiach, kde bazálne súvrstvia zostupujú do väčších hĺbok. Priepustnosť horninového prostredia možno hodnotiť ako dobrú - pórovo - puklinovú.

Hydrograficky patrí riešené územie k povodiu Jelešnej. V katastri sa vyskytujú iba malé pravostranné prítoky. Režim odtoku je dažďovo-hmlavý s najvyššími prietokmi v marci a najnižšími v septembri (PHRSR, 2015).

Jelešňa je ľavostranný prítok Čiernej Oravy a meria približne 24 km. Pramení v Skorušinských vrchoch, v podcelku Oravická Magura, v masíve Magury (1 231,7 m n. m.), neďaleko slovensko-poľskej štátnej hranice, v nadmorskej výške cca 1 080 m n. m. Od prameňa tečie najprv na sever, na území Skorušinských vrchov priberá len kratšie prítoky z oboch strán. Po vstupe do Oravskej kotliny sa pri obci Hladovka (715 m n. m.) stáča na severozápad a začína silne meandrovať. Za Hladovkou priberá prvý väčší prítok, pravostranný Tvorkov potok, tečie územím rašelinísk, ďalej priberá sprava Červený potok (679,3 m n. m.), podteká most zrušenej železničnej trate a následne tečie ako hraničný tok. Oddeluje v podstate slovenskú časť Oravy od poľskej časti regiónu. Na tomto úseku priberá len kratšie prítoky prevažne zo slovenskej strany a ďalej podteká cestný most v blízkosti hraničného prechodu Trstená – Chyžné. Zľava potom priberá Zimník, rieka tečie už prevažne západným smerom a na hraničnom kameni III/29a pokračuje hranica na sever, kým koryto Jelešne pokračuje na západ. Do vodnej nádrže Orava sa vlieva na katastrálnom území Trstenej v nadmorskej výške 601 m n. m., ďaleko od najbližšieho osídlenia. Stredný a dolný tok rieky je chráneným územím (CHA Jelešňa), ochraňuje sa biotop vydry riečnej. Pred výstavbou vodnej nádrže ústila Jelešňa priamo do Čiernej Oravy na území zaniknutej obce Oravské Hámre (10.7.2025, <https://sk.wikipedia.org/wiki/Jele%C5%A1%C5%88a>).

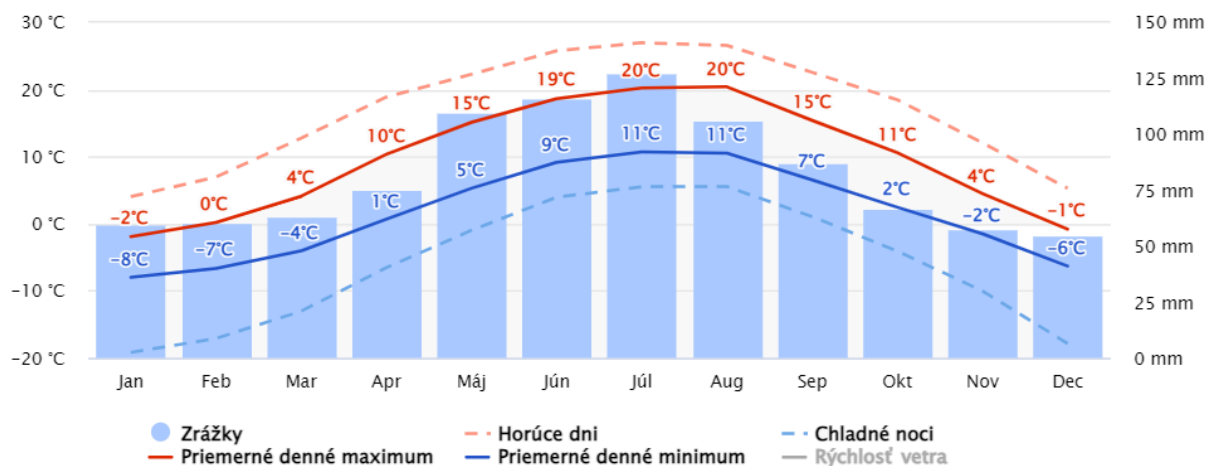

Klimatické pomery

Zemepisná poloha a nadmorská výška spôsobujú, že opisované územie leží z väčšej časti v chladnej oblasti. Iba dolina rieky Orava má o niečo teplejšie podnebie a patrí do mierne teplej oblasti. Najchladnejším mesiacom roka, ako všade na Slovensku, je v dlhodobom priemere január a jeho priemerné teploty kolíšu od -4°C do -7°C , napr. v obci Oravská Polhora (810 m n. m.) je priemerná januárová teplota $-5,7^{\circ}\text{C}$, v Oravskej Lesnej (769 m n. m.) - $6,3^{\circ}\text{C}$, v Oravskej Magure a v Oravských Beskydách od -6°C do -7°C a v najvyšších miestach Oravských Beskyd i nižšia ako -7°C . Hoci výškové rozpätie je veľké, v teplotách vzduchu zimných mesiacov nie sú zvlášť veľké rozdiely - napr. výškový rozdiel medzi dnom Oravskej kotliny, kde obec leží, a Babou horou (od obce vzdialenou cca. 20 km) je okolo 1 000 m a rozdiel ich teplôt v januári je iba $2 - 3^{\circ}\text{C}$. Tento jav je charakteristický pre celé Slovensko a súvisí práve s veľkou členitosťou reliéfu, ktorá umožňuje v zime vznik teplotných inverzií. Ťažší studený vzduch vyplní často i niekoľko dní kotliny a doliny a podmieňuje vznik hmlistého mrazivého počasia, zatiaľ čo vo vyšších polohách môže byť jasné a teplejšie počasie. Väčšiu závislosť teploty od nadmorskej výšky možno pozorovať v najteplejšom mesiaci roka - júli.

Suchá Hora

49.37°N, 19.79°E (793 m n. m.).
 Model: ERA5.

Obrázok: Priemerný úhr zrážok

Zdroj: <https://www.meteoblue.com/sk/>

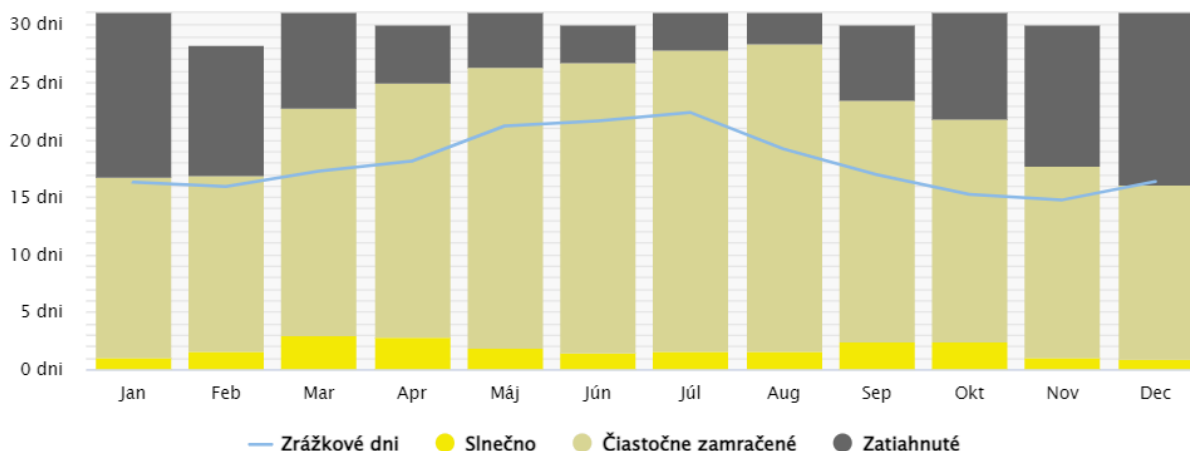
Priemerné denné maximum (plná červená čiara) zobrazuje maximálnu teplotu priemerného dňa v každom mesiaci pre obec Suchá Hora. A naopak, "priemerné denné minimum" (plná modrá čiara) zobrazuje priemernú minimálnu teplotu. Horúce dni a studené noci (prerušovaná červená a modrá čiara) ukazujú priemer najhorúcejších dní a najstudenejších nocí v každom mesiaci za posledných 30 rokov.

Suchá Hora

49.37°N, 19.79°E (793 m n. m.).

Model: ERA5T.

Obrázok: Slnecné, oblačné a daždivé dni v Suchoj Hore

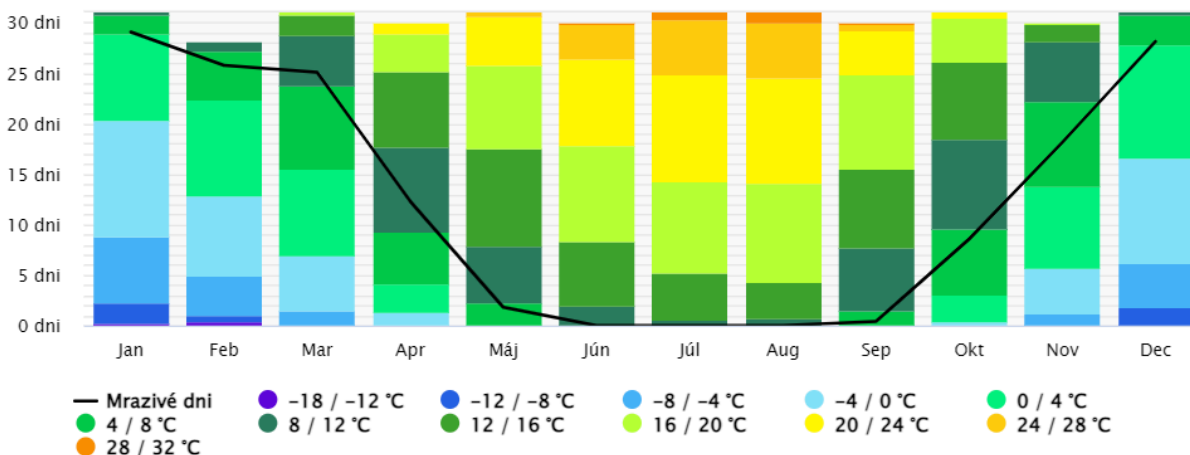
Zdroj: <https://www.meteoblue.com/sk/>

V Oravskej Polhore a v Oravskej Lesnej sa priemerná júlová teplota pohybuje okolo 15 °C, na vodnej nádrži Orava (598 m n. m.) je o niečo vyššia - 16,4 °C a na Babej hore okolo 10 °C. Priemerná ročná teplota vzduchu v závislosti od výšky klesá; 5 až 6 °C dosahuje v doline Oravy a Oravskej kotline, 4 - 5 °C v Oravskej Magure, 3 - 5 °C v Skorušinských vrchoch i Oravských Beskydách. O celkovo chladnom podnebí opisovaného územia svedčí aj vysoký výskyt tzv. mrazových dní (s minimálnou dennou teplotou pod 0 °C) v roku, ktorých v nižších polohách býva priemerne 120 - 140 a v pohoriach 160 - 180, a nízky počet tzv. letných dní (s maximálnou dennou teplotou 25 °C a viac) - 20 - 30 v Oravskej kotline a doline Oravy, 0 vo vrcholových častiach Beskyd. Opisované územie sa vyznačuje nielen celkovo studeným, ale aj značne vlhkým podnebí.

Suchá Hora

49.37°N, 19.79°E (793 m n. m.).

Model: ERA5T.

Obrázok: Najvyššie teploty

Zdroj: <https://www.meteoblue.com/sk/>

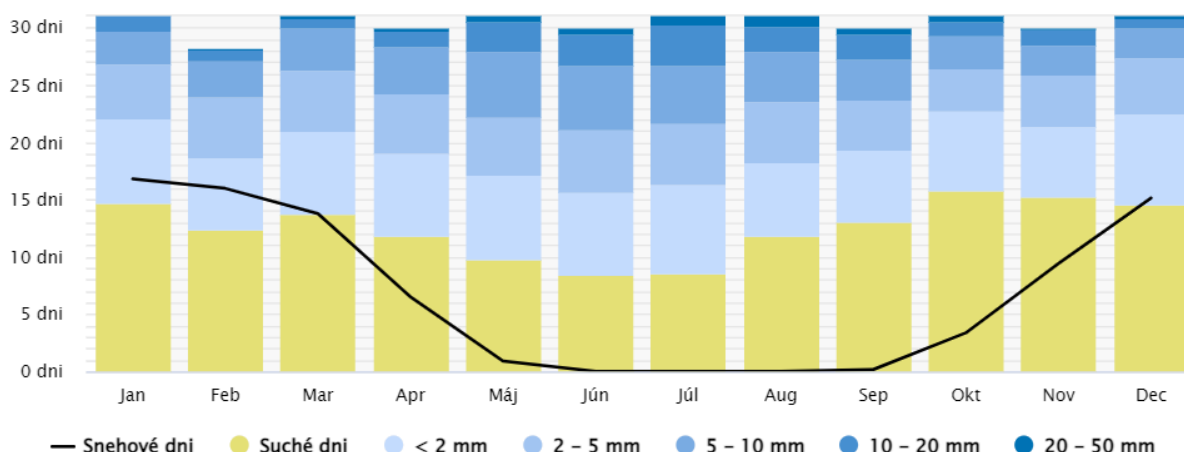
Najsuchšia je Oravská kotlina, kde napr. v Trstenej namerali ročný úhrn zrážok r. 1980 839 mm, r. 1981 814 mm, v r. 1982 754 mm a pod. Podobné hodnoty priemerného ročného úhrnu zrážok, okolo 800 mm, vykazuje aj časť doliny Oravy. Výrazným vlhkým kútom je západná časť Oravskej Magury s úhrnom zrážok 1 000 až 1 200 i viac mm. Hlavný hrebeň Oravských Beskyd, ako aj Skorušinské vrchy sú tiež známe bohatými zrážkami, ktorých ročný úhrn presahuje 1 200 - 1 400 mm. Najviac zrážok

prípadá na júl (napr. Trstená 146 mm r. 1982, Oravská Polhora 138 mm, Oravská Lesná 134 mm, Pilsko 200 mm a pod.), menej na zimné mesiace. Všeobecne sa dá konštatovať, že s narastajúcou nadmorskou výškou sa počet zrážok zvyšuje. Výnimku tu tvorí centrálna časť Oravskej kotliny, pretože leží v tieni vysokých pohorí. Vcelku vlhké daždivé počasie a veľká oblačnosť sú nepriaznivým faktorom pre pestovanie letnej turistiky. Lepšie podmienky poskytuje oblasť milovníkom zimnej turistiky a lyžovania. Okrem vhodných terénov sa oblasť vyznačuje aj dostatočne mocnou a dlhotrvajúcou snehovou pokrývkou. Trvá od začiatku novembra do začiatku apríla v nižších polohách (kde dosahuje hrúbku okolo 60 cm) a od začiatku októbra do druhej polovice mája v najvyšších polohách (kde dosahuje hrúbku až 180 cm).

Suchá Hora

49.37°N, 19.79°E (793 m n. m.).
Model: ERAST.

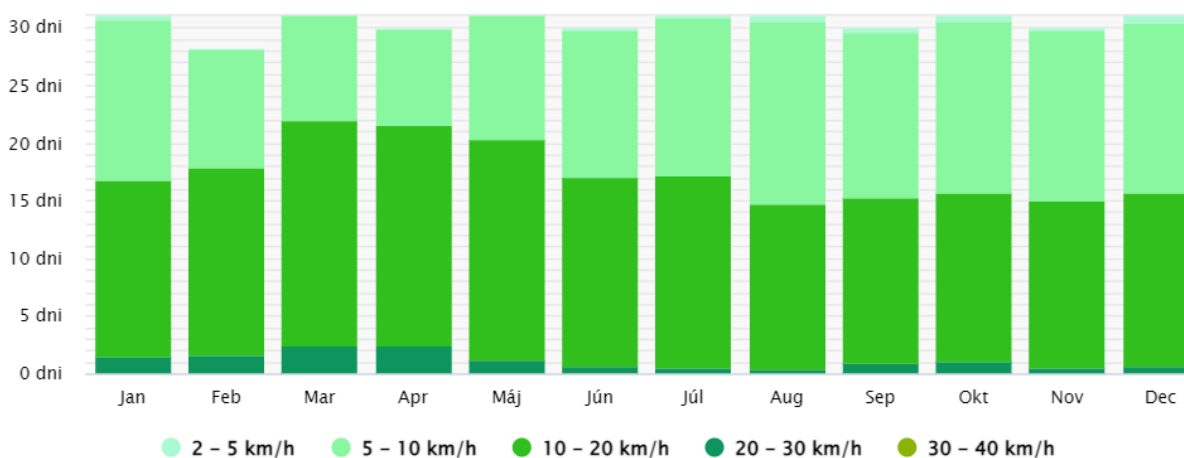
Obrázok: Úhrny zrážok

Zdroj: <https://www.meteoblue.com/sk/>

Diagram pre obec Suchá Hora prezentuje nasledujúci graf dni v mesiaci, počas ktorých vietor dosahuje určitú rýchlosť. Najsilnejšie vetry sú v mesiacoch február a marec.

Suchá Hora

49.37°N, 19.79°E (793 m n. m.).
Model: ERAST.

Obrázok: Rýchlosť vetra

Zdroj: <https://www.meteoblue.com/sk/>

Rastlinstvo a živočíšstvo

Rastlinstvo

Rôznorodosť geologických, geomorfologických, pôdných a orografických pomerov vplýva na pestrosť a druhovú skladbu flóry. Podľa fytogeografického členenia patrí územie do oblasti západokarpatskej kveteny. Podobne ako na iných územiach Slovenska i Oravy, je tunajšia vegetácia oproti pôvodnému stavu trochu pozmenená hospodárskou činnosťou človeka. Na území možno nájsť aj endemické rastliny a úplne a čiastočne chránené rastliny flóry. Zo západokarpatských neoendemitov (druhov rastlín, ktoré vznikli v starších a mladších štvrtohorách) sa vyskytuje soldanelka karpatská. Z karpatských subendemitov sú to zvonček hrubokoreňový, zubačka žliazkatá a margaréta okrúhlostá (zväčša vo vyšších polohách). Z lesných spoločenstiev tu pôvodne pokrýval najväčšiu plochu smrek, jedľa, borovica a buk. Intenzívnou hospodárskou činnosťou sa však lesné plochy narušili a premenili na smrekové monokultúry. Zvyšky pôvodných lesných porastov sa nachádzajú už len na malých plochách, na vyššie položených miestach alebo ako zákonom chránený porast. V pásme lesov v podrastoch sa nachádzajú typické lesné druhy, napr. viaceré druhy zubačky žľaznatej, veternicu lesnú, kopytník európsky. Vo vlhkých hájoch a krovinách kvitne hlavne kyslička obyčajná a durman obyčajný. Vo vyšších polohách sú v podraсте zastúpené rôzne druhy papradí a plavúnov, čučoriedka obyčajná, vres obyčajný, brusnica pravá, smlz chlpkatý a iné. Z krovin v pásme lesa prevláda jarabina vtáčia, ostružina malina. V podmáčanom smrekovom lese v podraсте sú hojne zastúpené machy, smlz chlpkatý, praslička lesná, škarda močiarna, nezábudka močiarna a ďalšie. V pásme kosodreviny dominuje kosodrevina a v podraسته husté koberce tvorí čučoriedka obyčajná, brusnica pravá, psica tuhá, ktorá zaujala miesta po kedysi vypálenej, resp. vyklčovanej kosodrevine. V tomto pásme nachádzame niektoré vzácne druhy.

Živočíšstvo

Fauna je tu početnosťou i druhovo bohatá a rozmanitá. Pestré ekologické podmienky formovali zoocenózy hôr, polí a lúk i spoločenstvá prechodného charakteru označované aj ako cenózy hôrno-polného biotopu. Z hľadiska výškovej zonácie prevládajú v tomto regióne podhorské a horské druhy. Napriek svojej pestrosti sú kvantitatívne znaky a štruktúra zoocenóz oblasti značne nestále. Túto výraznú zmenu v živočíšnych spoločenstvách podmieňujú procesy rozptyľovania, aktívneho i pasívneho šírenia sa a migrácie jednotlivých druhov, ale najmä zmeny prírodného prostredia a narušenia pôvodných stanovišť živočíchov človekom. Súčasné zloženie fauny je výsledkom dlhodobého fylogenetického vývoja. Tento bol ovplyvňovaný horotvornými procesmi v geologických dobách a zmenami charakteru podnebia. Z vedeckého a vývojového hľadiska v tomto zmysle sú tu významní zástupcovia ľadových období. Títo predstavujú tzv. relikty, z ktorých si pozornosť zasluhuje piskor vrchovský, myšovka vrchovská, mlok karpatský. Z vtáctva druhy s tajgovým a boeroalpínskym rozšírením (krivonos obyčajný, vrchárka červenká, drozd kolohrivý). Mnohé živočíšne druhy však človek vyhubil. Napríklad: bobor vodný, zubor hôrny, tchor norok a los mokradový sú konkrétnym príkladom negatívneho ľudského vplyvu na živočíchy. Medzi typické tunajšie druhy patrí, napr. ľabtuška vrchovská a vrchárka červenká. Prenikajú sem však druhy z nižších polôh, ako kolibkárik čipčavý, trasochvost biely, žltouchvost domový, dažďovník obyčajný, drozd kolohrivý. V kosodrevinovom stupni sa rád zdržiava i tetrov obyčajný a sluka hôrna. Za potravou (čučoriedky, brusnice) do tohto vegetačného stupňa zachádza z cicavcov i medveď hnedý, líška obyčajná, hranostaj obyčajný, lasica obyčajná a pod. Osobitosťou opisovaného územia je vodná nádrž Orava poskytujúca vhodný biotop pre ryby, ale i vtáctvo. Medzi vtákmi sa nachádzajú i mnohé vzácne sťahovavé druhy. Významnú živočíšnu zložku na opisovanom území predstavujú druhy bezstavovcov, najmä na močaristých a rašelinových biotopoch. Rašelinové a močaristé plochy sú vhodným biotopom aj pre viaceré vzácne a ojedinelé sa vyskytujúce druhy plazov a obojživelníkov.

2.3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Technická infraštruktúra v obci je pomerne dobre vybudovaná. Obec je kompletne elektrifikovaná el. energiou z VN 22 kV vzdušnej linky. Obec je v súčasnosti plynofikovaná na 37,04 %. Napojená je na VTL plynovod z regulačnej stanice VTL/STL. Prívodné potrubie z regulačnej stanice je DN 200, rozvody v obci sú DN 50 – 200. Novonavrhované lokality budú napojené na jestvujúce rozvody plynu. V obci Suchá Hora je vybudovaný miestny obecný vodovod s pokrytím 95,01 %. Dažďová kanalizačná sieť je riešená sporadicky prostredníctvom rigolov popri ceste. Kanalizovaná sieť v obci budovaná nie je.

Infraštruktúra	jednotka	súčasný stav	budúci stav
Pošta	ano/nie	áno	áno
Káblová televízia	ano/nie	nie	nie
Verejný vodovod	pokrytie v %	95,01 %	100,00 %
Vlastný zdroj pitnej vody	názov/výdatnosť	áno	áno
Verejná kanalizácia dažďová	pokrytie v %	40,00 %	100,00 %
Kanalizačná sieť pripojená na ČOV	pokrytie v %	0,23 %	100,00 %
Rozvodná sieť plynu	pokrytie v %	37,04 %	80,00 %
	DSL	áno	áno
pripojenie na sieť internet	EDGE/UMTS/G2/G3/G4	áno	áno
	Wi-Fi	nie	nie
verejný internet	ano/nie	áno	áno
verejný prístupový bod	ano/nie	nie	nie
internetová kaviareň	ano/nie	nie	nie
pokrytie signálom Orange	%	70 %	90 %
pokrytie signálom T-com	%	60 %	80 %
pokrytie signálom O2, 4ka	%	60 %	80 %
verejné studne	počet	nie	nie
pramene pitnej vody	počet/výdatnosť	nie	nie
vodojemy	počet/objem	1x100 m ³ , 1x250 m ³	1x100 m ³ , 1x250 m ³
skládka TKO	ano/nie	nie	nie
separovaný zber	ano/nie	áno	áno
zberný dvor pre separovaný zber	ano/nie	áno	áno
kompostovisko	ano/nie	nie	áno
cintorín	počet	1	1
dom smútku	počet	1	1

Zdroj: OcÚ Suchá Hora, 2024

Zásobovanie pitnou vodou

Obec Suchá Hora má vybudovaný spoločný vodovod so susednou obcou Hladovka. Zdrojom pitnej vody vodovodu sú pramene nachádzajúce južne od obce Hladovka. Súčasná kapacita vodného zdroja je (min. kapacita: 3,3 l/s, max. kapacita: 5,8 l/s). Z prameňov je voda gravitačne distribuovaná do čerpacej stanice a následne privádzacím výtláčnym potrubím PVC D160 (DN150) (o dĺžke cca 3 395 m) do zásobného vodojemu Suchá Hora (1x 100 m³ + 1x 250 m³) (min. hladina VDJ = 812,20 m n.m., max. hladina VDJ = 815,00 m n.m.), ktorý slúži pre obe obce a leží v katastri obce Suchá Hora. Jedná sa o typizovaný - prefabrikovaný vodojem. V čerpacej stanici sú osadené 2 ks čerpadiel. V nej je vybudovaná aj akumulčná nádrž o obsahu cca 20 m³. Z vodojemu je vybudované zásobovacie potrubie do jednotlivých obcí. Všetky hlavné i rozvážacie potrubia v obci Suchá Hora sú dimenzie DN 100, materiál PVC, PE, oceľ, liatina, prepoj do obce Hladovka je rovnakej dimenzie. V obci Hladovka sú rozvážacie potrubia dimenzií DN 80 – DN 125. Spomínaný vodojem Suchá Hora tvorí jediné tlakové pásmo pre obec - I. TP, ktoré zásobuje pitnou a požiarnou vodou obe obce. Poľnohospodársky dvor v blízkosti katastra obce Hladovka využíva aj vlastný zdroj úžitkovej vody. Jestvujúce vodné zdroje sú už pri súčasnom vodovodnom systéme nedostatočné. V lokalite Kaňovka sú zachytené dva pramene o priemernej výdatnosti 1,0 l/s, ktorý možno napojiť na jestvujúci vodovodný systém Hladovka - Suchá Hora. Avšak aj po ich vzájomnom prepojení vodné zdroje nebudú dostatočne pokrývať požadovanú potrebu pitnej vody pre obec, preto bude potrebné pre plynulé zásobovanie oboch obcí pitnou vodou hľadať nové zdroje pitnej vody. Preto ako perspektívne riešenie sa javí napojiť obce na Oravský skupinový vodovod, ktorý nám zabezpečí potrebu pitnej vody v požadovanom množstve a kvalite (PHRSR, 2015).

V roku 2021 bolo pripojených na verejný vodovod celkovo 95,01 % domácností. Bez prípojky bolo 14 domácností.

Domový fond - vodovod		
typ kanalizácie	počet	podiel (%)
v dome - z verejnej siete	3	0,74
v dome - vlastná	1	0,25
mimo domu - z verejnej siete	382	94,32
mimo domu - vlastná	0	0,00
bez prípojky	14	3,46

nezistený	5	1,23
Domy spolu	405	
Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2021		

Ochranné pásma

- ochranné pásmo vodovodov a kanalizácií v zmysle §19 zákona č. 442/2002 Z. z. v znení neskorších predpisov: do priemeru DN 500 **1,5 m** na obidve strany od pôdorysného okraja potrubia, priemeru DN500 a viac **2,5 m** na obidve strany od pôdorysného okraja potrubia (navrhované potrubia)

Odvádzanie a zneškodňovanie odpadových vôd

Účelom verejnej kanalizácie je ochraňovať prírodné a životné prostredie a chrániť vodné zdroje pred kontamináciou splaškovými vodami. V obci Suchá Hora sa v súčasnosti nenachádza verejná kanalizačná sieť. Splaškové odpadové vody sú likvidované v: žumpách (odpadové vody majú byť odvádzané autorizovaným prepravcom do najbližšej ČOV), septikoch (vyústené do miestnych recipientov) a domových ČOV (platí pri novších a rekonštruovaných objektoch). Tento stav spôsobuje znečistenie v miestnych recipientoch a taktiež v podzemných vodách (keďže nie všetky žumpy sú vodotesné). Hlavne v letnom - bezmrázkovom období je to citeľné, keď je prietok v recipientoch na ročnom minime. Toho času sa spracováva dokumentácia stupňa pre územné rozhodnutie odkanalizovania obce Suchá Hora. Uvažuje sa odkanalizovaním obce Suchá Hora s prepojením na obec Hladovka a čistením na ČOV Nižná. Obec Hladovka má vybudovanú vlastnú ČOV, s ktorou sa uvažuje, že sa zruší a obec sa napojí na zberný kanalizačný systém s napojením na ČOV Nižná (PHRSR, 2015).

Až 90,86 % domov má vybudovaný septik, prípadne žumpu (368 domov). Na ČOV je napojený 1 (0,25 %) dom. Bez kanalizácie je 31 domov.

Domový fond - kanalizácia

typ kanalizácie	počet	podiel (%)
septik, žumpa	368	90,86
prípojka na kanalizačnú sieť	0	0,00
domáca čistička odpadových vôd	1	0,25
bez kanalizácie	31	7,65
nezistený	5	1,23
Domy spolu	405	
Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2021		

Ochranné pásma

- ochranné pásmo vodovodov a kanalizácií v zmysle §19 zákona č. 442/2002 Z. z. v znení neskorších predpisov: do priemeru DN 500 **1,5 m** na obidve strany od pôdorysného okraja potrubia, priemeru DN500 a viac **2,5 m** na obidve strany od pôdorysného okraja potrubia (navrhované potrubia)

Elektrická rozvodná sieť

Zásobovanie obce Suchá Hora elektrickou energiou je riešené zo 110 kV uzla elektrizačnej sústavy SR - TR 110/22 kV HC Ústie, po odbočnom 22 kV vedení napojenom s VN linky č. 275 Mokrad' - HC Ústie. Elektrická energia je dodávaná odberateľom prostredníctvom 6- tých distribučných trafostaníc vybudovaných v intraviláne obce s celkovým inštalovaným výkonom transformátorov 1320 a ďalšej T7 situovanej v extraviláne obce o inštalovanom výkone 160 kVA (ťažba rašeliny). Sekundárna sieť v obci je inštalovaná ako vzdušné vedenia po betónových stĺpoch (Rekonštrukcia NN siete bola realizovaná v roku 1992 - 95). Verejné osvetlenie je vybudované novodobými osvetľovacími zdrojmi, uchytenými na stĺpoch NN siete. Rozvod pre verejné osvetlenie je vybudovaný ako vzdušný (PHRSR, 2015).

Sekundárna sieť NN

Rozšírenie NN siete v navrhovaných lokalitách bytovej výstavby navrhuje sa realizovať zemným káblom a postupne celú elektrickú sieť rekonštruovať formou kabelizácie. Proces rekonštrukcie bude závislí od finančných možností obce, preto predpokladáme, že začne až po roku 2010. Verejné

osvetlenie v nových častiach IBV zástavby navrhujeme realizovať modernými svietidlami na stĺpoch max. výšky 4,5 m. Stĺpy navrhujeme osadiť do zelených pásov medzi cestu a oplotenie pozemkov RD (PHRSR, 2015).

Ochranné pásma

- ochranné pásmo vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia v zmysle zákona č. 656/2004 Z. z., § 36 vymedzené zvislými rovinami po oboch stranách vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na vedenie od krajného vodiča pri napätí:
 - od 1 kV do 35 kV vrátane: 1. pre vodiče bez izolácie 10 m, v súvislých lesných priesekoch 7 m,
 - pre vodiče so základnou izoláciou 4 m, v súvislých lesných priesekoch 2 m, 3. pre zavesené káblové vedenie 1 m
 - od 35 kV do 110 kV vrátane 15 m
 - od 220 kV do 400 kV vrátane 25 m
- v ochrannom pásme vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia a pod elektrickým vedením je zakázané:
 - zriaďovať stavby, konštrukcie a skládky
 - vysádzať a pestovať trvalé porasty s výškou presahujúcou 3 m
 - vysádzať a pestovať trvalé porasty s výškou presahujúcou 3 m vo vzdialenosti 2 m od krajného vodiča vzdušného vedenia s jednoduchou izoláciou
 - uskladňovať ľahko horľavé alebo výbušné látky
 - vykonávať činnosti ohrozujúce bezpečnosť osôb a majetku
 - vykonávať činnosti ohrozujúce elektrické vedenie a bezpečnosť a spoľahlivosť prevádzky sústavy
 - vysádzať a pestovať trvalé porasty s výškou presahujúcou 3 m vo vzdialenosti presahujúcej 5 m od krajného vodiča vzdušného vedenia možno len vtedy, ak je zabezpečené, že tieto porasty pri páde nemôžu poškodiť vodiče vzdušného vedenia
- vlastník pozemku je povinný umožniť prevádzkovateľovi vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia prístup a príjazd k vedeniu a na tento účel umožniť prevádzkovateľovi udržiavať voľný pruh pozemkov (bezlesie) v šírke 4 m po oboch stranách vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia (táto vzdialenosť sa vymedzuje od dotyku kolmice spustenej z vonkajšej strany nadzemného elektrického vedenia na vodorovnú rovinu ukotvenia podporného bodu)
- ochranné pásmo zaveseného káblového vedenia v zmysle zákona č. 656/2004 Z. z., § 36 vymedzené zvislými rovinami po oboch stranách vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na vedenie od krajného vodiča pri napätí od 35 kV do 110 kV vrátane je 2 m
- ochranné pásmo vonkajšieho podzemného elektrického vedenia v zmysle zákona č. 656/2004 Z. z., § 36 vymedzené zvislými rovinami po oboch stranách krajných káblov vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na toto vedenie od krajného kábla:
 - 1 m pri napätí do 110 kV vrátane vedenia riadiacej regulačnej a zabezpečovacej techniky
 - 3 m pri napätí nad 110 kV
- v ochrannom pásme vonkajšieho podzemného elektrického vedenia a nad týmto vedením je zakázané:
 - zriaďovať stavby, konštrukcie, skládky, vysádzať trvalé porasty a používať osobitne ťažné mechanizmy
 - vykonávať bez predchádzajúceho súhlasu prevádzkovateľa elektrického vedenia zemné práce a iné činnosti, ktoré by mohli ohroziť elektrické vedenie, spoľahlivosť a bezpečnosť prevádzky, prípadne sťažiť prístup k elektrickému vedeniu
- ochranné pásmo elektrickej stanice vonkajšieho vyhotovenia v zmysle zákona č. 656/2004 Z. z., § 36:
 - s napätím 110 kV a viac je vymedzené zvislými rovinami, ktoré sú vedené vo vodorovnej vzdialenosti 30 m kolmo na oplotenie alebo na hranicu objektu elektrickej stanice
 - s napätím do 110 kV je vymedzené zvislými rovinami, ktoré sú vedené vo vodorovnej vzdialenosti 10 m kolmo na oplotenie alebo na hranicu objektu elektrickej stanice
 - s vnútorným vyhotovením je vymedzené oplotením alebo obostavanou hranicou objektu elektrickej stanice, pričom musí byť zabezpečený prístup do elektrickej stanice na výmenu technologických zariadení
- v ochrannom pásme elektrickej stanice je zakázané vykonávať činnosti, pri ktorých je ohrozená bezpečnosť osôb, majetku a spoľahlivosť a bezpečnosť prevádzky elektrickej stanice.

Zásobovanie plynom

Obec Suchá Hora je v súčasnosti plynofikovaná. Zdrojom plynu je VTL Oravský plynovod DN 200 PN 40 a regulačná stanica plynu RS 6000/2/2- 440 Liesek, z ktorej je realizovaný integrovaný STL plynovod do 0,3 MPa o profile potrubia DN 300-200-150 pre obce Liesek - Čimhová - Vitanová – Hladovka - Suchá Hora. Obec Suchá Hora bola splynofikovaná v roku 2000, STL rozvod do 0,3 MPa je zrealizovaný potrubím – hlavný prívod DN 160, ostatne vetvy DN 110, DN 90 a DN 63. Podľa vyjadrenia OU v obci je cca 150 rodinných domov pripojených na zemný plyn, objekty občianskej vybavenosti sú 100% plynofikované (údaje boli získané doplňujúcim prieskumom) (PHRSR, 2015).

Jednotlivé odbery sú pre použitie v domácnostiach a pre technickú a občiansku vybavenosť doregulované v domových regulačných zostavách. Rozvod potrubia v obci je z rúr z lineárneho polyetylénu. Pre rodinné domy a nízkopodlažné objekty bez centrálnej dodávky tepla a teplej vody je komplexné používanie plynu pre potreby vykurovania, ohrevu teplej vody a varenia. Plynové vykurovanie má obvykle formu ústredného vykurovania, len výnimočne sa realizuje samostatnými

plynovými pecami. V objektoch občianskej vybavenosti a drobného priemyslu sa zemný plyn používa na vykurovanie, ohrev teplej vody a technologické potreby.

Domový fond - zásobovanie plynom		
plynifikácia	počet	podiel (%)
áno	150	37,04
nie	250	61,73
nezistené	5	1,23
Domy spolu	405	

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2021

Zásobovanie teplom

V riešenom území je vzhľadom na prevažný spôsob využívania územia (bývanie) logicky predurčený aj spôsob zásobovania teplom. Územie je z pohľadu zásobovania teplom riešené kombinovaným spôsobom. Hlavný spôsob zásobovania sú lokálne zdroje tepla na pevné palivo - prevažne na atmosferické spaľovanie drevnej hmoty a zemný plyn. Tretie najčastejšie využitie zdroja tepla je elektrické vykurovanie (priamoohrevné, akumulčné). Ďalšími zdrojmi energie sú v zanedbateľnej miere slnečné kolektory (najmä podpora prípravy TÚV), propán (najmä technologické účely – varenie). Väčšina objektov má inštalovaný kombinovaný spôsob vykurovania, najčastejšie v kombinácii zdroja tepla kotol na drevo / plynové vykurovanie. Uvedené kombinácie sú riešené pre vykurovanie aj pre ohrev TÚV.

Miestny rozhlas

Vedenie miestneho rozhlasu je vedené pozdĺž miestnych komunikácií, väčšinou súbežne s vedením NN. Miestny rozhlas v obci je prevedený vzdušne samonosným káblom na betónových stĺpoch NN vo výške 1m pod urovnou vedenia NN a VO vedení. Stožiare sú ocelové (prípadne na stožiaroch elektrického vedenia), do výšky 7.5 m nad zemou. Reprodukory prevažne 6 a 12 W sú rozmiestnené tak, aby nevznikali zázneje. Vedenie je na oboch koncoch chránené proti podpätiu bleskoistkami. Z hľadiska funkčnosti bude plne vyhovovať aj v ďalšom období až do času, pokiaľ odovzdávanie informácií v obci nebude na báze miestnej výmeny informácií z centra na Obecnom úrade.

Televízia

V obci je príjem televízneho signálu Slovenskej televízie zabezpečovaný televíznym prekrývačom DVB. Signál ku koncesionárom sa dostáva na kvalitnej digitálnej úrovni. Ďalším zdrojom TV signálu je Satelitné vysielanie. V obci je príjem štandardných programov STV1, STV2, Markíza, JOJ, JOJ Plus, Waw, DajTo.

Telekomunikácie

Obec Suchá Hora telekomunikačne patrí do CSI Martin. Telefónni účastníci v obci sú priamo napojení na digitálnu ústredňu Liesek prípojným káblovým vedením zemou. Telefónny účastníci sú pripájaný vzdušnými prípojkami cez stĺpové účastnícke rozvádzače. Počet v súčasnosti zriadených telefónnych staníc je celkom 120 HTS z toho bytových 98 HTS, nebytových 22 HTS. Kapacita prípojného kábla sa blíži k jeho plnému obsadeniu. Ďalší telefónni účastníci vstupu do telefónnej siete majú riešenú mobilnou sieťou (ÚPN, 2012, s.48). Digitálna TÚ obce je v budove obecného úradu. Miestne rozvody sú prevedené metalickými káblami na stožiaroch vedených vedľa miestnych komunikácií. Aj okrajové časti sú napojené vzdušnými rozvodmi závesnými káblami. Nové trasy miestnych telekomunikačných káblov pre rozvojové lokality je potrebné viesť po oboch stranách obslužných komunikácií v koridoroch pre inžinierske siete v zmysle platných STN. Body napojenia pre telefónne prípojky novej bytovej výstavby a občianskej vybavenosti budú určené v podmienkach pri začatí územného konania pre konkrétnu lokalitu. Telefónna ústredňa má kapacitu na rozšírenie počtu účastníkov v novej IBV, v novej občianskej vybavenosti a v novej výrobe. Rozvoj mobilnej telekomunikačnej siete zabezpečujú v súčasnosti 4 operátori a to Orange Slovensko, a.s. Bratislava, O2, 4ka, a spoločnosť T-com. Tieto spoločnosti majú po území Slovenska rozmiestnené svoje základňové, prenosové a centrálné stanice podľa vlastných navrhnutých koncepcií rozvoja týchto spoločností, za pomoci ktorých zabezpečujú pre svojich užívateľov pokrytie signálom GSM v pásme 900 a 1800 MHz. Územie obce je na 80 % pokryté signálom GSM Orange. V obci sa nachádza prevádzka Slovenskej pošty, a.s..

Ochranné pásma

ochranné pásma telekomunikačných vedení, zariadení a objektov verejnej telekomunikačnej siete v zmysle Zákona o elektronických komunikáciách č. 610/2003 Z. z. v znení neskorších predpisov (ÚPD M.,2008).

Verejné osvetlenie

Verejné osvetlenie je vybudované novodobými osvetľovacími zdrojmi, uchytenými na stĺpoch NN siete. Rozvod pre verejné osvetlenie je vybudovaný ako vzdušný (ÚPN, 2012, 2020).

Odvádzanie dažďových vôd

S budovaním oddelenej dažďovej kanalizácie sa v nových rozvojových plochách ani v miestnych častiach s navrhovanou splaškovou kanalizáciou neuvažuje. Väčšina dažďových vôd by sa mala zachytávať na súkromných pozemkoch a prípadne využívať na polievanie. Voda zadržaná v území prispeje k zachovaniu potrebnej vlhkosti, nevyhnutnej pre rast sídelnej vegetácie. Za týmto účelom by mal byť stanovený záväzný regulatív minimálneho podielu nespevnených plôch. Odvod dažďovej vody z komunikácií sa navrhuje prostredníctvom vsakovacích jám na okrajoch komunikácií. V prípade potreby zriaďovania väčších spevnených plôch (napr. odstavných a manipulačných plôch) by sa mali preferovať priepustné povrchy vytvorené zo zatravnovacích tvárnic alebo zámkovej dlažby. Vody z povrchového odtoku z nezastavaných plôch sa budú odvádzať povrchovými rigolmi do vodných tokov. Technické riešenie dažďových rigolov, ako aj výpočet dimenzie a množstva dažďových vôd, bude predmetom riešenia v podrobnejšej dokumentácii.

Civilná ochrana obyvateľstva

V obci v súčasnosti nie sú vybudované nijaké väčšie špeciálne zariadenia v súvislosti s civilnou ochranou. Ukrytie obyvateľov je riešené formou jednoduchých úkrytov budovaných svojpomocne. Väčšia časť objektov v obci je podpivničená, pivničné priestory slúžia pre ukrytie obyvateľstva. V rámci navrhovaných rozvojových plôch určených pre obytnú výstavbu sa ukrytie obyvateľstva bude riešiť v pivničných priestoroch obytných objektov, príp. zariadení občianskej vybavenosti.

Požiarňa ochrana

Obec má fungujúci dobrovoľný Obecný hasičský zbor, ktorý plní úlohy súvisiace so zdolávaním požiarov a vykonávaním záchranných prác pri živelných pohromách a iných mimoriadnych udalostiach. Navrhovaná sieť zberných a obslužných komunikácií v zastavanom území mesta umožní optimálny prístup požiarnej techniky do všetkých jej častí a k jednotlivým objektom. Zásobovanie požiarňou vodou v nových lokalitách bude riešené z verejnej vodovodnej siete z požiarňových hydrantov.

Ochrana pred povodňami a správa povodí

Na toku Jelešňa v rámci k. ú. Suchá Hora nie sú vybudované ochranné hrádze ani žiadne iné protipovodňové opatrenia. V intraviláne obce Suchá Hora je pre navrhované zámery, potrebné hľadať riešenia na ochranu územia pred veľkými vodami z okolitej poľnohospodárskej pôdy.

Ochranné pásma

- + obojstranné ochranné pásmo pobrežných pozemkov v zmysle ustanovení §49 zákona č. 364/2004 o vodách: **10 m** od vzdušnej päty, respektíve brehovej čiary miestnych tokov z dôvodov vykonávania činnosti správcu toku. Do tohto územia nie je možné umiestňovať technickú infraštruktúru, žiadame pevné stavby ani súvislú vzrastlú zeleň. Toto územie nie je možné poľnohospodársky obhospodarováť. Musí byť zachovaný prístup mechanizácie správcu vodného toku a povodia k pobrežným pozemkom z dôvodu údržby a kontroly. Všetky prípadné križovania inžinierskych sietí s vodným tokom musia byť riešené podľa STN 73 6822 – Križovanie a súbehy vedení s vodnými tokmi a akékoľvek stavebné aktivity v ochrannom pásme tokov musia byť prerokované so správcou toku a povodia.

Pri návrhu investícií je potrebné rešpektovať ustanovenia § 49 zákona č. 364/2004 Z. z. vodách a vyhlášky č. 211/2005 Z. z.. Všetky prípadné križovania inžinierskych sietí s vodnými tokmi musia byť riešené podľa STN 73 6822 „Križovania a súbehy vedení s vodnými tokmi“.

Cintoríny

Pochovávanie na území obce Suchá Hora sa realizuje len na cintoríne. V obci Suchá Hora sa územie akceptuje ako jeden pochovávaci obvod. Je tu jeden cintorín.

Do priestorov cintorína sa navrhuje umiestnenie kontajnerov menšieho typu, s ktorým by neboli problémy pri odvoze (využitie traktora). V cintoríne sa odporúča realizovať výsadba estetickej parkovej zelene a rekonštrukciu a dostavba chodníkov. Obec neplánuje rozšírenie plochy cintorína.

Ochranné pásma

- ochranné pásmo cintorína (pohrebiska) v zmysle Zákona č. 470/2005 Z. z. o pohrebníctve a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní v znení neskorších predpisov – 50 m – v ochrannom pásme sa nesmú povoľovať ani umiestňovať budovy – šírka ochranného pásma pohrebiska 50 m sa nevyžaduje pre pohrebiská zriadené pred nadobudnutím účinnosti zákona č. 470/2005 Z. z. t.j. pred 1.11.2005.

2.4. DOPRAVA

Obec Suchá Hora sa nachádza východne od mesta Tvrdošín pri štátnej hranici SR/PR. Obec je automobilovou dopravou sprístupnená po ceste II/520. Z hľadiska širších väzieb na riešenom území vytvára hlavnú komunikačnú os, ktorá prepája hranicu Poľskej republiky (PR) so štátnou cestou I/59-E77 Trstená – Ružomberok – Banská Bystrica. Okrem funkcie tranzitného prietahu plní na území obce funkciu zbernej komunikácie, z ktorej sa vykonáva aj dopravná obsluha priľahlej zástavby. Vedie po nej Slovenská automobilová doprava - hromadná (SAD). Jestvujúca zástavba popri ceste je väčšinou situovaná v jej tesnej blízkosti, takže nie je možné dodržať ochranné pásmo komunikácie. Na trase cesty II/520, vedenej obcou Suchá Hora, dochádza ku kumulácii viacerých funkcií, ktoré spôsobujú vytváranie dopravných kolízií. Z pohľadu nadradenej územno-plánovacej dokumentácie (ÚPN-VUC Vysoké Tatry, Západné Tatry, Orava a Spišská Magura) cesta II/520 je súčasťou Malého tatranského okruhu (Liptov-Zuberec-Habovka-Blatná-Oravice-Vitanová-Suchá Hora-Poľsko), ktorý prepája slovenské a poľské strediská rekreácie po obvode Vysokých Tatier. Výsledný návrh ÚPN-VUC Žilinského kraja predpokladá preložku cesty II/520 mimo obce Hladovka a Suchá Hora. Jej trasu navrhujeme viesť južným okrajom obcí. Predpokladaný časový horizont preložky cesty II/520 mimo obce je vo výhlade, t.j. po roku 2025. Vedenie preložky cesty mimo obec odstráni kolízie pešej dopravy s automobilovou, odkloní nákladnú dopravu mimo obec a zníži nepriaznivý účinok dopravy na životné prostredie obce. V rámci katastra obce Suchá Hora navrhujeme na preložke cesty II/520 vybudovať ČSPH. Obec Suchá Hora nie je v súčasnosti napojená na železničnú trať. Najbližšia železničná stanica na trati č. 181 - Kralovany - Trstená e v Trstenej, vo vzdialenosti cca 15 km od obce. Územím obce vedie trasa Oravsko liptovská cyklomagistrály (PHRSR, 2015).

Štátne komunikácie a miestne komunikácie

Komunikačnou osou predmetnej obce je cesta II/520, funkčnej triedy B2 a cesta III/52020, funkčnej triedy C2, pretože plní funkciu len obslužnej komunikácie. Cesty II/520 a III/52020 sú obštané, vedú bezprostredne obcou a ich trasy v maximálnej miere rešpektujú jestvujúcu zástavbu. Pri návrhu dopravnej obsluhy obce sme v maximálnej miere rešpektovali založený komunikačný systém. To znamená, že na nosný dopravný skelet, vytvorený cestami II/520 a III/52020, sa napája systém obslužných a skľudnených komunikácií, ktoré zaisťujú prístup a obsluhu k jestvujúcim a novonavrhovaným objektom. Vstup na skľudnené komunikácie sa uskutočňuje cez chodníkový prejazd. V rámci plôch skľudnenej komunikácie sa pohybuje chodec aj automobil po spevnených plochách, vytvorených v jednej úrovni pri vzájomnom rešpektovaní. Vodič vozidla musí dbať na zvýšenú ohľaduplnosť, nesmie ohroziť chodca, ak je to potrebné, je povinný zastaviť vozidlo. Parkovanie je dovolené len na vyznačených miestach. Chodec naopak nesmie svojvoľne znemožniť jazdu vozidlám. Možnosť zatriediť komunikácie do funkčnej triedy - skľudnené komunikácie (podľa STN 736110) sa osvedčuje v jestvujúcej zástavbe, kde šírkové možnosti sú dané a vytvárať komunikácie obslužné so samostatným vedením chodcov po chodníkoch nie je možné. Dopravný systém obsluhy na riešenom území je navrhnutý tak, že doprava zo skľudnených komunikácií je zvedená na obslužné komunikácie, popri ktorých má chodec vyčlenené svoje miesto pohybu po chodníkoch. Novonavrhované obslužné komunikácie je možné riešiť v parametroch podľa STN 736110. Obslužné komunikácie zároveň zaisťujú prístup k objektom vybavenosti, areálom priemyslu a poľnohospodárstva a k ich parkovacím plochám. Uvedenej ceste II/520 prislúcha na riešenom území funkcia zbernej komunikácie B2-MZ 7,5/50. Jej šírkové usporiadanie je obmedzené jestvujúcou zástavbou. Pri ceste druhej triedy je potrebné uvažovať mimo zastavaného územia s výhľadovou kategóriou C 9,5/70 a v zastavanom území s výhľadovou kategóriou MZ 8,5/50, vo funkčnej triede B2. Pri ceste tretej triedy je potrebné uvažovať mimo zastavaného územia s výhľadovou kategóriou C 7,5/70 a v zastavanom území s výhľadovou kategóriou MZ 8,5(8,0)/50, vo funkčnej triede B3

(uvažované kategórie na cestách II. a III, triedy boli požiadavkou SSC Bratislava). Existujúce miestne komunikácie plnia funkciu obslužných komunikácií alebo skľudnených ulíc. Ich kategórie vyplývajú z možností, ktoré sú dané jestvujúcou zástavbou. Jedná sa o obslužnú komunikáciu kategórie C2-MO5,5/40, C3-MO5,5/40, C3-MO7/40. Novonavrhované obslužné komunikácie sú kategórie C2-MO9/40, C3-MO8/40. Pri skľudnených komunikáciách je potrebné zaistiť minimálnu šírku jazdného pruhu - 3,0 m. Pri obojsmernej prevádzke v stiesnených pomeroch je nutné pre vozidlá vybudovať výhybne. Najvyšší dopravný význam na riešenom území prislúcha ceste II/520. Jej dopravné zaťaženie podľa posledného sčítania dopravy z r. 2010 bolo nasledovné: sčítací úsek : 9-2470 celoročný priemer za 24 hod. V zmysle dokumentu VZN Žilinského samosprávneho kraja číslo 6/2005 o záväzných častiach zmien a doplnkov Územného plánu veľkého územného celku Žilinského kraja v návrhovom a výhľadovom období zabezpečiť územnú rezervu pre homogenizáciu navrhovaného cestného ťahu I. triedy (cesty II/487 a II/520) v trase a úsekoch : cesta II/520 Trstená – križovatka s rýchlostnou cestou R3 Trstená - obchvaty Liesek, Vitanová, Hladovka a Suchá Hora – štátna hranica SR/PR v kategórii C 9,5/70-60, cesta celoštátneho významu. Na sieť obslužných komunikácií sa napájajú poľné cesty, ktoré ďalej umožňujú sprístupnenie extravilánu obce (PHRSR, 2015).

Hromadná doprava

Hromadnú dopravu osôb na území Suchej Hory zaisťuje autobusová doprava SAD LIORBUS, a.s., Ružomberok, prevádzka Trstená. Na ceste II/520 sú využívané 4 zastávky v oboch smeroch, s konečnou zastávkou na otočke pre autobusy (PHRSR, 2015).

Železničná doprava

Severne od zastavaného územia obce vedie trasa bývalej železnice z Trstenej do Nového Targu, prevádzka ktorej však bola v roku 1971 zrušená. Vybudovanie železničnej trate Trstená - Suchá Hora má opodstatnenie v prípade záujmu Poľskej a Slovenskej republiky vytvoriť v danom mieste železničný hraničný prechod. V Rámci širších vzťahov zachytávame koridor bývalej železničnej trate s rešpektovaním jeho ochranného pásma ako ponechanú možnosť realizácie tohto zámeru. V zmysle dokumentu VZN Žilinského samosprávneho kraja číslo 6/2005 o záväzných častiach zmien a doplnkov Územného plánu veľkého územného celku Žilinského kraja v návrhovom a výhľadovom období zabezpečiť územnú rezervu pre obnovenie železničnej trate č. 181 IV. kategórie regionálneho významu s prevádzkou RoLa v úseku Trstená - štátna hranica SR / PR (PHRSR, 2015).

Doprava pešia a cyklistická

Pešia doprava v obci je riešená popri ceste II/520 a jestvujúcich obslužných komunikáciách s obmedzenými šírkovými možnosťami jednostrannými chodníkmi. Popri novonavrhovaných obslužných komunikáciách sú chodníky navrhnuté po oboch stranách. Šírky chodníkov sú navrhnuté v základnom module, t.j. 0,75 m (STN 736110). Minimálna šírka chodníka je 1,5 m. Trasy pešieho pohybu po chodníkoch vyúsťujú na skľudnené komunikácie, kde sa chodec aj automobil pohybujú v rámci jednej plochy pri vzájomnom rešpektovaní. Samostatne vedené pešie chodníky sprístupňujú športový areál. V rámci jestvujúcej aj novonavrhovanej zástavby navrhujeme pešie priečne prepojenia, umožňujúce skrátenú dochádzku za jednotlivými oblasťami záujmu (zastávky SAD, základná škola, škôlka, objekty vybavenosti). V katastrálnom území je navrhnutá sieť turistických trás, sprístupňujúcich jeho atraktivitu. Tieto je možné využívať aj na účely horskej cykloturistiky. Cyklistická doprava miestneho významu je vedená po komunikáciách obce Suchá Hora. Cyklistická doprava nadregionálneho významu je vedená po ceste II/520 v smere Trstená – Suchá Hora – hranica SR/PR, po ceste III/52020 v smere Suchá Hora – rašelinisko a v smere Suchá Hora – Oravice (PHRSR, 2015).

Cyklochodník Cesta Okolo Tatier

Historicko – kultúrne – prírodná cesta okolo Tatier WTSL.01.01.00-12-304/10 - projekt je spolufinancovaný Európskou úniou z prostriedkov Európskeho fondu regionálneho rozvoja vo výške 82,17 % štátnym rozpočtom vo výške 10 % v rámci Programu cezhraničnej spolupráce Poľsko - Slovenská republika 2007 – 2013 z rozpočtu obce Suchá Hora vo výške 5 %. Celkové náklady projektu sú: 3 888 903,43 EUR. Výška oprávnených výdavkov projektu pre Obec Suchá Hora: 113 852,91 EUR. Obdobie realizácie projektu: Február 2014 – December 2014. Myšlienka spoločného slovensko-poľského cezhraničného projektu Historicko-kultúrne-prírodnej Cesty okolo Tatier vznikla na pôde Euroregiónu „Tatry“ v roku 2004 na základe dlhoročnej spolupráce medzi slovenskými a poľskými prihraničnými samosprávami. V nasledujúcich rokoch boli v rámci viacerých projektov spracované projektové dokumentácie, podklady pre územné rozhodnutia, historicko-kultúrne, prírodovedno-vlastivedné, dopravné, turistické a urbanisticko-architektonické štúdiá na oboch stranách Euroregiónu „Tatry“ (10.8.2025, www.suchahora.eu).

Parkovanie

Odstavenie vozidiel v zástavbe IBV je zabezpečené na vlastných pozemkoch. Parkovanie vozidiel prebieha v rámci obslužných a skľudnených komunikácií a spevnených plôch pri zariadeniach občianskeho vybavenia. Potrebné nápočty a situovanie odstavných a parkovacích stojísk pre objekty bývania a vybavenosti budú riešiť územné plány zón, resp. projektové dokumentácie pre konkrétne objekty. Nápočty je potrebné v zmysle STN 73 6110 pre výhľadový stupeň automobilizácie 1:3,5. Parkovacie stojiská pre potrebu občianskej vybavenosti: základná škola, materská škola, dom smútku - 30 stojísk (4+4+22); centrum - 18 stojísk. Tu rátame so vzájomným vykrývaním parkovacích stojísk podľa doby prevádzky jednotlivých objektov vybavenosti. Tretie sústredené parkovisko je navrhnuté v priestoroch bývalej colnice - 15 stojísk. Pre potrebu športového areálu je navrhnutých pre osobné automobily 32 stojísk, pre autobusy 2 stojiská. Parkovacie plochy v hospodárskych zónach navrhujeme riešiť v rámci areálov. Ich kapacita bude závislá od počtu pracovných miest. Pri budovaní občianskej vybavenosti v súkromnom sektore je potrebné parkovacie stojiská umiestňovať aj v rámci vlastných pozemkov investorov (PHRSR, 2015).

2.5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Zákon NR SR č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny (v znení č. r1/c48/2003 Z. z., 525/2003 Z. z., 205/2004 Z. z., 364/2004 Z. z., 587/2004 Z. z., 15/2005 Z. z., 479/2005 Z. z., 24/2006 Z. z., 359/2007 Z. z., 454/2007 Z. z., 515/2008 Z. z., 117/2010 Z. z., 145/2010 Z. z., 408/2011 Z. z., 180/2013 Z. z., 207/2013 Z. z., 311/2013 Z. z., 506/2013 Z. z., 35/2014 Z. z., 198/2014 Z. z., 314/2014 Z. z., 324/2014 Z. z., 91/2016 Z. z., 125/2016 Z. z., 240/2017 Z. z., 177/2018 Z. z., 284/2018 Z. z., 310/2018 Z. z., 150/2019 Z. z., 221/2019 Z. z., 356/2019 Z. z., 356/2019 Z. z., 74/2020 Z. z., 6/2022 Z. z., 377/2022 Z. z., 272/2023 Z. z., 127/2024 Z. z., 202/2024 Z. z., 335/2024 Z. z., 350/2024 Z. z., , 26/2025 Z. z., 81/2025 Z. z., **143/2025 Z. z.**) legislatívnou formou zabezpečuje zachovanie rozmanitosti podmienok a foriem života na Zemi, vytvorenie podmienok na trvalé udržanie, obnovovanie a racionálne využívanie prírodných zdrojov, záchranu prírodného dedičstva, charakteristického vzhľadu krajiny a udržanie ekologickej stability. Vymedzuje územnú a druhovú ochranu a ochranu drevín.

Katastrálne územie obce Suchá Hora tvorí z hľadiska prírodných hodnôt a ekologickej stability krajiny tri zhruba homogénne pásma. Prvým je pásmo TTP a v menšej miere pásmo ornej pôdy, rozsiahle lesné spoločenstvá a pásmo obytnej zóny obce.

Obec v hierarchii predstavuje najnižší, ale základný prvok ochrany prírody. Potreba napĺňať enviromentálne ciele vyplýva aj zo samotnej alokácie obce. Zákon NR SR č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení Z. z., 350/2024 Z. z.. predpisov legislatívnou formou zabezpečuje zachovanie rozmanitosti podmienok a foriem života na zemi, vytvorenie podmienok na trvalé udržanie, obnovovanie a racionálne využívanie prírodných zdrojov, záchranu prírodného dedičstva, charakteristického vzhľadu krajiny a udržanie ekologickej stability. Vymedzuje územnú a druhovú ochranu a ochranu drevín.

Východiskom na riešenie ekostabilizačných opatrení v katastrálnom území obce je súčasná krajinná štruktúra, ktorá odráža využitie zeme a predstavuje ťažiskový krok rôznych analýz potrebných pri tvorbe M - ÚSES. Súčasná krajinná štruktúra (ďalej SKŠ) v území je odrazom pôsobenia ľudskej činnosti na biotické a abiotické zložky krajiny a zároveň odzrkadľuje stupeň antropogénnej premeny krajiny. SKŠ odráža vzájomnú kombináciu súboru prvkov prírodného, poloprírodného (človekom pozmenené prvky krajinskej štruktúry) i umelého charakteru (človekom vytvorené prvky krajinskej štruktúry). Na základe zastúpenia a plošinnej rozlohy jednotlivých prvkov SKŠ môžeme hodnotiť súčasný stav antropizácie územia, či ide o územie prirodzené s vysokou krajinoekologickou hodnotou, alebo naopak o územie antropicky silne pozmenené s nízkou krajinoekologickou hodnotou.

Ochrana prírody a krajiny

Na území katastra obce Suchá Hora **sa nachádza** lokalita NATURA 2000.

Názov	Horná Orava
Kód územia	SKCHVU008
Kraj	Žilinský

Správca územia

CHKO Horná Orava

Navrhované manažmentové opatrenia

Kosenie a následné odstránenie biomasy 2 x ročne, Šetrné spôsoby sústredovania drevnej hmoty (kone, lanovky, ...), Predlžovanie obnovnej doby, Špeciálny manažment poľnohospodárskych plôch z titulu ochrany živočíšnych druhov (chrapkáč, drop a drobné pernaté vtáctvo, alebo cicavce), Ochrana, údržba a úprava priaznivého stavu súčasných a budovanie nových liahnísk pre obojživelníky, Usmerňovanie návštevnosti územia, Ponechávanie mokradí, rašelinísk a statických vodných plôch bez výsadby drevín, Kombinovaná pastva (napr. oviec a dobytka so stádom s veľkosťou primeranou únosnosti pasienka), Stráženie (napríklad. hniezd dravcov), Jemnejšie spôsoby hospodárenia a ich formy (výberkový hosp. spôsob), Úprava a budovanie nových hniezd a hniezdných biotopov vtáctva, Ponechávanie stromov a drevnej hmoty v porastoch (ojedinelo stojacich stromov, skupiny stromov a ležaniny), Opatrenia na udržanie primeraného vodného režimu (vysoké hladiny podzemnej vody), Pravidelné pasenie pri dodržaní max. zaťaženia VDJ na ha s častým prekladaním košiarov a vykášaním burín a nedopaskov, Zachovať alebo cielene obnoviť pôvodné druhové zloženie lesných porastov, Obnova zdroja potravy (zarybňovanie), Pestovanie chránených druhov ex situ a posilňovanie populácií druhu v území (dosievanie), resp. transfer druhov, Odstraňovanie invázných druhov rastlín

Činnosti, ktoré môžu mať negatívny vplyv na ciele ochrany v chránenom území

Vykonávanie činnosti meniacej stav mokrade alebo koryto vodného toku, najmä ich úpravu, zasypávanie, odvodňovanie, ťažba trstia, rašeliny, bahna a riečného materiálu okrem vykonávania týchto činností v koryte vodného toku jeho správcou, Všetky poľnohospodárske budovy a sklady, stajne a maštale, Malé vodné elektrárne, Výstavba vodných nádrží pre zasnežovanie, Budovanie a vyznačenie turistických chodníkov, náučných chodníkov, bežeckých trás, lyžiarskych trás alebo cyklotrás, Všetky penzióny a chaty, Výrub drevín brehových porastov (žiadateľ nie je správcou vodného toku), nad 50 m dĺžky, Lomy a ťažba ostatného stavebného kameňa a nerudných surovín (vrátane pieskov), Výrub stromov, nad 80 stromov, Úpravne vody, miestna kanalizačná sieť a čistiare odpadových vôd, Zmeny poľnohospodárskych objektov na rekreačné (napr. senníky na chaty a pod.), Zvýšenie ubytovacích kapacít v rekreačných zariadeniach, Umiestnenie, výsadba a zloženie pôvodných druhov drevín mimo ovocného sadu, vinice, chmeľnice a záhrady, nad 0,5 ha, Likvidácia drevín z dôvodu revitalizácie pasienkov, nad 1 ha, Geol. práce s použitím technických geol. prác a geologických povrchových a podzemných diel (šachty, lomové steny...), Údržba brehových porastov (oprávnenie správcu toku), nad 1000 m dĺžky, Výrub krov, nad 500 m², Zasnežovanie lyžiarskych tratí, Ťažobné a geotermálne vrty, Úpravy tokov, priehrad, rybníkov a ochranných hrádí, Ťažba ostatných nerastov, Manipulácia s vodnou hladinou, Jazda na snežných skútroch, Skládka odpadu, Výkon rybárskeho práva - lov rýb, Rozširovanie invázných druhov rastlín uvedených v prílohe č. 2 vyhlášky, Lyžiarske vleky, Stožiare elektrických vedení, transformačné stanice, Miestne rozvody elektriny (okrem domových prípojok), Telekomunikačné stožiare a transformačné stanice, Miestne rozvody plynu, vody alebo pary (okrem domových prípojok), Účelové komunikácie, Zriadiť poľovnícke zariadenie - posed, soľník, krmelec, senník, Výkon poľovného práva - lov zveri, Jazda na vodných skútroch a motorových člnoch

Činnosti, ktoré môžu mať negatívny vplyv na ciele ochrany mimo chráneného územia

Farmy na chov zvierat - zariadenie, v ktorom sa chová viac ako 100 jedincov zvierat na komerčné účely (s výnimkou hospodárskych zvierat) - do 1000 m, Úpravne vody, miestna kanalizačná sieť a čistiare odpadových vôd - do 1 000 m, Skládka odpadu - do 500 m, Vzletové dráhy, pristávacie dráhy a rolovacie dráhy letísk - do 2 000 m, Terénne úpravy, ktorými sa podstatne mení vzhľad prostredia alebo odtokové pomery - do 100 m, Zmeny poľnohospodárskych objektov na priemyselné - do 50 m, Zriadiť poľovnícke zariadenie - zvernica - do 50 m, Rozširovanie nepôvodných druhov rastlín (s výnimkou druhov uvedených v prílohe č. 3 vyhlášky a druhov rastlín uvedených v prílohe č.2) - Rastliny I. a II. kategórii Zoznamu nepôvodných, invázných a expanzívnych - bez limitu, Rozširovanie nepôvodných druhov rastlín (s výnimkou druhov uvedených v prílohe č. 3 vyhlášky a druhov rastlín uvedených v prílohe č.2) - Rastliny I. a II. kategórii Zoznamu nepôvodných, invázných a expanzívnych - bez limitu, Ťažobné vrty na geotermálne vody v prípade ich vypúšťania do toku nad územím - do 500 m, Ťažba ostatných nerastov - do 100 m, Zriadiť poľovnícke zariadenie - zvernica - do 1000 m, Ťažba pieskov - do 100 m, Úpravy tokov, priehrad, rybníkov a ochranných hrádí - do 5 000 m, Vypaľovanie stariny - do 500 m, Zmeny obytných objektov na priemyselné - do 50 m (<http://www.sopsr.sk/natura/index1.php?p=4&sec=21&kod=SKCHVU008, 20.1.2025>).

Zakázané činnosti v CHVÚ:

- odstraňovanie a poškodzovanie stromov s hniezdnymi dutinami d'atľa čierneho, d'atľa trojprstého, kuvika vrabčieho, sovy dlhochvostej a žlny sivej, ak tak určí štátny orgán ochrany prírody a krajiny,
- budovanie, údržba a oprava lesnej dopravnej siete, vykonávanie lesníckych a lesníckotechnických meliorácií, náhodnej, mimoriadnej a úmyselnej ťažby, zalesňovanie, ochrana lesa, sústredovanie dreva a jeho odvoz a vykonávanie ďalších zásahov do lesného porastu, ktoré vedú k poškodzovaniu vegetačného a pôdneho krytu v blízkosti hniezda bociana čierneho, orla krikľavého, orla skalného, včelára lesného a sovy dlhochvostej, ak tak určí orgán ochrany prírody,
- vykonávanie lesohospodárskej činnosti od 1. marca do 30. júna v časti chráneného vtáčieho územia uvedenej v prílohe č. 2 s výnimkou spracovania kalamity lesných porastov,
- umiestnenie stavby s výnimkou lesnej cesty a zväžnice v časti chráneného vtáčieho územia uvedenej v prílohe č. 2,
- realizovanie rekultivácie a meliorácie s výnimkou činností realizovaných v súvislosti s obnovou trvalých trávnych porastov od 31. júla do 1. mája,
- vchádzanie a státie s vodným skútrom, motorovým člnom alebo iným motorovým plavidlom a plávajúcim zariadením v časti chráneného vtáčieho územia uvedenej v prílohe č. 3 s výnimkou činností vykonávaných v súvislosti so zabezpečovaním správy, prevádzky a údržby Vodnej nádrže Orava,
- vchádzanie a státie s plavidlom a plávajúcim zariadením v časti chráneného vtáčieho územia uvedenej v prílohe č. 4 a v okruhu 50 metrov od brehov Vtáčieho ostrova s výnimkou činností vykonávaných v súvislosti so zabezpečovaním správy, prevádzky a údržby Vodnej nádrže Orava,
- mechanizované kosenie existujúcich trávnych porastov od 1. mája do 31. júla na súvislej ploche väčšej ako 0,5 hektára spôsobom od okrajov do stredu,
- kosenie a mulčovanie od 1. mája do 31. júla na hniezdných lokalitách chriašťa polného a kalužiaka červenonohého, ak tak určí orgán ochrany prírody (http://www.sopsr.sk/natura/img/chvu/zakazane_cinnosti/SKCHVU008.doc, 20.1.2025).

Starostlivosť o územie

Územným plánovaním sa sústavne a komplexne rieši priestorové usporiadanie a funkčné využívanie územia, určujú sa zásady, navrhuje sa vecná a časová koordinácia činností ovplyvňujúcich životné prostredie, ekologickú stabilitu, kultúrno – historické hodnoty územia, územný rozvoj a tvorbu krajiny v súlade s princípmi trvalo udržateľného rozvoja. Územné plánovanie je v súčasnosti upravené zákonom č. 200/2022 Z. z. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (205/2023 Z.z., 272/2023 Z.z., **46/2024 Z.z.**). Územno - plánovacia dokumentácia je základným nástrojom územného rozvoja a starostlivosti o životné prostredie v obci. Základným nástrojom územného plánovania je územný plán obce. Územný plán obce je výsledok formálneho plánovania a je územnoplánovacím dokumentom v zmysle zákona č. 200/2022 Z. z. (zákon o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov. Obec **má v súčasnosti schválený územný plán z roku 2012 a zmeny a doplnky z roku 2020.**

Ochrana ovzdušia

Na ochranu ovzdušia v obci pred potenciálnymi a reálnymi zdrojmi znečistenia slúži zákon č. **190/2023 Z. z.** o poplatkoch za znečisťovanie ovzdušia. Upravuje práva a povinnosti právnických a fyzických osôb pri ochrane ovzdušia pred vnášaním znečisťujúcich látok ľudskou činnosťou a spôsobom obmedzenia následkov znečisťovania. V zákone sú definované znečisťujúce látky, zdroje znečisťovania, povinnosti právnických a fyzických osôb ako aj prevádzkovateľov zdrojov znečistenia ovzdušia, poplatky a pokuty za znečisťovanie ovzdušia. Definované sú veľké zdroje znečistenia ovzdušia ako technologické celky so súhrnným tepelným výkonom 50 MW alebo vyšším. V samotnom sídle sa výroba výrazne znečisťujúca ovzdušie nenachádza. Najviac znečisťujúcich zdrojov sa nachádza v okresnom meste Žiar nad Hronom, Tvrdošín, Žarnovica, ale aj v meste Žilina.

Okres Tvrdošín ako aj obec Suchá Hora patria medzi územia s nízkym množstvom vyprodukovaných emisií na Slovensku. K najväčším zdrojom znečistenia v regióne patrí:

- automobilová doprava na ceste II. triedy, ako aj na miestnych komunikáciách,
- výroba tepla v domácnostiach a vo výrobných a obslužných prevádzkach,
- výrobné prevádzky v meste Tvrdošín.

K znečisteniu ovzdušia v kotline negatívne prispieva aj automobilová doprava, ktorej intenzita neustále narastá. Meranie znečisťujúcich látok z dopravy sa zatiaľ nemeria, ale za 90% celkových emisií prchavých organických látok z dopravy zodpovedajú vozidlá s benzínovým motorom. Automobilová doprava okrem zvyšovania plynných emisií z výfukových plynov spôsobuje aj sekundárnu prašnosť.

V riešenom území sa nachádza jeden stredný zdroj znečisťovania ovzdušia, ktorým je hospodársky dvor PD Suchá Hora, kde sa v súčasnosti chová cca 500 ks hovädzieho dobytku a 400 ks oviec. V poslednom období však PD vykonalo viacero opatrení na zníženie objemu škodlivých látok vypúšťaných do ovzdušia. V roku 2010 bola vybudovaná nová hnojová koncovka s predpokladaným znížením úniku čpavku do ovzdušia až o 60 %. Okrem PD suchá Hora v riešenom území na znečistenie ovzdušia majú vplyv domové kotolne na tuhé palivo, používanie menej kvalitného uhlia a inverzie počasia. Súčasná plynifikácia obce eliminuje tieto zdroje znečistenia ovzdušia. Zdrojom exhalátov je tiež doprava po štátnej ceste II/520, V zastavanom území sú zdrojom zápachu stajne a hnojiská na parcelách rodinných domov, kde sa stále udržiava chov hospodárskych zvierat. Súčasnú situáciu možno zlepšiť: preložkou cesty II/520, využívaním plynu na vykurovanie, vybudovaním verejnej kanalizácie, (zamedzí sa vypúšťanie žump do voľného priestoru a s tým spojenou pachovou kontamináciou ovzdušia), technologickou a hygienickou disciplínou v poľnohospodárskej činnosti, pri osadzovaní novej obytnej zástavby dodržaním odstupových vzdialeností od zdrojov znečisťovania ovzdušia v zmysle odvetvovej technickej normy MŽP SR OTN ŽP 2 111 99 a hygienických pásiem ochrany, realizáciou všetkých existujúcich a navrhovaných komunikácií v zastavanom území so spevneným povrchom a udržiavaním ich bezprašného stavu, nezvyšovaním zbytočnej dopravnej záťaže zastavaného územia v súvislosti s výrobou a poľnohospodárskou činnosťou (PHRSR, 2015).

Produkcia v t na km² podľa územie, chemická zlúčenina a rok

Okres Tvrdošín	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Tuhé emisie	0,1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,4
Oxid siričitý	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Oxid dusíka	0,1	0,1	0,1	0	0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,8

Oxid uhoľnatý	0,3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2,3
Tuhé emisie SR	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,6
Oxid siričitý SR	1,2	1,3	1,3	1,1	1	0,9	1,3	0,5	0,5	0,4	0,3
Oxid dusíka SR	0,7	0,7	0,7	0,6	0,6	0,6	0,6	0,5	0,5	0,5	1,2
Oxid uhoľnatý SR	2,3	2,6	2,9	2,8	2,8	3,1	3,1	3,1	3,1	2,9	5,7

Zdroj: <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Do ovzdušia sa z riešeného územia dostávajú: toxické oxidy dusíka (NOX), ktoré spôsobujú ochorenia dýchacích ciest, cyanózu srdca, majú aj karcinogénne účinky, toxický oxid siričitý (CO₂), ktorý naruša krvotvorbu, dráždi sliznice a oči, spôsobuje chronické ochorenia dýchacích ciest, popolčeky, ktoré zasahujú predovšetkým dýchacie cesty, pri niektorých druhoch popolčekov je zasiahnuté aj srdce a imunitný aparát (karcinogénne účinky), polietavý prach prevažne zo sekundárnej prašnosti spôsobuje ochorenia dýchacích ciest, rozľahlé plochy porastené burinnými spoločenstvami sú jedným zo zdrojov alergických ochorení slizníc. Ako už ale bolo spomenuté, oproti ostatným regiónom Slovenska je okres Tvrdošín jeden z menej znečistených regiónov. Ako prezentuje nasledujúca tabuľka, k poklesu dochádza v prípade produkcie oxidu siričitého (2,6 ton - rok 2018). K poklesu došlo v prípade oxidu uhoľnatého (12,2 ton 2018) a tuhých emisií (12,3 ton 2018).

Produkcia v t podľa územie, chemická zlúčenina a rok											
Okres Tvrdošín	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Tuhé emisie	28,1	19,1	13,2	11,1	7,3	9,9	7,2	7,8	11,5	12,3	180,4
Oxid siričitý	4,4	1,3	0,8	0,6	0,6	2,5	3,9	2,7	2,8	2,6	12,0
Oxid dusíka	27,4	26,1	24,2	23,4	18,9	24,6	32,4	30,1	30,5	29,2	375,6
Oxid uhoľnatý	130,1	21,0	16,6	16,1	12,3	12,2	13,7	13,0	13,1	12,2	1115,0

Zdroj: <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Vplyvom nepriaznivej klimageografickej polohy sa exhaláty hlavne v jesennom a zimnom období koncentrujú v prízemnej vrstve ovzdušia. Naopak koncentrácie polietavého prachu sa zvyšujú pri normálnych klimatických situáciách a to už pri najmenších rýchlostiach vetra.

Hlukové pomery z dopravy

V zmysle zákona č. 126/2006 Z. z. zákon o verejnom zdravotníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov najvyššie prípustné hodnoty hluku z dopravy vo vonkajších priestoroch v obytnom území ciest I. a II. triedy, zberných mestských komunikácií a hlavných železničných ťahov sú povolené pre deň LA_{eq,p} = 60 dB a v noci LA_{eq,p} = 50 dB. Zdrojom hluku je doprava po ceste II/520 a III/52020, ktoré vedú zastavaným územím obce. Tento problém vyrieši preložka štátnej cesty II/520 mimo intravilán obce a preložka č. III/52020 na okraj zastavaného územia. Intenzita hluku z prípadných nových výrobných aktivít musí byť v súlade s prípustnými hodnotami, ktoré upravujú podrobnejšie legislatívne predpisy a normy (PHRSR, 2015).

Odpadové hospodárstvo

Základným právnym predpisom pri predchádzaní vzniku odpadov a pri nakladaní s odpadmi je zákon NR SR č. 79/2015 Z. z. o odpadoch, ktorý nadobudol účinnosť 1. júla 2001 ((v znení č. 91/2016 Z. z., 313/2016 Z. z., 90/2017 Z. z., 90/2017 Z. z., 292/2017 Z. z., 292/2017 Z. z., 106/2018 Z. z., 177/2018 Z. z., 208/2018 Z. z., 312/2018 Z. z., 312/2018 Z. z., 302/2019 Z. z., 302/2019 Z. z., 364/2019 Z. z., 460/2019 Z. z., 460/2019 Z. z., 460/2019 Z. z., 460/2019 Z. z., 74/2020 Z. z., 218/2020 Z. z., 285/2020 Z. z., 285/2020 Z. z., 9/2021 Z. z., 46/2021 Z. z., 128/2021 Z. z., 216/2021 Z. z., 372/2021 Z. z., 372/2021 Z. z., 372/2021 Z. z., 430/2021 Z. z., 430/2021 Z. z., 518/2021 Z. z., 230/2022 Z. z., 146/2023 Z. z., 146/2023 Z. z., , 272/2023 Z. z., 335/2024 Z. z., 26/2025 Z. z., **188/2025 Z. z.**). Jedným zo základných nástrojov stratégie hospodárenia s odpadmi je vypracovanie „Programov odpadového hospodárstva“. Program odpadového hospodárstva Slovenskej republiky vypracováva Ministerstvo životného prostredia a následne kraj a pôvodca odpadu. Obsah Programu odpadového hospodárstva obce na roky 2016 - 2020 je zostavený podľa požiadaviek § 2 až § 5 vyhlášky MŽP SR č. 310/2013 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o odpadoch a zároveň zohľadňuje POH SR a POH Žilinského kraja. Ciele a opatrenia POH SR a POH Žilinského kraja 2016 - 2020 sa budú realizovať obcou. Keďže obec nespádala v minulosti pod povinnosť spracovať

POH vzhľadom na jej veľkosť a objem produkovaného odpadu, nemá v súčasnosti spracovaný platný POH. **Nová legislatíva už túto povinnosť nevyžaduje.**

Odpadové hospodárstvo zahŕňa všetky činnosti zamerané na predchádzanie a obmedzovanie vzniku odpadov, znižovanie ich nebezpečnosti pre životné prostredie, ako aj na nakladanie s odpadmi v súlade s platnými zákonmi. Nakladanie s odpadmi je definované ako zber odpadov, preprava odpadov, zhodnocovanie odpadov a zneškodňovanie odpadov vrátane starostlivosti o miesto zneškodňovania.

Štatistické ukazovatele v oblasti nakladania s komunálnym odpadom prezentuje nasledujúca tabuľka.

Relatívne ukazovatele z oblasti nakladania s komunálnym odpadom v regióne											
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Mn. komun. odpadu (kg/obyv.)	308,0 5	317,8 5	332,1 4	345,4 6	398,0 6	433,6 5	449,9	460,5 6	481,9 7	456,9 1	454,6 1
Mn. zhodn. kom. odp. (kg/obyv.)	49,87	66,23	62,41	80,38	131,2 8	173,8 5	195,8 2	211,7 7	251,5 2	234,6 6	237,8 3
Mn. znešk. kom. odp. (kg/obyv.)	256,9 5	248,1 6	265,1 5	264,7 6	266,7 5	259,8	254,0 5	245,6 8	226,9 3	217,2 5	212,0 7
% zhodnoc. kom. odpadu	16,19	20,84	18,79	23,27	32,98	40,09	43,52	45,98	52,19	51,36	52,31
% recyklácia	11,74	10,97	14,16	22,44	32,98	40,09	43,49	45,72	51,42	51,2	52,02
% miera skládkovania	83,39	74,81	79,81	76,64	67,01	59,91	56,47	53,34	47,08	47,54	46,65

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2025

Obec Suchá Hora má komplexne spracovaný a realizovaný spôsob likvidácie odpadov, vrátane zhodnocovania odpadov každého druhu a kategórie. Obec Suchá Hora nakladá so vzniknutým odpadom v zmysle platnej legislatívy v odpadovom hospodárstve, predovšetkým podľa zákona NR SR č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a podľa jeho vykonávacích vyhlášok. Jednotliví pôvodcovia odpadov z komunálneho odpadu separujú sklo, kovy, plasty, papier a tieto ukladajú do zberných nádob umiestnených v zbernom dvore, odkiaľ sú prostredníctvom oprávnených organizácií odovzdávané na recykláciu. V budúcnosti realizovať separovaný zber jednotlivých zložiek z komunálneho odpadu. Vyseparovaný nebezpečný odpad je potrebné zhromažďovať oddelene od ostatných druhov odpadov v pevných, nepriepustných obaloch a v miestach zabezpečených proti poveternostným vplyvom. Ich prepravu a zneškodnenie zabezpečuje obec u oprávnenej firmy. Nadrozmerný odpad, vyradené zariadenia a elektrospotrebiče, akumulátory, sa v stanovených obdobiach obyvatelia zhromažďujú na vybranom mieste a následne odovzdávajú organizácii, ktorá má oprávnenie na nakladanie s takýmto odpadom. Uvedený odpad je ďalej materiálovo a energeticky zhodnocovaný. Odpady vzniknuté pri stavebnej činnosti charakteru prebytočnej zeminy, sute, zmesi betónu a pod. je ukladá na skládku zeminy organizáciami, oprávnenými na takúto činnosť a stavebnými organizáciami podľa usmernenia obecného úradu.

Zásadou pri likvidácii odpadov je jeho triedenie s cieľom zhodnotiť využiteľný odpad ako druhotnú surovinu a na skládkach ukladať len nevyužiteľný odpad. Komunálny odpad zo sídla Suchá Hora sa odváža a bude odvážať na skládku Biela Púť v Ružomberku. Pre veľkorozmerový domový odpad slúžia v súčasnosti 4 veľkorozmerové kontajnery osadené sezónne pri cintoríne MŠ, ZŠ a obecnom úrade. Ich kapacita je postačujúca. Drobný tuhý komunálny odpad je dočasne uskladňovaný v 110 litrových nádobách pri rodinných domoch a raz za týždeň odvášaný na skládku TKO. Odvoz vykonávajú Technické služby Ružomberok. Obec má zavedenú separáciu odpadov vo forme zberu odpadov do plastových vriec, ktoré vo dvojtýždňových intervaloch sú odvážané na spracovanie. Odpad zo záhrad obyvatelia kompostujú na vlastných pozemkoch. Značná časť trávnej hmoty je používaná na kŕmenie (PHRSR, 2015).

Pôda

Medzi hlavné negatívne faktory, ktoré ovplyvňujú pôdnu produkciu a jej environmentálne funkcie patria najmä zhutňovanie a acidifikácia pôd, neuvážené rekultivácie pôd, neúmerne meliorácie, nadmerná chemizácia, stále sa zvyšujúca erózia, zosuvy, divoké skládky a emisno – imisná kontaminácia pôd. V poľnohospodárstve je potrebné zabezpečiť skládky dusíkatých hnojív (močovka) i

vápna (často používaných pri stavbe rôznych objektov) pred splachom do vodných tokov. Na poliach nehnojiť močkovkou v období pretrvávajúcich výdatných dažďov (náhle splavy dusičnanov zo svahov do tokov). V prípade chemického ničenia hľadavcov používať moderné, overené prostriedky, ktoré nie sú nebezpečné pre ryby a iné vodné živočích. Kontaminácia pôd prichádza do úvahy pozdĺž cesty II/520, v poľnohospodárstve a v lesnom hospodárstve pri manipulácii s ropnými produktami, hnojivami, pesticídmi. Kontaminácia pôd vplyvom dopravy sa rieši na celoštátnej úrovni zavedením bezolovnatých benzínov a katalyzátorov. Manipuláciu s rizikovými látkami upravujú rôzne predpisy.

Kontaminácia pôd rizikovými látkami

Prejavuje sa narušením chemických vlastností pôdy a zvýšeným obsahom cudzorodých látok v pôde. Kontaminácia sa hodnotí na základe najvyšších prípustných (limitných hodnôt) koncentrácií rizikových látok v pôde. V okrese Tvrdošín, ktorý nepredstavuje územie so zvlášť narušeným prostredím neboli zistené prekročené limitné hodnoty parametra arzén. Zvýšená koncentrácia rizikových látok v pôde územia obce sa nepredpokladá. Avšak vplyvom vypúšťaných emisií sa narušuje prirodzená bonita pôdy. Vplyvom exhalátov, najmä SO₂ sa zvyšuje jej kyslosť, čo si vyžaduje zvýšené náklady na vápnenie. Okolie priemyselných oblastí vykazuje do hĺbky 1 m pôdy kyslú povahu. Exhaláty obsahujú aj mnoho iných toxických prvkov ako Pb, Cr, Zn, Mn, avšak najväčšie škody spôsobujú zlúčeniny As, ktoré v organizmoch vyvolávajú poruchy látkového metabolizmu a zmeny v nervovej sústave. Vplyvom imisíí sa dostáva do pôdy. Akumulácia As v pôde závisí od fyzikálno-chemických vlastností pôdy, obsahu humusu, obsahu prípustných živín, pôdnej vlhkosti, pôdnej reakcie, klimatických a geomorfologických podmienok. Z ďalších rizikových prvkov môžu byť potenciálne zistené hodnoty Cd, Pb a Sr.

Chemická degradácia pôdy

Prejavuje sa narušením chemických vlastností pôdy, predovšetkým ide o zvýšený obsah cudzorodých látok v pôde spôsobujúcich jej kontamináciu. Intenzifikácia poľnohospodárskej výroby, najmä aplikácia chemických látok – pesticídov z priemyselných hnojív do pôdy negatívne pôsobia na povrchové a podzemné vody, ale aj na poľnohospodársku pôdu a následne cez potravinový reťazec na človeka. Časť látok prenášaná v podzemných vodách sa ukladá v pôdach najmä v zóne kapilárneho vztlínania. Niektoré stopové prvky, ktoré majú zvýšené koncentrácie v pôdach sa takto koncentrujú a niektoré sú dôsledkom aplikácie priemyselných hnojív. Kontaminácia sa hodnotí na základe najvyšších prípustných koncentrácií rizikových látok v pôde. Zvýšená koncentrácia rizikových látok v pôde riešeného územia sa nepredpokladá.

Správa povodí

Právna starostlivosť o vodu je vymedzená v zákone č. 364/2004 Z.z. o vodách (v znení č. 587/2004 Z. z., 230/2005 Z. z., 479/2005 Z. z., 532/2005 Z. z., 359/2007 Z. z., 514/2008 Z. z., 515/2008 Z. z., 384/2009 Z. z., 134/2010 Z. z., 556/2010 Z. z., 258/2011 Z. z., 408/2011 Z. z., 306/2012 Z. z., 321/2012 Z. z.(nepriamo), 180/2013 Z. z., 35/2014 Z. z., 409/2014 Z. z., 262/2015 Z. z., 303/2016 Z. z., 277/2017 Z. z., 51/2018 Z. z., 177/2018 Z. z., 284/2018 Z. z., 305/2018 Z. z., 74/2020 Z. z., 516/2021 Z. z., 253/2022 Z. z., 517/2022 Z. z., 74/2023 Z. z., 272/2023 Z. z., 525/2023 Z. z., 277/2024 Z. z., **26/2025 Z. z.**). Tento zákon vytvára podmienky na všestrannú ochranu povrchových vôd a podzemných vôd vrátane vodných ekosystémov a od vôd priamo závislých krajinných ekosystémov, na zlepšenie stavu povrchových vôd a na ich účelné a hospodárne využívanie.

Povrchové vody

Hlavným zdrojom znečistenia vôd nádrže sú potoky prinášajúce splašky z komunálneho odpadu. Kvalita povrchových vôd sa hodnotí podľa jednotlivých ukazovateľov kvality. Na základe akosti povrchových vôd sú vodné toky zaradené do 5 tried čistoty. I. trieda – veľmi čistá voda, II. trieda – čistá voda, III. trieda – znečistená voda, IV. trieda – veľmi znečistená voda, V. trieda – znečistená voda, VI. trieda – veľmi silno znečistená voda. Predpokladá sa, že vodné toky pretekajúce obcou – Jelešňa sú v triedach čistoty I. až III. Kvalita vôd vodných tokov územia obce Suchá Hora sa pravidelne nesleduje.

Podzemné vody

Monitorovanie kvality podzemných vôd na Slovensku je súčasťou Komplexného monitorovacieho systému životného prostredia SR v zmysle uznesenia vlády č.449/1992. Kvalita podzemných vôd sa zaznamenáva cez monitorovacie objekty rozdelené do 75 vodných útvarov – 16 kvartérnych a 59 predkvartérnych, hodnotenie kvality podzemných vôd sa riadi Vyhláškou č.354/2006 Z.z.. ktorou sa ustanovujú požiadavky na vodu určenú na ľudskú spotrebu a kontrolu kvality vody určenú na ľudskú spotrebu. Znečistenie podzemných vôd pochádza z infiltrácie povrchových vôd do riečnych sedimentov z priemyselných hnojív, znečistených zrážkových vôd, skládok odpadov, z priemyselných aglomerácií, odpadových vôd sídiel a poľnohospodárstva. Priamo v obci sa kvalita podzemných vôd nesleduje.

Svahové deformácie

V katastrálnom území obce Suchá Hora sa nachádzajú významnejšie svahové deformácie – zosuvy. Z geodynamických procesov sa v hodnotenom území a jeho širšom okolí neprejavujú výraznejšie procesy zvetrávania, erózie a svahové pohyby. Najväčšie deformácie sa nachádzajú južne od intravilánu obce. Ostatný intravilán obce a zastavané územie nie je priamo ohrozené zosuvmi.

OBJECTID	6212
Shape	Polygon
Geomorfologické jednotky	101
Terajší stav	Spracované len v rozsahu registrácie v mierke 1:25 000
Typ svahovej deformácie	Zosuvy
Stupeň aktivity	Potenciálny
Geologický útvar	Paleogén
Geologická stavba	Zmiešané a suťové zeminy, elúviá
Poľnohospodárska pôda [ha]	5,7
Lesná pôda [ha]	
Iné plochy [ha]	
Prírodné príčiny	Bočná hĺbková erózia, abrázia
Antropogénne príčiny	
Sanácia	Svah nesanovaný, resp. údaj o sanácii neznámy
Registračné číslo	56266
Legenda50	
Inžiniersko-geologický rajón	
Inžiniersko-geologická oblasť	Subregión vnútorných flyšových Karpát
Hydrogeologické pomery svahu	Svah s výskytom prameňov a mokrín
Vzťah k tokom a nádržiam	čelo deformácie zasahuje do vodného toku
Pramene	ojedinelé
Priemerný sklon svahu	9
Určenie sklonu svahu	z mapy
Rozdiel výšok [m]	30
Priemerná expozícia svahu	
Expozícia svahu - smer	západ
Súradnica X	-365750
Súradnica Y	-1163125
Spôsob určenia súradnice XY	
Súradnica Z	850
Spôsob určenia súradnice Z	
Lokalita	SUCHÁ HORA
Dátum vzniku - rok	
Dátum vzniku - mesiac	
Dátum vzniku - deň	
Členitosť deformácie	typ zložitý
Vek javu obecne	recentný
Využitie terénu	lúka

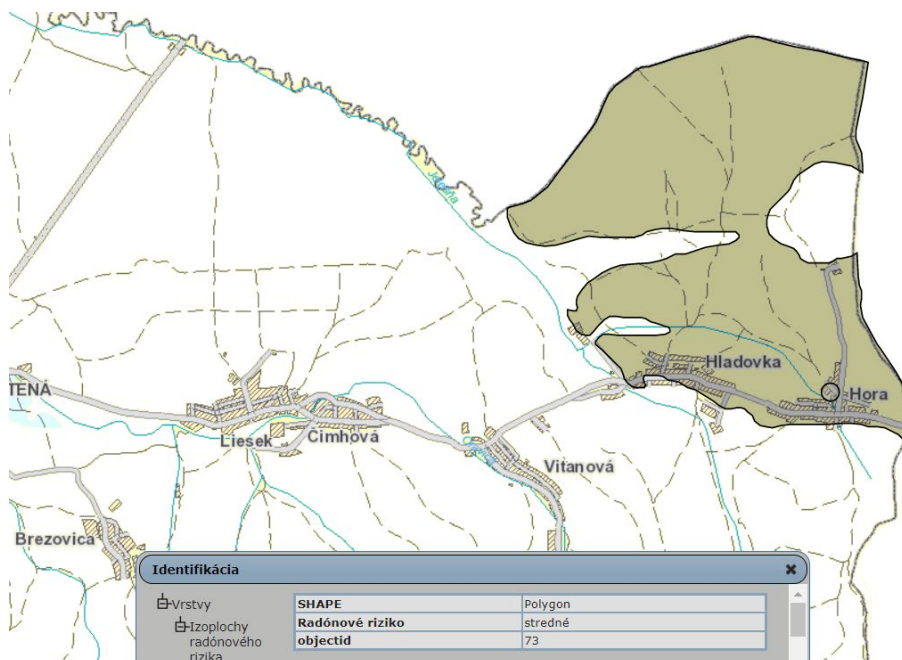

Obrázok: Svahové deformácie a zosuvy

Zdroj: <https://app.geology.sk/geofond/zosuvy/>

Radónové riziko

Podľa mapy Prognóza radónového rizika (Čížek, P., a kol., In: Atlas krajiny SR, 2002) sa riešené územie nachádza v oblasti so stredným radónovým rizikom. Postup stanovenia presnej objemovej aktivity radónu v pôdnom vzduchu, priepustnosti základových pôd riešeného územia ako bude potrebné vykonať v ďalších stupňoch projektovej prípravy.

Obrázok: radónové riziko v obci Suchá Hora

Zdroj: 10.7.2025, <https://apl.geology.sk/radio/>

Erózia pôdy

Erózia pôdy je rozrušovanie (lat. erode = hrýzt') povrchu pevnín vodou, ľadom a vetrom. V závislosti od podmienok sa prejavuje jednotlivo alebo v určitej kombinácii. Znamená odnos pôdnej hmoty (denudácia), jej premiestňovanie do iných polôh (transport) a ukladanie (akumulácia) vo forme nánosov alebo prekryvu (Bedrna, 2002).

Zastúpenie kategórií ohrozenia vodnou eróziou v okrese Tvrdošín (% z poľnohospodárskej pôdy)

Okres	Kategória erózneho ohrozenia			
	žiadna až slabá erózia	stredná erózia	silná erózia	extrémna erózia
Tvrdošín okres	24,12	15,72	21,6	38,56
Žilinský kraj	16,80	18,48	23,74	40,99

Zdroj: 10.7.2025, http://www.podnemapy.sk/portal/reg_pod_infoservis/vod/vod.aspx

Priame **okolie ako aj kataster obce** predstavuje územie ohrozené eróziou.

2.6. OBYVATEĽSTVO

V obci žije viac ako 95,81 % obyvateľov so slovenskou národnosťou. Celkovo viac ako 94,5 % obyvateľov sa hlási k rímskokatolíckemu vierovyznaniu a 0,14 % k evanjelickému vierovyznaniu. Nasledujúca tabuľka prezentuje počet obyvateľov bývajúcich v obci Suchá Hora v roku 2024.

Bývajúce obyvateľstvo v obci Suchá Hora (rok 2024)

	spolu	ženy	0-14	65+	15-65
obec Suchá Hora	1483	726	318	185	980

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2023,

V roku 2024 žilo v obci celkovo 1483 obyvateľov. V tomto roku žilo v obci 726 žien. Najväčšiu skupinu tvorili obyvatelia od 15 do 65 rokov - 980. Nasledujúca tabuľka prezentuje štruktúru obyvateľstva obce Suchá Hora podľa vierovyznania v roku 2021. Obec je podľa kritéria vierovyznania s jedným dominantným vierovyznaním. K rímskokatolíckemu vierovyznaniu sa hlásilo 94,5 % obyvateľov. Pri 2,34 % nebolo zistené vierovyznanie. Bez vyznania bolo 1,79 % obyvateľov.

Bývajúce obyvateľstvo podľa náboženského vyznania

Ukazovateľ	SODB 2021	%
Rímskokatolícka cirkev	1375	94,5
Evanjelická cirkev augsburského vyznania	2	0,14
Gréckokatolícka cirkev	7	0,48
Reformovaná kresťanská cirkev	1	0,07
Pravoslávna cirkev	2	0,14
Náboženská spoločnosť Jehovovi svedkovia	0	0,00
iné	8	0,55
bez vyznania	26	1,79
nezistené	34	2,34
Spolu	1455	

Zdroj: http://www.sodbtn.sk/obce/obec_stat_vierovyznanie.php?kod_obce=543136

Z hľadiska národnostnej štruktúry sa väčšina obyvateľov hlási k slovenskej národnosti – 95,81 %. Oficiálne žijú v obci 23 obyvatelia poľskej a 1 rómskej národnosti.

Bývajúce obyvateľstvo podľa náboženského vyznania

Ukazovateľ	SODB 2021	%
Slovenská	1394	95,81
Rómska	1	0,07
Poľská	23	1,58
Ostatné	3	0,21
Nezistené	34	2,34
Spolu	1455	

Zdroj: http://www.sodbtn.sk/obce/obec_stat_vierovyznanie.php?kod_obce=543136

V okrese Tvrdošín je národnostná štruktúra nasledovná. Žije tu cca. 34601 obyvateľov slovenskej národnosti a 14 maďarskej národnosti. Postupne klesá počet obyvateľov poľskej (132) a nemeckej národnosti (7). Ostatné národnosti jú sledovanom období relatívne stabilné. Stabilný je počet obyvateľov českej národnosti (106).

Stav obyvateľstva ku koncu obdobia (k 31.12.)											
ok. Tvrdošín	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Spolu	36066	35995	36053	36104	36157	36203	36127	35802	35783	35745	35749
Slovenská	35004	34945	35007	35071	35097	35139	35062	34689	34680	34637	34601
Maďarská	20	18	17	17	17	17	17	12	11	14	14
Rómska	8	8	8	8	8	8	8	3	3	3	3
Rusínska	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Ukrajinská	9	11	11	11	14	14	14	12	13	13	46
Česká	110	109	110	108	114	114	116	101	107	103	106
Nemecká	15	15	15	16	19	19	21	5	6	6	7
Poľská	190	199	209	212	223	229	231	122	125	128	132
Chorvátska	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	0
Srbská	0	0	0	0	0	0	0	4	4	5	5
Ruská	7	7	7	7	8	8	9	7	7	6	7
Židovská	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Moravská	9	9	8	7	7	7	7	3	3	3	3
Bulharská	6	6	6	7	7	7	7	4	5	5	5
Sliezska	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Grécka	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Rumunská	6	8	8	8	8	8	8	4	5	5	5
Rakúska	4	4	5	5	5	5	5	0	0	0	0
Vietnamská	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Albánska	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1
Iná a nezistená	674	652	638	623	626	624	618	823	799	800	810

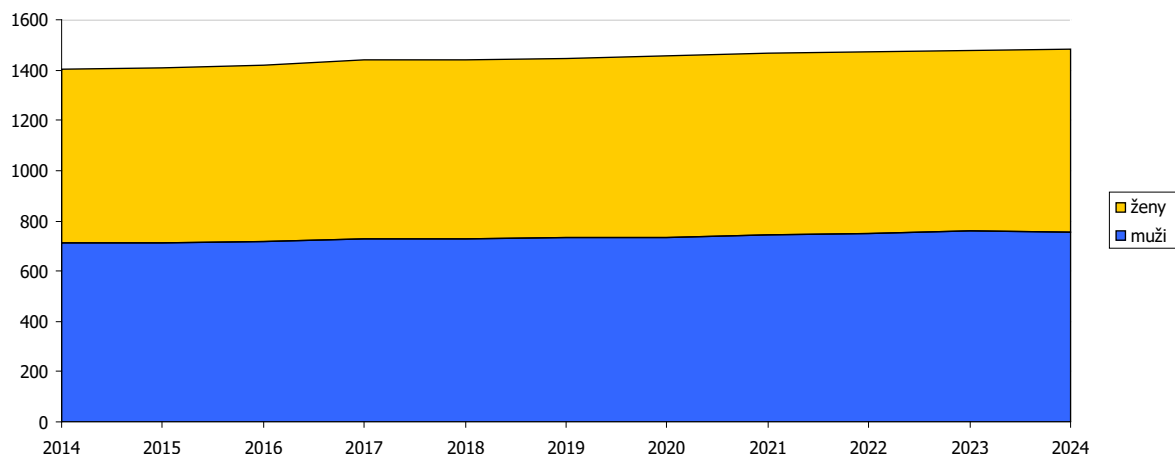
Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2025

Demografia

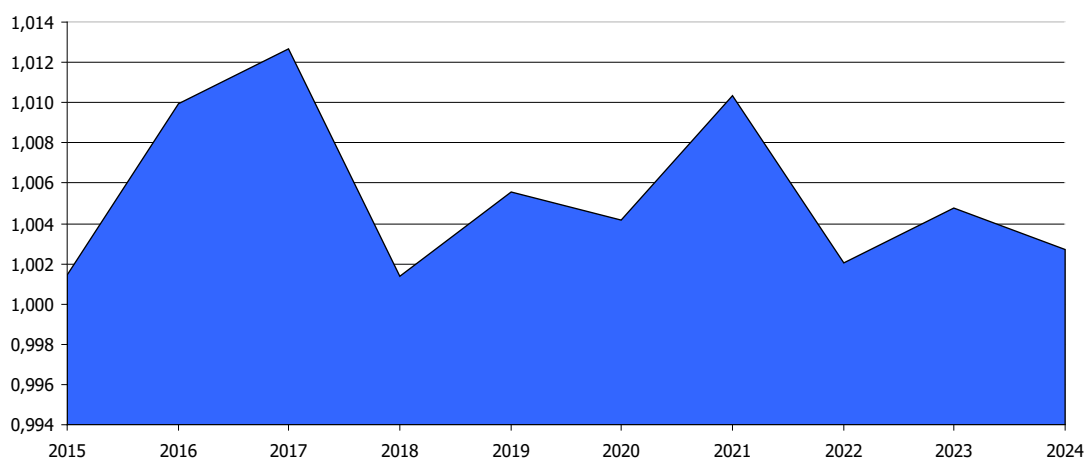
Problémom a zároveň bariérou rozvoja prevažnej časti obcí je postupné znižovanie počtu obyvateľov. V prípade obce Suchá Hora bol zaznamenaný mierny nárast počtu obyvateľov (z dôvodu blízkej alokácie pri hraniciach s Poľskou republikou). Nárast bol relatívne významný. Vývoj bol za posledných 10 rokov stabilizovaný.

Stav obyvateľstva ku koncu obdobia (k 31.12.)											
o. Suchá Hora	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
k 1.1.	1396	1404	1406	1420	1438	1440	1448	1455	1469	1472	1479
k 30.6.	1400	1405	1413	1429	1439	1444	1451	1462	1471	1476	1481
k 31.12	1404	1406	1420	1438	1440	1448	1454	1469	1472	1479	1483
muži	710	710	716	727	730	731	734	745	751	758	757
ženy	694	696	704	711	710	717	720	724	721	721	726
Index	-	1,001	1,010	1,013	1,001	1,006	1,004	1,010	1,002	1,005	1,003
Priemer Ix											1,005

Zdroj: ŠÚSR, 2014-2024, DataCubes

Obrázok: Vývoj počtu mužov a žien
Zdroj: ŠÚSR, 2024-2024, DataCubes

Obrázok: Vývoj rastového indexu v obci
Zdroj: ŠÚSR, 2024-2024, DataCubes

Počas sledovaného obdobia počet obyvateľov vzrástol o 79 (5,626 %). Priemerný index dosiahol hodnotu 1,005. Priemerný ročný pokles predstavuje 0,5115 %. K najvyššiemu nárastu došlo v roku 2017, kedy stúpol počet obyvateľov o 18 osôb. K roku s najnižším nárastom obyvateľstva patrila rok 2015 - 2018, kedy stúpol počet obyvateľov o 2. V roku 2024 bol zaznamenaný nárast o 4 obyvateľov. K vysokému nárastu došlo aj v roku 2021 (15). V obci žije väčší počet mužov ako žien.

Prirodzený prírastok obyvateľstva

Nasledujúca tabuľka prezentuje prirodzený prírastok/úbytok obyvateľstva v okrese Tvrdošín, ako aj prirodzený prírastok v obci Suchá Hora.

Prirodzený prírastok											
O. Suchá Hora	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
okr. Tvrdošín HMPP	4,11	2,11	5,25	4,07	3,54	4,59	3,01	1,2	3,58	2,74	2,15
prirodzený prírastok	13	10	15	12	14	8	8	16	2	13	11
hrubá miera pr. príř.	9,29	7,12	10,62	8,4	9,73	5,54	5,51	10,94	1,36	8,81	7,43

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2025

Vývoj ukazovateľa hrubej miery prirodzeného prírastku obyvateľstva v okrese v sledovanom období vykazuje pozitívny trend. Počet živonarodených prekračuje v obci počet zomrelých obyvateľov v každom roku sledovaného obdobia. Najvyšší prirodzený prírastok bol zaznamenaný v roku 2021 a 2016 a to 16 a 15 osôb.

Nasledujúca tabuľka prezentuje počet živonarodených (hrubá miera) v okrese a vývoj počtu narodených za obec Suchá Hora. Rastový trend v okrese bol evidovaný do roku 2019, kedy hrubá miera dosiahla 12,13. Do roku 2024 klesol tento počet na 10,29. V súčasnosti je v obci nerovnomerný trend. Najvyšší počet živonarodených bol evidovaný v roku 2019, 2014 a 2021 a to 28 a 27 osôb.

Počet živonarodených											
O. Suchá Hora	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
okr. Tvrdošín HM	11,48	10,27	11,58	11,86	11,51	12,13	11,67	11,25	12,21	10,04	10,29
narodení	27	16	18	22	26	28	17	27	17	21	22
živonarodení	27	16	18	22	26	28	17	27	17	21	22
hrubá miera živorod.	19,29	11,39	12,74	15,4	18,07	19,39	11,72	18,47	11,56	14,23	14,85

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2025

Štatistika počtu potratov v okrese vykazuje podobné tendencie, ako v prípade obecnej štatistiky. Potratovosť v obci je na vyššej priemernej úrovni, ako je priemer okresu. V obci sa počas sledovaného obdobia vyskytol najväčší počet potratov v roku 2022 a 2023 (5).

Počet potratov											
O. Suchá Hora	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
okr. Tvrdošín HM	1,61	2,05	2,08	1,91	1,88	2,29	1,8	2,18	1,98	2,04	1,79
potratovosť	1	0	4	2	3	4	1	2	5	5	4
hrubá miera potratovosti	0,71	0	2,83	1,4	2,08	2,77	0,69	1,37	3,4	3,39	2,7
index potratovosti	3,7	0	22,22	9,09	11,54	14,29	5,88	7,41	29,41	23,81	18,18
ukončené tehotenstvá	28	16	22	24	29	32	18	29	22	26	26
hrubá miera uk. tehot.	20	11,39	15,57	16,79	20,15	22,16	12,41	19,84	14,96	17,62	17,56

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2025

Počet zomretých v okrese vykazuje stabilný trend s trendom nárastu v posledných rokoch sledovaného obdobia. Počet kolíše okolo 7,99 osôb na 1000 obyvateľov. Najvyšší počet bol zaznamenaný v roku 2021.

V obci Suchá Hora možno sledovať rastúci aj klesajúci trend. V roku 2014 bolo evidovaných 10 zomretých na 1000 obyvateľov, v roku 2024 to bolo 7,43. V roku 2023 to bolo 5,42 zomretých na 1000 obyvateľov.

Počet zomretých											
O. Suchá Hora	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
okr. Tvrdošín HM	7,38	8,16	6,33	7,79	7,97	7,55	8,65	10,05	8,63	7,3	8,14
zomretí	14	6	3	10	12	20	9	11	15	8	11
hrubá miera úmrtnosti	10	4,27	2,12	7	8,34	13,85	6,2	7,52	10,2	5,42	7,43

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2025

Migrácia obyvateľstva

Migrácia obyvateľstva t.j. rozdiel medzi prisťahovanými a vystáňovanými obyvateľmi vykazuje negatívny vývoj. Rozhodujúci podiel na migrácii obyvateľstva v obci pripadá na občanov v produktívnom veku. V sledovanom období vykazoval migračný prírastok pozitívny aj negatívny trend. V roku 2015 a 2018 presahoval počet vystáňovaných počet prisťahovaných a to celkovo o 20 osôb. Najvyššia pozitívna bilancia bola zaznamenaná v roku 2017 (6).

Saldo sťahovania											
O. Suchá Hora	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
okr. Tvrdošín HM	-3,3	-4,08	-3,64	-2,66	-2,08	-3,32	-5,12	-2,71	-4,11	-3,8	-2,04
migračné saldo	-5	-8	-1	6	-12	0	-2	-2	1	-6	-7
hr. miera migr. salda	-3,57	-5,69	-0,71	4,2	-8,34	0	-1,38	-1,37	0,68	-4,07	-4,73

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2025

Nasledujúca tabuľka prezentuje absolútne hodnoty migrujúcich za obec Suchá Hora. Najvyšší počet obyvateľov migruje mimo územia SR.

Migrácia obyvateľstva

O. Suchá Hora	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
prist'ahovaní	6	3	8	16	7	9	5	9	20	7	14
vyst'ahovaní	11	11	9	10	19	9	7	11	19	13	21

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2025

V sledovanom období počet vyst'ahovaných kolíše. Stúpajúca tendencia bola zaznamenaná hlavne v roku 2018 - celkovo až 19 vyst'ahovaných a 2022 - 19 vyst'ahovaných. V roku 2024 počet vyst'ahovaných dosiahol hodnotu 21. Najväčší počet prist'ahovaných bol zaznamenaný v roku 2022 a 2017, kedy sa do obce prist'ahovalo celkovo 20 a 16 obyvateľov. V roku 2024 sa do obce prist'ahovalo 14 osôb.

Celkový prírastok

Nasledujúca tabuľka prezentuje vývoj celkového prírastku na 1000 obyvateľov v okrese, ktorý je súčtom prirodzeného a migračného prírastku a absolútne hodnoty za obec. Celkový prírastok vykázal v okrese v sledovanom období kladnú aj zápornú hodnotu.

Celkový prírastok (- úbytok)

O. Suchá Hora	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
okr. Tvrdošín HM	0,8	-1,97	1,61	1,41	1,47	1,27	-2,1	-1,51	-0,53	-1,06	0,11
celkový prírastok	8	2	14	18	2	8	6	14	3	7	4
hrubá miera celk. pr.	5,71	1,42	9,91	12,6	1,39	5,54	4,14	9,58	2,04	4,74	2,7

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2025

Celkový prírastok v obci vykazuje nerovnomerný ale pozitívny trend. K najvyššiemu prírastku došlo v roku 2017, kedy počet obyvateľov dosiahol hodnotu 18. K najnižšiemu celkovému prírastku v obci počas sledovaného obdobia došlo v roku 2015 a 2018 a to 2. Najvyššie celkové prírastky boli dosiahnuté aj v roku 2014 a 2021 a to 14 obyvateľov.

Počet sobášov a rozvodov

Nasledujúce tabuľky prezentujú vývoj počtu sobášov a rozvodov v okrese a sobášnosť a rozvodovosť v obci Suchá Hora. Na 1000 obyvateľov v okrese roku 2014 pripadalo 5,21. Do roku 2024 bol ich počet na hodnote 5,57.

Počet sobášov

O. Suchá Hora	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
okr. Tvrdošín HM	5,21	5,47	6,13	6,21	7,28	6,52	5,61	6,39	5,98	6,07	5,57
sobášnosť	5	5	12	8	6	11	7	5	12	6	8
hrubá miera sobášnosti	3,57	3,56	8,49	5,6	4,17	7,62	4,82	3,42	8,16	4,07	5,4

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2025

V porovnaní s regionálnou štatistikou je sobášnosť v obci nižšia, ako v prípade okresu. Najvyšší počet sobášov sa uskutočnil v roku 2016 a 2022. V prípade rozvodovosti boli hodnoty pod úrovňou okresu. K najväčšiemu počtu rozvodov došlo v roku 2022 a 2024.

Počet rozvodov

O. Suchá Hora	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
okr. Tvrdošín HM	1,05	0,94	1,17	1,33	1,22	1,11	0,94	1,45	1,12	1,03	1,12
rozvodovosť	0	0	1	0	1	0	0	0	2	0	2
hrubá miera roz.	0	0	0,71	0	0,69	0	0	0	1,36	0	1,35

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2025

Hustota obyvateľov

Nasledujúca tabuľka prezentuje hustotu obyvateľov na km². Hustota obyvateľstva v obci je pod úrovňou Slovenska. Z dlhodobého hľadiska dochádza v obci k nárastu hustoty obyvateľstva. V roku 2014 dosiahla hustota hodnotu 64,06 a v roku 2024 mala hodnotu 67,77. Nachádza sa mierne nad úrovňou hustoty vidieka (62,09).

Hustota obyvateľov na km ² k 31.12. podľa územie a rok											
O. Suchá Hora	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Mestá	405,9	405,13	400,79	399,84	399,06	398,27	394,81	392,06	389,2	386,88	384,96
vidiek	59,61	59,87	60,03	60,34	60,66	60,98	61,23	61,31	61,57	61,86	62,09
SR	110,51	110,61	110,75	110,93	111,08	111,23	111,33	110,98	110,78	110,67	110,58
okr. Tvrdošín	75,28	75,23	75,22	75,33	75,44	75,54	75,51	74,81	74,74	74,68	74,64
O. Suchá Hora	64,06	64,29	64,65	65,39	65,84	66,07	66,39	66,9	67,29	67,51	67,77

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2025

Veková štruktúra obyvateľstva obce

Nasledujúca tabuľka predstavuje vývoj počtu obyvateľov podľa 5 ročných vekových skupín.

Počet obyvateľov ku koncu obdobia (31.12.)											
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Spolu	1404	1406	1420	1438	1440	1448	1454	1469	1472	1479	1483
0	26	15	18	23	26	27	18	28	17	22	24
1-4	78	83	71	70	81	80	93	97	103	89	84
5-9	124	120	127	110	95	102	93	90	94	107	106
10-14	104	109	111	130	129	122	120	122	105	97	104
15-19	116	105	102	101	98	106	110	108	127	131	116
20-24	117	122	126	124	119	115	104	97	95	91	101
25-29	113	106	111	114	118	111	117	119	119	113	107
30-34	114	118	105	103	92	107	103	115	117	121	110
35-39	115	113	114	113	126	111	117	103	96	88	110
40-44	93	102	108	115	111	113	109	111	111	122	107
45-49	73	71	74	77	81	93	103	109	115	111	112
50-54	60	69	73	74	79	73	70	74	77	82	97
55-59	80	76	70	64	58	56	65	66	70	75	69
60-64	60	64	69	74	80	79	75	66	59	55	51
65-69	47	46	46	54	54	54	56	60	66	71	75
70-74	27	30	32	30	34	41	40	41	45	47	49
75-79	20	20	23	27	26	23	26	24	23	27	34
80-84	23	19	21	14	13	17	16	19	20	18	16
85-89	12	16	17	16	19	17	14	12	6	5	5
90-94	2	2	2	4	1	1	5	6	7	7	6
95-99	0	0	0	1	0	0	0	2	0	0	0

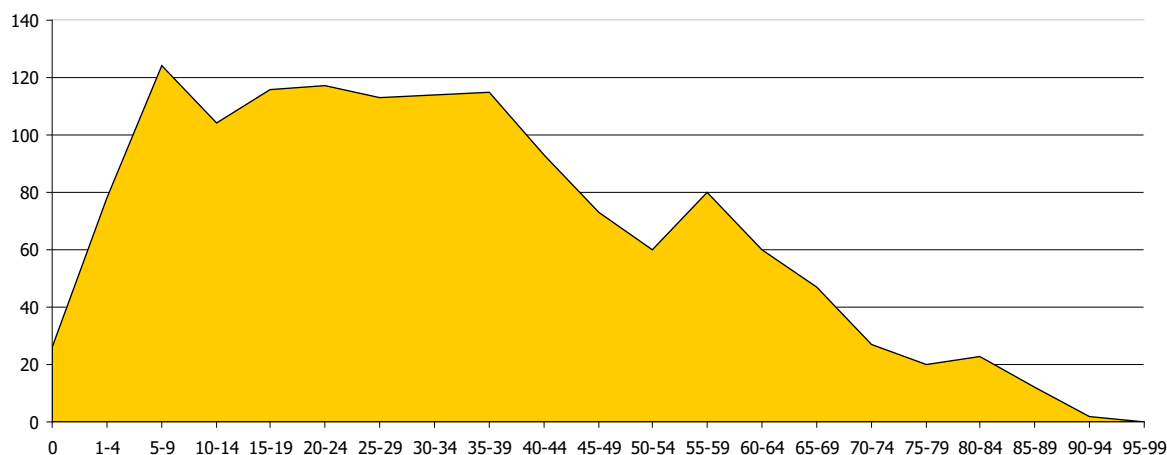
Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2024

K najvyššiemu nárastu došlo vo vekových skupinách od 45 až 54 rokov. Sledovanie jednotlivých vekových skupín je dôležité z hľadiska formovania ponuky služieb a formovania infraštruktúry v obci Suchá Hora.

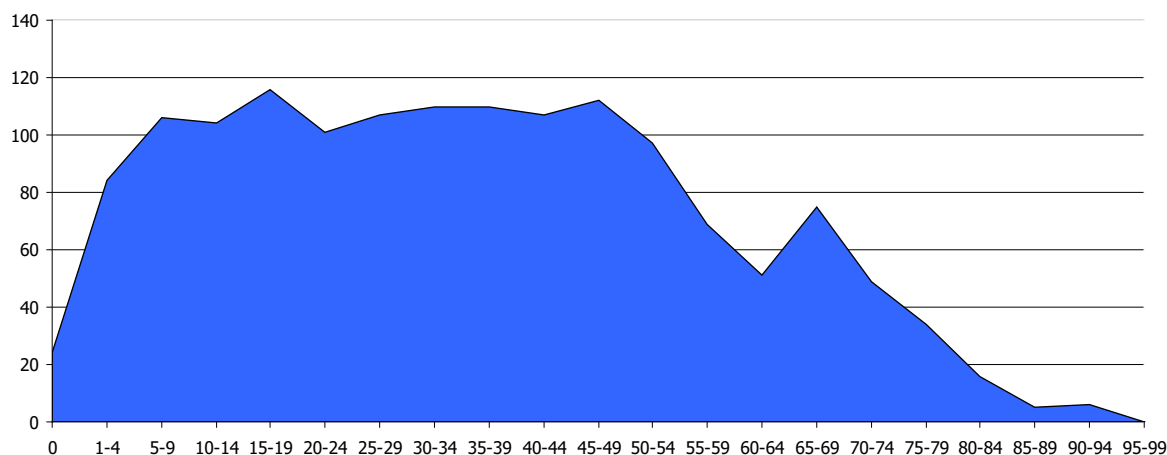

Veková štruktúra obyvateľstva

2014

2024

Prognózy

V prípade, že sa doterajší trend zachová, v nasledujúcich 11 rokoch by malo dôjsť k ďalšiemu nárastu počtu obyvateľov. Zmeny nastanú hlavne v štruktúre obyvateľov predproduktívnom, produktívnom a poproduktívnom veku. Do roku 2035 by mal celkový počet obyvateľov činiť 1592. Vekové skupiny by mali mať rovnomerný vývoj. Intenzívnejší vývoj by mal pokračovať vo vekových skupinách od 15 až 24 a 65 - 69.

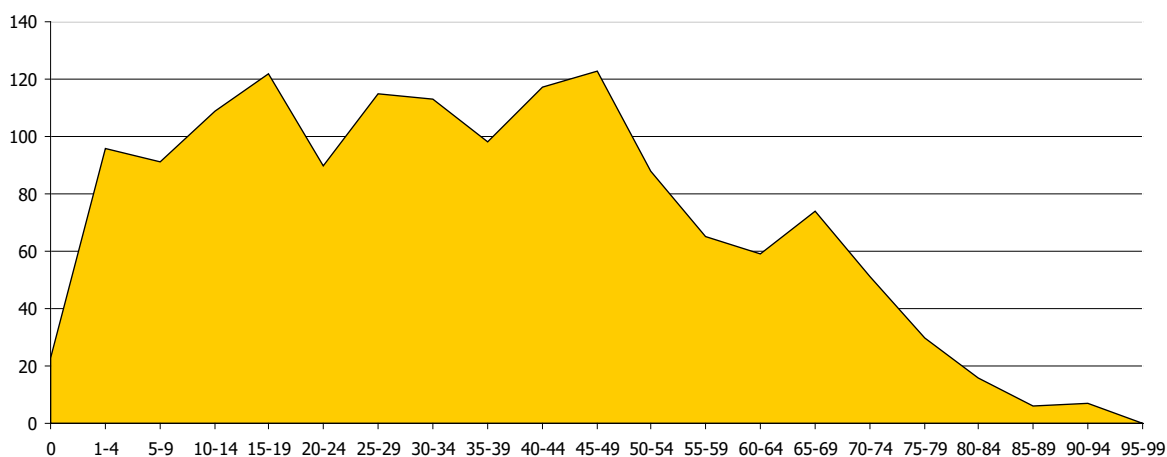
Počet obyvateľov ku koncu obdobia (31.12.)

	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035
Spolu	1497	1505	1513	1522	1530	1539	1550	1559	1570	1580	1592
0	23	23	23	24	24	24	24	24	24	25	25
1-4	96	98	100	102	104	106	108	110	112	114	116
5-9	91	88	86	83	80	78	75	73	70	68	65
10-14	109	108	107	106	106	105	104	103	102	102	101
15-19	122	124	126	128	130	131	133	135	137	139	141
20-24	90	87	83	80	77	73	70	67	64	60	57
25-29	115	115	116	116	116	117	117	117	117	118	118
30-34	113	114	114	115	115	116	116	117	118	118	119
35-39	98	96	95	93	91	89	87	85	83	81	79
40-44	117	119	120	121	123	124	126	127	128	130	131
45-49	123	129	134	139	144	149	154	159	164	170	175

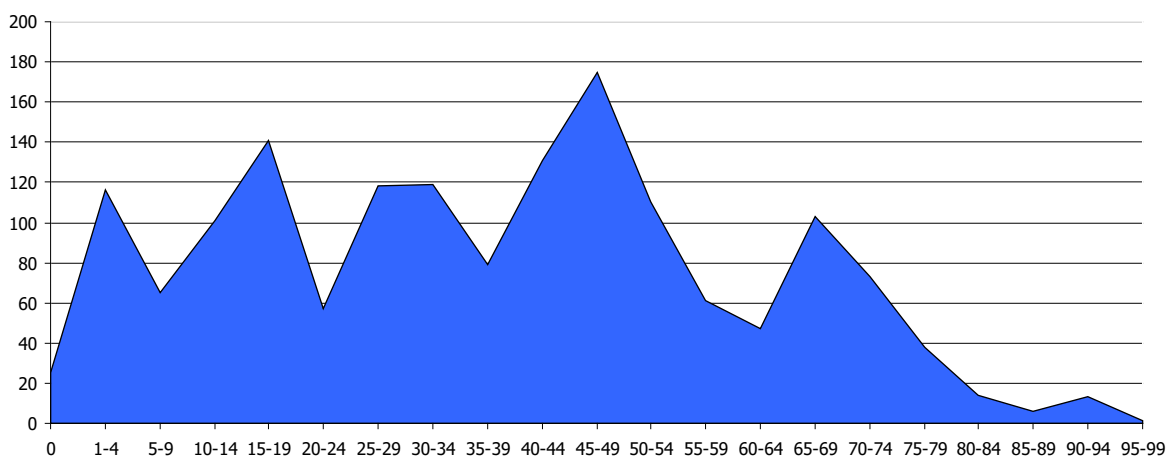

50-54	88	91	93	95	97	99	101	104	106	108	110
55-59	65	65	65	64	64	63	63	62	62	62	61
60-64	59	58	57	56	55	53	52	51	50	49	47
65-69	74	77	80	83	86	89	91	94	97	100	103
70-74	51	53	56	58	60	62	65	67	69	71	73
75-79	30	31	32	32	33	34	35	36	37	37	38
80-84	16	16	16	15	15	15	15	14	14	14	14
85-89	6	5	4	2	1	1	2	2	3	4	6
90-94	7	8	8	9	10	10	11	11	12	13	13
95-99	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	1

Prognózaná veková štruktúra obyvateľstva
2025

2035

Ďalšie demografické charakteristiky

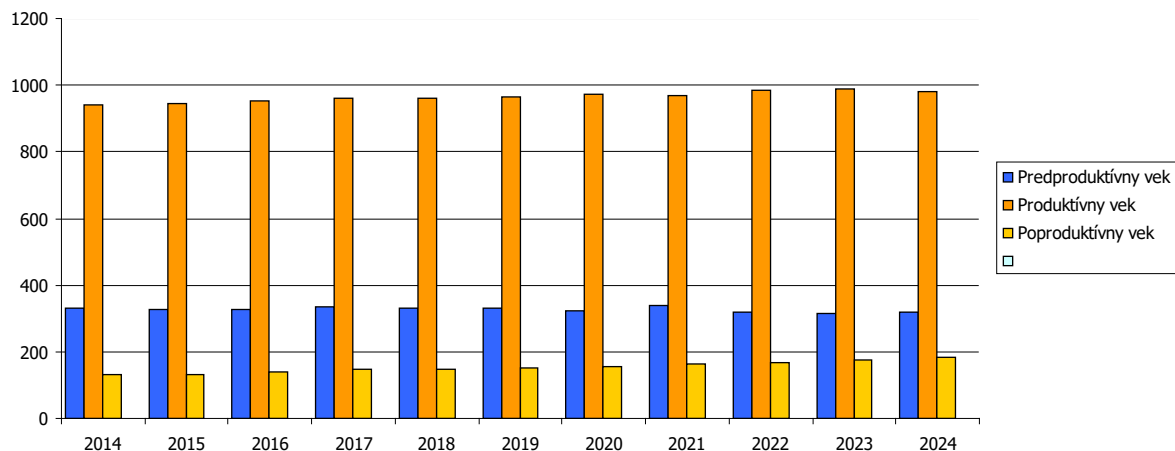
Nasledujúce tabuľky prezentujú vývoj počtu obyvateľov a predpokladaný vývoj podľa hlavných vekových skupín. Najväčší podiel pripadá na obyvateľov v produktívnom veku, najmenší podiel na obyvateľov v poproduktívnom veku. V skupine v poproduktívnom veku bol zaznamenaný nárast. Za 11 ročné obdobie vzrástol počet obyvateľov o 54. V skupine v predproduktívnom veku bol zaznamenaný pokles o 14 obyvateľov. Počet obyvateľov v produktívnom veku zaznamenal nárast o 39.

Obyvateľstvo podľa štruktúry základných vekových skupín	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Predproduktívny vek	332	327	327	333	331	331	324	337	319	315	318
Produktívny vek	941	946	952	959	962	964	973	968	986	989	980

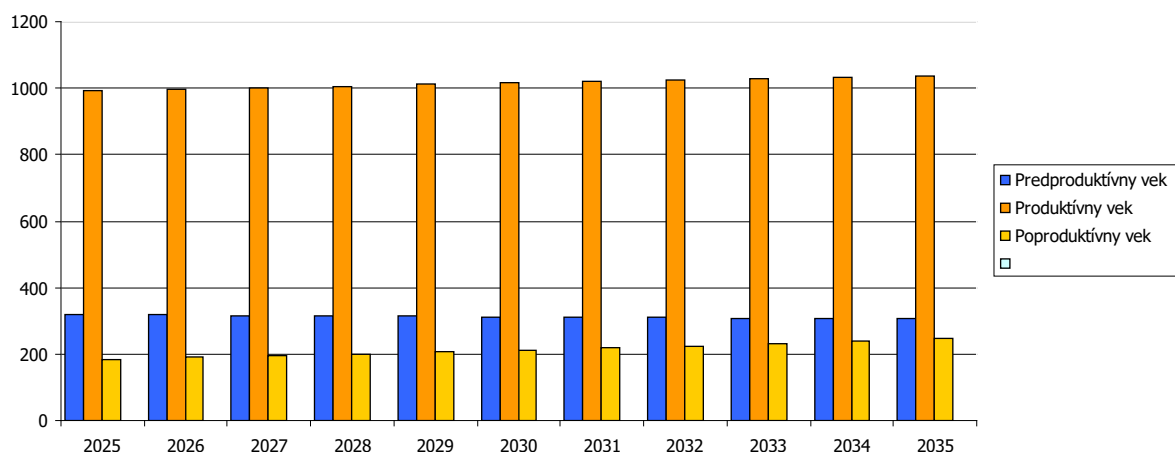
Poproduktívny vek 131 133 141 146 147 153 157 164 167 175 185
Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2025

Vývoj vekovej štruktúry obyvateľstva v sledovanom období

Ako prezentuje graf, za uvedených 11 rokov došlo k nárastu vo vekových skupinách poproduktívneho a produktívneho veku. Nasledujúca tabuľka prezentuje predpokladaný vývoj v hlavných vekových skupinách do roku 2035.

Predpokladaný vývoj počtu obyvateľstva do roku 2035

Do roku 2035 sa predpokladá nárast obyvateľov vo vekovej skupine poproduktívneho a produktívneho veku. Vo vekovej skupine predproduktívneho veku sa predpokladá pokles o 13 obyvateľov.

Predpokladaný vývoj počtu obyvateľstva do roku 2035

	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035
Predproduktívny vek	319	318	316	315	314	313	311	310	309	308	306
Produktívny vek	993	997	1002	1006	1011	1015	1020	1024	1029	1033	1038
Poproduktívny vek	185	190	195	200	206	212	219	225	232	240	248

Najviac ekonomicky činného obyvateľstva pripadá na vekovú skupinu od 15 do 19 rokov. Naopak najmenšiu skupinu ekonomicky aktívneho obyvateľstva tvoria obyvatelia od 60 do 64 rokov. Pokles v medziročnom porovnaní 2014 až 2024 bol zaznamenaný v skupine 20 - 39 a 55 až 64 rokov.

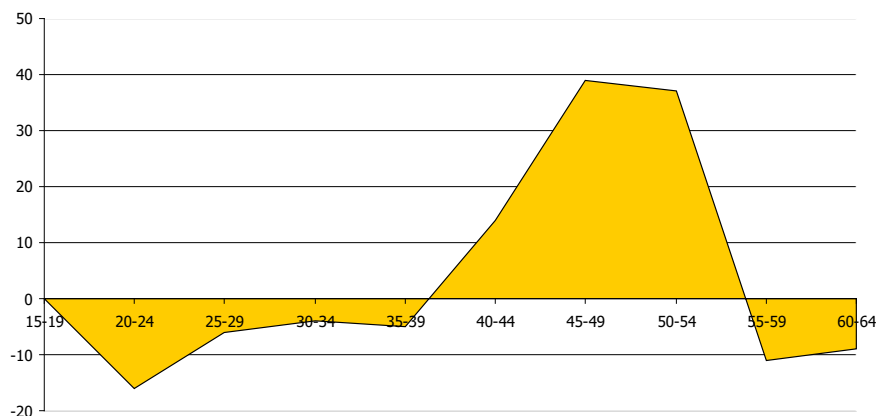
Ekonomicky aktívne obyvateľstvo podľa štruktúry veku a pohlavia k 2014 a 2024

Vek	2014	2024	rozdiel 2024 - 2014
15-19	116	116	0

20-24	117	101	-16
25-29	113	107	-6
30-34	114	110	-4
35-39	115	110	-5
40-44	93	107	14
45-49	73	112	39
50-54	60	97	37
55-59	80	69	-11
60-64	60	51	-9

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2025

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2025

Z ekonomického hľadiska daná štruktúra je vyhovujúca.

Národnostná štruktúra obyvateľstva

Z hľadiska národnostnej štruktúry sa väčšina obyvateľov hlási k slovenskej národnosti – 95,81 %. Oficiálne žijú v obci 23 obyvatelia poľskej a 1 rómskej národnosti.

Bývajúce obyvateľstvo podľa náboženského vyznania			
Ukazovateľ	SODB 2021	%	
Slovenská	1394	95,81	
Rómská	1	0,07	
Poľská	23	1,58	
Ostatné	3	0,21	
Nezistené	34	2,34	
Spolu	1455		

Zdroj: http://www.sodbtn.sk/obce/obec_stat_vierovyznanie.php?kod_obce=543136

V okrese Tvrdošín je národnostná štruktúra nasledovná. Žije tu cca. 34601 obyvateľov slovenskej národnosti a 14 maďarskej národnosti. Postupne klesá počet obyvateľov poľskej (132) a nemeckej národnosti (7). Ostatné národnosti jú sledovanom období relatívne stabilné. Stabilný je počet obyvateľov českej národnosti (106).

2.7. VZDELANIE A ZAMESTNANOSŤ

V obci majú najvyšší podiel vo vzdelanostnej štruktúre obyvateľstva občania so základným vzdelaním - 23,23 % a s učňovským vzdelaním - 23,78 %. Obyvatelia dospelí bez školského vzdelania boli zastúpení 0,21 %.

Podrobná vzdelanostná štruktúra obyvateľov obce v roku 2012			
dosiahnuté vzdelanie	počet	%	
bez vzdelania (osoby 0-14 rokov)	220	15,12	
základné	418	23,78	
stredné odborné učňovské (bez maturity)	338	23,23	
úplné stredné (s maturitou)	287	19,73	

vyššie odborné vzdelanie	64	4,40
vysokoškolské	94	6,46
bez školského vzdelania (15+ rokov)	3	0,21
nezistené	31	2,13

Zdroj: statistics.sk, 1.1.2025

Z hľadiska uplatnenia sa obyvateľstva na trhu práce má uvedená vzdelanostná štruktúra vyhovujúci pomer. Z hľadiska ďalšieho vývoja je potrebné v obci ďalej zvyšovať počet obyvateľov so stredným odborným vzdelaním a úplným stredným vzdelaním.

Vývoj nezamestnanosti

Vývoj nezamestnanosti vo všeobecnosti zaznamenával až do roku 2019 klesajúci trend. V roku 2020 ovplyvnila nezamestnanosť pandemická situácia a opatrenia vlády SR. V roku 2024 bolo v obci 56 nezamestnaných.

Miera evidovanej nezamestnanosti v obci

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Nezamestnaná spolu	87	74	56	38	31	27	58	43	46	44	56
Nezamestnaní ženy	34	36	25	24	17	15	22	23	28	18	19
% miera nezamest.	9,25	7,82	5,88	3,96	3,22	2,80	5,96	4,44	4,67	4,45	5,71

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2025

Nezamestnanosť v obci mala za posledné 3 roky (od roku 2020 -2022) rovnomerný vývoj. V roku 2014 bolo v obci Suchá Hora 87 nezamestnaných.

Relatívny počet evidovaných nezamestnaných obyvateľov v obci a regióne prezentuje nasledujúca tabuľka.

Miera evidovanej nezamestnanosti podľa územie, pohlavie a rok v %

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Kraj Žilinský	10,91	8,86	6,92	4,7	4,04	3,96	6,53	5,32	4,63	3,99	3,95
Okres Tvrdošín	11,18	8,74	6,78	5,36	4,41	4,23	6,3	4,8	4,04	3,28	3,30
Muži	11,44	8,92	6,76	5,44	4,16	3,99	6,14	4,65	3,77	2,89	2,90
Ženy	10,81	8,49	6,8	5,24	4,75	4,54	6,51	4,98	4,38	3,78	3,70

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2025

Vyššia miera evidovanej nezamestnanosti bola takmer počas celého obdobia v prípade ženskej populácie. V roku 2024 dosiahla úroveň 3,70 %. Najvyššia úroveň v prípade mužskej populácie sa dosiahla v roku 2014 (11,44 %). Najväčší počet nezamestnaných obyvateľov pripadal na skupinu vo veku od 35 - 39 a skupinu 45-49 rokov. V tejto skupine podiel výrazne klesá.

Nasledujúca tabuľka prezentuje štruktúru nezamestnaných podľa veku priamo v obci. Najviac obyvateľov spadalo tiež do vekovej skupiny od 20 do 24.

Nezamestnaní podľa veku v december 2024

Suchá Hora	UoZ spolu	v tom										60r. a viac	n/a
		do 20r.	20-24r.	25-29r.	30-34r.	35-39r.	40-44r.	45-49r.	50-54r.	55-59r.			
Spolu	46	2	9	3	4	4	6	6	4	7	1	0	
Ženy	19	0	7	0	1	0	2	3	3	2	1	0	

Zdroj: UPSVaR SR, DataCubes, 2024

Nasledujúca tabuľka prezentuje vývoj nezamestnanosti znevýhodnených skupín. V prípade absolventov dochádza k výraznému poklesu počtu - 76. Počet dlhodobo evidovaných uchádzačov klesol počet z 877 na 180 osôb.

Uchádzači o zamestnanie znevýhodnení

Okres Tvrdošín	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
----------------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------

A	97	90	60	51	35	38	74	57	36	27	17
B	273	184	143	116	85	102	107	95	67	70	76
C	7	6	4	3	4	0	2	2	2	0	1
D	877	562	385	267	189	152	292	297	200	181	180

A - Počet uchádzačov o zamestnanie so ZP

B - Počet uchádzačov o zamestnanie – absolventi

C - Počet uchádzačov o zamestnanie – mladiství

D - Počet dlhodobo evidovaných uchádzačov o zamestnanie

Zdroj: DataCubes ŠÚ, 2024-2024

Nasledujúca tabuľka prezentuje štruktúru nezamestnaných podľa vzdelania v obci. Najviac nezamestnaných bolo vo vzdelanostnej skupine - vyššie sekundárne vzdelanie.

Štruktúra UoZ podľa najvyššie dosiahnutého vzdelania (ISCED) december 2024

Suchá Hora	UoZ spolu										v tom
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	n/a	
Spolu	46	0	0	9	33	0	0	2	2	0	0
Ženy	19	0	0	2	14	0	0	1	2	0	0

Zdroj: UPSVaR SR, DataCubes, 2025

ISCED (The International Standard Classification of Education) - Medzinárodná štandardná klasifikácia vzdelávania

- 0 predprimárne vzdelanie
- 1 primárne vzdelanie
- 2 nižšie sekundárne vzdelanie
- 3 vyššie sekundárne vzdelanie
- 4 post sekundárne neterciárne vzdelanie
- 5 terciárne vzdelanie (nie VŠ)
- 6 terciárne vzdelanie (VŠ 1.stupeň)
- 7 terciárne vzdelanie (VŠ 2.stupeň)
- 8 terciárne vzdelanie (VŠ 3.stupeň)

Zdroj: UPSVaR SR, DataCubes, 2024

Významným ukazovateľom na trhu práce je doba evidencie nezamestnaných obyvateľov. Dve najväčšie skupiny tvorili nezamestnaní s dĺžkou evidencie od 10 do 12 mesiacov a nad 48 mesiacov. Tretou najpočetnejšou skupinou je skupina od 7 do 9 mesiacov.

Nezamestnaní podľa dĺžky evidencie v december 2024

Suchá Hora	UoZ spolu	v tom										
		do 3 m.	4 - 6 m.	7 - 9 m.	10 - 12 m.	13 - 18 m.	19 - 24 m.	25 - 30 m.	31 - 36 m.	37 - 42 m.	43 - 48 m.	nad 48 m.
Spolu	46	0	0	9	33	0	0	2	2	0	0	46
Ženy	19	0	0	2	14	0	0	1	2	0	0	19

Zdroj: UPSVaR SR, DataCubes, 2025

Verejné služby zamestnanosti

Na zabezpečovanie práva občanov na zamestnanie je zriadený ÚPSVaR ako verejnoprávna inštitúcia, ktorý v rozsahu svojej pôsobnosti, ako jeden z viacerých subjektov v súčinnosti s reprezentatívnymi organizáciami zamestnancov a zamestnávateľov vykonáva politiku zamestnanosti. ÚPSVaR je hlavnou inštitúciou realizujúcou politiku trhu práce, čo je systém podpory a pomoci občanom pri ich začleňovaní na pracovné miesta na trhu práce formou sprostredkovania zamestnania, poskytovania poradenstva, prispôsobovaním profesijnej štruktúry nezamestnaných a zamestnancov pomocou rekvalifikácií, podporovanie vytváranie nových pracovných miest zamestnávateľmi pomocou poskytovania príspevkov v rámci aktívnej politiky trhu práce a poskytovaním podpory v nezamestnanosti. Pri poskytovaní verejných služieb zamestnanosti obec spolupracuje s ÚPSVaR v Tvrdošíne, pri vytváraní dočasných pracovných miest, ktoré sú nevyhnutným predpokladom zachovania pracovných návykov dlhodobo nezamestnaných. Obec spolupracuje rovnako aj pri realizácii aktívnej politiky trhu práce (APTP), v rámci ktorej sa pomocou nástrojov APTP predovšetkým podporuje vytváranie nových pracovných miest zamestnávateľmi, ako aj obcou samotnou. Obec v oblasti aktívnej politiky zamestnanosti dočasne zamestnáva nezamestnaných občanov v rámci aktivačných prác a malých obecných služieb. V prevažnej miere výkon týchto pracovných činností zahŕňa údržbu verejných priestranstiev.

Štruktúra zamestnanosti

Reštrukturalizácia ekonomiky od konca osemdesiatych rokov mala významný dopad aj na zamestnanosť obyvateľstva v okrese. Hlavný pracovný trh pre okres sa nachádza priamo krajskom meste Žilina v meste Tvrdošín, Bratislave, Anglicku, Rakúsku, Nemecku, prípadne v Českej republike.

Zmeny, ktoré sa udiali v predošlom období sa dotkli predovšetkým väčšiny priemyselných odvetví. Po prvotnom náraste pokračovalo mierne znižovanie aktivity v oblasti priemyselnej výroby. Nasledujúca tabuľka prezentuje štruktúru pracujúcich podľa jednotlivých odvetví národného hospodárstva podľa klasifikácie NACE. Najväčšie zastúpenie majú v obci a regióne priemyselné odvetvia (49,3 %), obchod (11,5 %) a vzdelávanie (10,9 %). Vysoký podiel pripadal aj na zdravotníctvo (8,0 %). Najvýraznejší pokles nastal v prípade zdravotníctva.

Štruktúra zamestnaných podľa NACE - SK v %											
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Poľnohospodárstvo, les...	8,1	7,8	7,6	10,1	9,3	4,5	7,5	5,2	3,1	3,9	4,5
Priemysel spolu	38,5	40,4	37,4	39,3	40,7	38,8	40,2	41,4	47,0	50,9	49,3
Priemyselná výroba	35,3	36,9	34,5	37,1	38,7	36,7	33,5	34,5	44,0	49,4	47,5
Dodávka elektriny, plyn...	0,4	0,4	0,3	0,3	0,3	0,3	0,2	0,2	0,3	0,2	0,2
Dodávka vody; čistení...	3,4	3,1	3,9	4,6	5,0	6,5	6,6	6,7	4,9	1,3	1,5
Stavebníctvo	2,6	2,5	2,3	2,3	2,1	2,4	2,0	1,8	2,1	1,6	1,8
Veľkoobchod a maloob...	9,4	9,6	9,7	8,4	7,7	9,5	9,1	10,9	9,7	10,7	11,5
Doprava a skladovanie	2,9	2,9	2,8	2,5	2,5	2,6	2,3	2,2	1,7	1,3	2,7
Ubyt. a strav. služby	0,5	0,4	1,7	0,8	0,6	1,9	1,7	1,5	1,7	1,3	1,5
Informácie a komunikácia	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,1	0,1	0,1	0,2	0,2
Finančné a poisťovacie...	0,6	0,5	0,6	0,5	0,5	0,2	0,4	0,3	0,2	0,3	0,3
Odborné, vedecké a te...	0,6	0,5	1,6	1,0	1,3	1,0	0,7	0,3	0,4	0,3	0,1
Administratívne a podp...	0,5	0,5	0,4	0,4	0,4	0,5	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Verejná správa a obran...	6,5	6,2	6,4	5,5	4,1	8,4	6,1	7,1	7,8	5,0	6,5
Vzdelávanie	10,6	10,3	9,7	9,5	11,5	12,1	10,9	11,4	9,8	14,1	10,9
Zdrav. a soc. pomoc	14,1	13,7	14,0	13,1	12,5	9,4	9,9	8,9	9,5	7,4	8,0
Umenie, zábava a rekre.	0,1	0,1	0,6	0,8	0,8	1,0	1,5	1,3	0,8	0,9	0,2
Ostatné činnosti	1,0	1,0	0,9	0,9	0,8	0,8	0,7	0,6	0,7	0,5	0,6

Zdroj: DataCube ŠÚ, 2024

2.8. BÝVANIE

Prevládajúcou funkciou obce Suchá Hora je bývanie a poľnohospodárska výroba. Pôvodná zástavba obce Suchá Hora vznikala ako hromadná dedina. Nachádza sa tu individuálna bytová výstavba a v malej miere hromadná bytová výstavba. Obec sa sústreďuje na individuálnu výstavbu, čiže na výstavbu rodinných domov. Intenzita novej bytovej výstavby sa zvýšila začiatkom tohto desaťročia, v súčasnosti stagnuje. V budúcnosti je možné predpokladať oživenie dopytu po nových bytoch v súvislosti so súčasným trendom sťahovania obyvateľov miest do okolitých vidieckych obcí. Naplnenie potenciálu obce získavať nových obyvateľov migráciou bude závisieť predovšetkým od rozvojovej politiky obce (program hospodárskeho a sociálneho rozvoja), udržania a zlepšenia kvality života v obci, od situácie na trhu práce, spektra poskytovaných služieb, kvality dopravného spojenia a ďalších faktorov. Stavebno-technický stav bytového fondu je prevažne vyhovujúci, miestami nevyhovujúci. Vybavenie bytov patrí popri veku a veľkosti bytového fondu k hlavným charakteristikám celkovej kvality bytov. Technická vybavenosť bytov sa v poslednom období podstatne zlepšila.

Obytná zástavba územia obce je zložená prevažne z trojpriestorových domov v dobrom stavebnotechnickom stave. Hlavnú kosť zástavby tvorí cesta II/520, po stranách ktorej sa nachádza staršia časť urbanistickej štruktúry s výrazným koloritom narušaným dostavbami nových dvojtraktových objektov. Nové rodinné domy boli stavané v zadných častiach záhrad a dvorov so

spoločným prístupom, čo nezodpovedá súčasným štandardom. Paralelne s cestou II/520 (severným smerom) je vytvorená nová obytná zástavba formovaná dvojpodlažnými rod. domami so štvorcovým pôdorysom a hospodárskymi objektmi radenými do tvaru "L". Nová obytná zástavba sa vytvára aj severne od mechanizačného strediska a smerom na rašelinisko. Okrem uvedených lokalít sa zámer na výstavbu RD rozširuje aj smerom k vodojemu. Tieto urbanistické zárodky je vhodné doplniť na ucelenú a jasne formovanú urbanistickú štruktúru a napojiť na technickú infraštruktúru s dobudovaním dopravného skeletu. Intravilán obce ponúka možnosti na rozvoj obytnej zástavby. Najväčšou lokalitou pre súvislú zástavbu RD je územie medzi Hladovkou a Suchou Horou. Centrum obce sa nachádza v prieniku cesty II/520 a cesty III/52020. Tvorí ho sústredená občianska vybavenosť (pošta, potraviny, obecný úrad, kostol a iné). Súkromné podnikateľské aktivity sa sústreďujú na predaj potravín a občerstvenia. V súčasnosti má obec progresívny typ obyvateľstva, s indexom vitality 268 a schopnosťou nárastu z vlastných zdrojov. Zaužívaný spôsob obyvateľov obce so silne zastúpenou hospodárskou funkciou na pozemkoch obytných domov vyžaduje väčšie výmery stavebných pozemkov, preto v budúcich rokoch bude ťažké pokryť nároky na rozvoj obce bez záberov poľnohospodárskej pôdy mimo zastavané územie (ÚPN, 2012, 2020).

Nasledujúca tabuľka prezentuje štruktúru bytového fondu podľa obdobia výstavby. Najviac bytov bolo vybudovaných v období od 1961 až 1980. Najmenej bytov bolo vybudovaných do roku 2011 a neskôr a do 1919.

Domový fond podľa obdobia výstavby		
obdobie výstavby	počet	podiel (%)
do roku 1919	0	0,00
1919 - 1945	18	4,44
1946 - 1960	69	17,40
1961 - 1980	188	46,42
1981 - 2000	66	16,30
2001 - 2010	28	6,91
2011 - 2015	18	4,44
2016 a neskôr	13	3,21
nezistené	5	1,23
Domy spolu	405	
Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2021		

Najväčší podiel domového fondu tvorili rodinné domy - 385 (95,06 %), neskolaudované rodinné domy (1,73 %) v roku 2021.

Domový fond podľa typu budovy		
typ budovy	počet	podiel (%)
rodinný dom	385	95,06
bytový dom	6	1,48
polyfunkčná budova	0	0,00
ostatné budovy na bývanie	1	0,25
neskolaudovaný rodinný dom	7	1,73
núdzový objekt neurčený na bývanie	0	0,00
inštitucionálne alebo kolektívne zariadenia	1	0,25
ostatné	5	1,23
nezistený	0	0,00
Domy spolu	405	
Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2021		

Z hľadiska počtu obytných miestností boli v obci Suchá Hora najviac zastúpené byty s počtom obytných miestností 5 a následne s 6 + obytnými miestnosťami. Okolo 17,32 % tvorili byty so 4 a 18,61 % byty 3 obytnými miestnosťami. Byty s 1 obytou miestnosťou boli zastúpené v počte 0,65.

Štruktúra bytového fondu

počet miestností	počet	podiel (%)
1 obytná miestnosť	3	0,65
2 obytné miestnosti	28	6,06
3 obytné miestnosti	86	18,61
4 obytné miestnosti	80	17,32
5 obytných miestností	139	30,90
6 a viac obytných miestností	121	26,19
Nezistené	5	1,8
Byty spolu	462	

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2021

Vybavenosť bytov a iné charakteristiky

Nasledujúca tabuľka prezentuje vybavenosť bytov a domácností. Z hľadiska zásobovania pitnou vodou bolo 382+3 bytov zásobovaných z verejnej vodovodnej siete. Bez pripojenia na vodovod sa v obci byty nachádzali v počte 14.

Domový fond - vodovod

typ vodovodu	počet	podiel (%)
v dome - z verejnej siete	3	0,74
v dome - vlastná	1	0,25
mimo domu - z verejnej siete	382	94,32
mimo domu - vlastná	0	0,00
bez prípojky	14	3,46
nezistený	5	1,23
Domy spolu	405	

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2021

V obci nie je vybudovaná kanalizačná sieť. Vybudovaný septik, prípadne žumpu malo 368 domov (90,86 %).

Domový fond - kanalizácia

typ kanalizácie	počet	podiel (%)
septik, žumpa	368	90,86
prípojka na kanalizačnú sieť	0	0,00
domáca čistička odpadových vôd	1	0,25
bez kanalizácie	31	7,65
nezistený	5	1,23
Domy spolu	405	

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2021

Základným zámerom obce v oblasti bývania je zabezpečiť rozvoj bývania vo všetkých jeho zložkách. Stratégiu rozvoja bývania je potrebné založiť na usmerňovaní a zosúladiení verejných a súkromných aktivít, finančných, územných a ľudských zdrojov. Vychádzať je nutné pri tom zo schváleného Programu rozvoja bývania, Ministerstvom výstavby a regionálneho rozvoja SR vydaných Smerníc na poskytovanie dotácií na obstaranie nájomných bytov, na odstraňovanie systémových porúch bytových domov, zo schváleného zákona NR SR č. 607/2003 o Štátnom fonde rozvoja bývania, v znení neskorších úprav a k nemu schválených predpisov. Súčasťou obytných štruktúr je aj občianska vybavenosť, väčšinou jestvujúca. V návrhu sa predpokladá budovanie nových zariadení občianskej vybavenosti. V súvislosti s návrhom novej zástavby sa nepredpokladajú žiadne veľkoplošné asanácie. Strategickým cieľom bytovej výstavby by malo byť - dosiahnuť bežný európsky štandard. Bývanie pre mladé rodiny, obyvateľov žijúcich pod hranicou sociálneho minima a prestárlych občanov by malo byť porovnateľné so sociálnou výstavbou v krajinách EÚ.

2.9. PODNIKATEĽSKÉ SUBJEKTY A INŠTITÚCIE

V obci sa odporúča rozvíjať výroba a služby hlavne v týchto smeroch:

- rozvoj malých podnikov
- rozvoj cestovného ruchu a turizmu
- rozvoj terciárnej sféry (služby, obchod)

Nasledujúca tabuľka prezentuje štruktúru podnikateľských osôb – fyzické osoby podľa právnej formy. Najväčší počet je zastúpený živnostenskými podnikaniami. Do roku 2024 bol ich počet 211.

Fyzické osoby - podnikatelia											
o. Suchá Hora	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Fyz. osoby – podnik.	191	173	180	173	192	201	184	192	207	209	219
Živnostníci	169	163	168	164	180	192	181	185	200	201	211

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes

Celkovo je v obci činných 25 právnických osôb. Z celkového počtu bolo 23 ziskových a 2 neziskové subjekty.

Právnické osoby v obci											
o. Suchá Hora	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Právnické osoby spolu	22	14	18	20	18	23	21	24	23	22	25
Práv. osoby ziskové	14	13	17	18	17	21	19	22	20	21	23
Práv. osoby neziskové	8	1	1	2	1	2	2	2	3	1	2

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes

V obci majú sídlo nasledujúce firmy:

1. Balkys Trade, s.r.o.	15. Poľnohospodárske družstvo Suchá Hora, družstvo
2. CS AUTO, s.r.o.	16. RIN - PL, s.r.o.
3. D.G.AUTO, s. r. o.	17. RUVEM s.r.o.
4. EDEN V.Z.M. spol. s r.o.	18. Savili s. r. o.
5. FERUM TRADE, s.r.o.	19. SH TRADING, s. r. o.
6. Financie BKK s. r. o.	20. SIEMPRE - SK, s.r.o.
7. GALEPE, s.r.o.	21. Siky Group s. r. o.
8. INTERNATIONAL CAPITAL CONSORTIUM s.r.o.	22. Sila Krásky s. r. o.
9. Lapiela s. r. o.	23. SOLAR COMPONENTS s. r. o.
10. LTO, s. r. o.	24. TECH eu s.r.o.
11. ManteeX s. r. o.	25. TLB, s. r. o.
12. Mikomon, s. r. o.	26. TRAKHOLZ s.r.o.
13. MN GEO, s. r. o.	27. UPD Consulting, s.r.o.
14. Next Level Invest s.r.o.	28. VEMAVIT s. r. o.

Rozdelenie subjektov podľa hlavnej ekonomickej činnosti

Nasledujúca tabuľka prezentuje vývoj štruktúry živnostníkov podľa zamerania ekonomickej činnosti v okrese Tvrdošín. Najviac subjektov v okrese je činných v oblasti stavebníctva (1510) a obchodu - (478) (výrazný pokles). Pomerne vysoké % je orientovaných na priemyselné činnosti (549). V priebehu sledovaného obdobia výrazne narastá počet živnostníkov zameraných na administratívne a podporé služby.

Živnostníci podľa vybraných ekonomických činností SK NACE											
Okres Tvrdošín	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Spolu	3 394	3 178	3 199	3 168	3 252	3 478	3 346	3 549	3 791	3 793	3 784
Poľnohospodárstvo, les...	282	295	301	307	325	333	297	298	293	285	281
Priemysel spolu	641	597	581	577	557	590	558	562	603	565	549
Priemyselná výroba	634	592	575	569	549	581	549	550	588	551	534
Dodávka vody; čistenie ...	7	5	6	8	8	9	9	12	15	14	14
Stavebníctvo	1 151	1 072	1 047	1 012	1 098	1 242	1 251	1 387	1 496	1 517	1510
Veľkoobchod a maloob...	641	572	564	552	529	541	493	502	518	502	478
Doprava a skladovanie	68	63	65	58	64	65	65	76	73	85	80

Ubytovacie a stravova...	187	159	165	158	154	164	162	159	166	167	166
Informácie a komunikácia	45	53	60	68	69	76	72	88	104	98	94
Finančné a poisťovacie...	25	26	26	33	31	30	24	22	23	28	25
Činnosti v oblasti neh...	8	8	10	9	7	9	9	13	16	15	14
Odborné, vedecké a tec...	152	141	169	173	189	193	169	185	207	211	241
Administratívne a podp...	64	65	67	73	81	74	93	106	125	145	143
Vzdelávanie	18	18	25	30	31	30	26	26	34	41	47
Zdravotníctvo a sociálna pomoc	11	10	7	9	12	14	12	10	12	6	5
Umenie, zábava a rekreácia	15	14	11	10	10	13	14	13	13	22	31
Ostatné činnosti	86	85	101	99	95	104	101	102	108	106	120

Zdroj: DataCube ŠÚ, 2024

Z pohľadu právnických osôb je najviac subjektov v okrese činných v obchode (199), priemysle a stavebníctve - 180 a 165 (výrazný nárast od roku 2014). Postupne narastá počet podnikov v poľnohospodárstve (81).

Podniky podľa ekonomických činností podľa SK NACE Rev.2											
Okres Tvrdošín	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Spolu	619	678	743	773	835	931	1 028	1 053	1 091	1 093	1 137
Poľnohospodárstvo, les...	42	47	52	57	66	67	71	73	78	76	81
Priemysel spolu	89	88	100	116	135	148	161	166	169	173	180
Ťažba a dobývanie	3	3	3	2	2	2	1	1	1	3	3
Priemyselná výroba	79	79	91	108	128	140	152	157	161	163	170
Dodávka elektriny, plyn...	2	1	1	1	1	1	3	2	2	2	2
Dodávka vody; čistenie ...	5	5	5	5	4	5	5	6	5	5	5
Stavebníctvo	52	69	88	89	101	129	144	160	172	164	165
Veľkoobchod a maloob...	250	227	248	229	220	216	218	210	213	209	199
Doprava a skladovanie	30	41	38	49	53	56	63	54	52	52	49
Ubytovacie a stravov...	29	35	37	38	41	57	61	55	56	60	64
Informácie a komunikácia	16	23	24	25	33	36	43	56	56	63	64
Finančné a poisťovac...	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	1
Činnosti v oblasti nehn...	14	15	12	13	15	19	21	27	27	24	34
Odborné, vedecké a ...	31	50	53	62	70	81	87	90	93	93	108
Administratívne a pod...	23	34	41	43	44	63	92	98	108	111	124
Verejná správa a obra...	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vzdelávanie	3	2	2	3	3	6	7	8	11	10	10
Zdravotníctvo a sociálna pomoc	29	35	34	36	38	38	39	38	38	39	36
Umenie, zábava a rekreácia	7	8	8	7	9	9	9	9	9	9	12
Ostatné činnosti	4	4	6	6	7	6	12	8	8	9	10

Zdroj: DataCube ŠÚ, 2024

Poľnohospodárska výroba

Z hľadiska poľnohospodárskeho pôdneho fondu a poľnohospodárskej výroby patrí riešené územie do administratívnej jednotky Suchá Hora, ktorá je začlenená do okresu Tvrdošín, kraj Žilinský. Celková výmera poľnohospodárskej pôdy je 1453,2 ha, z čoho orná pôda zaberá 282,2 ha. Trvalé trávnaté porasty majú zastúpenie – 1167,8 ha. Celkový podiel poľnohospodárskej pôdy na celkovej výmere mierne klesá. Podiel na celkovej výmere má poľnohospodárska pôda 66,5 %.

Výmera poľnohospodárskej pôdy v obci Suchá Hora											
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
% z celkovej výmery	66,7	66,7	66,7	66,6	66,6	66,6	66,5	66,5	66,5	66,5	66,5
Pol'n. pôda - spolu	1 457,4	1 457,3	1 457,2	1 454,9	1 454,7	1 454,6	1 454,4	1 454,4	1 454,1	1 453,8	1 453,2
- orná pôda	283,3	283,2	283,2	283,1	283,0	283,0	282,9	282,9	282,8	282,5	282,2
- záhrada	3,3	3,3	3,3	3,3	3,3	3,3	3,2	3,2	3,2	3,2	3,2

- trvalý trávny porast 1 170,8 1 170,8 1 170,7 1 168,6 1 168,4 1 168,3 1 168,3 1 168,2 1 168,1 1 168,0 1 167,8
Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2025

Rastlinná výroba

Rastlinná výroba v regióne je zameraná na produkciu zemiakov a viacrončných krmovín. Regionálna výroba ovplyvňuje obec Suchá Hora z hľadiska sebestačnosti, sektorovej komplexnosti a dodávateľsko - odberateľských vzťahov. Subjekty v okrese Tvrdošín sú primárne zamerané na pestovanie zemiakov a krmovín. Potenciál okresu je heterogénnejší. Produkcia zemiakov v priebehu časového obdobia narastá. V roku 2024 činila produkcia 14,36 ton / ha.

Hektárová úroda											
Okres Tvrdošín	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Zrniny spolu	3,58	3,55	4,03	3,67	3,44	3,84	3,76	3,08	3,69	3,4	3,6
Obilniny	3,58	3,55	4,03	3,68	3,44	3,84	3,78	3,09	3,75	3,42	3,75
Zemiaky	13,5	14,35	21,95	21,09	15,93	15,47	21,25	14,37	20,65	18,91	14,36
Viacročné krmoviny	5,63	6,83	6,27	5,88	5,31	6,66	9,7	6,5	5,01	7,11	6,46

Zdroj: DataCube ŠÚ, 2024

V sledovanom období došlo k nárastu produkcie obilnín a zrnín. Do roku 2023 vzrástla produkcia na 3,4 ton na hektár.

Živočíšna výroba

Nasledujúca tabuľka prezentuje intenzitu chovu hospodárskych zvierat v okrese Tvrdošín. Z hľadiska živočíšnej výroby sa okres zameriava hlavne na chov hydiny a hovädzieho dobytku.

Intenzita chovu hospodárskych zvierat											
Okres Tvrdošín	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
A	51	48,8	52,6	52,5	53,2	53,5	54,5	56,6	59,9	62,6	60,4
B	23,2	23,2	24,1	24,7	24,6	24	22,8	24,3	25	25,9	25,8
C	40,5	37,9	39,1	37,7	35,2	36,7	43,8	47,7	54,9	53,3	54,5
D	40,2	39,5	39,9	40,9	40,7	35,6	1,8	2,2	1,2	1,1	1,2
E	608,9	600,5	605,6	619,9	618	642,6	-	-	-	-	-
F	506,7	499,7	504,1	516	514,5	535	-	-	-	-	-

Hovädzí dobytok (na 100 ha poľnohospodárskej pôdy)

Kravy (na 100 ha poľnohospodárskej pôdy)

Ovce (na 100 ha poľnohospodárskej pôdy)

Ošípané (na 100 ha ornej pôdy)

Hydina (na 100 ha ornej pôdy)

Sliepky (na 100 ha ornej pôdy)

Zdroj: DataCube ŠÚ, 2024

Pol'nohospodársku pôdu v katastrálnom území Suchá Hora obhospodaruje PD "Suchá Hora" so sídlom v Suchoj Hore spolu s poľnohospodárskou pôdou v katastrálnom území Hladovka. K poľnohospodárskemu družstvu bol pričlenený aj hospodársky dvor veľkovýkrmne hovädzieho dobytku Hladovka, pôvodne budovaný na kapacitu 4250 ks HD. V súčasnosti sa stav hospodárskych zvierat prispôsobuje rozlohe disponibilnej plochy katastra ako krmovínovej základne. PD "Goral" Suchá Hora obhospodaruje cca. 2400 ha poľnohospodárskej pôdy, z čoho je cca 500 ha ornej pôdy a 1900 ha trvalých trávnych porastov. Na ornej pôde sa pestujú prevažne obilniny - raž a pšenica, ďalej zemiaky a krmné miešanky. Živočíšna výroba je sústredená na hospodárskom dvore na rozhraní Hladovky a Suchoj Hory, vybudovanom pre kapacitu 900 ks HD a 600 ks oviec, ale súčasná situácia nedovoľuje chovať uvedené počty zvierat. V čase zisťovania údajov PD chovalo cca 350ks dojníc, 370 ks HD na výkrm, 430 ks jalovic, 145 ks teliat do 6-tich mesiacov, 90ks ošípaných, 340 ks bahníc, 20 ks mladých oviec, 60ks jahničiek a 16 ks plemenných baranov. Na uvedený počet zvierat bolo vyrábané pásma hygienickej ochrany 350 m podľa Metodického návodu Tsm-V-001 AGP-I. etapa - Výpočet pásma hygienickej ochrany. Okrem ustajňovacích objektov je na hospodárskom dvore triedička zemiakov, zemiakáreň, 2 sklady pre stavebný materiál, 4 senníky, 2 spevnené hnojiská. Mechanizačné stredisko so skladmi a mechanizačnými dielňami v intraviláne obce Suchá Hora bude kompletne presťahované do areálu pri Hladovke (ÚPN, 2012, 2020).

Priemyselná výroba a sklady

Priemyselná výroba je v súčasnosti v obci zastúpená prevádzkou na spracovanie dreva, výrobou drevného tovaru, papierenskými a polygrafickými produktami, výrobou okien a ťažbou rašeliny, ktorá je zatiaľ pozastavená. Ťažba rašeliny, ktorá sa nachádza severne od Suchej Hory bola realizovaná na najväčšom rašelinisku vrchoviskového typu na Slovensku s mocnosťou rašeliny do 8,5 m. Ťažilo sa na ťažobnej ploche s rozlohou 98 ha povrchovým spôsobom. Ročne sa vyťažilo asi 6 000 t. Pôvodne bola lokalita známa unikátnymi vegetačnými a živočíšnymi spoločenstvami. V súčasnosti je ťažba pozastavená z dôvodu legislatívnej ochrany územia. Pôvodné objekty chátrajú. Otázka pokračovania ťažby je otvorená. V krajinách západnej Európy sa od ťažby rašeliny upúšťa z dôvodov nákladnej rekultivácie ťažobných priestorov (ÚPN, 2012, 2020).

Služby

Nevýrobné služby sú zastúpené požiarnou zbrojnicou, ktorá vyhovuje svojmu účelu počas celého návrhového obdobia. Pri vstupe na cintorín je Dom smútku. Cintorín navrhujeme rozšíriť o plochu cca vyznačenú v grafickej časti, ktorá bude ako rezerva pre hrobové miesta. Táto plocha bude postačovať pre návrhové a výhľadové obdobie (ÚPN, 2012, 2020).

Administratíva

Všetky administratívne zariadenia sú sústredené do jedného objektu v centre obce. Táto oblasť občianskej vybavenosti je zastúpená obecným úradom, poštou a prevádzkou Slovenskej sporiteľne. Uvedené zariadenia sú v vyhovujúce, aj keď trochu v stiesnených priestoroch. Doporučujeme stavebné úpravy a nadstavbu existujúceho objektu, v ktorom sa uvedené zariadenia nachádzajú (ÚPN, 2012, 2020).

Maloobchod

Súčasná maloobchodná sieť je dostatočne rozvinutá, hlavne v oblasti predaja potravinových tovarov, čo je dôsledkom špecifickej pohraničnej polohy sídla. Vo veľkej miere sa jedná o malé súkromné predajne. Nepotravinové predajne pokrývajú nároky obyvateľov obce. Zvýšenie počtu obyvateľov a predpokladaná návštevnosť obce hlavne v turistickej sezóne môžu priniesť nároky na zväčšenie plôch maloobchodných zariadení. Pokrytie súčasných a výhľadových potrieb bude realizované na báze súkromného podnikania v samostatných objektoch, prevážne vlastných rodinných domoch (ÚPN, 2012, 2020).

2.10. ŠKOLSTVO A VZDELANIE

Na základe zákona č. 416/2001 Z. z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a na vyššie územné celky s účinnosťou od 1. 7. 2002 prešli materské školy, základné školy a základné umelecké školy do zriaďovateľskej pôsobnosti obcí a miest. V súčasnosti sa spoločenské a sociálne zmeny odzrkadlili aj v potrebách kapacít, ako aj racionalizačných opatreniach vzhľadom k ekonomike prevádzkovania týchto zariadení. Boli zredukované počty zariadení i v centre regiónu a záujmovom území. V obci je zriadená materská škola a 1 základná škola.

Materská škola

Materská škola Suchá Hora je prevádzkovaná v účelovom zariadení. Zabezpečuje výchovu a vzdelávanie detí predškolského veku od 3 do 6 rokov a pre deti, ktoré pokračujú v plnení povinného predprimárneho vzdelávania. Materská škola prevádzkuje 3 triedy. Pre pobyt detí v materskej škole sú dispozícii nasledovné priestory: Prízemie tvorí: vstupná chodba, šatňa pre deti, chodba, I. trieda, spálňa pre deti z I. triedy, zariadenie na osobnú hygienu detí z I. triedy, WC imobilné, technická miestnosť, šatňa pre zamestnancov, WC pre zamestnancov, sklad špinavého prádla, sklad čistého prádla, priestor na odkladanie čistiacich a dezinfekčných prostriedkov, jedáleň, v ktorej sa stravujú aj deti zo základnej školy, kuchyňa s príslušnými skladovými priestormi. Prízemie s poschodím je spojené schodiskom, na ktorom je umiestnený výťah na prepravu zdravotne znevýhodnených osôb. Na poschodí sa nachádzajú nasledovné priestory: chodba, II. trieda s rozlohou, spálňa pre deti z II. triedy, zariadenie na osobnú hygienu detí z II. triedy, telocvičňa pre deti materskej školy, III. trieda, priestor na ukladanie oddychových lehátok, zariadenie na osobnú hygienu pre deti z III. triedy, WC pre zamestnancov, kancelária vedúcej ZŠS, kancelária riaditeľky MŠ. Súčasťou materskej školy je školská záhrada, ktorá je ohraničená kovovým oplotením. V areály záhrady sa nachádza trávnatá aj spevnená

plocha, certifikované detské ihrisko a pieskovisko (20.7.2025, <https://mssh.edupage.org/a/o-materskej-skole>).

Materská škola má 3 triedy v ktorých vyučuje 6 učiteliek. V roku 2024 bolo evidovaných v materskej škole 67 detí.

Nasledujúca tabuľka prezentuje vývoj počtu detí v materskej škole od roku 2014 do roku 2024.

Materská škola											
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
MŠ spolu	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
MŠ spolu - deti	43	48	43	46	44	48	39	61	66	63	67
MŠ - štátne - triedy	2	2	2	2	2	2	2	3	3	3	3
MŠ - štátne - učitelia	4	4	3	4	4	4	4	5	5	6	6

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2025

Materská škola obohacuje výchovno – vzdelávací proces o prvky regionálnej výchovy. Regionálna výchova v predprimárnom vzdelávaní je významným prostriedkom spoznávania regiónu s cieľom vytvárania si pozitívneho vzťahu k jeho prírodným a kultúrnym hodnotám.

Základná škola

V obci sa nachádza malotriedna (neplnoorganizovaná) základná škola. Budova je dvojpodlažná, účelovo zriadená pre ročníky 1 - 4, s počtom tried 4, je zateplená, s vymenenými všetkými oknami, splynifikovaná, bez telocvične, s upraveným asfaltovým školským ihriskom. Škola má zodpovedajúce priestorové podmienky na výchovno - vzdelávací proces. Triedy sú vo veľmi dobrom stave, vhodne osvetlené, slnečné a priestranné, vybavené interaktívnymi tabuľami a dataprojektormi. V triedach máme nový školský nábytok a tabule. V školských priestoroch sa nachádzajú 2 miestnosti pre školský klub detí, hudobná miestnosť s interaktívnou tabuľou, dataprojektorom, NTB, DVD prehrávačom, televízorom a 6 PC, počítačová učebňa s interaktívnou tabuľou, dataprojektorom a NTB pre učiteľov , NTB pre žiakov - 26 ks, hlavný PC - softvér a tlačiarne. Škola nemá školskú jedáleň. Stravovanie pre žiakov bolo zabezpečené v školskej jedálni pri MŠ Suchá Hora vzdialenej cca 20 m od ZŠ. Dozor bol zabezpečený pedagogickými pracovníkmi školy a vychovávateľkou ŠKD (25.7.2025, <https://cloud-b.edupage.org/cloud/>).

Základná škola v obci má 4 triedy, v ktorých vyučuje 5 učiteľov. V roku 2024 bolo evidovaných v základnej škole 68 detí.

Nasledujúca tabuľka prezentuje vývoj počtu detí v základnej škole od roku 2014 do roku 2024.

Základná škola											
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
ZŠ spolu	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
ZŠ spolu - deti	92	88	88	78	78	71	74	68	58	73	68
ZŠ - štátne - triedy	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
ZŠ - štátne - učitelia	5	6	6	6	6	6	5	5	5	5	5

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2025

Prvoradou úlohou školy je poskytnúť žiakom základné vedomosti a zručnosti zo všetkých oblastí na takej úrovni, aby boli pre nich východiskom pre ďalšie štúdium na II. stupni ZŠ. V ďalších školských rokoch chce škola pokračovať v posilnenej výučbe anglického jazyka jeho zavedením od 2. ročníka v snahe zvýšiť komunikačné schopnosti našich žiakov v jednom cudzom jazyku, zamerať sa na rozvoj čitateľskej, matematickej a finančnej gramotnosti našich žiakov (vzhľadom na slabé výsledky Slovenska v testoch PIRLS a PISA) - posilníme matematiku a slovenský jazyk od 1. až po 4.ročník, podnecovať žiakov, aby získavali informácie z rôznych zdrojov, vedeli ich spracovať formou projektov a napokon ich prezentovať a vniesť do vyučovacieho procesu nové pedagogické stratégie - zavedenie nových aktivizujúcich metód do vyučovacieho procesu (25.7.2025, <https://zssh.edupage.org/a/dokumenty?eqa=dGV4dD10ZXh0L3RleHQyJnN1YnBhZ2U9MTAmc2tnZHllYXI9MjAyYjYyYzQ3D%3D>).

2.11. SOCIÁLNA SFÉRA

Zákon o sociálnych službách vymedzuje **sociálnu službu** ako „odbornú činnosť, obslužnú činnosť alebo ďalšiu činnosť alebo súbor týchto činností, zamerané na:

- prevenciu vzniku nepriaznivej sociálnej situácie, riešenie nepriaznivej sociálnej situácie alebo zmiernenie nepriaznivej sociálnej situácie fyzickej osoby, rodiny alebo komunity,
- zachovanie, obnovu alebo rozvoj schopnosti fyzickej osoby viesť samostatný život a na podporu jej začlenenia do spoločnosti,
- zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojovanie základných životných potrieb fyzickej osoby,
- riešenie krízovej sociálnej situácie fyzickej osoby a rodiny,
- prevenciu sociálneho vylúčenia fyzickej osoby a rodiny“.

Pod **nepriaznivou sociálnou situáciou** sa rozumie ohrozenie osoby sociálnym vylúčením alebo obmedzenie jej schopnosti sa spoločensky začleniť a samostatne riešiť svoje problémy z nasledujúcich dôvodov:

- a) nemá zabezpečené podmienky na uspokojenie základných životných potrieb,
- b) pre svoje životné návyky, spôsob života, závislosť od návykových látok,
- c) pre ohrozenie jej vývoja z dôvodu jej zdravotného postihnutia,
- d) pre ťažké zdravotné postihnutie alebo nepriaznivý zdravotný stav,
- e) z dôvodu, že dovŕšila vek potrebný na nárok na starobný dôchodok,
- f) pre výkon opatrovania osoby s ťažkým zdravotným postihnutím,
- g) pre ohrozenie správaním iných osôb, alebo ak sa stala obeťou správania iných osôb,
- h) pre zotrvávanie v priestorovo segregovanej lokalite.

Sociálne služby sa poskytujú v zariadeniach sociálnych služieb, ktorých zriaďovateľmi je obec, VÚC, fyzické a právnické osoby a ostatné orgány miestnej štátnej správy a samosprávy. Zákon č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách (Zákon č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách v znení... 351/2017 Z. z., 61/2018 Z. z., 177/2018 Z. z., 231/2019 Z. z., 66/2020 Z. z., 89/2020 Z. z., 218/2021 Z. z., 218/2021 Z. z., 484/2021 Z. z., 484/2021 Z. z., 92/2022 Z. z., 101/2022 Z. z., 205/2023 Z. z., 120/2024 Z. z., 295/2024 Z. z., **26/2025 Z. z.**) a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 276/2017 Z. z., 276/2017 Z. z., 289/2017 Z. z., 292/2017 Z. z., 56/2018 Z. z., 87/2018 Z. z., 106/2018 Z. z., 112/2018 Z. z., 157/2018 Z. z., 170/2018 Z. z., 177/2018 Z. z., 177/2018 Z. z., 216/2018 Z. z., 9/2019 Z. z., 30/2019 Z. z., 139/2019 Z. z., 221/2019 Z. z., 356/2019 Z. z., 371/2019 Z. z., 390/2019 Z. z., 476/2019 Z. z., 6/2020 Z. z., 73/2020 Z. z., 198/2020 Z. z., 279/2020 Z. z., 75/2021 Z. z., 261/2021 Z. z., 500/2021 Z. z., 249/2022 Z. z., 114/2022 Z. z., 249/2022 Z. z., 256/2022 Z. z., 8/2023 Z. z., 146/2023 Z. z., 205/2023 Z. z., 309/2023 Z. z., 106/2024 Z. z., 161/2024 Z. z., 248/2024 Z. z., 292/2024 Z. z., 366/2024 Z. z., 387/2024 Z. z., **26/2025 Z. z.**) vymedzuje paletu poskytovaných sociálnych služieb obyvateľom obce Suchá Hora. Nasledujúca tabuľka prezentuje ponuku zariadení sociálnych služieb v okrese Tvrdošín.

Zariadenia sociálnych služieb v okrese Tvrdošín											
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
PM v DSS p. dosp.	167	179	183	173	169	186	160	160	160	160	160
PM v zariad. pre seniorov	15	24	15	25	25	21	1	1	1	1	1
Počet m. k 31.12 spolu	207	203	198	198	194	207	161	161	161	161	161
Počet zariadení	9	6	7	6	5	6	3	3	3	3	3

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2025

Opatrovateľská služba §41 zákona 448/2008

Opatrovateľská služba je sociálna služba poskytovaná fyzickej osobe, ktorá je odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby a jej stupeň odkázanosti je najmenej II podľa prílohy č. 3 zákona 448/2008 a je odkázaná na pomoc pri úkonoch sebaobsluhy, úkonoch starostlivosti o svoju domácnosť a základných sociálnych aktivitách podľa prílohy č. 4 zákona 448/2008. Opatrovateľskou službou sa poskytujú úkony podľa prílohy č. 4 zákona 448/2008. Rozsah úkonov na základe sociálnej posudkovej činnosti určuje obec v hodinách alebo podľa jednotlivých úkonov podľa prílohy č. 4 zákona 448/2008. Minimálny rozsah úkonov sebaobsluhy nesmie byť nižší, ako je minimálny rozsah zodpovedajúci stupňu odkázanosti fyzickej osoby posúdený podľa prílohy č. 3 zákona 448/2008, ak sa poskytovateľ sociálnej služby s prijímateľom sociálnej služby na návrh prijímateľa sociálnej služby nedohodne inak v zmluve o poskytovaní sociálnej služby.

Opatrovateľskú službu nemožno poskytovať fyzickej osobe, ktorej sa poskytuje celoročná pobytová sociálna služba, ktorá je opatrovaná fyzickou osobou, ktorej sa poskytuje peňažný príspevok na opatrovanie podľa osobitného predpisu, ak tento zákon neustanovuje inak, ktorej sa poskytuje peňažný príspevok na osobnú asistenciu podľa osobitného predpisu, ktorej je nariadená karanténa pre podozrenie z nákazy prenosnou chorobou a pri ochorení touto nákazou. Ustanovenie odseku 3 písm. b) sa nepoužije, ak fyzickej osobe vykonávajúcej opatrovanie sa poskytuje ústavná zdravotná starostlivosť v zdravotníckom zariadení, vykonávajúcej opatrovanie sa poskytuje odľahčovací služba, ktorá je opatrovaná fyzickou osobou, ktorej sa poskytuje peňažný príspevok na opatrovanie podľa osobitného predpisu, sa poskytuje opatrovateľská služba v rozsahu najviac osem hodín mesačne.

Trendy

Sociálne služby pomáhajú v kritických situáciách jednotlivcom, rodinám alebo určitým skupinám občanov zvládnuť starostlivosť o seba alebo o domácnosť a podporujú tak pozitívnu spoločenskú atmosféru v komunite. Význam sociálnych služieb nie je dôležitý len vzhľadom na množstvo ľudí, ktoré ich potrebujú, ale hlavne preto, že bez ich pôsobenia by časť občanov nemala možnosť podieľať sa na spoločenskom živote, nebolo by možné uplatnenie ich ľudských a občianskych práv a dochádzalo by k ich sociálnemu vylúčeniu. Programové vyhlásenie vlády (ďalej len PVV) na roky 2010-2014 z augusta 2010 s hlavným odkazom Občianska zodpovednosť a spolupráca. V sociálnej oblasti sa vláda sústreďuje na podporu životnej úrovne obyvateľstva, a to aj v komplikovanej situácii prebiehajúcej hospodárskej krízy. Vláda SR nebude kopírovať sociálno-ekonomický model žiadnej inej krajiny, ale bude hľadať inšpiráciu v tých krajinách, ktoré dokázali v konkrétnych oblastiach rýchle a dlhodobé udržateľné úspechy. Vláda SR považuje za kľúčové vytvárať podmienky na zvyšovanie kvality života ľudí. Systém sociálnych služieb na Slovensku neprešiel po roku 1990 radikálnou zmenou. Politika všetkých doterajších vlád sa orientovala prevažne na udržanie prevádzky existujúcich pobytových zariadení bez toho, aby od nich požadovala vyššiu kvalitu poskytovaných služieb, efektívnejšie hospodárenie s verejnými zdrojmi, či väčšiu samostatnosť. Vyhlásený program humanizácie služieb v praxi znamenal len znižovanie kapacity zariadení, čo ešte viac zvýšilo napätie medzi ponukou a dopytom. Mnohé zariadenia nedosahujú základné priestorové normy ani po znížení kapacity. Jediným transformačným prvkom v systéme sociálnych služieb je zrušenie monopolu štátu na ich poskytovanie. Súkromní poskytovatelia sociálnych služieb v oveľa väčšej miere ako verejní študujú skúsenosti a nové trendy v krajinách Európskej únie. Súkromní poskytovatelia služieb však v súčasnosti ešte nezabezpečujú taký podiel služieb, aby výrazne ovplyvňovali a menili charakter celého systému. Vyššia dynamika rastu súkromných služieb sa nedosahuje aj kvôli vysokej organizačnej roztrieštenosti súkromných poskytovateľov. Budovanie sietí služieb jedným zriaďovateľom postupuje pomaly. Sociálne služby pre seniorov sú v každej krajine dôležitou časťou systému sociálnej ochrany a ročne sa vynakladá na systém značná časť finančných prostriedkov. Sociálne služby je možné poskytovať v domácom prostredí formou opatrovateľskej služby, resp. v zariadeniach pre seniorov. V niektorých krajinách sú služby decentralizované, v niektorých sú pod kuratelou štátu. Všetky krajiny prešli transformáciou v tejto oblasti (11.6.2012, http://www.mesa10.sk/index.php?action=module&id=modcontent&content_id=261). Medzi hlavné trendy v poskytovaní patria:

deinštitucionalizácia sociálnych služieb,
postupné znižovanie kapacity zariadení sociálnych služieb,
prevádzkovanie zariadení s nízkou kapacitou (zariadenia rodinného typu, zariadenia s kapacitou nižšou než 40 miest),
transformácia veľkokapacitných zariadení na zariadenia s nižšou kapacitou,
podpora terénnych a ambulantných sociálnych služieb a sociálnych služieb v zariadeniach s týždenným pobytom.
individuálna poskytovanie sociálnych služieb na základe osobných potrieb prijímateľov,
vymedzenie práv prijímateľa a povinností prevádzkovateľa
legitimácia kvality sociálnych služieb a formulovanie podmienok, ktoré majú kvalitné služby spĺňať (i keď nie sú známe podmienky hodnotenia kvality sociálnych služieb)
rozšírenie spektra poskytovaných sociálnych služieb
konceptný prístup k plánovaniu a stratégii rozvoja sociálnych služieb, komunitnom rozvoji komunitnom pláne a rozvoji terénnych sociálnych služieb ako nástroja poskytovania sociálnych služieb v obci (14.6.2012, <http://www.shr.sk/pages/casopishumanita/archiv/humanitaplus/P200905.pdf>).

Podpora zotrvania klienta v prirodzenom prostredí rozvojom terénnych sociálnych služieb

Dôvodom stanovenia tejto priority je skutočnosť, že terénne sociálne služby sú podľa dostupných štatistických údajov nedostatočne rozvinuté a na celom území Slovenska ide o sociálne služby, ktoré sú nedostatkové alebo úplne chýbajú. Rozvoj tejto formy sociálnej služby je v súlade s požiadavkami a princípmi uplatňovanými v ES v rámci modernizácie sociálnych služieb. V rámci tejto priority je nevyhnutné sa osobitne zamerať na terénnu sociálnu službu pre osoby odkázané na pomoc inej osoby, ktorej poskytovanie podľa dostupných údajov klesá aj napriek zvyšujúcemu sa dopytu po tejto sociálnej službe. Aj napriek tomu, že občan, ktorý o túto sociálnu službu požiada a splní hmotnoprávne podmienky poskytovania opatrovateľskej služby, jeho nárok často nie je uspokojený. Nemenej dôležité je zamerať sa na rozvoj tých terénnych programov a sociálnych služieb, ktorých cieľom je sociálna inklúzia znevýhodnených osôb z dôvodu nezabezpečenia základných životných potrieb.

Rozvoj ambulantných sociálnych služieb a pobytových sociálnych služieb v zariadení s týždenným pobytom

Zámerom stanovenia tejto priority je postupná deinštitucionalizácia sociálnych služieb, s prihliadnutím na potreby a schopnosti klienta, s cieľom poskytovať mu sociálne služby v jeho rodinnom alebo komunitnom prostredí. Poskytovanie ambulantných sociálnych služieb a sociálnych služieb v zariadení s týždenným pobytom umožňuje rozvíjať rodinné a spoločenské vzťahy klienta a primerane jeho individuálnych schopností a možnostiam aj jeho zaradenie sa do spoločenského a pracovného života.

Zvýšenie kvality a humanizácia poskytovaných sociálnych služieb prostredníctvom rekonštrukcie, rozširovania, modernizácie a budovania zariadení sociálnych služieb

Požiadavka humanizácie a modernizácie sociálnych služieb SR reaguje na trendy uplatňované EÚ v tejto oblasti, ktorých cieľom je zabezpečiť pre klientov kvalitné sociálne služby. V praxi to znamená zabezpečenie prístupnosti k sociálnym službám, a to aj z hľadiska prostredia, v ktorom sa sociálne služby poskytujú. Táto povinnosť vyplýva poskytovateľom sociálnych služieb aj priamo

zo zákona o sociálnych službách a má umožniť prijímateľom sociálnych služieb prístup k fyzickému prostrediu, priestorom a budovám, v ktorých sa poskytujú sociálne služby a zabezpečiť minimálne požiadavky a štandardy bývania. Ide najmä o odstránenie architektonických bariér v priestoroch a budovách, v ktorých sa poskytujú sociálne služby a to v interiéroch, rovnako aj v exteriéroch a zabezpečenie ich materiálovo technickej vybavenosti, najneskôr do 31. 12. 2013.

Vzdelávanie zamestnancov v oblasti sociálnych služieb

Jedným z cieľov novej právnej úpravy poskytovania sociálnych služieb je zabezpečiť ich profesionálny výkon a teda aj zvýšiť kvalitu poskytovaných sociálnych služieb. Jedným zo základných predpokladov dosiahnutia tohto cieľa je vzdelávanie zamestnancov sociálnych služieb v rámci potreby splnenia kvalifikačných predpokladov pre výkon sociálnej služby a zároveň ich ďalšie vzdelávanie a prehlbovanie kvalifikácie.

2.12. ZDRAVOTNÍCTVO

Vzhľadom k počtu obyvateľov nie je zdravotnícka vybavenosť v obci nevyhnutná. Základné zdravotné služby pre obyvateľov obce zabezpečuje poliklinika v Trstenej (ÚPN, 2012, 2020). V súčasnosti je v obci vybudované súkromné zdravotnícke zariadenie (praktický lekár pre dospelých detská ambulancia atď.) s lekárnou.

2.13. ŠPORT

V súčasnej dobe má obec v areáli ZŠ viacúčelové ihrisko, ktoré môže slúžiť aj obyvateľom obce. Pre skvalitnenie výchovného procesu v škole navrhujeme vybudovať telocvičňu. V rámci farského areálu je vybudované športovisko, ktoré je možné využívať pre záujmové krúžky. Športoviská majú význam hlavne pre mládež a trávenie jej voľného času (ÚPN, 2012, 2020).

Štatistiky

Najpopulárnejším športom dospelých Európanov je cyklistika, ktorú uprednostňujú Maďari, Slováci, Chorváti, Estónci, Lotyš a Litovčania. Ďalšou obľúbenou športovou disciplínou je beh (Slovensko – 45 %). Najobľúbenejším tímovým športom je futbal. Na Slovensku patrí medzi najrozšírenejšie športy rýchla chôdza – 47 % a bicyklovanie 22 %. Spomedzi športov detí najviac obľubujú futbal – 16 – 25 %), po ňom nasledujú basketbal, tanec a plávanie – 16 – 19 %). Ak športujú s deťmi aj rodičia, európske deti zvyčajne trávia voľný čas cyklistikou (47 % – Slovensko) a hrami hier, ako je naháňačka a schovávačka, ale aj tímovými hrami, napríklad futbalom alebo volejbalom (Slovensko – 47 %) a plávaním (Slovensko – 34 %) (12.6.2012, <http://tlacovespravy.wordpress.com/2012/06/01/prieskum-sport-v-zivote-mladych-europanov>). Nasledujúca tabuľka prezentuje vekovú štruktúru pravidelne športujúcich podľa pohlavia. Podporu športu je potrebné cielene smerovať podľa vývoja jednotlivých vekových skupín obyvateľov.

Veková štruktúra pravidelne športujúcich				
	ženy		muži	priemer
15-24	52		45	49
25-39	36		43	40
40-54	39		39	39
55-69	38		36	37
70+	18		48	33

Zdroj: 10.6.2012, http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/ebs/ebs_334_fact_sk_en.pdf

Ako prezentuje predchádzajúca tabuľka, najsilnejšie skupiny pravidelne športujúcich sú od 15 do 24 a 25 do 39 rokov. Špeciálnu skupinu tvoria muži nad 70 rokov, ktorým je potrebné venovať patričnú pozornosť.

2.14. KULTÚRA

Kultúrne podujatia obce a jej obyvateľov sa realizujú v miestnom kultúrnom dome. Návštevnosť zariadenia kultúry závisí od viacerých faktorov. Z hľadiska kvality priestoru a prevádzkových podmienok sa predpokladá budúca potreba riešenia ďalšej modernizácie najmä technického vybavenia na kvalitatívne vyššej úrovni, pretože objekt kultúrneho domu je v súčasnosti v nevyhovujúcom technickom stave. V návrhu riešenia sa počíta s možnosťami zriadenia klubových foriem využitím kultúrneho zariadenia, s možnosťou využitia ako viacúčelového zariadenia pre kultúrne, zábavné a športové účely. V obci sa organizujú kultúrne podujatia. V súčasnosti sa v obci nachádza verejná knižnica. Na uskutočňovanie kultúrnych aktivít je k dispozícii obyvateľom v obci kultúrna miestnosť. Uvedená stavba je však v zlom technickom stave. Z uvedeného dôvodu obec plánuje s výstavbou vlastného kultúrneho domu. V obci sú činné 2 kultúrne spolky, ako Folklórna skupina "Goral" a detská folklórna skupina "Goralček". Z pravidelných kultúrnych akcií sa v obci usporadúvajú slávnosti pri príležitosti Goralskej veľkej noci, Dňa detí, Dňa matiek, Dňa sv. Floriána - s medzinárodnou účasťou. Z iných pravidelných kultúrnych akcií je to hlavne posedenie s dôchodcami v čase Vianoc, Štefánska

zábava a Suchohorský ples. V obci sú uskutočňované aj nepravidelné folklórne podujatia. V obci sa dodržiavajú aj staré tradície a zvyky, ako nosenie goralských krojov na významné sviatky, tkanie kobercov, výroba krojov, rezbárske práce a vyšívanie. V obci sa nachádza 1 kostol, ktorý pokrýva náboženskú duchovnú stránku kultúrneho života v obci.

Štatistiky

Celkové využívanie klasických kultúrnych statkov monitoring meria frekvenciami návštev a nákupov počas roka. Z hľadiska využívania kultúrnych hodnôt sú na prvých dvoch miestach literatúra a film. Knihu si raz za mesiac kúpilo vo všetkých sledovaných rokoch 7,8 % obyvateľov, raz za pol roka temer 30 % obyvateľov a raz za rok viac ako 40 % obyvateľov. Návštevnosť filmových predstavení býva vyrovnaná; mierne vzrastá. Výsledky monitorovania poukazujú aj na dlhodobu vyrovnanú záujem o divadelné predstavenia. Počet pravidelných návštevníkov, ktorí navštevujú divadlo raz za mesiac, ale aj počet tých, ktorí navštívili divadlo raz za pol roka, je dlhodobu stabilný. Systematicky rastie návštevnosť koncertov vážnej a populárnej hudby. Existuje aj málopočetná skupina pravidelných návštevníkov (3 - 4 % respondentov), ktorí navštevujú koncerty každý mesiac. Pritom sa dlhodobu zvyšuje počet tých, ktorí navštívili koncert raz za pol roka alebo jedenkrát za rok. Je to zrejme vyvolané rastúcim záujmom o koncerty populárnej a alternatívnej hudby. Segment prezentovania zbierok a ochrany kultúrneho dedičstva v monitoringoch reprezentujú výtvarné a iné umenia, ľudové a tradičné umenie a múzejníctvo. V tomto segmente u nás prevažujú príležitostné a sezónne formy spotreby, ktoré možno v monitoringu posudzovať len množstvom návštev za rok. Návšteva folklórnych podujatí a múzeí je okrem toho pre väčšinu našich občanov charakteristickou dovolenkou kultúrnou aktivitou, ktorá priamo súvisí s dynamikou cestovného ruchu (12.6.2012, <http://www.nocka.sk/uploads/fd/c5/fdc56b5295544adb7e3625632921405f/4-monitoring-vysledkov-kp-2005-2008-no6-7-2009.pdf>).

Trendy

Komplex opatrení na podporu súkromnej voľby domácností by mal v budúcnosti:

- stimulovať lepšie „previazanie“ súkromných výdavkov domácností s verejnými zdrojmi podpory kultúry. Určitá časť tejto podpory kultúrnych zariadení ponúkajúca svoje aktivity pre verejnosť musí byť variabilná, závislá od toho, či vyvolala odozvu, ktorá sa prejavuje vo veľkosti návštevnosti ap. Akými metódami to prepočítať je iná otázka: či u divadiel napr. podľa počtu obsadenosti ponúkaných miest, počtu repríz ap. Pokračovať by sa malo sofistikovanejšie s experimentom „kultúrnych poukazov“
- zefektívniť systém dlhodobiejšieho viazania subjektu stimulovaného trhového dopytu (cieľových skupín súčasných i budúcich „spotrebiteľov“ kultúry so stimulovanou trhovou ponukou kultúrnych inštitúcií
- rozšíriť systém permanentiek
- rozšíriť systém kultúrnych poukazov aj pre zamestnancov súkromných a verejných inštitúcií (a dotáciami ich kryť zo sociálneho fondu a u firiem aj z iných zdrojov)
- uplatňovať bonusové body na cenu vstupenky, za ktoré návštevník po určitom počte dostane bezplatnú (alebo výrazne zľavnenú) vstupenku
- last minute zľavy na očakávanú nevyužitú ponuku
- zaviesť výrazne diferencované ceny na dopoludňajšie a popoludňajšie predstavenia (s prioritou pre dôchodcov a deti aj so sprievodom)
- zlepšiť využívanie stykov s podnikovým svetom ekonomiky pri podpore ich firemnej identity aj návštevou kultúrnych zariadení
- podporiť „umelecké školenie“ detí mimo školy ako budúcich aktívnych subjektov trhového dopytu zavedením odpočítateľnej položky z daňového základu domácnosti za tieto výdavky
- radikálne zlepšiť celý systém marketingu verejných kultúrnych inštitúcií (vo väzbe na odporúčanie č. 1 a č. 3)
- radikálne zlepšiť strategický manažment kultúrnych inštitúcií (v prepojení na prognózovanie ich vývoja, na manažment rizika podmienok ich ekonomického vývoja atď.)
- významne zlepšiť systém školskej a mimoškolskej výchovy mládeže ku kultúre (12.6.2012, <http://www.nocka.sk/uploads/fd/c5/fdc56b5295544adb7e3625632921405f/4-monitoring-vysledkov-kp-2005-2008-no6-7-2009.pdf>).

2.15. UBYTOVACIE ZARIADENIA

V súčasnosti sa v obci nachádza špecializované ubytovacie zariadenie penziónového typu. Návštevníci obce majú možnosť ubytovať sa aj na súkromí.

Privát

Ide o ubytovanie v rodinnom dome na samostatnom poschodí. K dispozícii je 1-lôžk. s dvoma príst., dve 3-lôžkové a 4-lôžková izba, spol. miestnosť s TV a kuch. kútom, kúpeľňa, WC v kúpeľni, altánok, záhr. gril, fontánka, hojdačka (6 os.). Ústr. pl. kúrenie. Parkovanie je zabezpečené vo dvore.

Penzión Goral

Štyľová goralská chata nachádzajúca sa 100 m od hraničného prechodu s Poľskom. Zariadenie chaty pozostáva s kuchyne, salóniku, 3x izby, 2x kúpeľňa. Možnosť využívania altánku (grilovanie, opekanie), garážovanie priamo v areáli.

Chata Zucha

Celková kapacita 12 až 18 lôžok. Chata ZUCHA pozostáva z obývačky, plne vybavenej kuchyne, šiestich spální, dvoch kúpeľní, wellness a ďalšej spoločenskej miestnosti.

2.16. STRAVOVACIE A REŠTAURAČNÉ SLUŽBY

Potrebná kapacita zariadení verejného stravovania bude závislá od rozvoja služieb, rekreačných, výrobných a iných aktivít v obci. V súčasnej dobe sú v prevádzke stravovacie zariadenia v centre obce: pohostinstvo (30 stoličiek), bar Lucia (30 stoličiek), gril - občerstvenie (10 stoličiek). Ubytovanie je v obci zastúpené niekoľkými zariadeniami, ktoré ponúkajú svoje služby na báze súkromného ubytovania v rodinných domoch. Stravovanie a ubytovanie v obci je postačujúce (ÚPN, 2012, 2020).

2.17. CESTOVNÝ RUCH

Riešené územie leží v dotyku z CHKO Horná Orava, ktorá sa nachádza severne od obce Suchá Hora až po hranicu s Poľskom. Ochrana prírody v tejto umožňuje rozvoj rekreačných aktivít len formou turistických trás a v menej chránených zónach aj prípadne odpočinkových a piknikových plôch. Južnou časťou kataster obce susedí s rekreačnou oblasťou Oravice, ktorá má z hľadiska rekreácie a CR celoročné využitie. Prístup zo Suchej Hory na Oravice je možný motorovým vozidlom po štátnej ceste z obce Vitanová a turistickou trasou po súčasnej poľnej ceste zo Suchej Hory. Táto poľná cesta je v súčasnosti v zlom technickom stave a vďaka tomu je pre motorové vozidlá málo atraktívna. Sprístupňuje však veľmi zaujímavé lokality ležiace pri toku Jelešne, ktoré majú potenciál pre rozvoj rekreácie miestneho významu. Rovinaté lúky popri toku dávajú možnosť využitia pre stanové tábory, pikniky, športové aktivity. V tejto oblasti je vybudovaných niekoľko chat v rozptyle. Existujúce chaty sú však bez elektriny, vody a kanalizácie. Predpokladom pre rozvoj turistiky je poloha obce pri štátnej hranici (východiskový bod na turistickú trasu z Poľska na Oravskú priehradu, Oravský Podzámok a Oravice) a predpoklad dobudovania Malého Tatranského okruhu (MTO), ktorý rozšíri možnosti prepojenia poľských a slovenských Tatier. Na trase (MTO) bude vhodné realizovať strediská turistických služieb. Okolité prírodné prostredie poskytuje možnosť veľmi rôznorodých rekreačných aktivít - turistiky, zimných športov, poľovníctva, rybolovu s využitím termálneho kúpaliska v Oraviciach. Tieto možnosti zaručujú celoročné využitie rekreačných zariadení. Efektívne využitie prírodného potenciálu je podmienené dobudovaním siete služieb a technickej infraštruktúry. Perspektívny sa javí v katastri obce rozvoj agroturistiky, ktorá môže využiť existujúci poľnohospodársky a rekreačný potenciál územia. Plnohodnotné využitie agroturistických možností vyžaduje prispôbenie kvalitatívneho štandardu služieb zvyklostiam a nárokom našich a zahraničných turistov. V katastri by mohli existovať viaceré lokality, v ktorých by sa agroturistická funkcia mohla sústrediť. Tieto lokality nie sú vyznačené v grafickej časti. Výber miest je ponechaný na podnikateľských subjektoch. Podmienkou je hlavne dobrá prístupová komunikácia a umiestnenie v lokalite, ktorá nie je predmetom záujmu ochrany prírody. Agroturistiku je možné realizovať aj priamo v zastavanej časti obce, kde ešte v súčasnosti nie je núdza o chov domácich hospodárskych zvierat. Výstavba zariadení cestovného ruchu sa bude rozvíjať na podnikateľskej báze formou ubytovania v súkromí, prenajímania celých málo využitých rodinných domov na ubytovanie a výstavbou nových rekreačných zariadení v zastavanom území obce, kde sú na to technické a iné predpoklady. Toto územie je predmetom ochrany prírody, leží v zóne „D“ CHKO Horná Orava, kde platí 2° ochrany. V tejto súvislosti je na mieste otázka využitia územia rašeliniska po ťažbe. Rekultivácia, ktorá čaká toto územie si vyžiada nemalé prostriedky. Prírodné hodnoty tohto rašeliniska by mohli byť využité pre motiváciu rozvoja cestovného ruchu. Forma využitia by mohla byť definovaná odbornou organizáciou a orgánom ochrany prírody. Jednou z neškodných foriem by bolo vybudovanie náučného chodníka s popisom vzácnej flóry, prípadne fauny obývajúcej toto rašelinisko. Propagácia prírodných hodnôt a trocha komerčného prístupu by mohli pomôcť vyriešeniu dlhodobu neriešenému problému a prispeli by rozvoju tak cestovného ruchu, rekreácie a zamestnanosti v regióne. Rozvoj každodennej rekreácie bude sústredený do súkromných záhrad, ktorých funkcia sa bude len veľmi pomaly meniť z hospodársko - pestovateľskej na pobytovo - rekreačnú s rastúcim podielom okrasnej zelene. Časť rodinnej zástavby bude častejšie využitá ako rekreačné chalupy a prenajímateľné víkendové domy. Pre koncotýždňovú rekreáciu je možné využívať všetky lokality v okolí obce v dostupnosti 30-50 min. (ÚPN, 2012, 2020).

Trendy v cestovnom ruchu

Európska komisia cestovného ruchu (ETC) označila za hlavné faktory ovplyvňujúce rozvoj CR demografiu, zdravie, uvedomelosť a vzdelávanie, voľný čas, cestovné skúsenosti, životný štýl, informačné technológie, dopravu, trvalo udržateľný rozvoj a bezpečnosť. Počet starších ľudí v Európe neustále rastie. Mnoho seniorov odchádza do predčasného dôchodku, má vyššie disponibilné príjmy, teší sa lepšiemu zdraviu. To má za následok rýchlejšiu rast dopytu tejto kategórie ľudí po cestovnom ruchu. Zdravotné povedomie návštevníkov je čoraz väčšie a ovplyvňuje najmä voľbu cieľového miesta a životný režim počas

dovolenky. Čoraz populárnejšou je dovolenka spojená so vzdelávaním. Pri plánovaní dovolenky má významnú rolu história, umenie a kultúrne podujatia. Súčasná spoločnosť kladie zvýšené nároky na ľudí a ich denný režim, čo sa prejavuje v raste nárokov na voľný čas a možnosti oddychu. Rastie aj pragmatickosť návštevníkov v CR, ich sebaistota, požiadavky a znalosť vlastných práv, čo súvisí s predchádzajúcimi skúsenosťami. Rastie podiel kritických názorov na kvalitu a dôraz sa kladie na pomer kvality a ceny. Rastie význam internetu, ktorý umožňuje nielen vizuálnu prezentáciu, ale aj priamy nákup produktov cestovného ruchu. V dopravných službách sa do popredia dostáva záujem o cestovanie železnicou, a najmä vysokorýchlostnými vlakmi. Rastie aj sieť nízkotarifných leteckých spoločností, zatiaľ čo cestné siete sa stávajú preťažené a klesá podiel klasického cestovania. Medzi populáciou naďalej rastie environmentálne povedomie, čo ovplyvňuje rast záujmu o cieľové miesta rozvíjajúce na základe trvalej udržateľnosti. Aktuálne trendy v cestovnom ruchu – rast záujmu o kvalitu, luxus, pohodlie a bezpečie, – záujem o relax, uvoľnenie, aktívnu dovolenku, pobyty wellness a pobyty v kúpeľoch, – dopyt po produktoch pre jednu osobu, – rast záujmu o krátkodobé pobyty v zahraničí, – individuálne organizovaná dovolenka zameraná na kultúru, umenie a históriu (rast záujmu o strednú a východnú Európu), – potreba ponuky cenovo dostupných produktov, – spokojnosť zákazníkov sa prejavuje v ich opätovnom návrate, – rast záujmu o osobnejší prístup v poskytovaní služieb (malé rodinné podniky), – úzka špecializácia poskytovateľov služieb na produkt pre vybranú cieľovú skupinu, – trend „späť k začiatkom“, ktorý súvisí s preferenciami tráviť jednoduchšiu dovolenku (ubytovanie v hoteli nahradiť ubytovaním v bungalove, resp. stane), – nezáujem o sprostredkovanú organizáciu dovolenky oproti zvýšenému záujmu o priame rezervovanie a nákup služieb prostredníctvom internetu (12.6.2012, <http://www.tophotelierstvo.sk/domaci-cestovny-ruch/turizmus/hotelierstvo-v-e-a-na-slovensku/>).

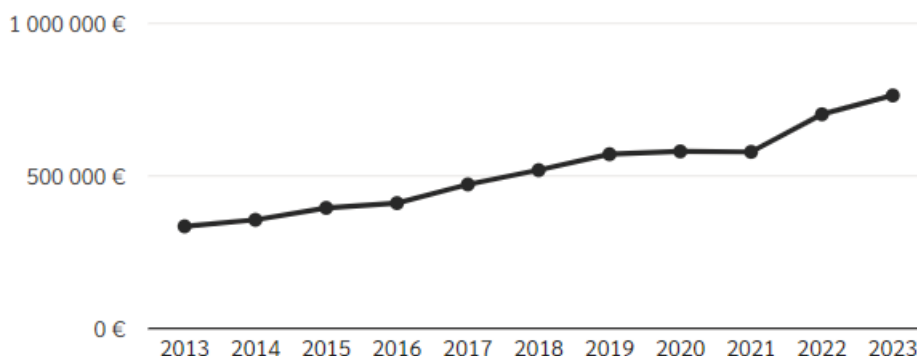
2.18. REKAPITULÁCIA ROZPOČTU OBCE

Nasledujúca tabuľka prezentuje štruktúru príjmov a výdavkov obce.

Spolu za rok 2023

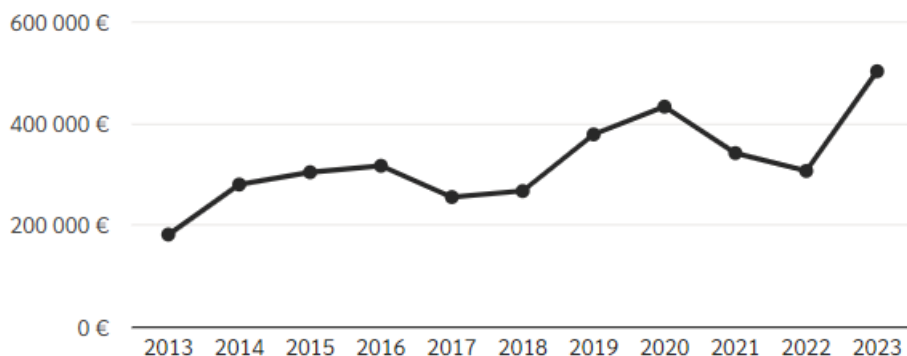
Ekonomická klasifikácia

Spolu	1 339 751 €		
názov	suma	podiel z celku / podiel v rámci skupiny	priemer obcí
Daňové príjmy	763 426 €	57 %	39 %
Dane z príjmov a kap.	714 623 €	94 %	83 %
Dane za tovary a služby	30 227 €	4 %	7 %
Dane z majetku	18 576 €	2 %	10 %

Obrázok: Vývoj daňových príjmov v obci Suchá Hora
Zdroj: 20.7.2025, <http://www.hospodarenieobci.sk/>

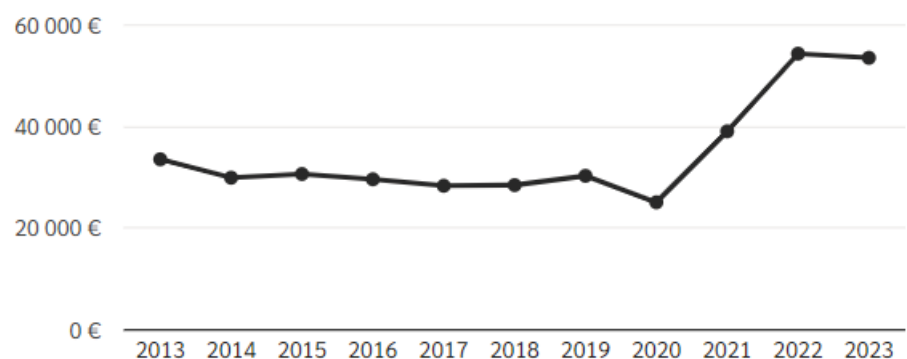
Granty a transfery	503 241 €	38 %	43 %
Tuzemské bežné granty ...	503 241 €	100 %	98 %
Tuzemské kapitálové gra...	0 €	0 %	2 %

Obrázok: Vývoj grantov a transferov v obci Suchá Hora

Zdroj: 20.7.2025, <http://www.hospodarenieobci.sk/>

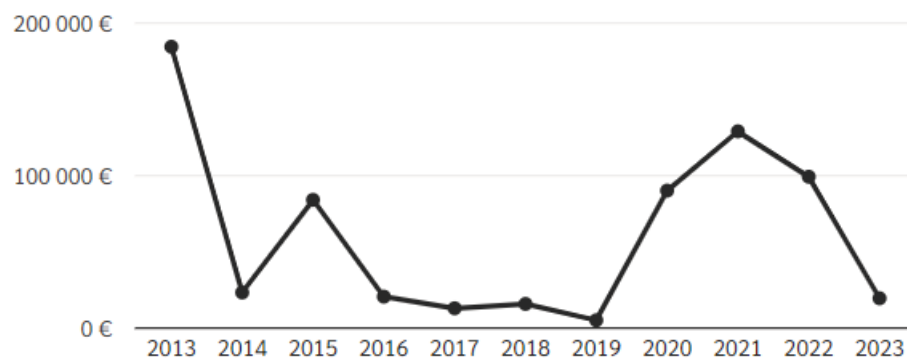
Nedaňové príjmy	53 547 €	4 %	8 %
Administratívne poplatky ...	49 511 €	92 %	55 %
Príjmy z podnikania a z vl....	3 780 €	7 %	27 %
Úroky z tuzemských úver...	245 €	0 %	0 %
Iné nedaňové príjmy	11 €	0 %	8 %

Obrázok: Vývoj nedaňových príjmov v obci Suchá Hora

Zdroj: 20.7.2025, <http://www.hospodarenieobci.sk/>

Príjmy z transakcií s fin..	19 537 €	1 %	6 %
Z ostatných finančn...	19 537 €	100 %	100 %

Obrázok: Vývoj príjmov z transakciív obci Suchá Hora

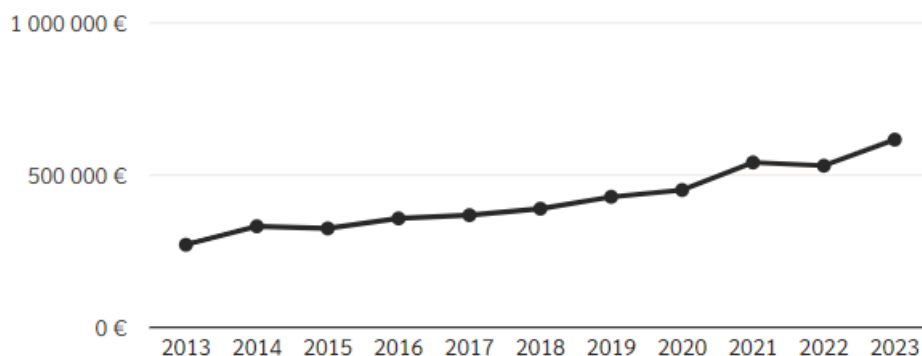
Zdroj: 20.7.2025, <http://www.hospodarenieobci.sk/>

Štruktúra výdavkov

Spolu	1 197 972 €		
názov	suma	podiel z celku / podiel v rámci skupiny	priemer obcí
Vzdelávanie	616 365 €	51 %	0 %
Predprimárne a primár...	482 084 €	78 %	0 %

Vedľajšie služby v školstve	110 440 €	18 %	0 %
Vzdelávanie nedefino...	23 841 €	4 %	0 %

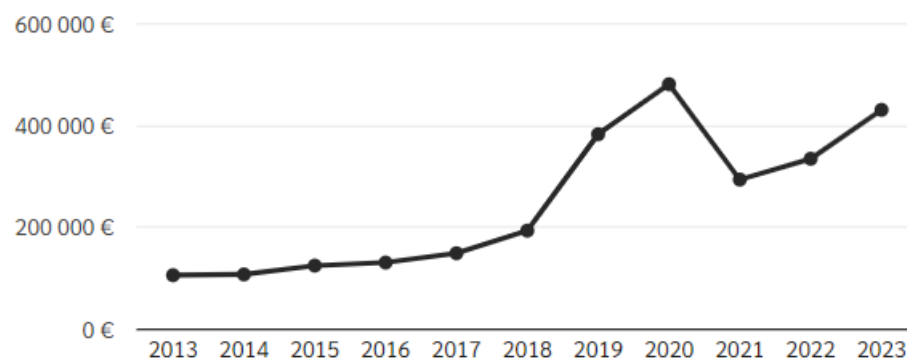

Obrázok: Vývoj výdavkov na vzdelávanie v obci Suchá Hora

Zdroj: 20.7.2025, <http://www.hospodarenieobci.sk>

Všeobecné verejné služby 431 243 € 36 % 0 %

Výkonné a zákonodarné or...	426 922 €	99 %	0 %
Všeobecné služby	4 321 €	1 %	0 %

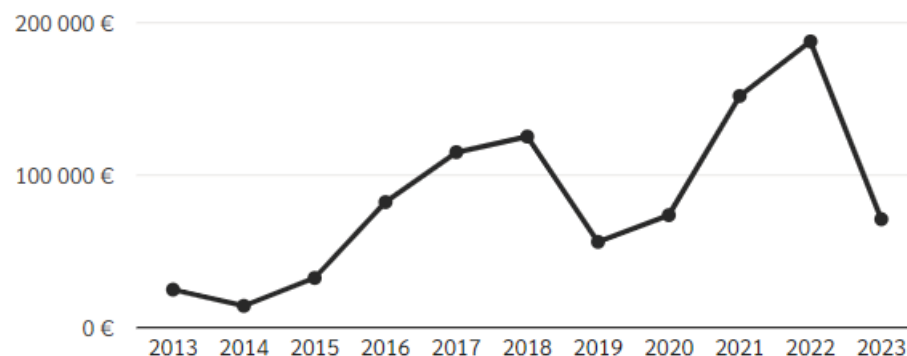

Obrázok: Vývoj výdavkov na všeobecné verejné služby v obci Suchá Hora

Zdroj: 20.7.2025, <http://www.hospodarenieobci.sk/>

Ekonomická oblasť 71 055 € 6 % 0 %

Doprava	68 927 €	97 %	0 %
Ťažba, výroba a výstavba	2 128 €	3 %	0 %

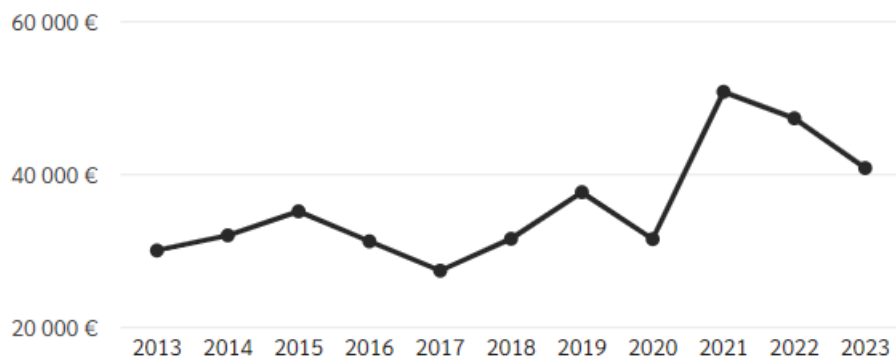

Obrázok: Vývoj výdavkov na ekonomickú oblasť v obci Suchá Hora

Zdroj: 20.7.2025, <http://www.hospodarenieobci.sk/>

Ochrana životného ... 40 845 € 3 % 0 %

Nakladanie s odpadmi	40 819 €	100 %	0 %
Ochrana životného pros...	26 €	0 %	0 %

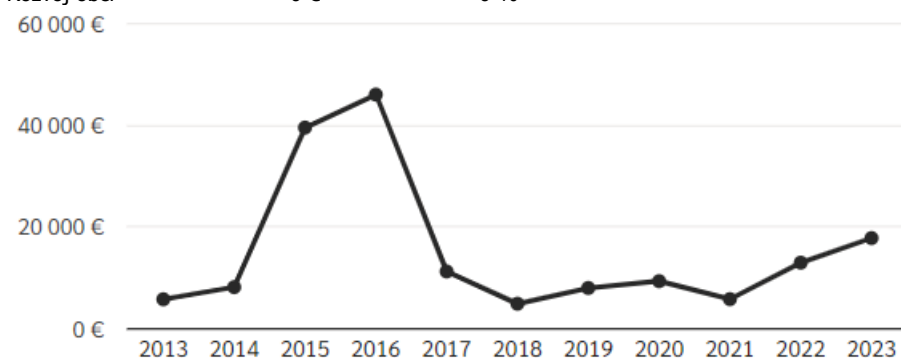

Obrázok: Vývoj výdavkov ochranu životného prostredia v obci Suchá Hora

Zdroj: 20.7.2025, <http://www.hospodarenieobci.sk/>

Bývanie a občianska vy... 17 845 € 1 % 0 %

Verejné osvetlenie	17 845 €	100 %	0 %
Rozvoj obcí	0 €	0 %	0 %

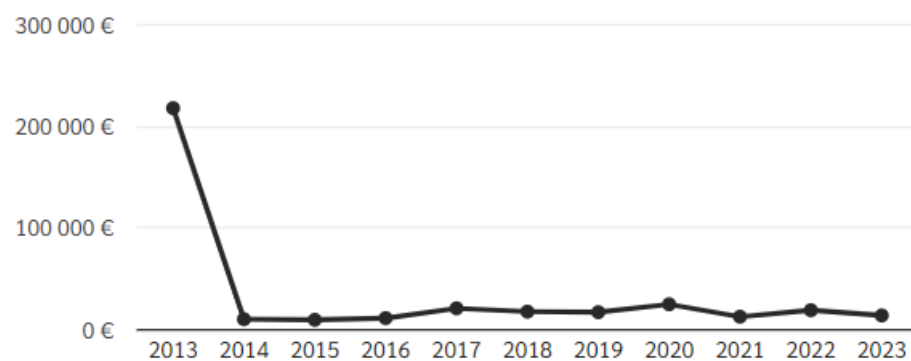

Obrázok: Vývoj výdavkov na bývanie ... v obci Suchá Hora

Zdroj: 20.7.2025, <http://www.hospodarenieobci.sk/>

Verejný poriadok a bez.. 14 145 € 1 % 0 %

Ochrana pred požiarimi	14 145 €	100 %	0 %
------------------------	----------	-------	-----

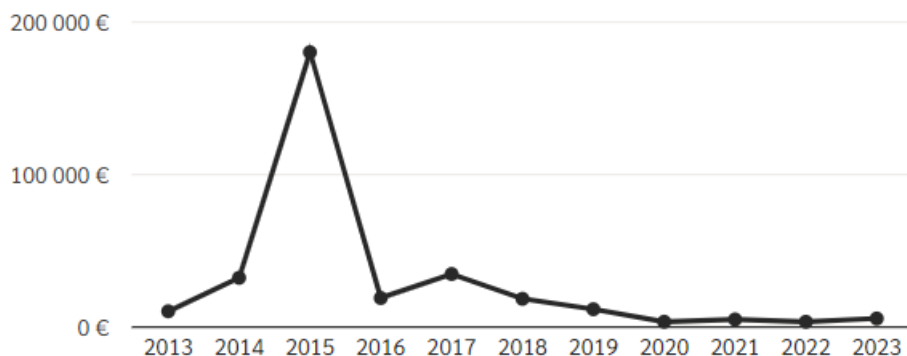

Obrázok: Vývoj výdavkov na bezpečnosť v obci Suchá Hora

Zdroj: 20.7.2025, <http://www.hospodarenieobci.sk/>

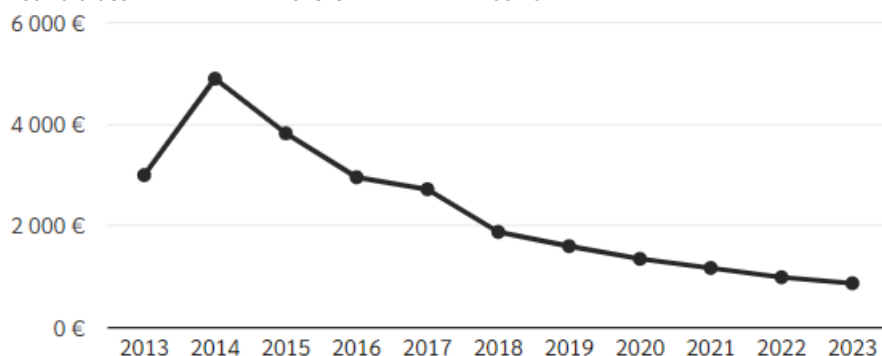
Rekreácia, kultúra a náb. 5 603 € 0 % 0 %

Kultúrne služby	3 863 €	69 %	0 %
Náboženské a iné spofo..	1 678 €	30 %	0 %
Vysielacie a vydavate...	61 €	1 %	0 %

Obrázok: Vývoj výdavkov na rekreáciu, kultúru, ... v obci Suchá Hora
Zdroj: 20.7.2025, <http://www.hospodarenieobci.sk>

Sociálne zabezpečenie	873 €	0 %	0 %
Rodina a deti	873 €	100 %	0 %

Obrázok: Vývoj výdavkov na sociálnu oblasť v obci Suchá Hora
Zdroj: 20.7.2025, <http://www.hospodarenieobci.sk/>

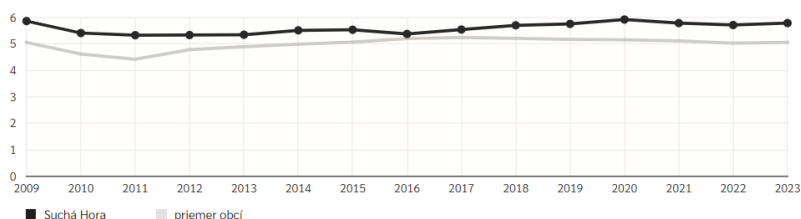
Finančné zdravie obce Suchá Hora

Celkové skóre finančného zdravia obce Suchá Hora sa počíta ako vážený priemer zo skóre, ktoré dosiahla každá z jeho piatich zložiek - Celkový dlh, Dlhová služba, Bilancia bežného účtu, Záväzky po lehote splatnosti a Záväzky aspoň 60 dní po splatnosti. Tieto zložky majú váhu postupne 30 %, 10 %, 30 %, 15 % a 15 %. Obec Suchá Hora dosiahla skóre **5,8**.

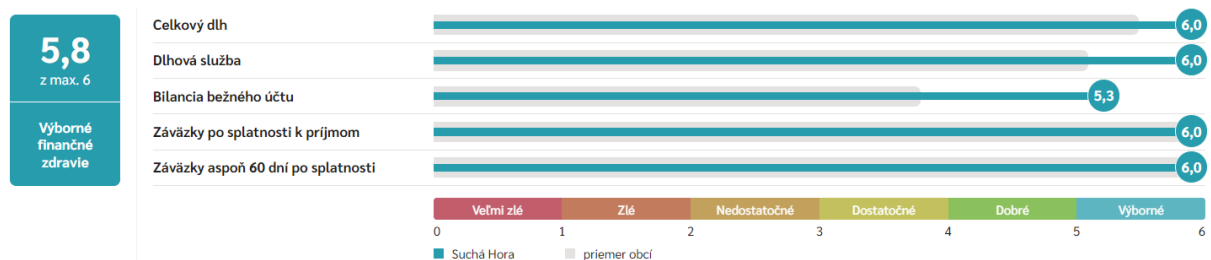
Historický vývoj

Celkové skóre finančného zdravia obce / VÚC sa počíta ako vážený priemer zo skóre, ktoré dosiahla každá z jeho piatich zložiek - Celkový dlh, Dlhová služba, Bilancia bežného účtu, Záväzky po lehote splatnosti a Záväzky aspoň 60 dní po splatnosti. Tieto zložky majú váhu postupne 30 %, 10 %, 30 %, 15 % a 15 %.

Poznámka: Na výpočet skóre týchto piatich zložiek finančného zdravia sa používa iný postup ako na výpočet pôvodných indikátorov, postup výpočtu je však odvodený od skóre indikátorov finančnej stability. Viac informácií možno nájsť v sekcii Metodika.

Obrázok Vývoj finančného zdravia obce Suchá Hora
Zdroj: 20.7.2025, <http://www.hospodarenieobci.sk/>

Obrázok Aktuálny stav finančného zdravia obce Suchá Hora
Zdroj: 20.7.2025, <http://www.hospodarenieobci.sk/>

2.19. SAMOSPRÁVA

Vzťah samospráva – občan si vyžaduje vypracovať projekt klientského prístupu riešiaci ako, vzťah zamestnancov úradu, tak aj poslancov ku občanom a návštevníkom obce.

Obec Suchá Hora je samostatný územný samosprávny a správny celok Slovenskej republiky, ktorý svoje samosprávne kompetencie vykonáva samostatne (zákon SNR č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení).

Manažment a správa obce

Súčasná zariadenia verejnej správy a administratívy reprezentuje obecný úrad. Obecný úrad je výkonným orgánom obecného zastupiteľstva a starostu obce Suchá Hora. Obecný úrad zabezpečuje organizačné a administratívne veci obecného zastupiteľstva a starostu obce, ako aj orgánov zriadených obecným zastupiteľstvom. Obecné zastupiteľstvo má 7 poslancov.

Obecný úrad má nasledovné oddelenia: Dane a poplatky, Evidencia obyvateľstva a budov, Ekonomické oddelenie, Spoločný stavebný úrad Trstená, Kultúra. Nasledujúca tabuľka prezentuje príslušnosť obyvateľov k jednotlivým úradom špecializovanej štátnej správy.

Príslušnosť k obyvateľom k úradom ŠŠS

Sídlo pracoviska daňového úradu	Suchá Hora
Sídlo pracoviska Obvodného oddelenia policajného zboru	Námestovo
Sídlo Okresného súdu	Trstená
Sídlo Okresného riaditeľstva Hasičského a záchranného zboru	Námestovo
Sídlo pracoviska okresného úradu	Dolný Kubín
Sídlo Územnej vojenskej správy	Tvrdošín
Sídlo územného Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny	Žilina
Sídlo Okresného úradu životného prostredia	Námestovo
ŠÚ SR	

Najviac orgánov špecializovanej štátnej správy má sídlo v okresnom meste Tvrdošín.

2.20 BEZPEČNOSŤ

Prácu polície v obci Suchá Hora v súčasnej dobe zabezpečuje pre občanov Obvodné oddelenie Policajného zboru v Trstenej - OO PZ Trstená Krakovská cesta 771/30, 028 01 Trstená. Obce v pôsobnosti PZ sú: Brezovica, Čimhová, Hladovka, Liesek, **Suchá Hora**, Trstená, Vitanová, Zábiedovo, časť mesta Tvrdošín - Oravice.

Činnosť štátnej polície je upravená nariadením ministra vnútra Slovenskej republiky, ktorým sa upravuje činnosť obvodných oddelení Policajného zboru. Pri uskutočňovaní svojho poslania plní obvodné oddelenie úlohy najmä na úseku: ochrany verejného poriadku, boja proti trestnej činnosti odhaľovania a objasňovania priestupkov, odhaľovania a objasňovania trestných činov, stálej služby s cieľom zabezpečiť akcieschopnosť a potrebný kontakt s verejnosťou, obchádzkovej služby s cieľom zabezpečiť plnenie základných úloh policajného zboru. Oznamuje sa: narušenie verejného poriadku, spáchanie priestupku na nich alebo ich majetku, skutočnosti nasvedčujúce tomu, že bol spáchaný trestný čin na nich alebo na ich majetku, nezvestnosť osoby, krádež dokladov a evidenčných čísel motorových vozidiel, rušenie občianskeho spolužitia.

Obec v súčasnosti nemá zriadenú obecnú políciu.

2.21. IDENTIFIKÁCIA HLAVNÝCH VONKAJŠÍCH FAKTOROV ROZVOJA ÚZEMIA A ANALÝZA VPLYVU VONKAJŠIEHO PROSTREDIA NA VÝVOJ SITUÁCIE V ÚZEMÍ

Obec **Suchá Hora** je súčasťou Vyššieho územného celku Žilina. Táto časť identifikuje hlavné faktory vonkajšieho prostredia, ktoré priamo alebo nepriamo ovplyvňujú vývoj samotnej obce. Žilinský kraj je ostatný vidiecky, konkurencieschopný, rýchlorastúci, konvergujúci, priemyselný región SR s perspektívou konkurencieschopného regiónu na úrovni SR, s vysokou atraktivitou pre investorov, s vysokým inovačným potenciálom a dlhodobou podpriemernou mierou nezamestnanosti, ale mimo

centra rozvojových aktivít EÚ a s možnosťou cezhraničnej spolupráce s Českou republikou a Poľskou republikou. Osídlenie je sústredené prevažne do kotlín. Aj v tomto kraji sa prejavuje proces starnutia obyvateľstva a podiel detskej zložky mierne klesá, pomaly narastá podiel obyvateľstva v poproduktívnom veku. Celkový prírastok obyvateľstva v kraji vykazuje hodnotu 0,93 ‰ na 1000 obyvateľov. ŽK možno klasifikovať ako priemyselný región s vysokým rozvojovým potenciálom. Vďaka za to dvom faktorom, a to lokalizácii v blízkosti priemyselných zón susednej Českej republiky a Poľska, ale tiež nedostatku úrodnej poľnohospodárskej pôdy. Priemysel sa na ročnej produkcii kraja podieľa viac ako 70 %. Zahŕňa všetky sektory a je pomerne rovnomerne rozložený. ŽK má významné postavenie v oblasti turizmu a patrí medzi najnavštevovanejšie kraje SR, s najvyššou ubytovacou kapacitou, ktorá dosiahla jednu z najvyšších návštevností (18,8 %) po BK a pred Prešovským krajom. Celkom možno očakávať, že ŽK má šancu si aj vďaka novým PZI udržať pozíciu pomerne hospodársky a sociálne stabilného regiónu a bude sa pomaly približovať k úrovni priemeru EÚ 27. V priemyselnej výrobe bude naďalej dominovať automobilový a strojársky priemysel, významnejšie postavenie by mohol získať tiež elektrotechnický priemysel. ŽK je dôležitou medzinárodnou križovatkou, prepájajúcou dopravné siete troch krajín – SR, Českej republiky a Poľska. Pre trvalo udržateľný hospodársky a sociálny rast ŽK je potrebné dobudovať nadradenú dopravnú infraštruktúru v trase multimodálnych koridorov Va 81 a VI a siete T-ENT. Po dokončení diaľničnej siete bude ŽK prepojený s ďalšími medzinárodnými dopravnými koridormi. Renovácia železníc a koridorov kombinovanej dopravy spolu s modernizáciou letiska tvoria veľmi dobré podmienky pre dopravný systém európskej úrovne. Prírodné zdroje ŽK sú bohaté a rôznorodé, veľký význam majú lesy (57 % povrchu kraja), zdroje minerálnych a termálnych vôd využívané najmä v kúpeľníctve a potravinárstve. Kraj nedisponuje žiadnymi zásobami surovín.

Charakteristika špecifických stránok regiónu V porovnaní s regiónmi vyspelých krajín EÚ a regiónmi SR možno konštatovať, že ŽK využíva iba čiastočne svoj rozvojový potenciál. Najvýraznejšie rezervy sa nachádzajú v nedostatočnej úrovni najmä pri využívaní inovačného potenciálu v chemickom, automobilovom a strojárskom priemysle a v službách. Dôsledkom toho je jeho slabé prenikanie do priemyslu a ohrozenie konkurencieschopnosti regiónu. V porovnaní so svetovými trendmi zvyšovania kvality a dostupnosti verejných služieb cestou informatizácie a s vývojom v okolitých krajinách je úroveň informatizácie a poskytovaných elektronických služieb žilinského regiónu nízka. Najväčším nevyužitým rozvojovým potenciálom regiónu ŽK je:

- strategická poloha (prepojenie západ - východ, prihraničný región a medzinárodná križovátka),
- prírodné bohatstvo – chránené územia, geotermálna energia, kultúrne tradície,
- nadpriemerný inovačný potenciál a vysoký počet MSP.

Konkurenčná výhoda

Konkurenčná výhoda ŽK je tvorená silným inovačným potenciálom v kombinácii s výhodnou geografickou polohou, dostupnosťou a atraktivitou regiónu, potenciálom pre rozvoj turizmu, dopravy a nových služieb k podpore rozhodujúcich priemyselných odvetví.

Strategické ciele:

1. posilnenie a rozvoj inovačného potenciálu,
2. zhodnotenie a posilnenie vnútorného potenciálu turizmu s prepojením na ochranu a tvorbu životného prostredia,
3. nadregionálna a regionálna dopravná dostupnosť a kvalita služieb s dôrazom na cezhraničnú spoluprácu a nadregionálne väzby.

Očakávané dopady:

- využitie silného inovačného potenciálu k rastu regionálneho HDP a produktivity,
- rast podielu služieb a inovatívnych podnikov na ekonomickej štruktúre regiónu,
- posilnenie väzieb medzi vedou, výskumom, inováciami - podnikateľskou sférou a vzdelávacími inštitúciami,
- rast zamestnanosti, exportnej výkonnosti a konkurencieschopnosti regionálnej ekonomiky,
- zvýšenie kvality života vytvorením vhodných podmienok pre dostupnosť dobrého vzdelania, vhodného a dostatočne oceneného zamestnania s podporou rodiny, kvalitnú sociálnu a zdravotnú starostlivosť, rovnosť príležitostí, dostatočné kultúrne, športové a voľnočasové vyžitie,
- zvýšenie kvality životného prostredia.

2.22. EX-POST HODNOTENIE PREDCHÁDZAJÚCEHO PHRSR

Obec v predchádzajúcom období realizovala niekoľko väčších a menších projektov zameraných hlavne na rekonštrukcie miestnych komunikácií, investície na obecnom úrade, materskej škole, kultúrnom dome, námestí, športovej infraštruktúre, v rámci obecného cintorína, či verejnom osvetlení. Obec čiastočne zabezpečila rozvoj verejných priestranstiev.

2024

2023

2022

2021

2020

2019

2018

2017

2016

2015

3 SWOT ANALÝZY

Nasledujúca SWOT analýzy sa zameriavajú na silné, slabé stránky, príležitosti a riziká prioritných rozvojových oblastí. Na ich základe budú formulované hlavné rozvojové ciele.

Analýza SWOT

Sledovať a vyhodnocovať vývojové trendy v regióne v neustále sa meniacom vonkajšom prostredí, identifikovať trend sociálno-ekonomického rozvoja, alebo smer vývoja ako príležitosť alebo hrozbu, je v súčasnosti pre obec Suchá Hora nevyhnutnosť. To, čo sa na prvý pohľad zdá ako príležitosť, ňou vo vzťahu k zdrojom obce, kultúre, ľudským zdrojom, životnému prostrediu a hospodárstvu, uplatňovanej stratégii vôbec nemusí byť. Nástrojom pre celkovú analýzu vonkajších a vnútorných činiteľov je SWOT analýza. Predstavuje kombináciu dvoch analýz, S - W a O - T. Účelom SWOT analýzy je posúdenie vnútorných predpokladov podniku k uskutočneniu určitého rozvojového zámeru a podrobenie rozboru i vonkajších príležitostí a obmedzení určované potrebami obyvateľov a subjektov v rámci obce. Na jej základe môže obec prikočiť k formulácii špecifických cieľov.

Schéma SWOT analýzy:

	S - silné stránky	W - slabé stránky
	1. 2. ... 10.	1. 2. ... 10.
O - príležitosti	1. 2. ... 10. Stratégia SO	1. 2. ... 10. Stratégia WO
T - hrozby	1. 2. ... 10. Stratégia ST	1. 2. ... 10. Stratégia WT

SO – využiť silné stránky na získanie konkurenčnej výhody
WO – prekonať slabiny využitím príležitostí
SW – využiť silné stránky na čelenie hrozbám
WT – minimalizovať náklady a čeliť hrozbám

Analýza príležitostí a rizík - O-T

O – T analýza umožňuje rozlíšiť atraktívne príležitosti v obci, ktorá skrýva potenciál územia a ktoré môžu obci priniesť výhody pri dosahovaní vyváženého rastu. Súčasne tiež nabáda k zamysleniu nad problémami, s ktorými bude obec riešiť v rámci Integrovannej stratégie.

Znamená to teda, že obec musí sledovať významné sily makroprostredia (demografické, ekonomické, technologické, politické, legislatívne, sociálne a kultúrne) a tiež tých účastníkov mikroprostredia, ktorí ovplyvňujú jej schopnosť dosiahnuť v regióne prospech (neziskové organizácie, orgány miestnych samospráv, podnikateľské subjekty, miestni aktéri a verejnosť).

Príležitosti sú posudzované z hľadiska ich atraktívnosti a pravdepodobnosti úspechu. Pravdepodobnosť, že obec dosiahne úspech pri ekonomickom raste, nezávisí len od jej konkurenčnej sily, oproti konkurenčným regiónom, ale aj od toho či je táto sila v porovnaní s konkurenciou väčšia.

V rámci analýzy SWOT sa obec koncentruje na identifikáciu potenciálnych príležitostí – existencia stabilného hospodárskeho prostredia, kvalitné životné prostredie, prírodný potenciál, historicko-kultúrne hodnoty, rozvinutá sieť inštitúcií verejných služieb, objekty cestovného ruchu..

Kvadrant 1 pozostáva z príležitosti ponúkajúcich najvyšší úžitok pre obec, preto by sa mal manažment obce sústrediť na tieto aktivity. Naopak, príležitosti v kvadrante 4 sú buď príliš malé, alebo ich obec nebude vedieť dostatočne využiť. Príležitosti v kvadrante 2 a 3 sú zaujímavé len v prípade, že existuje možnosť zvýšenia ich atraktívnosti alebo pravdepodobnosti úspechu.

		Matica príležitostí				Matica rizík	
		Pravdepodobnosť úspechu				Pravdepodobnosť nastatia	
		vysoká	nízka			vysoká	nízka
Atraktívnosť	vysoká	1	2	Vážnosť	vysoká	1	2
	nízka	3	4		nízka	3	4

Riziká sú klasifikované z hľadiska ich vážnosti a pravdepodobnosti výskytu. Pri analýze okolia z hľadiska možných hrozieb je potrebné zamerať sa na potenciálne hrozby. Riziká z 1. kvadrantu môžu obec vážne zraniť, preto treba pripraviť plán strategických aktivít, keďže pravdepodobnosť ohrozenia je vysoká. Riziká v 2. a 3. kvadrante treba podrobiť dôkladnému skúmaniu v prípade, ak sa stávajú kritickými, netreba však zostavenie plánu eventuálnych alternatív. Riziká v 4. kvadrante sú malé a väčšinou ich možno ignorovať. Spojením hlavných príležitostí a rizík, ktoré ovplyvňujú rozvoj obce, sa stratégovia snažia zistiť mieru celkovej atraktívnosti trhu. Existujú štyri možnosti:

- *Ideálny rozvoj*, ktorý sa vyznačuje mnohými príležitosťami, ale iba niekoľkými (ak vôbec nejakými) rizikami.
- *Špekulatívny rozvoj*, vyznačujúce sa vysokými príležitosťami i vysokými rizikami.
- *Zrelý rozvoj*, vyznačuje sa nízkymi príležitosťami i nízkymi rizikami.
- *Problémový rozvoj*, má nízke príležitosti, ale vysoké riziká.

Externé prostredie vytvára nielen príležitosti, ale prezentuje aj sériu rizík. Riziko je výzva, poukazuje na nevýhodný trend vývoja vo vonkajšom prostredí, ktorý v prípade pasívnej reakcie zo strany podniku ohrozí jeho trhovú pozíciu.

Analýza silných a slabých stránok – S-W analýza

Hodnotenie vplyvu vonkajších činiteľov, vykonávané so zámerom stanoviť ciele obce, musí byť doplnené rozborom vnútorných činiteľov. Viaceré regióny dnes aj poznajú príležitosti, ktoré im potenciál ponúka, avšak chýba im schopnosť ich využiť. Na základe analýzy silných a slabých stránok vie obec stanoviť, čo je z hľadiska súčasnej a očakávanej situácie rozumné konať. Za dôležité znaky konkurenčnej sily obce sa považuje – kvalitné ľudské zdroje, rozvinuté podnikateľské prostredie, dobrý prírodný potenciál, výhodná poloha a dopravná dostupnosť, a iné.. Za dôležité znaky konkurenčnej slabosti sa považuje – strácanie pozície voči konkurenčným regiónom, nedostatok

finančných zdrojov na rozvoj, klesajúca demografická krivka, vysoká nezamestnanosť, zlý technický stav základnej infraštruktúry atď. Pri hodnotení silných a slabých stránok je potrebné každý faktor odstupňovať podľa dôležitosti (rozhodujúca silná stránka, marginálna silná stránka, neutrály faktor, rozhodujúca slabá stránka, marginálna slabá stránka) a podľa intenzity jeho vplyvu - výkonu (vysoký, stredný, nízky). Výsledok spojenia stupňa výkonu a dôležitosti predstavuje štyri možné alternatívy:

		Matica výkonu a dôležitosti	
		Výkon	
		vysoký	nízky
Dôležitosť	vysoká	1 Sústrediť snahu	2 Udržať snahu
	nízka	3 Nízka priorita	4 Možné nadmerné investovanie

Kvadrant 1 pozostáva z oblastí, ktoré sú dôležité, ale v ktorých obec momentálne vykazuje slabý výkon, preto sa musí sústrediť na posilnenie týchto oblastí. *Kvadrant 2* pozostáva z oblastí, v ktorých je síce obec úspešná, ale do budúcnosti si musí túto úspešnosť udržať. *Kvadrant 3* tvoria oblasti, ktoré nie sú dôležité, zdokonalenia v tomto kvadrante majú nízku prioritu. V *kvadrante 4* nie sú dôležité oblasti, pričom rozvoj a snaha sú zbytočne silné. Na základe tejto analýzy je zrejmé, že silné stránky sa nemusia vždy pretransformovať do konkurenčnej výhody obce. Dôvodov, prečo je to tak, je niekoľko, pričom najčastejšími obyvateľmi vnímaná nízka dôležitosť poskytovaných služieb a bodov rozvoja. Identifikácia silných miest obce je možná len na základe porovnania s ich hlavnými konkurentmi v regióne. Ani sústredenie sa na prekonanie všetkých slabých stránok nemusí priniesť očakávaný efekt, pretože náklady potrebné na ich transformovanie do silnej stránky sa nemusia vrátiť. Pozornosť treba venovať príležitostiam, v ktorých má obec najviac silných stránok, alebo oblastiam, v ktorých sa vzhľadom na veľkú príležitosť a potenciálnu návratnosť investícií ukazuje efektívne vytvorenie nových silných stránok. Príklady z praxe uvádzajú, že i málo rozvinutý región má popri slabých miestach aj silné miesta, ktoré pokiaľ dokáže správne identifikovať a využiť, vytvárajú predpoklady pre trvalý a vyrovnaný sociálno-ekonomický rozvoj. Nasledujúce grafy prezentujú pohľad obyvateľov a poslancov na silné a slabé stránky obce Suchá Hora a kvalitu života v obci.

3.1 HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ

Silné stránky	Slabé stránky
- rozsiahle plochy hospodárskych lesov v okolí obce – 732,3 ha, - poľnohospodárska pôda zaberajúca cca. 1453,2 ha katastra obce, - 23 podnikateľských subjektov – právnická osoba, - celkovo 211 podnikateľských subjektov fyzické osoby, - dobrá dostupnosť okresného mesta Tvrdošín, - vhodné podmienky na rozvoj cestovného ruchu, - existencia komerčných ubytovacích a stravovacích zariadení, - vybudovaný areál poľnohospodárskeho podniku, - prevádzka na spracovanie dreva, výrobu drevného tovaru, papierenských a polygrafických produktov, - výroba okien,	- stagnujúci pracovný trh v obci a v celej lokalite Hornej Oravy, - relatívne vysoká miera nezamestnanosti v produktívnom veku, - nízke možnosti zamestnania v obci ale aj okrese Tvrdošín, - nízke priemerné mzdy v regióne, - stagnácia podnikateľskej sféry, nerozvíjajúce sa MaSP, - absentujúca železničná doprava priamo v obci, - nízky počet mladých ľudí, - nedobudovaná infraštruktúra v obci, - nízky počet obyvateľov v obci, - nevyhovujúca vzdelanostná štruktúra obyvateľov,
Príležitosti	Ohrozenia
- orientovanie sa na výrobu bez negatívnych účinkov na životné prostredie, - preferovanie a profilovanie hospodárskej základne pre rozvoj malého podnikania s orientáciou na rozvoj tradičných foriem výroby, - vytváranie podmienok pre rozvoj hospodárskych aktivít, pre tvorbu nových pracovných príležitostí a rozvoj zamestnanosti na území obce, predovšetkým pre miestne pracovné sily, - možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EU, - rozvoj environmentálne vhodných technológií, - vytvorenie nových pracovných miest najmä v malom podnikaní a službách,	- pomalá výstavba, modernizácia a rekonštrukcia technickej infraštruktúry, - administratívne opatrenia obmedzujúce plnohodnotný rozvoj cestovného ruchu, - veľká administratívna náročnosť pre získanie financií zo štátnych dotácií a z fondov EU, - nedostatok investičného kapitálu, - neochota obyvateľov uskutočňovať podnikateľské aktivity,

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	Stratégia <i>SO</i> 10	Stratégia <i>WO</i> 10 5 6
T hrozby	Stratégia <i>ST</i> 5	Stratégia <i>WT</i>

V oblasti hospodárstva dochádza k prevahe silných stránok. Je nevyhnutné zabezpečiť využitie silných stránok na elimináciu slabých stránok. Problémom obce je nízky počet obyvateľov a nevybudovaná podnikateľská základňa.

3. 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE

Silné stránky	Slabé stránky
- prechádzajúca cesta II/520 a III. tr. zabezpečuje pomerne rýchlu dostupnosť okresného mesta Tvrdošín, ako aj spádovej obce Liesek, - koncová obec bez tranzitu, - blízka hranica s Poľskou republikou, - vybudovaná sieť miestnych komunikácií, - dobré pokrytie obce zastávkami SAD, - prechádzajúce cykloturistické trasy,	- potrebná rekonštrukcia miestnych komunikácií, - zlý technický stav cesty II. a III., - nedobudované chodníky pozdĺž cesty II. a III., - nedostatok finančných prostriedkov na údržbu technickej infraštruktúry, - absencia priameho železničného spojenia, - neodstočná zimná údržba cesty II. a III. triedy a miestnych komunikácií,
Príležitosti	Ohrozenia
- revitalizácia verejných komunikačných priestorov, - vybudovanie peších a cyklistických prepojení za účelom efektívneho prepojenia s ostatnými časťami obce a prírodnými hodnotami, - možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EÚ,	- malá miera podpory miest a obcí zo strany štátu, - zhoršujúci sa stav obecných stavieb a komunikácií, - nevýhodné podmienky čerpania prostriedkov z EÚ fondov, - nevýhodné podmienky čerpania úverových zdrojov z komerčných bánk, - zvyšujúce sa náklady na údržbu a opravy cestnej infraštruktúry, - oneskorená výstavba a modernizácia cestnej siete, - zhoršenie dopravnej obsluhy, - spomalenie hospodárskeho rastu, - trvalý presun cestujúcich z verejnej osobnej dopravy na individuálnu dopravu,

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	Stratégia <i>SO</i> 6	Stratégia <i>WO</i> 6 3
T hrozby	Stratégia <i>ST</i> 9	Stratégia <i>WT</i>

V oblasti technickej infraštruktúry výrazne prevládajú slabé stránky nad silnými. Odporúča sa využiť stratégia ST - kde musí obec prekonať slabiny využitím príležitostí, hlavne možnosťou využitia čerpania nenávratných finančných prostriedkov národných ako aj nadnárodných.

3.3 TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Silné stránky	Slabé stránky
- dobré pokrytie územia verejným osvetlením, - obec pripojená na elektrickú rozvodnú sieť, - dostatočná kapacita elektrickej siete, - vybudovaná vodovodná rozvodná sieť (94,32 %), - vybudovaná rozvodná sieť plynu (37,04 %),	- negatívny stav nehnuteľného majetku obce, - nedostatok finančných prostriedkov na údržbu technickej infraštruktúry, - zlý technický stav verejného osvetlenia, - potrebná rekonštrukcia verejného vodovodu a vodných zdrojov,
Príležitosti	Ohrozenia
- rekonštrukcia verejného osvetlenia (LED) a jeho rozšírenie na neosvetlené časti obce, - kompletná rekonštrukcie elektrickej rozvodnej siete – uloženie do zeme, - možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EÚ, - využitie významnej geografickej polohy územia z hľadiska prechádzajúcich dopravných koridorov,	- malá miera podpory miest a obcí zo strany štátu, - zhoršujúci sa stav obecných stavieb a komunikácií, - nevýhodné podmienky čerpania prostriedkov z EÚ fondov,

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	Stratégia SO 4 1 5 1	Stratégia WO 4
T hrozby	Stratégia ST 3	Stratégia WT

V oblasti technickej infraštruktúry výrazne prevládajú slabé stránky nad silnými. Odporúča sa využiť stratégia SO – kde musí obec prekonať slabiny využitím príležitostí, hlavne možnosťou využitia čerpania nenávratných finančných prostriedkov národných ako aj nadnárodných.

3.4 ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO

Silné stránky	Slabé stránky
- kvalitná legislatíva pre nakladanie s KO a DSO, - zabezpečený odvoz TKO, - zavedený separovaný zber v obci, - fungujúci systém odvozu a likvidácie komunálneho odpadu,	- nevybudovaná splašková kanalizačná sieť, - nedoriešená likvidácia a využitie rastlinného odpadu, - nedostatok odpadových nádob na zmiešaný komunálny odpad a separovaný zber, - nedostatočne dobudované žľaby na odvádzanie povrchových vôd, - absencia vsakovacích jám pozdĺž miestnych komunikácií, - absencia technických opatrení na odvedenie prívalových vôd do recipientu potoka, - nevybudovaný zberný dvor pre separovaný zber, - nevybudované obecné kompostovisko, - nedostatočne využívaný separovaný zber – slabá motivácia obyvateľov, - potrebné rozšírenie separovaného zberu o ďalšie komodity, - nízka miera vynútiteľnosti práva v oblasti ŽP,
Príležitosti	Ohrozenia
- výstavba obecného kompostoviska,	- ohrozená kvalita povrchových vôd potoka,

- výstavba splaškovej kanalizačnej siete, - výstavba zberného dvora pre separovaný zber a obstaranie potrebných mechanizmov, - zabezpečiť efektívny separovaný zber v celej obci, - možnosti materiálového, resp. energetického využitia odpadov pri rešpektovaní duálnych vlastností odpadov, - dôsledné plnenie kvality stanovených cieľov v oblasti odpadového hospodárstva, - odstránenie zdrojov znečistenia povrchových a podzemných vôd, - možnosti získania finančných prostriedkov z fondov EÚ, - dodržiavanie noriem EÚ v oblasti produkcie znečisťujúcich látok v priemysle,	- zhoršenie zdravotného stavu obyvateľstva, - znečistenie ovzdušia veľkými zdrojmi znečistenia, - dopady na zdravotný stav obyvateľov, - nárast množstva vyvázaných odpadov, pretrvávajúce vykurovanie hlavne tuhými palivami, - nárast množstva vyvázaných odpadov, - nízka disciplína pri nakladaní s odpadmi, - neriešenie problému existencie „čiernych“ skládok,
--	---

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	Stratégia <i>SO</i> 4	Stratégia <i>WO</i> 11 3 4 9
T hrozby	Stratégia <i>ST</i> 8	Stratégia <i>WT</i>

V prípade životného prostredia prevládajú slabé stránky nad silnými. Je to dôsledok nedobudovaného systému na likvidáciu a čistenie odpadových vôd. Odporúča sa využitie stratégie WO – čeliť hrozbám využitím silných stránok a príležitostí.

3.5 ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Silné stránky	Slabé stránky
- kvalitná legislatíva pre nakladanie s KO a DSO, - zabezpečený odvoz TKO, - relatívne stabilný, až znižujúci sa objem produkovaného odpadu, - prechádzajúce hydrické koridory, - lokalita NATURA 2000 – Horná Orava, - plochy lesov v okolí obce, - príjemné prostredie pre bývanie, zachovaná príjemná urbanistická mierka zástavby (pôdorysná štruktúra, pomerná rozvoľnosť zástavby, relatívne nízka zástavba, územné väzby medzi obytnou zástavbou a prírodným prostredím), - obec Suchá Hora sa nachádza v unikátnom zoskupení prírodných krajinných daností vysokej ekologickej, prírodnej aj historickej hodnoty Hornej Oravy, - kompletná plynofikácia obce, - existencia rešelinísk,	- nevyhovujúci technický stav tepelného hospodárstva, - na vodnom toku mimo centrum obce nie sú vybudované regulačné objekty, - nevybudovaná splašková a dažďová kanalizačná sieť, - potreba čistenia koryta potokov, - nedostatočne oddelená zeleň od spevnených plôch, - existencia čiernych skládok, - nedostatok oddychových zón pre aktívne trávenie voľného času, - nízka miera vynútiteľnosti práva v oblasti ŽP, - nedostatočná informovanosť obyvateľstva o stave ŽP, - nedostatok technických kapacít zberu, dopravy, triedenia, zhodnocovania a likvidácie odpadov, - absencia povodňových máp,
Príležitosti	Ohrozenia

- regulácia korýt miestnych potokov a revitalizácia ich okolia, - odstránenie zdrojov znečistenia povrchových a podzemných vôd ohrozujúcich zdroje vody, - zvýšiť právne vedomie obyvateľstva vo sfére životného prostredia, - rozvoj ekologického poľnohospodárstva a ekologizácia priemyselnej výroby, - možnosti získania finančných prostriedkov z fondov EU,	- zhoršujúci sa stav životného prostredia v dôsledku nadmernej hospodárskej činnosti v ostatných častiach kraja, - ohrozená kvalita podzemných a povrchových vôd, - zhoršenie zdravotného stavu obyvateľstva, - znečistenie ovzdušia veľkými zdrojmi znečistenia, - dopady na zdravotný stav obyvateľov, - zníženie biodiverzity, - hrozba zníženia kvality životného prostredia v dôsledku výstavby z hľadiska kvantity a kvality - tlak na životné prostredie a pôvodnú krajinu, urbanizácia krajiny, - radikalizácia zmien v životnom prostredí na miestnej a globálnej úrovni (povodne, veterné smršte, otepľovanie, klimatické zmeny,
---	--

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	Stratégia SO 10	11 2 5 Stratégia WO
T hrozby	Stratégia ST 9	Stratégia WT

V prípade životného prostredia prevládajú slabé stránky nad silnými. Je to dôsledok nedobudovaného systému na likvidáciu a čistenie odpadových vôd a existenciou záťažových prevádzok v Žilinskom kraji. Odporúča sa využitie stratégie SO – prekonať slabiny využitím príležitostí a minimalizovať náklady súvisiace so slabými stránkami.

3.6 SOCIÁLNA OBLASŤ A ZDRAVOTNÍCTVO

Silné stránky	Slabé stránky
- funkcia osobitného príjemcu sociálnych dávok, - stretnutia dôchodcov, - pomoc v krízových situáciách (živelná pohroma, rodinná tragédia...), - organizované malé obecné služby pre nezamestnaných, - existencia zdravotného strediska a prevádzkou lekárne	- absencia zariadenia pre seniorov, - absencia priestorov pre stretávanie sa obyvateľov v dôchodkovom veku, - nedostatok priestorov pre mládež a dorast, - zhoršujúce sa podmienky pre bývanie v obci, - nedoriešená sociálna sieť, - nízky počet obyvateľov bráni rozvojovým aktivitám v tejto oblasti, - nevyhovujúci stav bytového fondu,
Príležitosti	Ohrozenia
- možnosť použitia 2% daní daňových subjektov na prioritné potreby zdravotníctva, - zakladanie mimovládnych neziskových organizácií poskytujúcich všeobecne prospešné služby, - rozšírenie aktívnych opatrení na trhu práce na podporu vzdelávania a prípravy pre trh práce a na podporu zamestnávania v atypických formách pracovných vzťahov, najmä pre rodičov počas materskej dovolenky a rodičovskej dovolenky, - podpora rozvoja sociálnych služieb, a iných opatrení, Projektov a programov na podporu sociálneho začleňovania ohrozených skupín podľa ich špecifických potrieb, - dôrazné uplatňovanie princípu subsidiarity,	- rast počtu obyvateľov v seniorskej kategórii, - zhoršujúca sa sociálna situácia niektorých skupín obyvateľstva, - zhoršovanie zdravotného stavu stredného veku, - rast počtu srdcovo-cievnych chorôb, - rast nádorových ochorení tráviaceho traktu, - vysoký výskyt alergických ochorení, - pokles výdavkov na preventívnu zdravotnú starostlivosť, - pretrvávajúce stereotypy v mobilitnom správaní sa pracovnej sily, - nízky záujem zamestnávateľov o prijímanie uchádzačov o zamestnanie na podporované pracovné miesta, - nedostatočný záujem zamestnávateľov o udržateľnosť

- možnosti získania finančných prostriedkov z fondov EU,	- vytvorených pracovných miest, - prehlbovanie chudoby u niektorých skupín populácie a reprodukcia chudoby, - zvyšujúci sa počet klientov odkázaných na pomoc iných nesystematickou preventívnou prácou v prirodzenom rodinnom a otvorenom prostredí, - zvyšujúce sa finančné náklady na sociálne služby a iné opatrenia pretrvávajúcim poskytovaním tradičných foriem pomoci a služieb pobytového charakteru a riziko znižovania kvality života občanov finančnou náročnosť sociálnych služieb pre klienta,
--	---

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	Stratégia <i>SO</i>	Stratégia <i>WO</i>
T hrozby	Stratégia <i>ST</i>	Stratégia <i>WT</i>

Diagram illustrating the SWOT matrix with numerical values and colored cells:

- Top-left cell (O, S): 5
- Top-right cell (O, W): 7
- Bottom-left cell (T, S): 13
- Bottom-right cell (T, W): 6
- Center cell (Intersection of O and T): 1
- Center cell (Intersection of S and W): 6

V tomto prípade prevládajú slabé stránky a ohrozenia nad silnými stránkami a príležitosťami. Odporúča sa využiť stratégiu *WT* – kde sa obec môže zamerať len na minimalizovanie nákladov súvisiacich s poskytovaním sociálnych služieb a čeliť hrozbám, ktoré sú s týmito službami spojené. Odporúča sa obci zabezpečovať nevyhnutné sociálne služby pre obyvateľov a ostatné služby ponechať poskytovateľom v meste Tvrdošín.

3.7 ŠKOLSTVO A ŠPORT

Silné stránky	Slabé stránky
- dobré výchovno – vzdelávacie výsledky základnej školy, - prítomnosť materskej školy (67 detí v roku 2024), - základná škola 1-4, - kapacita základnej školy - 100 žiakov (68 v roku 2024), - existencia mimoškolských zariadení - školský klub ZŠ, - existencia tenisového klubu, - asfaltové ihrisko na hokej, korčuľovanie, volejbal a basketbal, - základná škola pripojená na sieť Internet, - obecná knižnica, - školská knižnica, - prítomnosť počítačovej učebne, - dostatok priestorov na výkon vzdelávacej činnosti, - využívanie priestorov škôl a školských zariadení pre verejnosť,	- deficit v materiálno – technickom vybavení školy, - nedobudované futbalové ihrisko v obci, - nevysporiadané pozemky pod futbalovým ihriskom, - potrebná rekonštrukcia sociálnych zariadení, - nedostatok športových ihrísk v okolí školy, - neatraktivnosť učiteľského povolania a neadekvátne finančné ohodnotenie, - deficit finančných prostriedkov znamená sústavné obmedzovanie nákupu nástrojov a zariadení v školstve, - nesystémová reforma vzdelávacej sústavy,
Príležitosti	Ohrozenia
- dovybavenie materskej a základnej školy, - vybudovanie novej MŠ s jedálňou, - dobudovanie a vybavenie športových, športovo-rekreačných a oddychových plôch v obci Suchá Hora, - vytváranie územných a priestorových podmienok pre realizáciu rozličných športových, rekreačných a oddychových aktivít, - rekonštrukcia infraštruktúry pre možné potreby vzdelávania, - zefektívnenie spolupráce s krajským mestom na regionálnej úrovni, - možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EU,	- vplyv nežiadúcich javov na deti a mládež (závislosti, konzumné kultúry...), - nedostatok finančných prostriedkov na údržbu existujúcich športových objektov, - nedostatočné materiálne zabezpečenie a podpora talentovanej mládeže v jednotlivých druhoch športov, - nárast sociálnej ohrozenosti mládeže, - nedostatok finančných prostriedkov na výstavbu nových športovo-rekreačných objektov, - nevyhovujúca štruktúra kvalifikácie pracovnej sily, - nízka účasť rezortov, samosprávy a sociálnych partnerov na tvorbe obsahu vzdelávania,

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	Stratégia SO 14	Stratégia WO 9 2 7
T hrozby	Stratégia ST	Stratégia WT 7

V oblasti vzdelávania je situácia vyrovnaná. Odporúča sa využitie stratégie SO – čeliť hrozbám využitím príležitostí a minimalizovať náklady súvisiace so slabými stránkami. V oblasti športu podporovať rekonštrukciu starej a výstavbu športovej infraštruktúry v obci. Je potrebné podporovať organizovanú športovú činnosť.

3.8 KULTÚRA

Silné stránky	Slabé stránky
- dlhoročná história obce, tradície, - prítomnosť kultúrnych pamiatok (kostol), - folklórna skupina "GORAL", - detská folklórna skupina "GORALČIK", - nepravidelné folklórne podujatia, - organizovanie Dňa matiek, - organizovanie Dňa detí, - pravidelná slávnosť - Deň svätého Floriána, - zabezpečenie priestorov pre kultúrne aktivity, - rozvoj a uchovávanie kultúrnych tradícií a folklóru, - organizovanie Štefánskej zábavy, - vianočné posedenie s dôchodcami, - dobré kultúrne povedomie obyvateľov, - organozovaný Suchohorský ples, - zachovanie kultúrnych zvykov - nosenie goralských krojov, tkanie kobercov, výroba krojov, ..., umelecká drevovýroba,	- nedostatok finančných prostriedkov pre činnosť zariadení a pre ich rozvoj, - chýbajúce tradičné, každoročne organizované kultúrne podujatia, - neexistencia samostatného kultúrneho domu, - nerozvinutá kultúrna turistika, - neexistencia plochy s pódium pre uskutočňovanie folklórnych slávností, - slabá propagácia a reklama kultúrnych aktivít obce, - nedostatočné materiálne vybavenie na kultúrne a vzdelávacie podujatia, - chátrajúci stav kultúrnych pamiatok, - neexistencia zariadenie propagujúceho tradičné remeslá z okolia obce,
Príležitosti	Ohrozenia
- lepšia koordinovanosť a propagácia kultúrnych aktivít obce, - rekonštrukcia budovy domu kultúry v zmysle pôvodného štýlu, dovybavenie interiérov, - rozvoj sponzorovania kultúry, - obnova zanikajúcich tradícií, - vydanie multimediálnych propagačných materiálov o obci, jej kultúrnom dedičstve a tradícií, - zefektívnenie spolupráce s okolitými obcami na regionálnej úrovni, - možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EU,	- zoslabovanie tradičného vnímania obce Suchá Hora, - zmeny vo vnímaní tradičných hodnôt (pokles záujmu o niektoré hodnoty a tradície) - zanedbaný a chátrajúci pamiatkový fond, - slabá podpora kultúry zo strany štátu a VÚC, - posun priorít mládeže ku konzumnej kultúre, - nedostatok finančných prostriedkov na šírenie miestnej kultúry za hranice katastrálneho územia obce, - neuskutočnená rekonštrukcia kultúrneho domu,

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	Stratégia SO 16	Stratégia WO 9 2 7
T hrozby		

	Stratégia ST	7	Stratégia WT
--	---------------------	---	---------------------

V oblasti kultúry je situácia vyrovnaná. Odporúča sa využitie stratégie SO – prekonať slabiny využitím príležitostí a minimalizovať náklady súvisiace so slabými stránkami. V oblasti kultúry podporovať výstavbu kultúrnej infraštruktúry a organizovanú kultúrnu činnosť.

3.9 PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH

Silné stránky	Slabé stránky
- bohaté kultúrne dedičstvo, - prítomnosť rašeliniska v katastri obce, - prírodné krásy v okolí obce, - ubytovacie kapacity v obci, - stravovacie zariadenie s kapacitou 100 osôb, - CHKO Horná Orava, - veľký počet povrchových prírodných útvarov, - strategická východisková poloha na poznávací výlety do širšieho okolia obce, - početné množstvo turistických chodníkov, - početné množstvo cykloturistických trás, - obec je svojou polohou ideálna pre uskutočňovanie poznávacej turistiky, - prítomnosť Západných Tatier, - Oravská priehrada vzdialená len 18 km,	- málo rozvinutý cestovný ruch, - chýba rekreačné zázemie obce, - nedostatočná propagácia goodwillu a CR obce, - nedostatočné služby v oblasti cestovného ruchu, - slabá kooperácia s cestovnými kancelárkami, - slabá propagácia tradičných umení a remesiel v obci, - nedostatok športovísk potenciálne využiteľných návštevníkmi obce,
Príležitosti	Ohrozenia
- dobré možnosti (existencia poľných ciest) pre budovanie cyklistických a rekreačných trás, - dobrá poloha Suchá Hora v rámci regionálnych štruktúr, - zavádzanie nových produktov cestovného ruchu v súvislosti s agroturistikou, - cezhraničná spolupráca, - iniciatíva spoločenských, kultúrnych, športových,... organizácií, - spolupráca na regionálnej úrovni v rozvoji turizmu, - rozvoj agroturistických aktivít so zameraním na vzdelávacie a zážitkové pobyty,	- pokračujúci postupný úpadok rekreačných lokalít v mikroregióne a okolí, - zmeny vo vnímaní tradičných hodnôt (pokles záujmu o niektoré hodnoty a tradície) - zanedbaný a chátrajúci pamiatkový fond,

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	7 Stratégia SO	7 Stratégia WO
T hrozby	13 Stratégia ST	3 Stratégia WT

Obec disponuje určitým rozvojovým potenciálom v oblasti cestovného ruchu. V súčasnosti však nie je plne využívaný. Odporúča sa využiť stratégiu SO a využiť silné stránky, ako kultúrno-historický potenciál, prírodný potenciál na získanie konkurenčnej výhody.

3.10 ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ

Silné stránky	Slabé stránky
- existencia verejného rozhlasu, - dostatok priestorov pre administratívu, - budova obecného úradu v dostupná v centre obce,	- negatívny stav nehnuteľného majetku obce, - zlý technický stav obecného úradu, - nevyhovujúci spôsob informovania o dianí v obci, - nedostatočná komunikácia, resp. existencia komunikačných bariér medzi rôznymi skupinami aktérov (samospráva, občianske združenia, občania, podnikatelia atď.), - nedostupný kvalitný digitálny obsah,
Príležitosti	Ohrozenia
- možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EÚ, - zrušenie princípu miestnej kompetencie pri vydávaní dokumentov a poskytovaní služieb verejnou správou, - e-government je príležitosťou prelomovú modernizáciu interných administratívno-správnych procedúr, zlepšenie imidžu VS, ako aj zvýšenie podielu a záujmu verejnosti na správe vecí verejných, - vytváranie kvalitného a dostupného verejného digitálneho obsahu stimulujúceho dopyt po e-službách a širokopásmovom pripojení,	- malá miera podpory miest a obcí zo strany štátu, - nevýhodné podmienky čerpania prostriedkov z EÚ fondov, - nevýhodné podmienky čerpania úverových zdrojov z komerčných bánk, - zvyšovanie komunikačnej a administratívnej náročnosti výkonu činností verejnej správy vo vzťahu k externému, ako aj internému prostrediu,

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	Stratégia SO 5 1	Stratégia WO 4
T hrozby	Stratégia ST 3	Stratégia WT 4

V oblasti technickej infraštruktúry výrazne prevládajú slabé stránky nad silnými. Odporúča sa využiť stratégia WO – kde musí obec prekonať slabiny využitím príležitostí, hlavne možnosťou využitia čerpania nenávratných finančných prostriedkov národných ako aj nadnárodných.

3.11 INFORMATIZÁCIA OBCE

Silné stránky	Slabé stránky
- prístup na internet v budove obecného úradu, - dobrá vybavenosť a výkonnosť technologickej IK infraštruktúry v obecnom úrade,	- nedostatok regionálneho digitálneho obsahu a nízke konkurenčné prostredie z dôvodu vysokej ceny za PC , nízkej výkonnosti e-služieb, - nedostatočná úroveň optimalizácie procesov a štandardizácie dokumentov vo verejnej správe, - nízky podiel e-služieb verejnej správy s vyššou pridanou hodnotou a nízka efektívnosť ostatných služieb verejnej správy, - nedostupný kvalitný digitálny obsah, - pomaly zavádzané základné služby eGovernmentu a nízka efektívnosť ostatných elektronizovaných verejných služieb, ktoré väčšinou iba kopírujú papierové služby,
Príležitosti	Ohrozenia
- možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EÚ, - zvýšenie počítačovej gramotnosti, - zníženie cien využívania Internetu, - rozvoj ďalších telekomunikačných služieb v konkurenčnom prostredí,	- nevýhodné podmienky čerpania prostriedkov z EÚ fondov, - nevýhodné podmienky čerpania úverových zdrojov z komerčných bánk, - digital divide, zvyšovanie disparít medzi územiami alebo

- vytváranie a sprístupňovanie verejného digitálneho obsahu, - zrušenie princípu miestnej kompetencie pri vydávaní dokumentov a poskytovaní služieb verejnou správou, e-government je príležitosťou prelomovú modernizáciu interných administratívno-správnych procedúr, zlepšenie imidžu VS, ako aj zvýšenie podielu a záujmu verejnosti na správe vecí verejných, - vytváranie kvalitného a dostupného verejného digitálneho obsahu stimulujúceho dopyt po e-službách a širokopásmovom pripojení, - rastúca penetrácia širokopásmového pripojenia,	- sociálnymi skupinami vo využívaní IKT, nízka digitálna gramotnosť a zručnosť používateľov IKT a nedostatočný dopyt po elektronických službách, - rozvoj digitálnej kriminality, narušanie súkromia, výchovy a ochrany osobných údajov
---	--

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	Stratégia <i>SO</i> 5 2	Stratégia <i>WO</i> 7 9
T hrozby	Stratégia <i>ST</i> 5	Stratégia <i>WT</i>

V oblasti technickej infraštruktúry výrazne prevládajú slabé stránky nad silnými. Odporúča sa využiť stratégie WO a WT – kde musí obec prekonať slabiny využitím príležitostí, hlavne možnosťou využitia čerpania nenávratných finančných prostriedkov národných ako aj nadnárodných.

Koordinácia a syntéza výsledkov SWOT

Zostavenie analýzy SWOT je zložitý proces, ktorý si vyžaduje systematický prístup pri identifikácii a analýze bezprostredných (často i skrytých) vonkajších a vnútorných faktorov. Výstižnosť väčšiny faktorov je zložitá vyjadriť prostredníctvom jednoduchých formulácií. Pri zaradovaní jednotlivých faktorov do základných zložiek SWOT analýzy je potrebné zodpovedne posudzovať ich lokálne a mikroregionálne podmienenú situáciu a relatívny podiel na regionálnom rozvoji. V tomto zmysle ide hlavne o nerovnováhu medzi obcou Suchá Hora a ostatnými obcami v okolí.

V oblasti technickej infraštruktúry ide potrebu dobudovania inžinierskych sietí v oblasti dodávok vody, odpadového hospodárstva, dostavbu a rekonštrukciu cestnej siete, ktorá sa nachádza na niektorých miestach v havarijnom stave.

Ohrozenia obce Suchá Hora vyplývajú z okolitého prostredia, tendencií a skutočností, ktoré nemôže manažment obce ovplyvniť.

3.12 PROBLÉMOVÁ ANALÝZA – HLAVNÉ ODVETVOVÉ DISPARITY A VYMEDZENIE CIEĽOVÝCH SKUPÍN SO SÚSTREDENOU PODPOROU OBCE SUCHÁ HORA.

Identifikácia odvetvových disparít a nadväzujúce vymedzenie cieľových skupín je v súlade so zadáním z vypracovanej analýzy SWOT ako aj analýzy zdrojov obce Suchá Hora. Dôležitým východiskovým rámcom pre vymedzenie cieľových skupín so sústredenou podporou obce Suchá Hora a stanovenie relevantných opatrení, ktoré by mali riešiť existujúce nerovnosti a rozdiely, sú vybrané strategické a koncepčné dokumenty spracované na národnej (Partnerská dohoda), regionálnej (PHSR ŽISK) úrovni, ako aj vo vzťahu k štátnym legislatívnym normám zaväzujúcim obec Suchá Hora poskytovať svojim obyvateľom balík verejných služieb.

Na odvetvové (odborové a sektorové) disparity treba pozeráť ako na nerovnosti, neoddôvodnené rozdiely, či nezhody medzi potenciálom a jeho súčasným využitím. Ich identifikácia vychádza z porovnania zistených silných a slabých stránok, ktoré sú uvedené vo SWOT analýze. Pôsobenie

silných stránok obce Suchá Hora je oslabované negatívnymi vplyvmi jej slabých stránok. Silné stránky sú potenciálom, ktorý je možné využiť pre budúci rozvoj, je ale nutné zlepšiť alebo odstrániť príslušné slabé stránky tak, aby mohli byť silné naplno využité.

Nasledujúci prehľad je usporiadaný práve týmto spôsobom, kedy proti silným stránkam obce sú vždy postavené relevantné slabé stránky, ktoré majú v danom problémovom okruhu opačný vplyv. Vybrané sú práve tie, ktoré z hľadiska budúceho vývoja možno považovať za najzávažnejšie a kde je viacmenej možné predpokladať aspoň čiastočné riešenie.

Obec Suchá Hora je súčasťou vyššieho územného celku Žilina. Národná stratégia regionálneho rozvoja definovala pre tento kraj nasledovné disparity, ktoré by mali byť zohľadnené v PHRSR obce Suchá Hora:

Hlavné disparity ŽSK

v pôdohospodárstve

- nedostatočná spolupráca a koordinácia v poľnohospodárstve;
- nedostatočné využívanie zdrojov v lesnom hospodárstve;

v priemysle

- inovačné a technologické zaostávanie, spôsobuje zvyšujúcu energetickú a surovinovú náročnosť výroby, a to najmä v strojárstve;
- nedostatočné využitie existujúcich výrobných kapacít, vrátane výskumu a vývoja v elektrotechnickom, hutníckom a strojárskom priemysle;
- nedostatočná reštrukturalizácia priemyslu a ďalších rozhodujúcich odvetví;

v službách

- zníženie konkurencieschopnosti malého a stredného podnikania v dôsledku veľkej expanzie nadnárodných spoločností, ale aj často pre absentujúcu kvalitu poskytovaných služieb (elektrotechnický priemysel);
- nedostatočná kvalita verejných služieb občanom a podnikateľskej sfére;

v technickej infraštruktúre

- nedostatočné kapacity a telekomunikačná infraštruktúra;
- nedostatočná kvalita ciest II. a III. triedy má často za následok dopravné nehody;
- nedobudovanosť dopravnej infraštruktúry nadregionálnej úrovne;
- značné ekologické zaťaženie krajiny (priemysel, metalurgia);

v sociálno-spoločenskej infraštruktúre

- nevyhovujúca vzdelanostná štruktúra, vysoký podiel obyvateľstva so základným vzdelaním, významné vnútroregionálne rozdiely;
- nízka životná úroveň v severných okresoch;
- značný odliv pracovných síl, pričom za vysokokvalifikované pracovné sily nie sú náhrady;
- nerovnomerná sieť zariadení sociálnych služieb v jednotlivých okresoch kraja;
- vysoké percento absolventov stredných škôl nepracujúcich v ukončenom študijnom alebo učebnom odbore (80 %), nízka vedomostná úroveň a pripravenosť absolventov základných a stredných škôl pre potreby trhu práce;
- prehľbovanie rozdielov v postavení mužov a žien na trhu práce.

Hlavné faktory rozvoja ŽSK:

v pôdohospodárstve

- dobrý produkčný pôdohospodársky potenciál v oblasti lesníctva, pestovania obilnín a zemiakov;

v priemysle

- rozvinutá diverzifikovaná štruktúra priemyslu;
- vysoký podiel zahraničného kapitálu v podnikoch;
- možnosť posilňovania exportu;
- budovanie vedecko-technologických parkov a regionálneho inovačného centra;

v službách

- disponibilný potenciál pre regionálnu ekonomiku na báze informačných technológií, inovatívnych služieb v oblasti vzdelávania a podporných služieb pre rozhodujúce priemyselné odvetvia;
- atraktívny potenciál pre rozvoj turizmu;

v technickej infraštruktúre

- zábery týkajúce sa splavnenia Váhu, ekologická a integrovaná doprava;
- možnosti využitia kombinovanej dopravy;
- dopravné prepojenie Krakow - Budapešť;
- polohový potenciál kraja, logistické väzby;
- dostatočný potenciál zdrojov vody a vysoká lesnatosť územia;
- sebestačnosť územia vo výrobe elektrickej energie, možnosti budovania nových zdrojov energie;

v sociálno-spoločenskej infraštruktúre

- dobrá demografická situácia, dlhodobá progresívna prirodzená mobilita a natalita;
- posilnenie systému celoživotného vzdelávania a cielej rekvalifikácie.

Nasledujúce tabuľky prezentujú hlavné faktory rozvoja a hlavné disparity rozvoja obce Suchá Hora v jednotlivých politikách.

Hospodárstvo a vedecko-technický rozvoj

Faktory rozvoja	Hlavné disparity
+ rozsiahle plochy hospodárskych lesov v okolí obce – 732,3 ha, + poľnohospodárska pôda zaberajúca cca. 1453,2 ha katastra obce, + 23 podnikateľských subjektov – právnická osoba, + celkovo 211 podnikateľských subjektov fyzické osoby, + dobrá dostupnosť okresného mesta Tvrdosín, + vhodné podmienky na rozvoj cestovného ruchu, + existencia komerčných ubytovacích a stravovacích zariadení, + vybudovaný areál poľnohospodárskeho podniku, + prevádzka na spracovanie dreva, výrobu dreveného tovaru, papierenských a polygrafických produktov, + výroba okien,	- stagnujúci pracovný trh v obci a v celej lokalite Hornej Oravy, - relatívne vysoká miera nezamestnanosti v produktívnom veku, - nízke možnosti zamestnania v obci ale aj okrese Tvrdosín, - nízke priemerné mzdy v regióne, - stagnácia podnikateľskej sféry, nerozvíjajúce sa MaSP, - absentujúca železničná doprava priamo v obci, - nízky počet mladých ľudí, - nedobudovaná infraštruktúra v obci, - nízky počet obyvateľov v obci, - nevyhovujúca vzdelanostná štruktúra obyvateľov,

Doprava a komunikácie

Faktory rozvoja	Hlavné disparity
+ prechádzajúca cesta II/520 a III. tr. zabezpečuje pomerne rýchlu dostupnosť okresného mesta Tvrdosín, ako aj spádovej obce Liesek, + koncová obec bez tranzitu, + blízka hranica s Poľskou republikou, + vybudovaná sieť miestnych komunikácií, + dobré pokrytie obce zastávkami SAD, + prechádzajúce cykloturistické trasy,	- potrebná rekonštrukcia miestnych komunikácií, - zlý technický stav cesty II. a III., - nedobudované chodníky pozdĺž cesty II. a III., - nedostatok finančných prostriedkov na údržbu technickej infraštruktúry, - absencia priameho železničného spojenia, - neodstatocná zimná údržba cesty II. a III. triedy a miestnych komunikácií,

Technická infraštruktúra

Faktory rozvoja	Hlavné disparity
+ dobré pokrytie územia verejným osvetlením, + obec pripojená na elektrickú rozvodnú sieť, + dostatočná kapacita elektrickej siete, + vybudovaná vodovodná rozvodná sieť (94,32 %), + vybudovaná rozvodná sieť plynu (37,04 %),	- negatívny stav nehnuteľného majetku obce, - nedostatok finančných prostriedkov na údržbu technickej infraštruktúry, - zlý technický stav verejného osvetlenia, - potrebná rekonštrukcia verejného vodovodu a vodných zdrojov,

Odpadové hospodárstvo

Faktory rozvoja	Hlavné disparity
+ kvalitná legislatíva pre nakladanie s KO a DSO, + spracovaný POH obce Suchá Hora na roky 2011-2015, + zabezpečený odvoz TKO, + zavedený separovaný zber v obci, + fungujúci systém odvozu a likvidácie komunálneho odpadu,	- nevybudovaná splašková kanalizačná sieť, - nedoriešená likvidácia a využitie rastlinného odpadu, - nedostatok odpadových nádob na zmiešaný komunálny odpad a separovaný zber, - nedostatočne dobudované žľaby na odvádzanie povrchových vôd, - absencia vsakovacích jám pozdĺž miestnych komunikácií, - absencia technických opatrení na odvedenie prívalových vôd do recipientu potoka, - nevybudovaný zberný dvor pre separovaný zber, - nevybudované obecné kompostovisko, - nedostatočne využívaný separovaný zber – slabá motivácia obyvateľov, - potrebné rozšírenie separovaného zberu o ďalšie komodity, - nízka miera vynútiteľnosti práva v oblasti ŽP,

Životné prostredie

Faktory rozvoja	Hlavné disparity
+ kvalitná legislatíva pre nakladanie s KO a DSO, + zabezpečený odvoz TKO, + relatívne stabilný, až znižujúci sa objem produkovaného odpadu, + prechádzajúce hydrické koridory, + lokalita NATURA 2000 – Horná Orava, + plochy lesov v okolí obce, + príjemné prostredie pre bývanie, zachovaná príjemná urbanistická miera zástavby (pôdorysná štruktúra, pomerná rozvoľnosť zástavby, relatívne nízka zástavba, územné väzby medzi obytnou zástavbou a prírodným prostredím), + obec Suchá Hora sa nachádza v unikátnom zoskupení prírodných krajinných daností vysokej ekologickej, prírodnej aj historickej hodnoty Hornej Oravy, + kompletná plynifikácia obce, + existencia rešelinísk,	- nevyhovujúci technický stav tepelného hospodárstva, - na vodnom toku mimo centrum obce nie sú vybudované regulačné objekty, - nevybudovaná splašková a dažďová kanalizačná sieť, - potreba čistenia koryta potokov, - nedostatočne oddelená zeleň od spevnených plôch, - existencia čiernych skládok, - nedostatok oddychových zón pre aktívne trávenie voľného času, - nízka miera vynútiteľnosti práva v oblasti ŽP, - nedostatočná informovanosť obyvateľstva o stave ŽP, - nedostatok technických kapacít zberu, dopravy, triedenia, zhodnocovania a likvidácie odpadov, - absencia povodňových máp,

Sociálna oblasť a zdravotníctvo

Faktory rozvoja	Hlavné disparity
+ funkcia osobitného príjemcu sociálnych dávok, + stretnutia dôchodcov, + pomoc v krízových situáciách (živelná pohroma, rodinná tragédia....), + organizované malé obecné služby pre nezamestnaných, + existencia zdravotného strediska,	- absencia zariadenia pre seniorov, - absencia priestorov pre stretávanie sa obyvateľov v dôchodkovom veku, - nedostatok priestorov pre mládež a dorast, - zhoršujúce sa podmienky pre bývanie v obci, - nedoriešená sociálna sieť, - nízky počet obyvateľov bráni rozvojovým aktivitám v tejto oblasti, - nevyhovujúci stav bytového fondu,

Školstvo a šport

Faktory rozvoja	Hlavné disparity
+ dobré výchovno – vzdelávacie výsledky základnej školy, + prítomnosť materskej školy (67 detí v roku 2024), + základná školy 1-4, + kapacita základnej školy - 100 žiakov (68 v roku 2024), + existencia mimoškolských zariadení - školský klub ZŠ, + existencia tenisového klubu, + asfaltové ihrisko na hokej, korčuľovanie, volejbal a basketbal, + základná škola pripojená na sieť Internet, + obecná knižnica, + školská knižnica, + prítomnosť počítačovej učebne, + dostatok priestorov na výkon vzdelávacej činnosti, + existencia materskej školy, + využívanie priestorov škôl a školských zariadení pre verejnosť,	- deficit v materiálno – technickom vybavení školy, - potreba výmeny strešnej krytiny, - nedobudované futbalové ihrisko v obci, - nevysporiadané pozemky pod futbalovým ihriskom, - potrebná rekonštrukcia sociálnych zariadení, - nedostatok športových ihrísk v okolí školy, - neatraktivnosť učiteľského povolania a neadekvátne finančné ohodnotenie, - deficit finančných prostriedkov znamená sústavné obmedzovanie nákupu nástrojov a zariadení v školstve, - nesystémová reforma vzdelávacej sústavy,

Kultúra

Faktory rozvoja	Hlavné disparity
+ dlhoročná história obce, tradície, + prítomnosť kultúrnych pamiatok (kostol), + folklórna skupina "GORAL", + detská folklórna skupina "GORALČIK", + nepravdivé folklórne podujatia, + organizovanie Dňa matiek, + organizovanie Dňa detí,	- nedostatok finančných prostriedkov pre činnosť zariadení a pre ich rozvoj, - chýbajúce tradičné, každoročne organizované kultúrne podujatia, - neexistencia samostatného kultúrneho domu, - nerozvinutá kultúrna turistika, - neexistencia plochy s pódium pre uskutočňovanie

+ pravidelná slávnosť - Deň svätého Floriána, + zabezpečenie priestorov pre kultúrne aktivity, + rozvoj a uchovávanie kultúrnych tradícií a folklóru, + organizovanie Štefánskej zábavy, + vianočné posedenie s dôchodcami, + dobré kultúrne povedomie obyvateľov, + organozovaný Suchohorský ples, + zachovanie kultúrnych zvykov - nosenie goralských krojov, tkanie kobercov, výroba krojov, ..., + umelecká drevovýroba,	- folklórnych slávností, - slabá propagácia a reklama kultúrnych aktivít obce, - nedostatočné materiálne vybavenie na kultúrne a vzdelávacie podujatia, - chátrajúci stav kultúrnych pamiatok, - neexistencia zariadenie propagujúceho tradičné remeslá z okolia obce,
--	--

Propagácia a cestovný ruch

Faktory rozvoja	Hlavné disparity
+ bohaté kultúrne dedičstvo, + prítomnosť rašeliniska v katastri obce, + prírodné krásy v okolí obce, + ubytovacie kapacity v obci, + stravovacie zariadenie s kapacitou 100 osôb, + CHKO Horná Orava, + veľký počet povrchových prírodných útvarov, + strategická východisková poloha na poznávacie výlety do širšieho okolia obce, + početné množstvo turistických chodníkov, + početné množstvo cykloturistických trás, + obec je svojou polohou ideálna pre uskutočňovanie poznávacej turistiky, + prítomnosť Západných Tatier, + Oravská priehrada vzdialená len 18 km,	- málo rozvinutý cestovný ruch, - chýba rekreačné zázemie obce, - nedostatočná propagácia goodwillu a CR obce, - nedostatočné služby v oblasti cestovného ruchu, - slabá kooperácia s cestovnými kancelárkami, - slabá propagácia tradičných umení a remesiel v obci, - nedostatok športovísk potenciálne využiteľných návštevníkmi obce,

Administratíva a bezpečnosť

Faktory rozvoja	Hlavné disparity
+ existencia verejného rozhlasu, + dostatok priestorov pre administratívu, + budova obecného úradu v dostupná v centre obce,	- negatívny stav nehnuteľného majetku obce, - zlý technický stav obecného úradu, - nevyhovujúci spôsob informovania o dianí v obci, - nedostatočná komunikácia, resp. existencia komunikačných bariér medzi rôznymi skupinami aktérov (samospráva, občianske združenia, občania, podnikatelia atď.), - nedostupný kvalitný digitálny obsah,

Informatizácia obce

Faktory rozvoja	Hlavné disparity
+ prístup na internet v budove obecného úradu, + dobrá vybavenosť a výkonnosť technologickej IK infraštruktúry v obecnem úrade,	- nedostatok regionálneho digitálneho obsahu a nízke konkurenčné prostredie z dôvodu vysokej ceny za PC , nízkej výkonnosti e-služieb, - nedostatočná úroveň optimalizácie procesov a šandardizácie dokumentov vo verejnej správe, - nízky podiel e-služieb verejnej správy s vyššou pridanou hodnotou a nízka efektívnosť ostatných služieb verejnej správy, - nedostupný kvalitný digitálny obsah, - pomaly zavádzané základné služby eGovernmentu a nízka efektívnosť ostatných elektronizovaných verejných služieb, ktoré väčšinou iba kopírujú papierové služby,

Vo vyššie uvedenom kontexte je potrebné sledovať i potenciálne rozvojové príležitosti a hrozby, indukované hierarchicky vyššími faktormi sociálno - ekonomického rozvoja. Na základe uskutočnených analýz je možné za najväčšie hrozby pokladať hlavne:

1. Znižovanie konkurencieschopnosti obce v dôsledku trvalej stagnácie v rozvoji spolupráce podnikateľskej sféry s orgánmi miestnej samosprávy – Public Private Partnership.
2. Nedostatok externých finančných prostriedkov potrebných na zabezpečenie kvalitných verejných služieb.

3. Podcenenie významu kvalitatívneho rozvoja ľudských zdrojov ako pre ekonomický, tak aj pre sociálny rozvoj obce Suchá Hora.
4. Podcenenie významu informačných technológií ako základného prvku ekonomického rozvoja a rozvoja ľudských zdrojov v obci.

Jedným z nutných predpokladov úspešnej implementácie Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja je náväznosť na existujúcu sústavu strategických a rozvojových dokumentov. Tento fakt sa premietol z časti aj do výberu opatrení a cieľových skupín, na ktoré sa má zamerať podpora z verejných zdrojov, hlavne z dôvodu efektívneho vynakladania finančných prostriedkov, odstránenia duplicit, možných protichodných účinkov opatrení atď.. Z tohto dôvodu je prirodzeným rámcom Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Žilinského samosprávneho kraja, ako aj Partnerskej dohody, ale aj platná legislatíva v oblasti zabezpečovania verejných služieb. Komparáciou výsledkov vyššie uvedenej selekcie odvetvových disparít a PHSR ŽISK je možné zistiť, že niektoré opatrenia v rámci tohto dokumentu pokrývajú kritické oblasti zistené v problémovej analýze. Preto je nutné v súlade s vyššie uvedenými skutočnosťami zamerať sa na odstránenie týchto disparít v relevantných cieľových oblastiach a relevantných skupín.

1. Hospodárstvo a vedecko-technický rozvoj
Cieľová skupina
podnikateľské subjekty v priemysle, obchode a výrobných službách obec investori
2. Technická infraštruktúra
Cieľová skupina
obec, obyvatelia obce, podnikateľské subjekty, mimovládne subjekty,
3. Životné prostredie
Cieľová skupina
obec, obyvatelia obce, podnikateľské subjekty,
4. Sociálna oblasť a zdravotníctvo
Cieľová skupina
nezamestnaní, sociálne odkázaní, zdravotne a duševne postihnutí, obyvatelia v dôchodkovom veku, mladí ľudia, rizikové skupiny obyvateľstva,
5. Školstvo a šport
Cieľová skupina
deti predškolského veku, žiaci v rámci povinnej školskej dochádzky, nezamestnaní, obyvatelia v dôchodkovom veku, športovci organizovaní v rámci športových hnutí, pasívna športová verejnosť, obyvatelia v produktívnom veku,
6. Kultúra
Cieľová skupina
obyvateľstvo podnikateľské subjekty návštevníci obce,
7. Cestovný ruch a public relation
Cieľová skupina
obec, VÚC, obyvatelia obce, návštevníci obce, súkromný podnikateľský sektor,
9. Administratíva a bezpečnosť
Cieľová skupina
obec, obyvatelia obce, súkromný podnikateľský sektor,
10. Informatizácia obce
Cieľová skupina
obec, obyvatelia obce, súkromný podnikateľský sektor,

**Strategická časť Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja
obce Suchá Hora
2025 - 2034**

4 VÍZIA A POSLANIE OBCE SUCHÁ HORA

Vízia

Na základe vzájomnej spolupráce - partnerstva samosprávy, podnikateľov, občanov obce Suchá Hora, ako aj nadradených orgánov štátnej správy a samosprávy vytvoriť lepšie životné podmienky pre občanov obce znížením nezamestnanosti, podporou podnikateľských aktivít, rozšírením a dobudovaním infraštruktúry, zlepšením podmienok pre vzdelávanie, zvýšením záujmu občanov o veci verejné. Najväčšiu pozornosť je potrebné venovať rozvoju cestovného ruchu s využitím miestnych zdrojov, bohatej histórie a miestnych prírodných krás, ktoré sú unikátne nielen v rámci geografických hraníc Slovenskej republiky.

Poslanie

Poslanie je komplexná a všeobecná definícia objasňujúca mandát obce Suchá Hora. Poslanie opisuje a prezentuje základné služby (produkty), ktoré poskytuje a identifikuje hlavných „zákazníkov“, t.j. jej obyvateľov, miestnych podnikateľov, záujmové združenia a pod.. Poslanie vyjadruje základný dôvod existencie obce Suchá Hora a odpovedá na tri otázky: Čo obec robí? Prečo to robí? Pre koho to robí? Predpokladom pre zabezpečovanie kvalitných služieb obyvateľom obce, podnikateľom či návštevníkom a celkový plynulý chod samosprávy a jej orgánov je dôsledný denný operatívny manažment a realizácia profesionálnych interných služieb. Tieto zahŕňajú celú škálu aktivít počnúc obstarávaniami tovarov, služieb a prác, cez interné právne poradenstvo a zastupovanie obce pri súdnych sporoch až po udržiavanie počítačovej siete, zálohovanie dát či aktualizovanie a zverejňovanie informácií, ktoré slúžia aj obyvateľom obce. Samospráva obce Suchá Hora disponuje aj nemalým majetkom – budovami, pozemkami, bytovými a nebytovými priestormi. Efektívne spravovanie aktív takéhoto rozsahu a zabezpečovanie jeho maximálnej výnosnosti je možné len za predpokladu existencie prehľadnej a aktuálnej evidencie, ktorá slúži vedeniu obce a poslancom obecného zastupiteľstva. Významnú úlohu zohráva aj odborné vzdelávanie zamestnancov úradu s cieľom zabezpečiť ich ďalší profesionálny rast, vedúci k zvýšeniu kvality samosprávou poskytovaných služieb. Medzi významné činnosti - a to najmä z pohľadu obyvateľov obce – patrí administrovanie zasadnutí orgánov obce. Práve tieto authority rozhodujú o všetkých dôležitých zmenách, ktoré sa premietajú do života obyvateľov, napr. prostredníctvom všeobecne záväzných nariadení. Jedným zo základných predpokladov rozvoja obce je dodržiavanie zákonnosti a pravidiel miestnej samosprávy, ochrana života a osobného majetku občanov, ale aj životného prostredia. V súlade s poslaním obce Suchá Hora všetky tieto úlohy realizuje štátna polícia. K dosiahnutiu zámeru - vybudovať bezpečnú obec - polícia vykonáva všeobecnú prevenciu kriminality, aktívnu ochranu verejného poriadku, života, zdravia občanov a majetku. Súčasťou bezpečnostnej politiky obce je aj výkon ochrany pred požiarmi a civilnej ochrany obyvateľov.

1. Hospodárstvo a vedecko-technický rozvoj

Základnou úlohou samosprávy je rozvoj územia obce a zvyšovanie kvality života jeho obyvateľov. Všeobecne uznávaným nástrojom pre miestnu hospodársku politiku je rozvoj výrobných zón. Obec Suchá Hora v súlade s touto filozofiou skvalitňuje zónu, ktorá poskytuje kapacitu pre podnikateľské subjekty. Ich rozlohu plánuje rozširovať v obmedzenej miere.

2. Doprava a komunikácie

Príprava projektovej dokumentácie pre cestné stavby, chodníky, cyklochodníky, pravidelná oprava a stavebná údržba pozemných komunikácií, letná a zimná údržba či rekonštrukcia vybraných miestnych komunikácií, chodníkov, to všetko zahŕňajú kompetencie obce v oblasti pozemných komunikácií.

3. Technická infraštruktúra

Významným prvkom kvality života v obci je funkčný systém zásobovania pitnou vodou, energiami. Dôležitou úlohou samosprávy je v tomto kontexte realizácia novej výstavby verejného osvetlenia, prevádzkovanie už vybudovaného verejného osvetlenia a samozrejme priebežné opravy a údržba existujúcich svetelných bodov. Okrem toho zabezpečuje rozvoj komplexnej infraštruktúry zohľadňujúcej rast kvality života obyvateľov obce a životného prostredia. Rozvoj infraštruktúry

smeruje hlavne k jej rozšíreniu na potenciálne obytné zóny v obci, IBV, ako aj na rekonštrukciu súčasnej infraštruktúry - vodovodnej, elektrickej, komunikačnej.

3. Odpadové hospodárstvo

Obec vykonáva úlohy, ktoré jej vyplývajú z programu odpadového hospodárstva a všeobecne záväzných právnych predpisov prijatých a platných v Slovenskej republike. V oblasti odpadového hospodárstva ide najmä o zber a prepravu komunálnych odpadov a drobných stavebných odpadov na účely ich zhodnotenia alebo zneškodnenia, zabezpečovanie zberných nádob zodpovedajúcich systému zberu komunálneho odpadu, zabezpečovanie priestoru, kde môžu obyvatelia obce odovzdávať oddelené zložky komunálnych odpadov či zabezpečovanie zberu a prepravy objemných odpadov. Obec zároveň vykonáva priestupkové konanie v odpadovom hospodárstve a zabezpečuje výstavbu a údržbu infraštruktúry pre odpadové vody.

4. Životné prostredie

Udržiavanie a zveľádovanie obce neznamená len ochranu a údržbu existujúcej verejnej zelene, ale aj zabránenie ďalšiemu znižovaniu podielu zelených plôch v zastavanom území obce, ich rozdrobovaniu a zmysluplné riadenie výstavby a využívania územia. V súlade s touto filozofiou obec každoročne zabezpečuje ošetrovanie a udržiavanie zelene - drevín, trávnikov, kvetinových záhonov. Súčasťou prostredia, v ktorom obyvatelia žijú, sú aj verejné priestranstvá, chodníky, miestne komunikácie, námestie, ktoré je obcou pravidelne čistené, ale aj športové ihriská obce – Suchá Hora so zabezpečením pravidelnej údržby a obnovy. K ďalším činnostiam, ktoré sa podieľajú na vytváraní atraktívneho a zdravého prostredia patrí aj prevádzka či správa cintorínov.

5. Sociálna oblasť a zdravotníctvo

Činnosť samosprávy - vzhľadom na existujúce kompetencie - je v oblasti sociálnej politiky veľmi rozsiahla. Pre zachovanie rovnakých podmienok a šancí pre všetkých žiakov obec zabezpečuje prenos štátnych dotácií (na stravu, motivačný príspevok a školské pomôcky) pre školopovinné deti zo sociálne slabších rodín. Nástrojom pre podporu demografie v obci môže byť jednorazový finančný príspevok pre každé novonarodené dieťa s trvalým pobytom na území obce. Poskytované sociálne služby sú regulované celým radom zákonov a usmernení – počnúc ústavou Slovenskej republiky. Pôsobnosť z orgánov štátnej správy na obce a na vyššie územné celky na úseku sociálnej pomoci prešla zákonom č. 416/2001 Z. z. hlavne v oblasti poskytovania opatrovateľskej služby a starostlivosti o seniorov, v oblasti vzdelávania, športu a ostatných verejných služieb. Poskytované sociálne služby sú regulované celým radom zákonov a usmernení – počnúc ústavou Slovenskej republiky, zákonom č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení, zákonom č. 36/2005 Z. z. o rodine (v zmysle 297/2005 Z.z., 615/2006 Z.z. - nález Ústavného súdu SR 201/2008 Z.z., 217/2010 Z.z., 290/2011 Z.z. - nález Ústavného súdu SR, 125/2013 Z.z.), zákonom č.448/2008 Z. z. o sociálnych službách (v znení zákona č. 317/2009 Z. z., nález Ústavného súdu Slovenskej republiky č. 332/2010 Z. z., zákona č. 551/2010 Z. z., zákona č. 50/2012 Z. z., zákona č. 185/2012 Z. z., zákona č. 413/2012 Z. z., zákona č. 485/2013 Z. z., zákona č. 185/2014 Z. z., zákona č. 219/2014 Z. z., zákona č. 376/2014 Z. z., zákona č. 40/2017 Z.z., zákona č. 331/2017 Z.z., zákona č. 351/2017 Z.z., 156/2018 Z. z., 177/2018 Z. z., 289/2018 Z. z., 221/2019 Z. z., 280/2019 Z. z., 66/2020 Z. z., 89/2020 Z. z.) a novela zákona NR SR č. 305/2005 Z.z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele (330/2007 Z. z. v znení zákona 643/2007 Z. z., zákona 215/2008 Z. z., zákona 448/2008 Z. z., zákona 466/2008 Z. z., zákona 317/2009 Z. z., zákona 180/2011 Z. z., zákona 417/2013 Z. z., zákona 185/2014 Z. z., zákona 219/2014 Z. z., zákona 310/2014 Z. z., zákona 131/2015 Z. z. a zákona 175/2015 Z. z., 378/2015 Z. z., 91/2016 Z. z., 125/2016 Z. z., 351/2017 Z. z., 61/2018 Z. z., 177/2018 Z. z., 231/2019 Z. z., 89/2020 Z. z.), (a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 317/2009 Z. z., nález Ústavného súdu Slovenskej republiky č. 332/2010 Z. z., zákona č. 551/2010 Z. z., zákona č. 50/2012 Z. z., zákona č. 185/2012 Z. z., zákona č. 413/2012 Z. z., zákona č. 485/2013 Z. z., zákona č. 185/2014 Z. z., zákona č. 219/2014 Z. z. a zákona č. 376/2014 Z. z.), zákonom č. 599/2003 Z. z. o pomoci v hmotnej núdzi (v znení zákona č. 417/2013 Z. z. o pomoci v hmotnej núdzi (183/2014 Z. z., 308/2014 Z. z., 140/2015 Z. z., 140/2015 Z. z., 378/2015 Z. z., 125/2016 Z. z., 81/2017 Z. z., 42/2019 Z. z., 223/2019 Z. z., 231/2019 Z. z., 221/2019 Z. z.) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 183/2014 Z. z.), zákonom č.305/2005 Z. z. o sociálnej ochrane detí a sociálnej kuratele končiac (v znení č. 330/2007 Z. z., 643/2007 Z. z., 215/2008 Z. z., 448/2008 Z. z. (nepriamo), 466/2008 Z. z., 317/2009 Z. z., 180/2011 Z. z., 417/2013 Z. z. (nepriamo), 185/2014 Z. z., 219/2014 Z. z., 310/2014 Z. z., 131/2015 Z. z.,

175/2015 Z. z., 378/2015 Z. z., 91/2016 Z. z., 125/2016 Z. z., 351/2017 Z. z., 61/2018 Z. z., 177/2018 Z. z., 231/2019 Z. z., 89/2020 Z. z., 218/2021 Z. z., 484/2021 Z. z., 92/2022 Z. z., 101/2022 Z. z., 199/2022 Z. z., 345/2022 Z. z., 494/2022 Z. z., 120/2024 Z. z., 295/2024 Z. z., **26/2025 Z. z.**), Občianskym zákonníkom či mnohými Všeobecne záväznými nariadeniami obce.

V zmysle zákona 369/1990 Zb. o obecnom zriadení podľa § 3 obyvatelia obce majú právo požadovať súčinnosť obce pri ochrane osoby, rodiny a majetku v obci, pomoci v čase náhlej núdze (toto právo občana má i ústavnú oporu - čl. 16, 18 a 21 Ústavy SR) a podľa § 4 ods. 3 písm. j) má obec povinnosť vypracovať koncepcie rozvoja v jednotlivých oblastiach života. Suchá Hora považuje pomoc a podporu pre svojich obyvateľov za jednu zo svojich prirodzených priorít.

6. Školstvo a šport

Školstvo

Obec Suchá Hora v súčasnosti je zriaďovateľom predškolského zariadenia a neplnoorganizovanej základnej školy.

Šport

Obec vytvára podmienky na zmysluplné trávenie voľného času detí, mládeže a obyvateľov obce, ako najvhodnejšiu prevenciu proti drogám a civilizačným chorobám. V rámci tejto filozofie samospráva organizuje alebo podporuje celý rad rekreačných a športových aktivít. Súčasťou politiky obce je subvencovanie športových klubov a telovýchovných organizácií prostredníctvom dotácií z rozpočtu obce. Mandát na podporu rekreačného a výkonnostného športu v obci vyplýva zo zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení, Všeobecne záväzného nariadenia o poskytovaní dotácií z rozpočtu obce Suchá Hora či koncepčných a strategických dokumentov prijatých obecným zastupiteľstvom. Vytváranie vhodného prostredia pre rekreačný a výkonnostný šport z peňazí daňovníkov, je jednou z ciest tvorby a prezentácie dobrého mena obce. Vhodné podmienky pre šport a ponuka verejných športovísk sú súčasťou konkurenčného boja miest o lepšie podmienky pre život. Prínosy z financovania a podpory športu na území obce sa prejavujú vo forme zdravšieho života obyvateľov, zvýšeného záujmu o bývanie v obci, v náraste členských základní podporovaných športov.

7. Kultúra

Obec Suchá Hora v súlade so svojim zámerom každoročne organizuje kultúrne podujatia. Obec zabezpečuje opravy a údržbu kultúrnych pamiatok na území obce. Súčasťou kultúrnej politiky je aj dotovanie činnosti záujmových združení či jednotlivcov. Snahou obce je udržiavať kultúru v obci. Rámec pre činnosť a aktivity samosprávy obce je v oblasti kultúry tvorený najmä zákonom č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení, zákonom č. 416/2001 Z. z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a na vyššie územné celky, zákonom č. 61/2000 Z. z. o osvetovej činnosti, zákonom č. 4/1958 Zb. o ľudovej umeleckej výrobe a umeleckých remeslách a zákonom č. 96/1991 Zb. o verejných kultúrnych podujatiach.

8. Propagácia a cestovný ruch

V oblasti cestovného ruchu plní najmä úlohy: spolupracuje s miestnymi podnikateľmi a úradmi štátnej správy a okolitými obcami v oblasti cestovného ruchu, spolupracuje s príslušnou komisiou, pripravuje analýzy turistickú aktivitu obce a infraštruktúry cestovného ruchu z hľadiska historických pamiatok a iných historických objektov, ubytovacích, stravovacích a ostatných služieb, spolupracuje na príprave vydávania a zabezpečenia propagačných materiálov pre obec, pripravuje návrhy na riešenie rozvoja cestovného ruchu a spolupracuje so všetkými dotknutými orgánmi a organizáciami pri ich realizácii, spolupracuje pri vytváraní systému tvorby finančných zdrojov na podporu rozvoja cestovného ruchu v obci, ako aj pri zachovávaní historického, architektonického a kultúrneho dedičstva, rieši podnety, návrhy a v spolupráci s hlavným kontrolárom aj sťažnosti občanov a organizácií týkajúce sa CR, zabezpečuje styk samosprávy s inštitúciami a organizáciami, ako aj agentúrami poskytujúcimi služby, informácie, podporu a poradenstvo v CR, podieľa sa na koordinačnej činnosti pri realizácii úloh súvisiacich s ekonomickým a sociálnym rozvojom spravovaného územia, podieľa sa na tvorbe koncepcie rozvoja na úseku cestovného ruchu na území obce, koordinuje a zabezpečuje úlohy súvisiace s činnosťou obce v spolupráci s partnerskými obcami.

9. Administratíva a bezpečnosť

Obec vytvára podmienky na efektívnu prácu obecného úradu, vytvára vyhovujúce podmienky na poskytovanie verejných služieb, estetizáciu a funkčnosť miesta kontaktu so zákazníkmi obecného úradu, vytvára vhodné technické a pracovné podmienky na obecnom úrade. Vytvára podmienky na znižovanie kriminality v obci a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v obci.

10. Informatizácia obce

Zabezpečuje technické podmienky pre rozvoj informačnej spoločnosti. Umožňuje obyvateľom využívať on-line elektronické služby samosprávy. Vytvára vhodné podmienky na prechod na e-government na lokálnej úrovni (e-gov, e-vote, e-services, ...). Umožňuje obyvateľom obce a pracovníkom samosprávy zvyšovať svoje počítačové vedomie a zručnosti.

5 FORMULÁCIA A NÁVRH STRATÉGIE

STRATEGICKÝ CIEĽ

Strategický cieľ PHRSR ako aj dlhodobé ciele v rámci jednotlivých politík vychádzajú z §3 Ciele podpory regionálneho rozvoja zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov, kde je hlavným cieľom podpory regionálneho rozvoja odstraňovať alebo zmiernovať nežiaduce rozdiely v úrovni hospodárskeho rozvoja, sociálneho rozvoja a územného rozvoja regiónov a zabezpečiť trvalo udržateľný rozvoj regiónov, zvyšovať ekonomickú výkonnosť, konkurencieschopnosť regiónov a rozvoj inovácií v regiónoch pri zabezpečení trvalo udržateľného rozvoja, zvyšovať zamestnanosť a životnú úroveň obyvateľov v regiónoch pri zabezpečení trvalo udržateľného rozvoja.

Podpora regionálneho rozvoja podľa odseku 1 je zameraná najmä na komplexné využívanie vnútorného rozvojového potenciálu územia - prírodných, kultúrnych, materiálnych, finančných, ľudských a inštitucionálnych zdrojov, podporu zavádzania nových technológií a inovácií pri rešpektovaní vnútorných špecifik regiónu, rozvoj informatizácie a digitalizácie v regióne, rozvoj hospodárstva a podnikateľského prostredia v regióne s cieľom zvýšiť jeho produktivitu, optimalizovať štruktúru hospodárstva, vytvárať nové pracovné miesta a stabilizovať ohrozené pracovné miesta, rozvoj ľudských zdrojov vrátane zvyšovania vzdelanostnej úrovne, kvalifikácie a zlepšovania prípravy detí a mladých dospelých na trh práce, predchádzanie sociálneho vylúčenia a zmiernovanie jeho negatívnych dôsledkov, podporu rovnosti príležitostí na trhu práce a podporu znevýhodnených komunít, realizáciu verejných prác podporujúcich rozvoj regiónu, zlepšenie a rozvoj sociálnej infraštruktúry regiónu, zlepšenie dopravnej a technickej vybavenosti regiónu, inžinierskych stavieb, rozvoj cestovného ruchu, medzisťahnu, cezhraničnú a medziregionálnu spoluprácu v oblasti regionálneho rozvoja v záujme trvalo udržateľného rozvoja regiónu, zachovanie identity a rozvoj kultúry a starostlivosť o kultúrne dedičstvo regiónov a sídiel, rozvoj pôdohospodárstva a rozvoj vidieka, rozvoj vidieckych oblastí a zvyšovanie kvality života na vidieku, realizáciu opatrení na ochranu, udržiavanie a zveľádovanie životného prostredia a na obmedzovanie vplyvov poškodzujúcich životné prostredie a zlepšenie environmentálnej infraštruktúry regiónu, ochranu prírody, efektívne využívanie prírodných zdrojov regiónu a využívanie alternatívnych zdrojov energie, rozvoj občianskej vybavenosti a rozvoj služieb v regióne) zvyšovanie dostupnosti a kvality bývania, budovanie a posilňovanie štruktúr občianskej spoločnosti, rozvoj prosociálneho správania obyvateľstva, rozvoj telesnej kultúry, športu a turistiky, ochranu, podporu a rozvoj verejného zdravia, atď. Na základe analýzy súčasnej situácie a predpokladov ďalšieho rozvoja sa navrhuje pre obec Suchá Hora nasledovný strategický cieľ:

„Zabezpečiť trvalo udržateľný rozvoj obce Suchá Hora, ktorý bude zameraný hlavne na trvalý ekonomický rast pri rešpektovaní environmentálnych požiadaviek a obmedzení súvisiacich s existenciou CHKO Horná Orava. Ekonomický, kultúrny a spoločenský rast bude zabezpečený prostredníctvom disponibilného potenciálu nachádzajúceho sa v ľudských, prírodných a ekonomických zdrojoch. Hlavné zameranie ekonomickej činnosti bude obec smerovať do ekologicky nezávadných prevádzok v oblasti cestovného ruchu a vybraných oblastí poľnohospodárstva, pre ktoré má ideálne rozvojové predpoklady.“

Formulácia strategického cieľa vychádza z predpokladu, že budú vytvorené podmienky pre stabilizáciu, rozvoj a adaptáciu ekonomicky aktívnych a výkonných subjektov. Zvyšovanie výkonnosti hospodárstva

na udržateľnej úrovni v dlhodobom horizonte a rast jeho konkurencieschopnosti je považované za prioritu. Zároveň však musia byť vytvorené také podmienky, aby sa nezvyšovali výdavky verejných prostriedkov, ale aby nastala ich konsolidácia za účelom podpory nových rozvojových projektov. Navrhovaná stratégia vychádza zo strategických prístupov v rámci regionálneho rozvoja, ktoré sú postavené na:

- aktivizácii nedostatočne využívaného potenciálu a podpore hospodárskeho rozvoja obce a okolia,
- rozšírení a zvýšení podielu aktivít na úrovni partnerstva,
- aktivizácii nástrojov riadenia verejných výdavkov za účelom ich zníženia.

Súbežne je však potrebné venovať pozornosť aj rozvíjaniu ľudských zdrojov. Hlavným zámerom stratégie v tejto oblasti je zapojenie viacerých subjektov a postup riešenia danej problematiky v rámci partnerstva. V oblasti vybavenia územia dopravnou infraštruktúrou sa stratégia orientuje hlavne na vybudovanie prepojenia regiónu tak, aby bola zabezpečená napojenosť na dopravné koridory v dostatočnom čase a kvalite. Okrem zlepšenia dopravnej obslužnosti sa pozornosť venuje aj rozvoju informačnej spoločnosti. Stratégia v oblasti životného prostredia je zameraná na zlepšenie situácie zavádzaním nových ekologických metód výroby energie, novým prístupom občanov k ochrane životného prostredia. Stratégia je založená na eliminácii kľúčových disparít, ktoré sú bariérou rozvoja a na využití pozitívnych výhod, ktoré poskytujú príležitosti pre dlhodobý rast. To je možné uskutočniť len na úrovni partnerstva spolupracou verejného a súkromného sektora a integrovaným prístupom k riešeniu ekonomických, sociálnych a environmentálnych aspektov. Na dosiahnutie strategického cieľa budú podporovať globálne ciele podľa jednotlivých kľúčových odvetví. Uvedené ciele plne korešpondujú s hlavnými cieľmi definovanými v PHRSR Žilinského samosprávneho kraja a podporujú jeho naplnenie.

FORMULÁCIA A NÁVRH STRATÉGIE

Strategický plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce pre uvažované obdobie predstavuje rozsiahly komplex analýz a opatrení. V každom období niektoré opatrenia podmieňujú realizovanie iných. Niektoré sa musia považovať za dôležitejšie pre havarijný stav predmetnej veci, niektoré sú ešte prednostnejšie z hľadiska potrieb a záujmu tej alebo onej skupiny obyvateľov. Limitujúci faktor – dostatok finančných prostriedkov nemôže byť dôvodom pre neurčenie strategického cieľa. Už tým že je definovaný napomôže smerovaniu rozvoja. Spracovatelia, vychádzajúc z prieskumu a analýzy existujúceho stavu, pri zachovaní princípov všeobecného konsenzu a vzájomnej vyváženosti, považujú za prioritné rozvojové oblasti (Osi) nasledovné (vychádzajúce z princípov programového rozpočtovania, prenesených a originálnych kompetencií obce definovaných zákonom č. 416/2001 Z. z., ekonomickou a funkčnou klasifikáciou (COFOG) a cieľov podpory regionálneho rozvoja v zmysle zákona č. 309/2014 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja): Pre obec Suchá Hora je nevyhnutné, aby v súlade s celoeurópskou stratégiou do roku 2030 naplnila kľúčové ciele:

Pre programové obdobie 2021 – 2027 sa stanovilo päť osobitných cieľov politiky súdržnosti EÚ:

1. Inteligentnejšia Európa
2. Ekologickejšia, nízkouhlíková Európa
3. Prepojenejšia Európa
4. Sociálnejšia Európa
5. Európa bližšie k občanom

Pri realizácii stratégie bude zároveň kladený dôraz na rešpektovanie princípov udržateľného rozvoja a podporu synergie medzi ekonomickým, sociálnym a environmentálnym prostredím. Pri formulácii stratégie Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Suchá Hora na roky 2025 - 2034 boli zohľadnené priority Slovenskej republiky formulované v dokumente Partnerská dohoda Slovenskej republiky na roky 2021 - 2027. Udržateľný rozvoj sa chápe v kontexte rozvoja sídelného prostredia obce Suchá Hora. Vo vytvorení systému ktorý by priebežne vyhodnocoval kvalitu sídelného prostredia, identifikoval jeho narušenia a inicioval ich nápravu. Významným faktorom zabezpečenia a zlepšenia kvality sídelného prostredia budú aj dopravné projekty vytvárajúce predpoklady inteligentného a inkluzívneho rastu. Udržateľný rast sa zakladá na: ochrane životného prostredia, znížení emisií a zachovaní biologickej rozmanitosti; zavedení efektívnych inteligentných rozvodov elektrickej energie využívajúcich informačné a telekomunikačné technológie; využívaní sietí pokrývajúcich celú EÚ s cieľom poskytnúť podnikom (hlavne malým výrobným spoločnostiam) ďalšiu konkurenčnú výhodu; zlepšení podnikateľského prostredia, a to najmä pre MSP; dobre informovaných spotrebiteľoch.

Inkluzívny rast predstavuje rast založený na efektívnom využívaní vnútorných zdrojov regiónu: ľudských, prírodných, kapitálových. Významným faktorom inkluzívneho rastu je spokojnosť obyvateľov a ich ochota podieľať sa na ňom. Úzko s tým súvisí rozvoj športu, voľnočasových aktivít, aktívneho trávenia voľného času, relaxu, zábavy, kultúry, umenia. Sú to aktivity, ktoré podporujú kreativnosť a ktoré by boli zohľadňovali potreby všetkých vekových kategórií a boli im súčasne dostupné.

„Zabezpečiť trvalo udržateľný rozvoj obce Suchá Hora, po ekonomickej, sociálnej, kultúrnej stránke. Ekonomický, kultúrny a spoločenský rast bude zabezpečený prostredníctvom disponibilného potenciálu nachádzajúceho sa v ľudských, prírodných a ekonomických zdrojoch. Hlavné zameranie ekonomickej činnosti bude obec smerovať do ekologicky nezávadných prevádzok v oblasti výroby, poľnohospodárstva, potravinárstva, cestovného ruchu, malej ekologickej výroby, pre ktoré má ideálne rozvojové predpoklady. Zabezpečiť ochranu životného prostredia (Natura 2000, ...) a jeho zveľádovanie hlavne v podobe rozvoja a kultivácie oddychových zón v obci, obnovy kultúrne historických pamiatok a športovo – rekreačných areálov a cykloturistických trás.“

Prioritná os. PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ

Podprogram 1.1. Podpora malého a stredného podnikania zo strany obce.
 Podprogram 1.2. Podpora tradičných odvetví priemyslu a poľnohospodárstva.
 Podprogram 1.3. Podpora inovačných aktivít v podnikoch.
 Podprogram 1.4. Energetická efektívnosť a progresívne technológie vo výrobe.

Prioritná os. PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE

Podprogram 2.1. Komunikácie
 Podprogram 2.2. Doprava

Prioritná os. PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Prioritná os. PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO

Prioritná os. PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Podprogram 5.1. Informovanosť a poradenstvo
 Podprogram 5.2. Ochrana a racionálne využívanie vôd, ochrana pred povodňami
 Podprogram 5.3. Ochrana ovzdušia
 Podprogram 5.4. Ochrana a rozvoj ostatných zložiek životného prostredia

Prioritná os. PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO

Podprogram 6.1. Sociálne služby
 Podprogram 6.2. Zdravotnícke služby
 Podprogram 6.3. Služby zamestnanosti

Prioritná os. PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT

Podprogram 7.1. Vzdelávanie
 Podprogram 7.2. Šport

Prioritná os. PROGRAM 8. KULTÚRA

Podprogram 8.1. Kultúrna infraštruktúra
 Podprogram 8.2. Organizačné zabezpečenie
 Podprogram 8.3. Propagácia v oblasti kultúry

Prioritná os. PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH

Podprogram 9.1. Propagácia obce
 Podprogram 9.2. Rekreačno - relaxačné zázemie obce.
 Podprogram 9.3. Cestovný ruch.

Prioritná os. PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ

Podprogram 10.1. Administratíva
 Podprogram 10.2. Bezpečnosť

Prioritná os. PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA OBCE

Podprogram 11.1. Budovanie a rozvoj informačnej infraštruktúry.
 Podprogram 11.2. Počítačová gramotnosť.

PO 1. Hospodárstvo a vedecko-technický rozvoj

Priority v oblasti rozvoja hospodárstva a vedecko-technického rozvoja spadajú predovšetkým do vytvárania pozitívnych predpokladov na rozvoj podnikateľských aktivít. Ide o vymedzenie priemyselných zón v obci, príprava pozemkov a zabezpečenie technickej infraštruktúry.

Podprogram 1.1.

Cieľ 1.1

Opatrenie 1.1.1

Opatrenie 1.1.2

Podpora malého a stredného podnikania zo strany obce.

Finančne, legislatívne a technicky podporovať malé a stredné podnikanie zo strany obce.

Zakladanie a revitalizácia malých a stredných podnikov s majetkovou účasťou obce.

Podpora rozvoja obchodných a komerčných služieb v obci.

Podprogram 1.2.

Cieľ 1.2

Opatrenie 1.2.1

Podpora tradičných odvetví priemyslu, hospodárstva a poľnohospodárstva.

Zabezpečiť rozvoj tradičných odvetví v obci.

Podpora tradičných odvetví.

Podprogram 1.3.

Cieľ 1.3

Opatrenie 1.3.1

Podpora inovačných aktivít v podnikoch.

Vytvorenie podmienok na rozvoj inovačných aktivít v súkromných podnikoch.

Zavádzanie nových technológií do súčasných výrobných prevádzok.

Podprogram 1.4.

Cieľ 1.4

Opatrenie 1.4.1

Energetická efektívnosť a progresívne technológie vo výrobe.

Zvýšenie energetickej efektívnosti na strane výroby aj spotreby a zavádzanie progresívnych technológií v energetike.

Podpora výstavby zariadení na využívanie obnoviteľných zdrojov energie.

PO 2. Doprava a komunikácie

Výstavba a údržba miestnych komunikácií v správe obce ako aj riešenie technického stavu štátnych komunikácií v správe vyššieho územného celku. Zabezpečiť pravidelné a vyhovujúce spojenie obyvateľov obce s regionálnymi centrami prostredníctvom verejnej dopravy.

Podprogram 2.1.

Cieľ 2.1

Opatrenie 2.1.1

Opatrenie 2.1.2

Opatrenie 2.1.3

Opatrenie 2.1.4

Opatrenie 2.1.5

Opatrenie 2.1.6

Komunikácie

Zabezpečiť výstavbu a rekonštrukciu miestnych a štátnych komunikácií.

Výstavba a rekonštrukcia miestnych komunikácií v obci.

Výstavba a rekonštrukcia štátnych komunikácií v obci.

Výstavba cyklotrás na prepojenie sídiel regiónu.

Dostavba parkovísk pre potreby občianskej infraštruktúry.

Dostavba a rekonštrukcia chodníkov popri miestnych komunikáciách.

Rekonštrukcia/výstavba mostov a lávok.

Podprogram 2.2.

Cieľ 2.2

Opatrenie 2.2.1

Doprava

Zabezpečenie dopravného spojenia hromadnou autobusovou dopravou.

Riešenie zastávok SAD ako prvkov drobnej architektúry (prístrešky, lavičky, sedenia, informačné tabule, SMART lavičky a zastávky, smetné koše, zeleň,...).

PO 3. Technická infraštruktúra

Rozvoj a udržiavanie technickej infraštruktúry je nevyhnutné z hľadiska prílevu investícií v oblasti priemyslu a rozvoja cestovného ruchu, ako aj udržiavania požadovanej životnej úrovne obyvateľstva. Ide hlavne o zabezpečenie infraštruktúry do oblastí, ktoré sú potenciálne najvhodnejšie na rozvoj obce.

Cieľ 3

Opatrenie 3.1

Opatrenie 3.2

Opatrenie 3.3

Opatrenie 3.4

Opatrenie 3.5

Opatrenie 3.6

Zabezpečiť rozvoj a rekonštrukciu technickej infraštruktúry v obci.

Výstavba inžinierskych sietí v nových lokalitách IBV.

Rozšírenie verejného osvetlenia.

Revitalizácia pietnych miest v obci.

Zásobovanie pitnou vodou.

Zvýšenie kapacity elektrickej a plynovej rozvodnej siete.

Zníženie energetickej náročnosti budov.

PO 4. Odpadové hospodárstvo

Rozvoj a výstavba infraštruktúry odpadového hospodárstva. Údržba kanalizačnej siete, výstavba a prevádzka zberného dvora pre separovaný zber ako aj obecného kompostoviska.

Cieľ 4

Opatrenie 4.1

Opatrenie 4.2

Opatrenie 4.3

Opatrenie 4.4

Opatrenie 4.5

Opatrenie 4.6

Opatrenie 4.7

Nakladanie s komunálnym a drobným stavebným odpadom

V súlade s prijatými koncepciami zabezpečiť permanentné znižovanie podielu skladkovanej časti odpadov,

Zabezpečiť neustále zlepšovanie separácie komunálneho odpadu v obci.

Rekultivácia čiernych skládok.

Rozšíriť zberný dvor a jeho vybavenie a obecné kompostovisko.

Vybudovanie prístreškov a ohrád pre umiestňovanie domového odpadu, umiestnenie malých smetných košov vo verejných komunikačných priestoroch.

Výstavba a údržba zariadení na odvádzanie odpadových vôd.

Výstavba dažďovej kanalizačnej siete.

PO 5. Životné prostredie

Trvalo udržiavané životné prostredie je významným ukazovateľom kvality života. Dlhodobé udržiavanie, ale aj skvalitňovanie prírodného prostredia, je spoločným cieľom všetkých obyvateľov obce. Monitorovaná kvalita vody a ovzdušia. Optimalizácia nakladania s odpadmi. Informovanosť obyvateľov o životnom prostredí. Propagácia chránených území.

Podprogram 5.1.

Cieľ 5.1

Opatrenie 5.1.1

Informovanosť a poradenstvo

Zabezpečiť účinný systém informovanosti a poradenstva

Spracovať koncepciu zabezpečenia informovanosti, poradenstva a prevencie v oblasti ŽP. Trvale preferovať poradenstvo a prevenciu pred represiou.

Podprogram 5.2.

Cieľ 5.2

Opatrenie 5.2.1

Ochrana a racionálne využívanie vôd, ochrana pred povodňami

Zabezpečiť ochranu a racionálne využívanie vôd, ochranu pred povodňami.

Zabezpečiť dostatok kvalitnej pitnej vody rozširovaním existujúcich verejných vodovodov, minimalizovať straty vo vodovodných sieťach.

Opatrenie 5.2.2

Výstavba a revitalizácia protipovodňových opatrení, výstavba zachytávacích poldrov, premena spevnených plôch na vsakovacie

Revitalizácia a úprava korýt vodných tokov.

Opatrenie 5.2.3

Podprogram 5.3.

Cieľ 5.3

Opatrenie 5.3..1

Ochrana ovzdušia

Zabezpečiť účinnú ochranu ovzdušia pred malými a strednými zdrojmi znečistenia nachádzajúcimi sa v katastrálnom území obce.

Zabezpečiť zníženie produkovaných emisií hlavným zdrojom znečistenia – domácnosti.

Podprogram 5.4.

Cieľ 5.4

Opatrenie 5.4.1

Opatrenie 5.4.2

Ochrana a rozvoj ostatných zložiek životného prostredia

Realizácia účinných opatrení v oblasti ostatných zložiek životného prostredia.

Realizácia protieróznych opatrení.

Výstavba a revitalizácia oddychových zón v obci.

PO 6. Sociálna oblasť a zdravotníctvo

Pokračujúci trend rastu podielu seniorov na počte obyvateľov musí byť sprevádzaný podmienkami, ktoré umožnia dôstojnejšie prežitie zvyšku života. Veková skladba obyvateľov je sprevádzaná väčším výskytom špecifických chorôb.

Podprogram 6.1.

Cieľ 6.1

Opatrenie 6.1.1

Opatrenie 6.1.2

Opatrenie 6.1.3

Sociálne služby

Doplniť chýbajúcu infraštruktúru sociálnych zariadení v obci a zvýšiť ich kvalitu.

Obyvatelia v dôchodkovom veku. Výstavba denného stacionára.

Mladé rodiny s deťmi.

Marginalizované skupiny. Debarierizácia obecných budov a zariadení,

Podprogram 6.2.

Cieľ 6.2

Opatrenie 6.2.1

Opatrenie 6.2.2

Zdravotnícke služby

Zlepšiť úroveň poskytovania zdravotníckych a sociálnych služieb.

Podpora poradenskej činnosti.

Zabezpečiť dostupnosť zdravotnej starostlivosti pre deti a dospelých občanov.

Podprogram 6.3.

Cieľ 6.3

Opatrenie 6.3.1

Opatrenie 6.3.2

Opatrenie 6.3.3

Služby zamestnanosti

Zlepšenie zamestnanosti a sociálnej inklúzie rizikových skupín obyvateľov obce.

Realizácia vzdelávacích kurzov v oblasti malého podnikania.

Podpora klientov formou individuálneho poradenstva, posudzovania individuálnych schopností a vypracovania individuálnych akčných plánov a rozvoj celoživotného poradenstva.

Podpora poradensko-vzdelávacích aktivít zameraných na získavanie sociálnych zručností pri hľadaní si zamestnania a komunikácie s potenciálnym zamestnávateľom pre znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie.

PO 7. Školstvo a šport

Údržba a rozvoj predškolského vzdelávania a základného vzdelávania v obci. Údržba a skvalitnenie športovej infraštruktúry.

Podprogram 7.1.

Cieľ 7.1

Opatrenie 7.1.1

Opatrenie 7.1.2

Opatrenie 7.1.3

Opatrenie 7.1.4

Opatrenie 7.1.5

Vzdelávanie

Zabezpečiť rozvoj a údržbu infraštruktúry vzdelávania a zabezpečenie podmienok pre efektívnu vzdelávaciu činnosť v obci.

Obnova, rozšírenie, modernizácia, zvýšenie energetickej účinnosti a debarierizácia zariadení predškolskej výchovy.

Obnova, rozšírenie, modernizácia, zvýšenie energetickej účinnosti a debarierizácia zariadení povinnej školskej dochádzky.

Podpora záujmovej činnosti.

Výstavba, rekonštrukcia, rozšírenie a modernizácia stravovacích zariadení vzdelávacích inštitúcií.

Rekonštrukcia a dostavba školskej športovej infraštruktúry.

Podprogram 7.2.

Cieľ 7.2.

Opatrenie 7.2.1

Opatrenie 7.2.2

Šport

Zabezpečiť trvalé skvalitňovanie vyváženej ponuky výkonnostného a rekreačného športu.

Výstavba a rekonštrukcia športovej infraštruktúry.

Rozvoj mimoškolskej činnosti – športové kluby, turistika, krúžky.

PO 8. Kultúra

Trvalé pôsobenie na kultúrne povedomie obyvateľov širokou paletou kultúrnych aktivít organizovaných externými subjektami ale aj miestnymi kultúrnymi spolkami. Existencia dôstojných priestorov pre kultúrne aktivity je prvoradá povinnosť obce. Prieběžná a kreatívna propagácia podujatí má vplyv na imidž obce, a tým aj na cestovný ruch. Kultúrne tradície budú šírené aj prostredníctvom cezhraničnej spolupráce.

Podprogram 8.1.

Cieľ 8.1

Opatrenie 8.1.1

Opatrenie 8.1.2

Opatrenie 8.1.3

Kultúrna infraštruktúra

Zachovanie kultúrno-historického potenciálu obce a rozvoj kultúrnych, informačných a voľnočasových aktivít v nadväznosti na rozvoj cestovného ruchu na regionálnej a miestnej úrovni.

Výstavba a revitalizácia multifunkčného kultúrneho zariadenia.

Rekonštrukcia, prístavba a zvýšenie energetickej účinnosti kultúrnych pamiatok

Podpora kultúrnych podujatí v obci.

Podprogram 8.2.

Cieľ 8.2

Opatrenie 8.2.1

Organizačné zabezpečenie

Organizačne zabezpečiť ponuku kultúrnych podujatí v obci.

Spracovať kalendár kultúrnych podujatí na celý rok, tento priebežne aktualizovať. Rozšíriť žánrovú ponuku s orientáciou na hodnotný kultúrny prínos.

Podprogram 8.3.

Cieľ 8.3

Opatrenie 8.3.1

Opatrenie 8.3.2

Propagácia v oblasti kultúry

Vytvorenie podmienok na efektívnu propagáciu obce v oblasti kultúry.

Spracovať globálnu koncepciu „propagácie“ histórie obce v multimediálnej forme.

Propagácia kultúry na Internete prostredníctvom www stránky obce.

PO 9. Propagácia a cestovný ruch

V rámci rozvoja cestovného ruchu je potrebné spracovať koncepciu regionálnej spolupráce s okolitými turistickými lokalitami a domácimi a zahraničnými cestovnými kancelárkami. Nevyhnutnou je taktiež propagácia obce a to najmä prostredníctvom www - stránky. Potrebné je sústrediť sa na propagáciu hlavne podujatí, atď..

Podprogram 9.1.

Cieľ 9.1

Opatrenie 9.1.1

Opatrenie 9.1.2

Propagácia obce

Zabezpečiť účinnú propagáciu obce.

Aktualizácia www stránky a aplikácie obce

Podpora budovania informačných tabúl v obci.

Podprogram 9.2.

Cieľ 9.2

Opatrenie 9.2.1

Rekreačno - relaxačné zázemie obce.

Budovanie relaxačno – rekreačného zázemia obce a rekreačných zón obce

Podpora vytvárania nových atraktivít v obce.

Podprogram 9.3.

Cieľ 9.3

Opatrenie 9.3.1

Opatrenie 9.3.2

Cestovný ruch.

Podporovať podnikateľské aktivity v cestovnom ruchu.

Uzavrieť s podnikateľmi dohody o poskytovaní služieb v agroturistike a cestovnom ruchu a o propagovaní ich služieb obcami.

Podporovať podnikateľské subjekty, neziskové organizácie a inštitúcie pri získavaní finančných prostriedkov z grantov a fondov EÚ.

PO 10. Administratíva a bezpečnosť

V rámci administratívneho zabezpečenia chodu samosprávy vytvárať vhodné podmienky na efektívny chod úradu. Vytvoriť vhodné pracovné prostredie a technické zabezpečenie.

Podprogram 10.1.

Cieľ 10.1

Opatrenie 10.1.1

Administratíva

Zabezpečiť rozvoj administratívnej infraštruktúry a podmienok na výkon samosprávnych funkcií v obci

Modernizácia, debarierizácia a zvýšenie energetickej účinnosti Obecného úradu.

Podprogram 10.2.

Cieľ 10.2

Opatrenie 10.2.1

Bezpečnosť

Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v obci a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v obci.

Bezpečnosť.

PO 11. Informatizácia obce

Zabezpečenie technických podmienok pre rozvoj informačnej spoločnosti. Umožniť obyvateľom využívať on-line elektronické služby samosprávy. Vytvoriť vhodné podmienky na prechod na e-government na lokálnej úrovni (e-gov, e-vote, e-services, ...). Umožniť obyvateľom obce a pracovníkom samosprávy zvyšovať svoje počítačové vedomie a zručnosti.

Podprogram 11.1.

Cieľ 11.1

Opatrenie 11.1.1

Opatrenie 11.1.2

Budovanie a rozvoj informačnej infraštruktúry.

Zabezpečiť technické podmienky na prechod samosprávy na nový typ vládnutia - e - government.

Rozvoj infraštruktúry informačných systémov samosprávy.

Zavádzanie efektívnych elektronických služieb poskytovaných na úrovni samosprávy.

Podprogram 11.2.

Počítačová gramotnosť.

Cieľ 11.2	Zvýšenie počítačovej gramotnosti obyvateľov a pracovníkov samosprávy.
Opatrenie 11.2.1	Podpora zvyšovania počítačového vedomia u pracovníkov samosprávy.
Opatrenie 11.2.2	Podpora zvyšovania počítačového vedomia u obyvateľov obce.
Opatrenie 11.2.3	Podpora vzdelávacích aktivít zameraných na zvyšovanie zručností a vedomostí o internete a motiváciu k používaniu internetu a elektronických služieb.

Uvedené prioritné osi – programy je možné rozčleniť z hľadiska funkcie medzi 3 základné prioritné oblasti. Hospodárska v sebe zahŕňa oblasti, ktoré vytvárajú predpoklady na rozvoj a fungovanie verejného a súkromného sektora – základná technická infraštruktúra spadajúca do odvetví technickej infraštruktúry a odvetví spoločenských potrieb. Oblasť zahŕňa podnikateľské prostredie ako aj cestovný ruch.

Sociálna oblasť zahŕňa odvetvia rozvoja človeka – všetky súčasti verejného sektora, ktoré majú priamy vplyv na rozvoj a kultiváciu fyzickej a duševnej stránky ľudských zdrojov v obci.

Environmentálna oblasť zahŕňa problematiku zneškodňovania odpadov, ako aj starostlivosť a ochranu jednotlivých zložiek životného prostredia.

Prioritná oblasť		
Hospodárska	Sociálna	Environmentálna
Prioritná os: PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ	Prioritná os: PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO	Prioritná os: PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO
Prioritná os: PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE	Prioritná os: PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT	Prioritná os: PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE
Prioritná os: PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA	Prioritná os: PROGRAM 8. KULTÚRA	
Prioritná os: PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH		
Prioritná os: PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ		
Prioritná os: PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA OBCE		

**Programová časť Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja
obce Suchá Hora
2025 - 2034**

5.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ

Strategický zámer

Zlepšiť podmienky pre rozvoj podnikateľských aktivít, s dôrazom na zvýšenie úrovne zamestnanosti a úrovne a kvality služieb pre obyvateľov obce. V oblasti priemyslu je potrebné okrem zachovania stabilných prvkov výroby všetkými možnými opatreniami podporovať vytváranie nových pracovných príležitostí. Z uvedeného dôvodu sa plánuje intenzifikácia existujúcich výrobných zón, ktoré by významným spôsobom pozitívne ovplyvnili zamestnanosť a ekonomickú stabilitu v obci.

Podprogram 1.1. Podpora malého a stredného podnikania zo strany obce.

Cieľ 1.1 Finančne, legislatívne a technicky podporovať malé a stredné podnikanie zo strany obce.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 1.1.1 Zakladanie a revitalizácia malých a stredných podnikov s majetkovou účasťou obce.
Aktivity Obnova technológií a strojového vybavenia.

Opatrenie 1.1.2 Podpora rozvoja obchodných a komerčných služieb v obci.
Aktivity Rozšírenie siete obchodných prevádzok potravinárskeho tovaru.
Podpora zriaďovania prevádzok komerčných služieb.
Podpora zriaďovania prevádzok servisných a opravárenských služieb.

Podprogram 1.2. Podpora tradičných odvetví priemyslu, hospodárstva a poľnohospodárstva..

Cieľ 1.2 Zabezpečiť rozvoj tradičných odvetví v obci.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 1.2.1 Podpora tradičných odvetví.
Aktivity Vypracovanie technickej dokumentácie.
Rekonštrukcia hál a budov.
Modernizácia technologického vybavenia PD.

Podprogram 1.3. Podpora inovačných aktivít v podnikoch.

Cieľ 1.3 Vytvorenie podmienok na rozvoj inovačných aktivít v súkromných podnikoch.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 1.3.1 Zavádzanie nových technológií do súčasných výrobných prevádzok.
Aktivity Modernizácia technológie v podnikoch drobnej výroby.

Podprogram 1.4. Energetická efektívnosť a progresívne technológie vo výrobe.

Cieľ 1.4 Zvýšenie energetickej efektívnosti na strane výroby aj spotreby a zavádzanie progresívnych technológií v energetike.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 1.4.1 Podpora výstavby zariadení na využívanie obnoviteľných zdrojov energie.
Aktivity Spracovanie technickej dokumentácie.
Inštalácia slnečných kolektorov na budovu obecného úradu.
Inštalácia slnečných kolektorov na budovu materskej a základnej školy, kultúrneho domu.
Zníženie energetickej náročnosti.

5.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE

Strategický zámer

Podpora investičných aktivít so zameraním na modernizáciu a budovanie regionálnych komunikácií (ciest I. až III. triedy) zaisťujúcich dopravnú obslužnosť obce Suchá Hora. Zámerom je zabezpečiť také prepojenie osídlenia, ktoré umožní efektívny pohyb ľudí a tovaru, modernizáciu dopravných subsystémov zabezpečujúcich bezpečné a hygienicky vyhovujúce dopravné trasy. Cieľom investícií do tohto typu dopravnej infraštruktúry je odstránenie identifikovaných nedostatkov v cestnej sieti s ohľadom environmentálny a bezpečnostný aspekt.

Podprogram 2.1. Komunikácie

Cieľ 2.1 Zabezpečiť výstavbu a rekonštrukciu miestnych a štátnych komunikácií.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 2.1.1 Výstavba a rekonštrukcia miestnych komunikácií v obci.
Aktivity Vypracovanie technickej dokumentácie.
Výstavba miestnych komunikácií v lokalite Nižný Chotár.

	Výstavba miestnych komunikácií v lokalite Vyšný Chotár. Rekonštrukcia miestnych komunikácií. Položenie asfaltového povrchu na miestnu komunikáciu v lokalite Laniky. Výstavba miestnej komunikácie v lokalite Na Vonvoze. Rekonštrukcia miestnej komunikácie na Železničnej/Staničnej ulici smerom ku cyklotrase. Majetkoprávne vysporiadanie pozemkov pod miestnymi komunikáciami.
Opatrenie 2.1.2 Aktivity	Výstavba a rekonštrukcia štátnych komunikácií v obci. Rekonštrukcia cesty III. triedy č. 52020. Rekonštrukcia cesty II. triedy č. 520.
Opatrenie 2.1.3 Aktivity	Výstavba cyklotrás na prepojenie sídiel regiónu. Vypracovanie technickej dokumentácie. Rekonštrukcia a dostavba cyklotrasy smerom na obec Hladovka. Rekonštrukcia a dostavba cyklotrasy smerom na Poľskú republiku. Výstavba prepojenia a Oravsko – Liptovskú magistrálu. Výstavba cyklotrasy smerom na Oravskú priehradu. Výstavba cyklotrasy smerom na Oravice.
Opatrenie 2.1.4 Aktivity	Dostavba parkovísk pre potreby občianskej infraštruktúry. Vypracovanie technickej dokumentácie. Výstavba parkoviska pri obecnom úrade - 10 p.m.. Výstavba parkoviska pre potreby športovej infraštruktúry – 32 p.m. + 2 autobus. Výstavba parkovacích plôch v centre obce – 18 p.m.. Výstavba parkovacích miest pre potreby Základnej školy – 4 p.m.. Výstavba parkovacích plôch pre potreby Materskej školy – 4 p.m.. Výstavba parkovacích plôch pre potreby miestneho cintorína – 22 p.m..
Opatrenie 2.1.5 Aktivity	Dostavba a rekonštrukcia chodníkov popri miestnych komunikáciách. Vypracovanie technickej dokumentácie. Výstavba jednostranného chodníka pri MŠ a ZŠ. Výstavba jednostranného chodníka pozdĺž cesty II/520. Výstavba jednostranného chodníka pozdĺž cesty III/52020.
Opatrenie 2.1.6 Aktivity	Rekonštrukcia/výstavba mostov a lávok. Vypracovanie technickej dokumentácie. Rekonštrukcia premostení.
Opatrenie 2.1.7 Aktivity	Úprava dopravnej infraštruktúry. Vyznačenie prechodov pre chodcov na frekventovaných častiach obce. Optimalizácia dopravného. Osadenie informačno – orientačného značenia v obci. Zriadenie prechodu pre chodcov pri MŠ a ZŠ. Zriadenie prechodu pre chodcov pri kostole. Zriadenie prechodu pre chodcov pri Hornom konci. Obstaranie techniky.

Podprogram 2.2. Doprava

Cieľ 2.2 Zabezpečenie dopravného spojenia hromadnou autobusovou dopravou, prípadne železničnou dopravou.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 2.2.1	Riešenie zastávok SAD ako prvkov drobnej architektúry (prístrešky, lavičky, sedenia, informačné tabule, smetné koše, zeleň,...).
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie. Zrekonštruovať autobusovú zastávku na ceste II/520 so samostatnými pruhmi a nástupnými plochami.

5.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Strategický zámer

Rozvoj komplexnej infraštruktúry podporujúcej rozvoj obce a zohľadňujúcej rast kvality života obyvateľov obce a životného prostredia. Rozvoj infraštruktúry bude smerovať hlavne k jej rozšíreniu na potenciálne priemyselné zóny v obci, IBV, ako aj na rekonštrukciu súčasnej infraštruktúry - vodovodnej, elektrickej, komunikačnej.

Cieľ 3 Zabezpečiť rozvoj a rekonštrukciu technickej infraštruktúry v obci.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 3.1	Výstavba inžinierskych sietí v nových lokalitách IBV.
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie. Výstavba lokalít IBV v časti Nižný Chotár. Výstavba lokalít IBV v časti Vyšný Chotár. Výstavba lokalít IBV v časti "ulica na Ogrodze". Výstavba plôch IBV v lokalite Pri ihrisku – 7 RD. Výstavba plôch IBV v lokalite Pastovník – 50 RD. Výstavba plôch IBV v lokalite Pri cintoríne – 15 RD. Výstavba plôch IBV v lokalite Horné pole – 15 RD.

	Výstavba plôch IBV v lokalite Pod Horným poľom – 30 RD. Výstavba plôch IBV v lokalite Pri fare – 3 RD.
Opatrenie 3.2 Aktivity	Rozšírenie verejného osvetlenia. Vypracovanie technickej dokumentácie a príprava projektového spisu. Intenzifikácia verejného osvetlenia – LED osvetlenie. Modernizácia verejného osvetlenia – LED osvetlenie.
Opatrenie 3.3 Aktivity	Revitalizácia pietnych miest v obci. Spracovanie technickej dokumentácie. Modernizácia a rekonštrukcia Domu smútku. Dostavba urnového hája v areáli cintorína.
Opatrenie 3.4 Aktivity	Zásobovanie pitnou vodou. Spracovanie technickej dokumentácie. Vybudovanie vodovodnej siete v lokalite Horné Pole. Vybudovanie vodovodnej siete v lokalite Na Vonvoze. Dostavba vodovodnej siete (nepripojené rodinné domy). Rekonštrukcia existujúcej vodovodnej siete. Výstavba prepojenia vodovodnej siete na Oravský skupinový vodovod. Výstavba automatických tlakových staníc (Horné pole, Pod horným poľom, Pri cintoríne, Pri fare). Zväčšiť využiteľný objem zásobného vodojemu Suchá Hora o ďalšiu komoru – 150 m ³ .
Opatrenie 3.5 Aktivity	Zvýšenie kapacity elektrickej a plynovej rozvodnej siete. Výstavba elektrickej rozvodnej siete v lokalite Horné Pole. Výstavba elektrickej rozvodnej siete v lokalite Nižný Chotár. Výstavba elektrickej rozvodnej siete v lokalite Vyšná Chotár. Výstavba zahusťovacích trafostaníc pre obytnú zónu „Pastovník“, „Pri cintoríne“ a „Horné pole“. Prestavba stožiarových trafostaníc: T1 za kioskovú 400 kVA, T3 a T5 za kompaktné 250 kVA. Výstavba kompaktných trafostaníc T8,T9,T10,T11 - 160 až 250 kVA. Výstavba rozvodnej siete plynu v lokalitách Pri ihrisku , Pastovník , Pri cintoríne, Horné pole. Výstavba plynovej rozvodnej siete v lokalite Horné Pole. Výstavba plynovej rozvodnej siete v lokalite Nižný Chotár. Výstavba plynovej rozvodnej siete v lokalite Vyšná Chotár.
Opatrenie 3.6 Aktivity	Zníženie energetickej náročnosti budov. Zateplenie verejných budov a budov vo vlastníctve obce.

5.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO

Strategický zámer

Vytvorenie efektívneho a spoľahlivého systému odvádzania a zneškodňovania odpadov produkovaných subjektmi. Zabezpečiť výstavbu/dostavbu splaškovej a dažďovej kanalizačnej siete. Vytvoriť podmienky na odvoz a likvidáciu TKO a nebezpečného odpadu, vytvorenie podmienok na efektívnu separáciu odpadu v obci.

Cieľ 4 Nakladanie s komunálnym a drobným stavebným odpadom	
Opatrenia podprogramu:	
Opatrenie 4.1	V súlade s prijatými koncepciami zabezpečiť permanentné znižovanie podielu skladkovanej časti odpadov a to najmä rozširovaním ponuky zberu triedeného odpadu na zbernom dvore.
Aktivity	Zvýšiť environmentálne povedomie ľudí. Rozšírenie kontajnerov pre jednotlivé komonidy Pokračovať v zbere nebezpečných odpadov.
Opatrenie 4.2	Zabezpečiť separáciu komunálneho odpadu v obci.
Aktivity	Ekonomicky motivovať obyvateľstvo. Výstavba kontajnerových stojísk. Doplnenie zberných nádob na kuchynský odpad a kompostovanie
Opatrenie 4.3	Rekultivácia čiernych skládok.
Aktivity	Sanácia čiernych skládok.
Opatrenie 4.4	Zberný dvor a obecné kompostovisko.
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie. Výstavba obecného kompostoviska. Obstaranie mechanizácie pre obecné kompostovisko. Výstavba zberného dvora pre separovaný zber (bez zberu kovov). Obstaranie mechanizácie pre zberný dvor.
Opatrenie 4.5	Výstavba zariadení na odvádzanie odpadových vôd.
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie a vysporiadanie pozemkov. Výstavba splaškovej kanalizačnej siete DN 300. Výstavba ČOV (do 2000 EO). Výstavba prečerpávacích staníc a kanalizačných zberačov v lokalite „Pod borom“ a „Pri ihrisku“.
Opatrenie 4.6	Výstavba dažďovej kanalizačnej siete.

Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie. Revitalizácia odvodňovacích kanálov na zber povrchovej vody. Výstavba záchytných nádrží a poldrov na zachytávanie zrážkovej vody v k.ú. obce
----------	--

5.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Strategický zámer

Strategickým zámerom obce je nielen zachovanie existujúceho dobrého stavu životného prostredia a zvyšovania jeho kvality, ale aj eliminácia slabých stránok, neustála osveta, výchova a informovanosť o stave životného prostredia.

Podprogram 5.1. Informovanosť a poradenstvo

Cieľ 5.1 Zabezpečiť účinný systém informovanosti a poradenstva

Opatrenia podprogramu:	
Opatrenie 5.1.1	Spracovať koncepciu zabezpečenia informovanosti, poradenstva a prevencie v oblasti ŽP. Trvale preferovať poradenstvo a prevenciu pred represiou.
Aktivity	Vypracovanie koncepcie pre ochranu životného prostredia v obci. Prezentácia a šírenie osvetu v oblasti životného prostredia.

Podprogram 5.2. Ochrana a racionálne využívanie vôd, ochrana pred povodňami

Cieľ 5.2 Zabezpečiť ochranu a racionálne využívanie vôd, ochranu pred povodňami.

Opatrenia podprogramu:	
Opatrenie 5.2.1	Zabezpečiť dostatok kvalitnej pitnej vody, minimalizovať straty vo vodovodných sieťach.
Aktivity	Údržba a dostavba existujúcej vodovodnej siete.
Opatrenie 5.2.2	Revitalizácia protipovodňových opatrení.
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie. Revitalizácia pôvodných protipovodňových opatrení. Revitalizácia vodozádržných opatrení. Revitalizácia protipovodňových opatrení na Tvorkovom potoku. Rekonštrukcia zábradlí pozdĺž Tvorkovho potoka.
Opatrenie 5.2.3	Revitalizácia koryt vodných tokov.
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie. Revitalizácia koryta „Tvorkovho potoka“.

Podprogram 5.3. Ochrana ovzdušia

Cieľ 5.3 Zabezpečiť účinnú ochranu ovzdušia pred malými a strednými zdrojmi znečistenia nachádzajúcimi sa v katastrálnom území obce.

Opatrenia podprogramu:	
Opatrenie 5.3..1	Zabezpečiť zníženie produkovaných emisií hlavným zdrojom znečistenia – domácnosti.
Aktivity	Obmedziť spaľovanie fosílnych palív. Prechod na alternatívne zdroje vykurovania. Znížiť prašnosť komunikácií.

Podprogram 5.4. Ochrana a rozvoj ostatných zložiek životného prostredia

Cieľ 5.4 Realizácia účinných opatrení v oblasti ostatných zložiek životného prostredia.

Opatrenia podprogramu:	
Opatrenie 5.4.1	Realizácia protieróznych opatrení.
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie. Realizácia protieróznych opatrení.
Opatrenie 5.4.2	Výstavba a revitalizácia oddychových zón v obci.
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie. Výstavba oddychovej zóny v centrálnej časti obce. Výstavba oddychovej zóny v areáli bývalej materskej školy. Výstavba oddychovej zóny pri športovom areáli.

5.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO

Strategický zámer

Neustále rozvíjať širokú paletu sociálnych a zdravotných služieb poskytovaných v obci. Dbáť o ich dostupnosť, kvalitu a vzájomnú vyváženosť za účelom dosiahnutia dôstojných podmienok života všetkých kategórií obyvateľov obce.

Podprogram 6.1. Sociálne služby

Cieľ 6.1 Doplniť chýbajúcu infraštruktúru sociálnych zariadení v obci a zvýšiť ich kvalitu.

Opatrenia podprogramu:

- Opatrenie 6.1.1 Obyvatelia v dôchodkovom veku.
Aktivita Výstavba denného stacionára pre seniorov a občanov s ŤZP.
Zriadenie klubu dôchodcov.
Poskytovanie služieb stravovania pre obyvateľov v dôchodkovom veku.
Zabezpečenie služby donášky nákupov starším obyvateľom obce.
Elektronický strážca – GPS monitoring.
- Opatrenie 6.1.2 Mladé rodiny s deťmi.
Aktivita Podpora mladých rodín s deťmi.
Výstavba komunitného centra.
Výstavba priestorov pre stretávanie obyvateľov v teenagerskom veku.
Zriadenie priestorov pre stretávanie matiek s deťmi.
Výstavba nájomného bytového fondu 2x6 b.j..

Podprogram 6.2. Zdravotnícke služby

Cieľ 6.2 Zlepšiť úroveň poskytovania zdravotníckych a sociálnych služieb.

Opatrenia podprogramu:

- Opatrenie 6.2.1 Podpora poradenskej činnosti.
Aktivita Zabezpečenie personálnych kapacít.
Zabezpečenie priestorov.
- Opatrenie 6.2.2 Zabezpečiť dostupnosť zdravotnej starostlivosti pre deti a dospelých občanov.
Aktivita Zriadenie ambulancie praktického lekára pre deti a dorast.
Zriadenie ambulancie praktického lekára pre dospelých.

Podprogram 6.3. Služby zamestnanosti

Cieľ 6.3 Zlepšenie zamestnanosti a sociálnej inklúzie rizikových skupín obyvateľov obce.

Opatrenia podprogramu:

- Opatrenie 6.3.1 Realizácia vzdelávacích kurzov v oblasti malého podnikania.
Aktivita Finančné a personálne zabezpečenie.
- Opatrenie 6.3.2 Podpora klientov formou individuálneho poradenstva, posudzovania individuálnych schopností a vypracovávanie individuálnych akčných plánov a rozvoj celoživotného poradenstva.
Aktivita Zabezpečenie priestorov na uskutočňovanie poradenských služieb.
Personálne zabezpečenie poradenstva.
- Opatrenie 6.3.3 Podpora poradensko-vzdelávacích aktivít zameraných na získavanie sociálnych zručností pri hľadaní si zamestnania a komunikácie s potenciálnym zamestnávateľom pre znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie.
Aktivita Zabezpečenie priestorov na uskutočňovanie poradenských služieb.
Personálne zabezpečenie poradenstva.

5.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT

Strategický zámer

Zabezpečenie všestranného rozvoja detí a mládeže. Zlepšenie technického stavu a vybavenia materskej a základnej školy. V športe umožniť ponuku čo najširšej palety služieb, zabezpečiť čo najefektívnejšie a transparentné využitie verejných financií ku prospechu všetkých občanov obce. Podpora existujúcich športových podujatí, ako aj vytváranie vhodných podmienok pre rozvoj rôznych druhov športu nielen pre obyvateľov obce.

Podprogram 7.1. Vzdelávanie

Cieľ 7.1 Zabezpečiť rozvoj a údržbu infraštruktúry vzdelávania a zabezpečenie podmienok pre efektívnu vzdelávaciu činnosť v obci.

Opatrenia podprogramu:

- Opatrenie 7.1.1 Obnova, rozšírenie a modernizácia zariadení predškolskej výchovy.
Aktivita Vypracovanie technickej dokumentácie.
Dostavba hracích prvkov v areáli MŠ.
Obstaranie vybavenia školy.
Modernizácia zdrojov vykurovania.
Debarierizácia materskej školy.
- Opatrenie 7.1.2 Obnova, rozšírenie a modernizácia zariadení povinnej školskej dochádzky.
Aktivita Vypracovanie technickej dokumentácie.
Rekonstrukcia budovy základnej školy.
Modernizácia vykurovania budovy – modernizácia zdrojov tepla a rozvodov.

	Modernizácia vnútorného vybavenia základnej školy. Debarierizácia základnej školy. Výstavba vonkajšej učebne.
Opatrenie 7.1.3 Aktivity	Podpora záujmovej činnosti. Modernizácia vybavenia ŠKD.
Opatrenie 7.1.4 Aktivity	Rekonštrukcia a modernizácia stravovacích zariadení vzdelávacích inštitúcií. Spracovanie technickej dokumentácie. Výstavba novej jedálne a kuchyne v areáli ZŠ. Modernizácia vybavenia jedálne MŠ.
Opatrenie 7.1.5 Aktivity:	Rekonštrukcia a dostavba školskej športovej infraštruktúry. Výstavba športovej haly (telocvične) v areáli pri ZŠ a MŠ. Rekonštrukcia a dostavba športového areálu pri MŠ a ZŠ.

Podprogram 7.2. Šport

Cieľ 7.2. Zabezpečiť trvalé skvalitňovanie vyváženej ponuky výkonnostného a rekreačného športu.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 7.2.1 Aktivity	Výstavba a rekonštrukcia športovej infraštruktúry. Spracovanie technickej dokumentácie. Výstavba multifunkčného ihriska. Výstavba detského ihriska (pri OcÚ). Výstavba športového areálu pri mechanizačnom stredisku (futbalové ihrisko, šatne, tribúna). Výstavba volejbalového, basketbalového a hádzanárskeho ihriska. Výstavba cvičiska pre DHZ. Dostavba tenisového ihriska a kolkárne.
Opatrenie 7.2.2 Aktivity	Rozvoj mimoškolskej činnosti – športové kluby, turistika, kultúrne krúžky. Zabezpečenie priestorového a materiálneho vybavenia.

5.8 PROGRAM 8. KULTÚRA

Strategický zámer

Trvalé pôsobenie na kultúrne povedomie obyvateľov širokou paletou kultúrnych aktivít organizovaných externými subjektmi. Existencia dôstojných priestorov pre kultúrne aktivity je povinnosť obce. Prieběžná a kreatívna propagácia podujatí má vplyv na imidž obce a tým aj na cestovný ruch.

Podprogram 8.1. Kultúrna infraštruktúra

Cieľ 8.1 Zachovanie kultúrno–historického potenciálu obce a rozvoj kultúrnych, informačných a voľnočasových aktivít v nadväznosti na rozvoj cestovného ruchu na regionálnej a miestnej úrovni.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 8.1.1 Aktivity	Výstavba a revitalizácia multifunkčného kultúrneho zariadenia. Vypracovanie technickej dokumentácie. Rekonštrukcia domu kultúry a zníženie energetickej náročnosti. Rekonštrukcia interiérov – kuchyňa, sála, príslušenstvo. Rekonštrukcia a modernizácia zdrojov tepla a vykurovania.
Opatrenie 8.1.2 Aktivity	Rekonštrukcia kultúrnych pamiatok. Obstaranie expozície.
Opatrenie 8.1.3 Aktivity	Podpora kultúrnych podujatí v obci. Vypracovanie technickej dokumentácie. Výstavba malého amfiteátra.

Podprogram 8.2. Organizačné zabezpečenie

Cieľ 8.2 Organizačne zabezpečiť ponuku kultúrnych podujatí v obci.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 8.2.1 Aktivity	Spracovať kalendár kultúrnych podujatí na celý rok, tento priebežne aktualizovať. Rozšíriť žánrovú ponuku s orientáciou na hodnotný kultúrny prínos. Personálne a finančné zabezpečenie. Spracovanie kalendár kultúrnych podujatí.
-----------------------------	--

Podprogram 8.3. Propagácia v oblasti kultúry

Cieľ 8.3 Vytvorenie podmienok na efektívnu propagáciu obce v oblasti kultúry.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 8.3.1 Aktivity	Spracovať globálnu koncepciu „propagácie“ histórie obce v multimediálnej forme. Personálne a finančné zabezpečenie. Spracovanie koncepcie v multimediálnej forme.
-----------------------------	---

Opatrenie 8.3.2	Propagácia kultúry na Internete prostredníctvom www stránky obce.
Aktivita	Finančné zabezpečenie. Obsahová analýza www stránky. Pribežná aktualizácia www stránky.

5.9 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH

Strategický zámer

Budovať goodwill obce a dosiahnuť, aby sa obec stala vyhľadávaným miestom cestovného ruchu v oblasti športu, kultúry a turistiky. Využiť prírodný potenciál, ktorý ponúka blízke aj širšie okolie obce.

Podprogram 9.1. Propagácia obce

Cieľ 9.1 Zabezpečiť účinnú propagáciu obce.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 9.1.1	Aktualizácia www stránky obce.
Aktivita	Finančné zabezpečenie. Obsahová analýza www stránky. Pribežná aktualizácia www stránky.

Opatrenie 9.1.2	Podpora budovania informačných tabúlí v obci.
Aktivita	Budovanie a inštalácia tabúlí informujúcich o atrakciách obce. Budovanie a inštalácia tabúlí propagujúcich kultúrne hodnoty obce.

Podprogram 9.2. Rekreačno - relaxačné zázemie obce.

Cieľ 9.2 Budovanie relaxačno – rekreačného zázemia obce.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 9.2.1	Podpora vytvárania nových atrakcií v obce.
Aktivita	Spracovanie technickej dokumentácie. Výstavba repliky železničnej stanice. Výstavba náučného chodníka v CHKO Horná Orava, pri cyklotrase.

Podprogram 9.3. Cestovný ruch.

Cieľ 9.3 Podporovať podnikateľské aktivity v cestovnom ruchu.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 9.3.1	Uzavrieť s podnikateľmi dohody o poskytovaní služieb v agroturistike a cestovnom ruchu a o propagovaní ich služieb obcami.
Aktivita	Zabezpečenie personálnych kapacít.
Opatrenie 9.3.2	Podporovať podnikateľské subjekty, neziskové organizácie a inštitúcie pri získavaní finančných prostriedkov z grantov a fondov EÚ.
Aktivita	Zabezpečenie personálnych kapacít.

5.10 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ

Strategický zámer

Vytvoriť podmienky na efektívnu prácu obecného úradu. Vytvoriť vyhovujúce podmienky na poskytovania verejných služieb, estetizácia a funkčnosť miesta kontaktu so zákazníkmi obecného úradu, vytváranie vhodných technických a pracovných podmienok na obecných úradoch. Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v obci a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v obci.

Podprogram 10.1. Administratíva

Cieľ 10.1 Zabezpečiť rozvoj administratívnej infraštruktúry a podmienok na výkon samosprávnych funkcií v obci

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 10.1.1	Modernizácia Obecného úradu vrátane zvýšenia energetickej účinnosti a debarierizácie
Aktivita	Spracovanie technickej dokumentácie. Rekonštrukcia budovy obecného úradu. Výstavba garáže a skladových priestorov pre potreby obecného úradu. Realizácia pozemkových úprav.

Podprogram 10.2. Bezpečnosť

Cieľ 10.2 Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v obci a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v obci.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 10.2.1

Aktivity

Bezpečnosť.

Modernizácia a dostavba kamerového systému.

Inštalácia kamerového systému na vstupoch do obce.

Výstavba novej hasičskej zbrojnice, rekonštrukcia starých priestorov hasičskej zbrojnice.

Vybudovať bezdrôtový systém miestneho rozhlasu kompatibilným systémom TRCOM, s jeho osadením na stĺpoch osvetlenia.

5.11 PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA OBCE

Strategický zámer

Zabezpečenie technických podmienok pre rozvoj informačnej spoločnosti. Umožniť obyvateľom využívať on-line elektronické služby samosprávy. Vytvoriť vhodné podmienky na prechod na e-government na lokálnej úrovni (e-vote, e-services,...). Umožniť obyvateľom obce a pracovníkom samosprávy zvyšovať svoje počítačové vedomie a zručnosti.

Podprogram 11.1. Budovanie a rozvoj informačnej infraštruktúry.

Cieľ 11.1 Zabezpečiť technické podmienky na prechod samosprávy na nový typ vládnutia - e - government.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 11.1.1

Aktivity

Rozvoj infraštruktúry informačných systémov samosprávy.

Technické zabezpečenie IS.

Výstavba solárnych lavičiek v centre obce.

Zlepšenie pokrytia signálom mobilných operátorov.

Výstavba verejného prístupového bodu.

Výstavba optickej siete.

Kybernetická bezpečnosť.

Opatrenie 11.1.2

Aktivity

Zavádzanie efektívnych elektronických služieb poskytovaných na úrovni samosprávy.

Tvorba aplikačného softwaru na zabezpečenie e – služieb v obci.

Podprogram 11.2. Počítačová gramotnosť.

Cieľ 11.2 Zvýšenie počítačovej gramotnosti obyvateľov a pracovníkov samosprávy.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 11.2.1

Aktivity

Podpora zvyšovania počítačového vedomia u pracovníkov samosprávy.

Realizácia kurzov v oblasti nových SW pre pracovníkov miestnej samosprávy.

Opatrenie 11.2.2

Aktivity

Podpora zvyšovania počítačového vedomia u obyvateľov obce.

Realizácia kurzov na zvyšovanie počítačového vedomia u obyvateľov obce.

Realizácia kurzov na obsluhu a používanie obecného informačného a komunikačného systému.

Opatrenie 11.2.3

Aktivity

Podpora vzdelávacích aktivít zameraných na zvyšovanie zručností a vedomostí o internete a motiváciu k používaniu internetu a elektronických služieb.

Realizácia kurzov na zvyšovanie vedomostí o internete.

6 MERATEĽNÉ INDIKÁTORY

Monitorovanie Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Suchá Hora sa vykonáva na základe súboru indikátorov priradených k jednotlivým cieľom a opatreniam (ktoré môžu byť priebežne konkretizované). Indikátory podporujú oprávnenosť verejných výdavkov na jednotlivé opatrenia a zároveň preukazujú ekonomickú účinnosť realizovaných verejných výdavkov. Indikátory budú zároveň základným faktorom pri tvorbe kritérií na čerpanie finančnej podpory z regionálneho rozvojového fondu.

6.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ

Podprogram 1.1. Podpora malého a stredného podnikania zo strany obce.

Cieľ 1.1 Finančne, legislatívne a technicky podporovať malé a stredné podnikanie zo strany obce.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 1.1.1	Zakladanie a revitalizácia malých a stredných podnikov s majetkovou účasťou obce.	Počet vytvorených nových pracovných miest	dopad	počet	podn. subjekt	0	5
		Počet revitalizovaných podnikateľských subjektov	dopad	počet	podn. subjekt	0	1
		Nárast tržieb	výsledok	%	podn. subjekt	0	15

Opatrenie 1.1.2	Podpora rozvoja obchodných a komerčných služieb v obci.	Počet vytvorených nových pracovných miest	dopad	počet	podn. subjekt	0	5
		Počet nových podnikateľských subjektov	dopad	počet	podn. subjekt	0	1
		Celková predajná plocha	výsledok	m ²	podn. subjekt	0	500

Podprogram 1.2. Podpora tradičných odvetví priemyslu, hospodárstva a poľnohospodárstva.

Cieľ 1.2 Zabezpečiť rozvoj tradičných odvetví v obci.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 1.2.1	Podpora tradičných odvetví.	Počet vytvorených nových pracovných miest	dopad	počet	podn. subjekt	0	15
		Nárast pridanej hodnoty	dopad	%	podn. subjekt	5	15
		Nárast tržieb	výsledok	%	podn. subjekt	7	20
		Počet podporených projektov	výstup	počet	podn. subjekt	0	5
		Výdavky na inovácie	výsledok	€	podn. subjekt	0	1,5 mil.

Podprogram 1.3. Podpora inovačných aktivít v podnikoch.

Cieľ 1.3 Vytvorenie podmienok na rozvoj inovačných aktivít v súkromných podnikoch.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 1.3.1	Zavádzanie nových technológií do súčasných výrobných prevádzok.	Počet vytvorených nových pracovných miest	dopad	počet	podn. subjekt	0	5
		Nárast pridanej hodnoty	dopad	%	podn. subjekt	5	15
		Nárast tržieb	výsledok	%	podn. subjekt	5	20
		Výdavky na inovácie	výsledok	€	podn. subjekt	0	0,5 mil..

Podprogram 1.4. Energetická efektívnosť a progresívne technológie vo výrobe.

Cieľ 1.4 Zvýšenie energetickej efektívnosti na strane výroby aj spotreby a zavádzanie progresívnych technológií v energetike.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 1.4.1	Podpora výstavby zariadení na využívanie obnoviteľných zdrojov energie.	Objem preinvestovaných prostriedkov	výsledok	€	obec Suchá Hora	0	100 tis.
		Objem vyprodukovanej elektrickej energie	výsledok	kWp	obec Suchá Hora	0	100
		Počet vytvorených nových pracovných miest	dopad	počet	obec Suchá Hora	0	0

6.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE

Podprogram 2.1. Komunikácie

Cieľ 2.1 Rozvoj dopravnej infraštruktúry

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 2.1.1	Výstavba a rekonštrukcia miestnych komunikácií v obci.	Dĺžka rekonštruovaných a novovybudovaných ciest II. Triedy a miestnych komunikácií	výstup	km	obec Suchá Hora	0	3
		Dĺžka novovybudovaných chodníkov	výstup	km	obec Suchá Hora	0	1
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledok	počet	obec Suchá Hora	0	1483
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledok	počet	obec Suchá Hora	0	0
Opatrenie 2.1.2	Výstavba a rekonštrukcia štátnych komunikácií v obci.	Dĺžka rekonštruovaných a novovybudovaných ciest II.a III. triedy a miestnych komunikácií	výstup	km	obec Suchá Hora	0	2

		Dĺžka novovybudovaných chodníkov	výstup	km	obec Suchá Hora	0	1,5
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledok	počet	obec Suchá Hora	-	1483
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledok	počet	obec Suchá Hora	0	0
Opatrenie 2.1.3	Výstavba cyklotrás na prepojenie sídiel regiónu.	Dĺžka vybudovaných cyklotrás	výstup	km	obec Suchá Hora	0	10
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledok	počet	obec Suchá Hora	0	1483
		Počet nových návštevníkov obce	výsledok	počet	obec Suchá Hora	0	5000
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledok	počet	obec Suchá Hora	0	0
Opatrenie 2.1.4	Dostavba parkovísk pre potreby občianskej infraštruktúry.	Počet novovybudovaných parkovacích miest	výstup	počet	obec Suchá Hora	0	92
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledok	počet	obec Suchá Hora	0	1483
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledok	počet	obec Suchá Hora	0	0
Opatrenie 2.1.5	Dostavba a rekonštrukcia chodníkov popri miestnych komunikáciách.	Dĺžka rekonštruovaných chodníkov	výstup	km	obec Suchá Hora	0	0
		Dĺžka novovybudovaných chodníkov	výstup	km	obec Suchá Hora	0	1,5
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledok	počet	obec Suchá Hora	0	1483
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledok	počet	obec Suchá Hora	0	0
Opatrenie 2.1.6	Rekonštrukcia/výstavba mostov a lávok.	Počet zrekonštruovaných/vybudovaných mostov	výstup	počet	obec Suchá Hora	0	2
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledok	počet	obec Suchá Hora	0	1483
Opatrenie 2.1.7	Úprava dopravnej infraštruktúry.	Počet novovybudovaných dopravných technických zariadení	výsledok	počet	obec Suchá Hora	0	10
		Dĺžka novovybudovaných komunikácií	výstup	km	obec Suchá Hora	0	0

Podprogram 2.2. Doprava

Cieľ 2.2 Zabezpečenie dopravného spojenia hromadnou autobusovou dopravou, prípadne železničnou dopravou.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 2.2.1	Riešenie zastávok SAD ako prvkov drobnej architektúry (prístrešky, lavičky, sedenia, informačné tabule, smetné koše, zeleň,...).	Počet zrekonštruovaných zastávok SAD	výstup	počet	obec Suchá Hora	0	2
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledok	počet	obec Suchá Hora	0	1483
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledok	počet	obec Suchá Hora	0	0

6.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Cieľ 3 Zabezpečiť rozvoj a rekonštrukciu technickej infraštruktúry v obci.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 3.1	Výstavba inžinierskych sietí v nových lokalitách.	Celková nová plocha pre IBV	výsledok	ha	obec Suchá Hora	0	15
		Počet nových obyvateľov obce	dopad	osoby	obec Suchá Hora	0	220
Opatrenie 3.2	Rekonštrukcia a rozšírenie verejného osvetlenia.	Počet inštalovaných svietidiel	výsledok	počet	obec Suchá Hora	0	100
		Zvýšenie pokrytia územia verejným	dopad	%	obec	95	100

		osvetlením			Suchá Hora		
		Počet podporených Projektov, prostredníctvom ktorých boli vytvorené podmienky na poskytovanie nových služieb verejnej infraštruktúry	dopadu	počet	obec Suchá Hora	0	5
Opatrenie 3.3	Revitalizácia pietnych miest v obci.	Plocha zrekonštruovaného cintorína	výstup	m ²	obec Suchá Hora	0	10000
		Počet vysadených krov a drevín	výsledok	počet	obec Suchá Hora	0	150
Opatrenie 3.4	Zásobovanie pitnou vodou.	Percento obyvateľov zásobovaných vodou z verejných vodovodov	kontextový	%	obec Suchá Hora	90	99
		Dĺžka vybudovanej vodovodnej siete	výsledok	km	obec Suchá Hora	0	1
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledok	počet	obec Suchá Hora	0	1483
Opatrenie 3.5	Zvýšenie kapacity elektrickej a plynovej rozvodnej siete.	Zvýšenie kapacity v %	dopad	%	obec Suchá Hora	0	100
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledok	počet	obec Suchá Hora	0	1483
Opatrenie 3.6	Zníženie energetickej náročnosti budov.	Zníženie energetickej náročnosti v %	dopad	%	obec Suchá Hora	0	30
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledok	počet	obec Suchá Hora	0	1483

6.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO

Cieľ 4 Nakladanie s komunálnym a drobným stavebným odpadom

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 4.1	V súlade s prijatými koncepciami zabezpečiť permanentné znižovanie podielu skladovanej časti odpadov..	Produkcia komunálneho odpadu	ŠÚ SR	tony	obec Suchá Hora	0	350
		Zneškodnený komunálny odpad	MŽP SR	tony	obec Suchá Hora	0	150
		Objem separovaného odpadu.	dopad	tony	obec Suchá Hora	0	100
		Znižovanie objemu produkovaného odpadu	dopad	%	obec Suchá Hora	0	8
Opatrenie 4.2	Zabezpečiť separáciu komunálneho odpadu v obci.	Objem separovaného odpadu.	dopad	tony	obec Suchá Hora	0	100
		Znižovanie objemu produkovaného odpadu	dopad	tony	obec Suchá Hora	0	3
		Zneškodnený komunálny odpad	MŽP SR	kontextový	obec Suchá Hora	0	250
Opatrenie 4.3	Rekultivácia čiernych skládok.	Plocha rekultivovanej skládky KO, čiernych skládok.	výsledok	m ²	obec Suchá Hora	0	200
Opatrenie 4.4	Výstavba a dovybavenie obecného kompostoviska a zberného dvora.	Objem uskladneného odpadu v tonách,	dopad	tony	obec Suchá Hora	0	30
		Počet vybudovaných kompostovísk a zberných dvorov	Výsledok	počet	obec Suchá Hora	0	2
Opatrenie 4.5	Výstavba zariadení na odvádzanie odpadových vôd.	Dĺžka novovybudovanej splaškovej kanalizácie	výsledok	km	obec Suchá Hora	0	5
Opatrenie 4.6	Výstavba dažďovej kanalizačnej siete.	Dĺžka novovybudovanej dažďovej kanalizácie	výsledok	km	obec Suchá Hora	0	3

6.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Podprogram 5.1. Informovanosť a poradenstvo

Cieľ 5.1 Zabezpečiť účinný systém informovanosti a poradenstva

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 5.1.1	Spracovať koncepciu zabezpečenia informovanosti,	Počet vypracovaných koncepcií	výsledok	počet	obec Suchá Hora	0	1

	poradenstva a prevencie v oblasti ŽP. Trvale preferovať poradenstvo a prevenciu pred represiou.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledok	počet	obec Suchá Hora	0	1483
--	---	--	----------	-------	-----------------	---	------

Podprogram 5.2. Ochrana a racionálne využívanie vôd, ochrana pred povodňami

Cieľ 5.2 Zabezpečiť ochranu a racionálne využívanie vôd, ochranu pred povodňami.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 5.2.1	Zabezpečiť dostatok kvalitatívnej pitnej vody, minimalizovať straty vo vodovodných sieťach.	Percento obyvateľov zásobovaných vodou z verejných vodovodov	kontextový	%	obec Suchá Hora	90	99
Opatrenie 5.2.2	Revitalizácia protipovodňových opatrení.	Dĺžka upravených korýt	výsledok	km	obec Suchá Hora	0	1
		Počet vytvorených poldrov	výsledok	počet	obec Suchá Hora	0	1
		Počet vytvorených protipovodňových hrádzi	výsledok	počet	obec Suchá Hora	0	0
Opatrenie 5.2.3	Revitalizácia a úprava korýt vodných tokov.	Dĺžka zrekonštruovaných korýt tokov	výsledok	km	obec Suchá Hora	0	5
		Zvýšenie prietoku korýt vodných tokov	dopad	%	obec Suchá Hora	0	30

Podprogram 5.3. Ochrana ovzdušia

Cieľ 5.3 Zabezpečiť účinnú ochranu ovzdušia pred malými a strednými zdrojmi znečistenia nachádzajúcimi sa v katastrálnom území obce

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 5.3.1	Zabezpečiť zníženie produkovaných emisií hlavným zdrojom znečistenia – domácnosti.	Počet domácností s vykurovaním alternatívnymi zdrojmi energie	výsledok	%	obec Suchá Hora	0	30

Podprogram 5.4. Ochrana a rozvoj ostatných zložiek životného prostredia

Cieľ 5.4 Realizácia účinných opatrení v oblasti ostatných zložiek životného prostredia.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 5.4.1	Realizácia protierózných opatrení.	Celková plocha s realizovanými opatreniami	výstup	ha	obec Suchá Hora	0	5
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledok	počet	obec Suchá Hora	0	1483
		Počet vysadených nových krovin a stromov,	výsledok	počet	obec Suchá Hora	0	500
Opatrenie 5.4.2	Výstavba a revitalizácia oddychových zón v obci.	Plocha zrekonštruovaných OZ	výsledok	m ²	obec Suchá Hora	0	15000
		Počet vysadených krov a drevín	výsledok	počet	obec Suchá Hora	0	500

6.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO

Podprogram 6.1. Sociálne služby

Cieľ 6.1 Doplniť chýbajúcu infraštruktúru sociálnych zariadení v obci a zvýšiť ich kvalitu.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 6.1.1	Obyvatelia v dôchodkovom veku.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Suchá Hora	0	250
		Počet podporených Projektov	výsledku	počet	obec Suchá Hora	0	5
Opatrenie 6.1.2	Mladé rodiny s deťmi.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Suchá Hora	0	350

	Počet podporených projektov	výsledku	počet	obec Suchá Hora	0	5
	Počet vytvorených pracovných miest	výsledku	počet	obec Suchá Hora	0	0

Podprogram 6.2. Zdravotnícke služby

Cieľ 6.2 Zlepšiť úroveň poskytovania zdravotníckych a sociálnych služieb.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 6.2.1	Podpora poradenskej činnosti.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Suchá Hora	0	10
		Počet podporených projektov	výstupu	počet	obec Suchá Hora	0	1
Opatrenie 6.2.2	Zabezpečiť dostupnosť zdravotnej starostlivosti pre deti a dospelých občanov.	Počet podporených projektov, prostredníctvom ktorých boli vytvorené podmienky na poskytovanie nových služieb verejnej infraštruktúry	dopadu	počet	obec Suchá Hora	0	5
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Suchá Hora	0	1483

Podprogram 6.3. Služby zamestnanosti

Cieľ 6.3 Zlepšenie zamestnanosti a sociálnej inklúzie rizikových skupín obyvateľov obce.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 6.3.1	Realizácia vzdelávacích kurzov v oblasti malého podnikania.	počet úspešných absolventov programov ČZV podporených z projektov OPV	výstup	absolútny počet	obec Suchá Hora	0	2
		produktivita práce ako dôsledok rozvoja ľudského kapitálu	vplyv	%	obec Suchá Hora	20	75
Opatrenie 6.3.2	Podpora klientov formou individuálneho poradenstva, posudzovania individuálnych schopností a vypracovávaní individuálnych akčných plánov a rozvoj celoživotného poradenstva.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Suchá Hora	0	2
		Počet podporených projektov	výstupu	počet	obec Suchá Hora	0	1
Opatrenie 6.3.3	Podpora poradensko-vzdelávacích aktivít zameraných na získavanie sociálnych zručností pri hľadaní si zamestnania a komunikácie s potenciálnym zamestnávateľom pre znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Suchá Hora	0	2
		Počet podporených projektov	výstupu	počet	obec Suchá Hora	0	1
		Zníženie nezamestnanosti	dopad	%	obec Suchá Hora	0	10
		Počet novozaložených podnikateľských subjektov	dopad	%	obec Suchá Hora	0	1

6.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT

Podprogram 7.1. Vzdelávanie

Cieľ 7.1 Zabezpečiť rozvoj a údržbu infraštruktúry vzdelávania a zabezpečenie podmienok pre efektívnu vzdelávaciu činnosť v obci.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 7.1.1	Obnova, rozšírenie a modernizácia zariadení predškolskej výchovy.	Výmera vybudovaných priestorov v m ²	výstup	m ²	obec Suchá Hora	0	0
		Výmera zrekonštruovaných priestorov v m ²	výstupu	m ²	obec Suchá Hora	0	0
		Počet vzdelávacích miestností	výsledku	počet	obec Suchá Hora	0	10
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Suchá Hora	0	67
Opatrenie 7.1.2	Obnova, rozšírenie a modernizácia zariadení	Plocha rekonštruovaných externých priestorov	výsledku	ha	obec Suchá	0	1500

	povinnej školskej dochádzky.				Hora		
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Suchá Hora	0	68
Opatrenie 7.1.3	Podpora záujmovej činnosti.	Výmera zrekonštruovaných a novovybudovaných priestorov v m ²	výstupu	m ²	obec Suchá Hora	0	0
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Suchá Hora	0	68
Opatrenie 7.1.4	Rekonštrukcia a modernizácia stravovacích zariadení vzdelávacích inštitúcií.	Výmera vybudovaných priestorov v m ²	výstup	m ²	obec Suchá Hora	0	200
		Výmera zrekonštruovaných priestorov v m ²	výstupu	m ²	obec Suchá Hora	0	200
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledku	počet	obec Suchá Hora	690	135
Opatrenie 7.1.5	Rekonštrukcia a dostavba školskej športovej infraštruktúry.	Výmera vybudovaných priestorov v m ²	výstup	m ²	obec Suchá Hora	0	5000
		Výmera zrekonštruovaných priestorov v m ²	výstupu	m ²	obec Suchá Hora	0	2000
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledku	počet	obec Suchá Hora	0	135

Podprogram 7.2. Šport

Cieľ 7.2. Zabezpečiť trvalé skvalitňovanie vyváženej ponuky výkonnostného a rekreačného športu.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 7.2.1	Výstavba a rekonštrukcia športovej infraštruktúry.	Počet vybudovaných ihrísk	výsledku	počet	obec Suchá Hora	0	7
		Počet organizovaných športových podujatí	výsledku	počet	obec Suchá Hora	0	50
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Suchá Hora	0	250
Opatrenie 7.2.2	Rozvoj mimoškolskej činnosti – športové kluby, turistika, kultúrne krúžky.	Počet organizovaných športových podujatí	výsledku	počet	obec Suchá Hora	0	25
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Suchá Hora	0	250

6.8 PROGRAM 8. KULTÚRA

Podprogram 8.1. Kultúrna infraštruktúra

Cieľ 8.1 Zachovanie kultúrno-historického potenciálu obce a rozvoj kultúrnych, informačných a voľnočasových aktivít v nadväznosti na rozvoj cestovného ruchu na regionálnej a miestnej úrovni.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 8.1.1	Výstavba a revitalizácia multifunkčného kultúrneho zariadenia.	Výmera zrekonštruovaných/vybudovaných priestorov v m ²	výstup	m ²	obec Suchá Hora	0	1000
		Zníženie koeficientu prestupu tepla,	dopad	%	obec Suchá Hora	0	30
		Plocha zrekonštruovanej strešnej krytiny,	výstup	m ²	obec Suchá Hora	0	1000
Opatrenie 8.1.2	Rekonštrukcia kultúrnych pamiatok.	Počet vybudovaných/zrekonštruovaných kultúrnych objektov	výstup	počet	obec Suchá Hora	0	1
		Počet užívateľov	dopad	počet	obec Suchá Hora	0	1483
Opatrenie 8.1.3	Podpora kultúrnych podujatí v obci.	Počet vybudovaných objektov	výstup	počet	obec Suchá Hora	0	1
		Počet organizovaných podujatí	dopad	počet	obec Suchá Hora	0	20

Podprogram 8.2. Organizačné zabezpečenie

Cieľ 8.2 Organizačne zabezpečiť ponuku kultúrnych podujatí v obci.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 8.2.1	Spracovať kalendár kultúrnych podujatí na celý rok, tento priebežne aktualizovať. Rozšíriť žánrovú ponuku s orientáciou na hodnotný kultúrny prínos.	Počet spracovaných reklamných informačných letákov	výsledku	počet	obec Suchá Hora	0	1
		Počet nových návštevníkov obce	výsledku	počet	obec Suchá Hora	0	50

Podprogram 8.3. Propagácia v oblasti kultúry

Cieľ 8.3 Vytvorenie podmienok na efektívnu propagáciu obce v oblasti kultúry.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 8.3.1	Spracovať globálnu koncepciu „propagácie“ histórie obce v multimediálnej forme.	Počet spracovaných reklamných informačných letákov, multimediálnych prezentácií	výsledku	počet	obec Suchá Hora	0	0
		Počet nových návštevníkov obce	výsledok	počet	obec Suchá Hora	0	2500
Opatrenie 8.3.2	Propagácia kultúry na Internete prostredníctvom www stránky obce.	Počet nových prístupov na www stránku	výsledok	počet	obec Suchá Hora	0	2500
		Počet nových návštevníkov obce	dopad	počet	obec Suchá Hora	0	500
		Počet propagovaných kultúrnych podujatí	výsledok	počet	obec Suchá Hora	0	1

6.9 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH

Podprogram 9.1. Propagácia obce

Cieľ 9.1 Zabezpečiť účinnú propagáciu obce.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 9.1.1	Zriadenie www stránky obce.	Počet nových prístupov na www stránku	výsledok	počet	obec Suchá Hora	0	2500
Opatrenie 9.1.2	Podpora budovania informačných tabúl v obce.	Počet nových inštalovaných tabúl	výsledok	počet	obec Suchá Hora	0	1
		Počet nových návštevníkov obce	dopad	počet	obec Suchá Hora	0	2500

Podprogram 9.2. Rekreačno - relaxačné zázemie obce.

Cieľ 9.2 Budovanie relaxačno – rekreačného zázemia obce.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 9.2.1	Podpora vytvárania nových atraktivít v obci.	Počet vytvorených nových pracovných miest	dopad	počet	obec Suchá Hora	0	0
		Počet nových návštevníkov obce	výsledok	počet	obec Suchá Hora	0	2500
		Tržby z predaja služieb	dopad	€	obec Suchá Hora	0	0

Podprogram 9.3. Cestovný ruch.

Cieľ 9.3 Podporovať podnikateľské aktivity v cestovnom ruchu.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 9.3.1	Uzavrieť s podnikateľmi dohody o poskytovaní služieb v agroturistike a cestovnom ruchu a o propagovaní ich služieb obcami.	Počet uzatvorených dohôd	výsledok	počet	obec Suchá Hora	0	1
		Počet nových atraktivít obce	výsledok	počet	obec Suchá Hora	0	2

Opatrenie 9.3.2	Podporovať podnikateľské subjekty, neziskové organizácie a inštitúcie pri získavaní finančných prostriedkov z grantov a fondov EÚ.	Počet nových propagačných materiálov	výsledok	počet	obec Suchá Hora	0	1
		Počet nových návštevníkov obce	výsledok	počet	obec Suchá Hora	0	2500
		Počet nových atrakcií obce	výsledok	počet	obec Suchá Hora	0	2
		Objem získaných prostriedkov	výstup	mil. €	obec Suchá Hora	0	-
		Počet nových návštevníkov obce	výsledok	počet	obec Suchá Hora	0	2500
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Suchá Hora	0	100

6.10 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ

Podprogram 10.1. Administratíva

Cieľ 10.1 Zabezpečiť rozvoj administratívnej infraštruktúry a podmienok na výkon samosprávnych funkcií v obci

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 10.1.1	Modernizácia Obecného úradu.	Počet podporených projektov, prostredníctvom ktorých boli vytvorené podmienky na poskytovanie nových služieb verejnej infraštruktúry	dopadu	počet	obec Suchá Hora	0	5

Podprogram 10.2. Bezpečnosť

Cieľ 10.2 Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v obci a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v obci.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 10.2.1	Bezpečnosť	Počet nainštalovaných kamier	výsledok	počet	obec Suchá Hora	0	10
		Zníženie kriminality	dopad	%	obec Suchá Hora	0	30
		Pokrytie územia	dopad	%	obec Suchá Hora	0	60

6.11 PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA OBCE

Podprogram 11.1. Budovanie a rozvoj informačnej infraštruktúry.

Cieľ 11.1 Zabezpečiť technické podmienky na prechod samosprávy na nový typ vládnutia - e - government.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 11.1.1	Rozvoj infraštruktúry informačných systémov samosprávy.	% obyvateľov, ktorí využili internet v priebehu posledných 3 mesiacov na interakciu s verejnými inštitúciami	dopad	%	obec Suchá Hora	10	20
		% podnikov, ktoré využili internet v priebehu posledných 3 mesiacov na interakciu s verejnými inštitúciami	dopad	%	obec Suchá Hora	20	40
		Podiel transakčných typov služieb na celkovom počte základných verejných e-služieb	dopad	%	obec Suchá Hora	10	20
Opatrenie 11.1.2	Zavádzanie efektívnych elektronických služieb poskytovaných na úrovni samosprávy.	on-line dostupnosť 20 základných verejných služieb	dopad	%	obec Suchá Hora	5	30
		Počet potrebných dokumentov pri vybavení agendy spojenej s vybranou životnou udalosťou	výsledok	Počet	obec Suchá Hora	3	1
		% obyvateľov, ktorí využili internet v priebehu posledných 3 mesiacov na interakciu s verejnými inštitúciami	dopad	%	obec Suchá Hora	5	30
		% podnikov, ktoré využili internet v priebehu posledných 3 mesiacov na interakciu s verejnými inštitúciami	dopad	%	obec Suchá Hora	10	20
		Podiel transakčných typov služieb na celkovom počte základných verejných	dopad	%	obec Suchá	20	40

		e-služieb			Hora		
--	--	-----------	--	--	------	--	--

Podprogram 11.2. Počítačová gramotnosť.

Cieľ 11.2 Zvýšenie počítačovej gramotnosti obyvateľov a pracovníkov samosprávy.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 11.2.1	Podpora zvyšovania počítačového vedomia u pracovníkov samosprávy.	Počet užívateľov podporených Projektov	výsledku	počet	obec Suchá Hora	0	1
		Počet podporených projektov	výstupu	počet	obec Suchá Hora	0	1
		% pracovníkov ovládajúcich 5 zo 6 základných IT zručností	dopad	%	obec Suchá Hora	50	100
Opatrenie 11.2.2	Podpora zvyšovania počítačového vedomia u obyvateľov obce.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Suchá Hora	0	100
		Počet podporených projektov	výstupu	počet	obec Suchá Hora	0	1
		% obyvateľov ovládajúcich 5 zo 6 základných IT zručností	dopad	%	obec Suchá Hora	10	20
Opatrenie 11.2.3	Podpora vzdelávacích aktivít zameraných na zvyšovanie zručností a vedomostí o internete a motiváciu k používaniu internetu a elektronických služieb.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Suchá Hora	0	5
		Počet podporených projektov	výstupu	počet	obec Suchá Hora	0	1
		Podiel transakčných typov služieb na celkovom počte základných verejných e-služieb	dopad	%	obec Suchá Hora	5	30
		% obyvateľov, ktorí využili internet v priebehu posledných 3 mesiacov na interakciu s verejnými inštitúciami	dopad	%	obec Suchá Hora	10	20
		% podnikov, ktoré využili internet v priebehu posledných 3 mesiacov na interakciu s verejnými inštitúciami	dopad	%	obec Suchá Hora	20	40
		% obyvateľov ovládajúcich 5 zo 6 základných IT zručností	dopad	%	obec Suchá Hora	10	20

**Realizačná časť Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja
obce Suchá Hora
2025 - 2034**

Realizačná časť je zameraná na popis postupov inštitucionálneho zabezpečenia formou partnerstva a organizačné zabezpečenie realizácie programu rozvoja obce, systém monitorovania a hodnotenia plnenia programu rozvoja obce s ustanovením merateľných ukazovateľov, vecný a časový harmonogram realizácie programu rozvoja obce formou akčných plánov.

7 INŠTITUCIONÁLNE A ORGANIZAČNÉ ZABEZPEČENIE REALIZÁCIE PHRSR OBCE SUCHÁ HORA

Obecný úrad zabezpečuje trvalo udržateľný hospodársky rozvoj, sociálny rozvoj a územný rozvoj prostredníctvom PHRSR a Akčných plánov. Obecný úrad v súčinnosti s poslancami OZ a zriadenými komisiami pripravuje vízie, stratégie, iniciuje aktivity strategického rozvoja obce, vykonáva stratégiu regionálneho rozvoja, vypracováva program hospodárskeho a sociálneho rozvoja, koordinuje spoluprácu na jeho vypracovaní, spolupracuje s externým prostredím, vedie databázy kontaktov, vedie prehľad o organizáciách tretieho sektora, pomáha a vytvára podmienky na ich činnosť. Úrad analyzuje potreby, ktoré sa plánujú prefinancovať z príspevkov na projekty, sleduje výzvy na predkladanie žiadostí, legislatívu, pravidlá, pri príprave spolupracuje s vecnými útvarmi a externým prostredím, vytvára podmienky pre realizáciu projektov, monitoruje priebeh realizácie projektov, zúčastňuje sa na kontrole práce na projektoch, kontroluje práce na realizácii projektov a hodnotí ukončené projekty, sleduje legislatívu a pravidlá pre čerpanie fondov EÚ a grantov, komunikuje s riadiacim orgánom, monitoruje realizáciu projektov.

Koordinácia efektívnej a účinnej implementácie PHRSR obce bude zabezpečená prostredníctvom príslušných komisií OZ.

Obecné zastupiteľstvo kontroluje dosahovanie stanovených cieľov PHRSR obce Suchá Hora. Pravidelne sleduje a hodnotí výsledky implementácie PHRSR. Orgány a inštitúcie štátnej správy všetkých oblastí spoločensko-ekonomického a kultúrneho života, ktoré realizáciou svojich rozvojových aktivít prispievajú k napĺňaniu cieľov PHRSR obce a vstupujú do partnerstiev územnej spolupráce. Podnikateľské subjekty, združenia podnikateľských subjektov, zamestnávateľia – koordinujúce aktivity na napĺňanie cieľov PHRSR a vstupujúce do partnerstiev na mimosektorovej báze, podnikateľský subjekt – samospráva – tretí sektor. Záujmové spolky a združenia, občianske združenia – realizujúci svoje rozvojové aktivity v koordinácii s obcou Suchá Hora, v súlade s opatreniami a aktivitami PHRSR obce Suchá Hora, podporujúcimi vyvážený regionálny rozvoj územia obce. Ostatní socio-ekonomickí partneri – podieľajúci sa na realizovaní akčných plánov v súlade s PHRSR obce Suchá Hora na roky 2025 - 2034.

Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie realizácie akčných plánov obce Suchá Hora

Implementácia PHRSR obce Suchá Hora sa bude realizovať aj prostredníctvom konkrétnych Akčných plánov. Akčné plány PHRSR by mali byť priamo napojené na rozpočet obce a zároveň reflektujú kompetencie obce.

Návrh systému riadenia a implementácie akčných plánov PHRSR obce Suchá Hora je nasledovný:

- Obecné zastupiteľstvo monitoruje implementáciu akčných plánov obce Suchá Hora. Posudzuje a schvaľuje návrhy na zmenu a doplnenie akčných plánov.
- Realizáciu konkrétnych projektov Akčného plánu obce Suchá Hora budú zabezpečovať pracovníci úradu a starosta obce.
- Kontrolným orgánom budú poverené jednotlivé komisie Obecného zastupiteľstva obce Suchá Hora.

Realizácia vyžaduje pravidelnú systematickú prácu skupín odborníkov a pracovníkov samosprávy. Na tento účel sa doporučuje zriadiť nasledovné orgány s prepojením na vlastné ľudské zdroje:

Výbor pre PHRSR

Poradný orgán zložený zo starostu a poslancov obecného zastupiteľstva. Úlohou výboru bude v intervale minimálne dva krát do roka posúdiť Správu o realizácii PHRSR a stav finančného čerpania prostriedkov, dopadovú analýzu PHRSR, plán na ďalšie obdobie a navrhovať stratégiu rozvoja a doplnenie úloh a opatrení, ktoré neboli uvedené v PHRSR.

Komisia strategického rozvoja

Výkonný útvar, zabezpečujúci plánovanie a realizáciu úloh PHRSR. Úlohou útvaru bude: vypracovávať Opatrenia, koordinovať Opatrenia, monitorovať realizáciu Projektov, vypracovávať dopadové analýzy Projektov, spolupracovať s inými partnermi doma a v zahraničí na realizácii Projektov, vyhľadávať potenciálne zdroje a partnerstvá na realizáciu úloh PHRSR, dohliadať nad ekonomickým čerpaním Projektových prostriedkov, zbierať podklady o Projektoch v rámci PHRSR realizovaných inými subjektami, viesť aktuálnu analýzu demografie a štruktúry ekonomických charakteristík obce, sledovať podnikateľskú klímu a vzájomný vzťah odvetví v obci, poskytovať asistenciu podnikom vytváraním všestranných komunikačných kanálov, atď.

Koordinátor pre stratégiu

Bude mať za úlohu: fungovať ako výkonný tajomník, koordinovať realizáciu PHRSR, predkladať správy, podieľať sa na určovaní priorít realizácie PHRSR, koordinovať stretnutia, podnety, požiadavky predstaviteľov rozhodujúcich odvetví na území obce, zaznamenávať dôležité trendy v hospodárstve majúce dopad na vývoj obce, podieľať sa na budovaní verejno-súkromných partnerstiev, zúčastňovať sa na dôležitých domácich a zahraničných stretnutiach, konferenciách, zameraných na rozvoj obce.

Vlastní zamestnanci

Do realizácie PHRSR budú zapojení aj ostatní zamestnanci.

7.1 SYSTÉM MONITOROVANIA A HODNOTENIA PLNENIA PHRSR

Medzi kľúčové činnosti a procesy nevyhnutné pre správne zabezpečenie implementácie PHRSR patria aj monitorovanie a hodnotenie na úrovni programu i jednotlivých projektov. Základom nového strategického prístupu v oblasti monitoringu a hodnotenia pre programové obdobie 2025 - 2034 je dôraz kladený na jasné definovanie cieľov a orientácia na výsledky intervencií. Jednotné a správne porozumenie nového výsledkovo orientovaného prístupu k politike súdržnosti EÚ je kľúčovým faktorom efektívnej prípravy a realizácie programového obdobia 2025 - 2034. Premenu plánovaných vstupov, výstupov a výsledkov na skutočné vstupy, výstupy a dosiahnuté výsledky prostredníctvom výberu a implementácie projektov možno pozorovať v reálnom čase pomocou monitorovacích mechanizmov. Monitorovanie, ktorého dominantným nástrojom sú merateľné ukazovatele, je teda zamerané predovšetkým na sledovanie efektivity implementačných a riadiacich mechanizmov programu a na dosahovanie cieľov programu. Na rozdiel od vstupov a výstupov, skutočne dosiahnutý výsledok je okrem realizácie programu daný aj externými faktormi mimo dosahu programu. Externé faktory môžu mať na dosahovanie výsledku minimálny alebo výraznejší vplyv. Práve preto je pri tvorbe programu kľúčové identifikovať pokiaľ možno všetky faktory, ktoré môžu ovplyvniť dosahovanie Tvrdosíného výsledku a rozhodnúť, ktoré z nich budú predmetom programu. Z tohto dôvodu je určenie celkového skutočne dosiahnutého výsledku t.j. reálneho dopadu (dosahu) programu na zmenu sociálno-ekonomickej reality možné len na základe vykonania hodnotenia dopadov.

Dopady nebudú merané prostredníctvom ukazovateľov, ale vhodne Tvrdosínymi metódami hodnotenia. Hodnotenie vychádza z údajov získaných na základe monitorovania, kombinuje ich s ďalšími údajmi a poskytuje pridanú hodnotu pre proces učenia, zdokonaľovania a zvyšovania transparentnosti verejných politík tým, že analyzuje unikátnu špecifickú situáciu hodnoteného programu. Hľadá súvislosti, ktoré nie sú evidentné a dopady, ktoré neboli plánované, poskytuje relevantné dôkazy. Stanovenie vhodných výstupových a najmä výsledkových merateľných ukazovateľov je kľúčové, aby bolo možné merať a spätne vyhodnotiť dosahovanie plánovanej zmeny sociálno-ekonomickej reality. Výstupové merateľné ukazovatele pre všetky prioritné osi PHRSR je potrebné definovať v závislosti od plánovaných aktivít a projektov, ktoré prispievajú k dosahovaniu plánovaného výsledku. Zvoliť by mali len tie merateľné ukazovatele, ktoré vystihujú podstatu výstupov priorít a prioritných osí PHRSR. Cieľové hodnoty predstavujú kvalifikovaný odhad, ktorý môže byť v prípade potreby upravený na základe vývoja implementácie. Pri stanovovaní cieľových hodnôt je vhodné vychádzať zo skúseností s implementáciou podobných projektov v minulosti, z dostupných cenníkov, prípadne smerných ukazovateľov (tzv. benchmarkov).

Monitoring

Významným predpokladom pre úspešné napĺňanie cieľov PHRSR obce Suchá Hora je posilnenie postavenia miestnej samosprávy pri implementácii samotného programu. Zároveň je potrebné, aby miestna samospráva aktívne iniciovala vznik partnerstiev (spolupráce) s významnými socioekonomickými aktérmi pôsobiacimi na území obce. Úlohou miestnej samosprávy je pravidelné monitorovanie a vyhodnocovanie plnenia PHRSR obce Suchá Hora. Hlavným cieľom monitorovania je pravidelné sledovanie realizácie cieľov Programu a projektov s využitím systému merateľných ukazovateľov. Výstupy z monitorovania zabezpečujú pre obec Suchá Hora vstupy pre rozhodovanie pre účely zlepšenia implementácie PHRSR, vypracovávanie priebežných správ a záverečnej správy o

vykonávaní PHRSR a podklady pre rozhodovanie obecného zastupiteľstva obce Suchá Hora (napr. v súvislosti s prípadnou revíziou PHRSR). Monitorovanie a hodnotenie zabezpečujú všetky subjekty zúčastnené na riadení PHRSR v rozsahu zadefinovaných úloh a zodpovedností (definované v PHRSR obce Suchá Hora). V súvislosti s implementáciou PHRSR je monitorovanie na úrovni individuálnych projektov zabezpečované, v rámci príslušných opatrení, zodpovednými projektovými manažermi (projektový manažér, poverený zástupca zodpovedný za realizáciu projektu).

Monitorovanie na úrovni cieľov a prioritných osí PHRSR ako celku bude zabezpečovať OcÚ Suchá Hora. Údaje získané v procese monitorovania predstavujú významný zdroj informácií pre riadenie PHRSR a pre prijímanie rozhodnutí OcÚ Suchá Hora a Obecného zastupiteľstva. Zároveň sú využívané v procese hodnotenia PHRSR, resp. jeho rôznych aspektov. Monitorovanie (a následne hodnotenie) prebieha na základe systému merateľných ukazovateľov.

Ciele PHRSR sa definujú a následne kvantifikujú v procese programovania prostredníctvom sústavy merateľných ukazovateľov. Ukazovatele sú záväzné pre všetky subjekty a sú súčasťou PHRSR obce Suchá Hora. Napĺňanie zadefinovaných ukazovateľov predstavuje najdôležitejší nástroj pre monitorovanie a hodnotenie napĺňania cieľov PHRSR. Rámcové merateľné ukazovatele PHRSR sú uvedené na konci programovej časti PHRSR obce Suchá Hora na roky 2025 - 2034. Monitorovanie začína na najnižšom stupni – na úrovni projektu. Pre potreby monitorovania je projekt základnou jednotkou, ktorá je analyzovaná prostredníctvom relevantných zozbieraných údajov.

Hodnotenie

V súlade so systémom riadenia, definovaným v PHRSR, hodnotenie predstavuje proces, ktorý systematicky skúma prínos z realizácie PHRSR a jeho súlad s cieľmi stanovenými v PHRSR a analyzuje účinnosť realizačných procesov a vhodnosť nastavenia jednotlivých opatrení a skupiny aktivít a pripravuje odporúčania na zvýšenie ich efektívnosti. Počas programového obdobia (roky 2025 - 2034) sa odporúča vykonávať priebežné hodnotenia a po ukončení programového obdobia, tzv. následné hodnotenie. Výsledky sa zverejňujú podľa platných predpisov o prístupe k informáciám. Proces hodnotenia z hľadiska jeho vykonávania je rozdelený na interné a externé hodnotenie. Pri internom hodnotení je v procese hodnotenia realizovaný vlastnými (internými) kapacitami subjektu zodpovedného za administratívne zabezpečenie realizácie PHRSR, naopak na externom hodnotení sa podieľa externý subjekt (iná právnická alebo fyzická osoba).

Priebežné hodnotenie

Proces priebežného hodnotenia má formu série hodnotení, ktorých cieľom je kontinuálne počas implementácie Programu skúmať rozsah, do akého sa využili prostriedky, skúmať efektívnosť a účinnosť programovania a sociálno-ekonomický dopad. Zároveň identifikuje faktory, ktoré prispeli k úspechu alebo neúspechu implementácie Programu vrátane udržateľnosti a identifikovania vhodných postupov. Hodnotenie sa vykonáva systematicky a priebežne počas celého trvania Programu až po predloženie Záverečnej správy Programu. Priebežné hodnotenia sa odporúča vykonávať raz ročne. Hodnotiace obdobie je obdobie od 1. januára do 31. decembra príslušného roka. Správu z hodnotenie predkladá OcÚ obecnému zastupiteľstvu obce Suchá Hora najneskôr do 6 mesiacov po uplynutí príslušného hodnotiaceho obdobia. Základnými podkladmi pre prípravu hodnotenia sú monitorovacie správy projektov realizovaných v rámci príslušného PHRSR a priebežné správy o implementovaní PHRSR predkladané Obecnému zastupiteľstvu obce Suchá Hora. Výsledky hodnotenia sú podkladom pre rozhodnutia OcÚ a Obecné zastupiteľstvo obce Suchá Hora pri riadení realizácie PHRSR s účelom dosiahnuť žiaduci pokrok smerom k naplneniu hlavných ekonomických, sociálnych a environmentálnych cieľov.

Následné hodnotenie

Následné hodnotenie skúma rozsah, v akom sa využili zdroje, účinnosť a efektívnosť programovania a sociálno-ekonomický vplyv. Následné hodnotenie určí faktory, ktoré prispeli k úspechu alebo neúspechu vykonávania PHRSR a určí osvedčené postupy. Výstupom následného hodnotenia je Záverečná správa o hodnotení PHRSR obce Suchá Hora. Hodnotiace obdobie pri následnom hodnotení predstavuje obdobie celej realizácie PHRSR (tzv. programové obdobie. Programové obdobie začína dňom schválenia Programu príslušným monitorovacím výborom a končí 31.12.2034. Vypracovanie Záverečnej správy zabezpečí OcÚ Suchá Hora, ktorý ju do 6 mesiacov od ukončenia programového obdobia predkladá obecnému zastupiteľstvu.

Formulár č. R 5 - Plán hodnotenia a monitorovania

Plán priebežných hodnotení PHRSR na programové obdobie 2025 - 2034		
Typ hodnotenia	Vykonat' prvýkrát	Dôvod vykonania/ periodicita
Strategické hodnotenie	v roku 2029	podľa rozhodnutia obce/koordinátora PHRSR a vzniknutej spoločenskej potreby.
Operatívne hodnotenie		
Tematické hodnotenie časti PHRSR	v roku 2027, 2029, 2032, 2034	téma hodnotenia identifikovaná ako riziková časť vo výročnej monitorovacej správe za predchádzajúci kalendárny rok
Ad hoc mimoriadne hodnotenie	podľa potreby	pri značnom odklone od stanovených cieľov a doľahnutých hodnôt ukazovateľov pri návrhu na revíziu PHRSR
Ad hoc hodnotenie celého PHRSR alebo jeho časti	na konci programovacieho obdobia	na základe rozhodnutia starostu/primátora, kontrolného orgánu obce/mesta, podnetu poslancov; na základe protokolu NKÚ SR, správy auditu ...

Zdroj: Príloha k metodike PHRSR, 2014, s.25.

7.2 KOMUNIKAČNÝ PLÁN

Obec bude priebežne informovať o realizácii PHRSR prostredníctvom verejných zasadnutí OZ, ako aj prostredníctvom vlastnej www stránky. Na stránke sa budú priebežne publikovať schválené monitorovacie správy, ktoré boli schválené obecným zastupiteľstvom. V prípravnej fáze monitorovacej správy budú môcť zúčastnené strany pripomienkovať predkladaný materiál. Zodpovedný za pravidelné informovanie bude OcÚ Suchá Hora.

Formulár č. R 1 - Komunikačný plán pre fázu realizácie PHRSR

P. č.	Časový rámec	Miesto konania	Cieľová skupina	Forma	Téma, ciele	Vstupné údaje	Výstupy
1.	01/2027	OcÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa obce, Záverečný účet	Monitorovacia správa, Uznesenie OZ
2.	01/2028	OcÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa obce, Záverečný účet	Monitorovacia správa, Uznesenie OZ
3.	01/2029	OcÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa obce, Záverečný účet	Monitorovacia správa, Uznesenie OZ
4.	01/2030	OcÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa obce, Záverečný účet	Monitorovacia správa, Uznesenie OZ
5.	01/2031	OcÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa obce, Záverečný účet	Monitorovacia správa, Uznesenie OZ
6.	01/2032	OcÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa obce, Záverečný účet	Monitorovacia správa, Uznesenie OZ
7.	01/2033	OcÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa obce, Záverečný účet	Monitorovacia správa, Uznesenie OZ

8.	01/2034	OcÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa obce, Záverečný účet	Monitorovacia správa, Uznesenie OZ
9.	01/2035	OcÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa obce, Záverečný účet	Monitorovacia správa, Uznesenie OZ, Záverečná hodnotiaca správa

Zdroj: Príloha k metodike PHRSR, 2014, s.25.

8 AKČNÝ PLÁN

Akčný plán je konkrétny a záväzný harmonogram činností súvisiacich s rozvojom obce v jednotlivých oblastiach sociálno-ekonomického rozvoja, vychádza zo stratégie, je jej logickou súčasťou a realizuje sa prostredníctvom konkrétnych nosných a podporných projektov. Akčný plán obsahuje záväzky týkajúce sa plnenia jednotlivých úloh ako aj zoznam inštitúcií zodpovedných za ich plnenie, predpokladané zdroje financovania, predpokladané objemy rozpočtov, dopad na rozpočet relevantného subjektu, ako aj stav momentálnej pripravenosti projektov. Súčasťou akčného plánu je predpokladaný časový harmonogram. Predpokladané rozpočty v pláne sú uvedené v **tis. €**.

8.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ

Strategický zámer						
Zlepšiť podmienky pre rozvoj podnikateľských aktivít, s dôrazom na zvýšenie úrovne zamestnanosti a úrovne a kvality služieb pre obyvateľov obce. V oblasti priemyslu je potrebné okrem zachovania stabilných prvkov výroby všetkými možnými opatreniami podporovať vytváranie nových pracovných príležitostí.						
Podprogram 1.1. Podpora malého a stredného podnikania zo strany obce.						
Cieľ 1.1	Finančne, legislatívne a technicky podporovať malé a stredné podnikanie zo strany obce.					
Opatrenie 1.1.1	Zakladanie a revitalizácia malých a stredných podnikov s majetkovou účasťou obce.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Obnova technológií a strojového vybavenia.	500	rozpočet obce, podnikateľské subjekty	súkromný sektor	stredný	podnikateľské subjekty, obec
Opatrenie 1.1.2	Podpora rozvoja obchodných a komerčných služieb v obci.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Rozšírenie siete obchodných prevádzok potravinárskeho tovaru.	podľa potreby	podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	súkromný sektor	žiadny	podnikateľské subjekty
	Podpora zriaďovania prevádzok komerčných služieb.	podľa potreby	podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	súkromný sektor	žiadny	podnikateľské subjekty
	Podpora zriaďovania prevádzok servisných a opravárenských služieb.	podľa potreby	podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	súkromný sektor	žiadny	podnikateľské subjekty
Podprogram 1.2. Podpora tradičných odvetví priemyslu, hospodárstva a poľnohospodárstva.						
Cieľ 1.2	Zabezpečiť rozvoj tradičných odvetví v obci.					
Opatrenie 1.2.1	Podpora tradičných odvetví.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	50	podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	súkromný sektor	žiadny	podnikateľské subjekty
	Rekonštrukcia hál a budov.	1000	podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	súkromný sektor	žiadny	podnikateľské subjekty
	Modernizácia technologického vybavenia PD.	1000	podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	súkromný sektor	žiadny	podnikateľské subjekty
Podprogram 1.3. Podpora inovačných aktivít v podnikoch.						
Cieľ 1.3	Vytvorenie podmienok na rozvoj inovačných aktivít v súkromných podnikoch.					
Opatrenie 1.3.1	Zavádzanie nových technológií do súčasných výrobných prevádzok.					
		Predpokladaný	Zdroje	Realizácia	Dopad na	Oprávnení

		rozpočet	financovania		rozpočet	žiadatelia
Aktivity	Modernizácia technológie v podnikoch drobnej výroby.	500	podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy, ŠF EÚ	súkromný sektor	žiadny	podnikateľské subjekty

Podprogram 1.4. Energetická efektívnosť a progresívne technológie vo výrobe.						
Cieľ 1.4	Zvýšenie energetickej efektívnosti na strane výroby aj spotreby a zavádzanie progresívnych technológií v energetike.					
Opatrenie 1.4.1	Podpora výstavby zariadení na využívanie obnoviteľných zdrojov energie.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	5	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	nízky	obec Suchá Hora
	Inštalácia slnečných kolektorov na budovu obecného úradu.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Suchá Hora
	Inštalácia slnečných kolektorov na budovu materskej a základnej školy, kultúrneho domu.	150	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Suchá Hora
	Zníženie energetickej náročnosti.	1000	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Suchá Hora

	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
Podprogram 1.1. Podpora malého a stredného podnikania zo strany obce.										
Cieľ 1.1										
Opatrenie 1.1.1										
Opatrenie 1.1.2										
Podprogram 1.2. Podpora tradičných odvetví priemyslu, lesného hospodárstva a poľnohospodárstva..										
Cieľ 1.2										
Opatrenie 1.2.1										
Podprogram 1.3. Podpora inovačných aktivít v podnikoch.										
Cieľ 1.3										
Opatrenie 1.3.1										
Podprogram 1.4. Energetická efektívnosť a progresívne technológie vo výrobe.										
Cieľ 1.4										
Opatrenie 1.4.1										

8.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE

Strategický zámer						
Podpora investičných aktivít so zameraním na modernizáciu a budovanie regionálnych komunikácií (ciest 1/III. triedy) zaistujúcich dopravnú obsluhu obce Suchá Hora. Zámerom je zabezpečiť také prepojenie osídlenia, ktoré umožní efektívny pohyb ľudí a tovaru, modernizáciu dopravných subsystémov zabezpečujúcich bezpečné a hygienicky vyhovujúce dopravné trasy. Cieľom investícií do tohto typu dopravnej infraštruktúry je odstránenie identifikovaných nedostatkov v cestnej sieti s ohľadom environmentálny a bezpečnostný aspekt.						
Podprogram 2.1. Komunikácie						
Cieľ 2.1	Zabezpečiť výstavbu a rekonštrukciu miestnych a štátnych komunikácií.					
Opatrenie 2.1.1	Výstavba a rekonštrukcia miestnych komunikácií v obci.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	10	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	obec Suchá Hora
	Výstavba miestnych komunikácií v lokalite Nižný Chotár.	200	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Suchá Hora
	Výstavba miestnych komunikácií v lokalite Vyšný Chotár.	200	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Suchá Hora
	Rekonštrukcia miestnych komunikácií.	500	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Suchá Hora
	Položenie asfaltového povrchu na miestnu komunikáciu v lokalite Laniky.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Suchá Hora
	Výstavba miestnej komunikácie v lokalite Na Vonvoze.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Suchá Hora
	Rekonštrukcia miestnej komunikácie na	50	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný	vysoký	obec Suchá

	Železničnej/Staničnej ulici smerom ku cyklotrase.		EÚ	sektor		Hora
	Majetkoprávne vysporiadanie pozemkov pod miestnymi komunikáciami.	Podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Suchá Hora
Opatrenie 2.1.2	Výstavba a rekonštrukcia štátnych komunikácií v obci.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Rekonštrukcia cesty III. triedy č. 52020.	podľa potreby	VÚC ŽI, ŠF EÚ	verejný sektor	žiadny	VÚC ŽI
	Rekonštrukcia cesty II. triedy č. 520.	podľa potreby	VÚC ŽI, ŠF EÚ	verejný sektor	žiadny	VÚC ŽI
Opatrenie 2.1.3	Výstavba cyklotrás na prepojenie sídiel regiónu.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	5	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	stredný	obec Suchá Hora
	Rekonštrukcia a dostavba cyklotrasy smerom na obec Hladovka.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Suchá Hora
	Rekonštrukcia a dostavba cyklotrasy smerom na Poľskú republiku.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Suchá Hora
	Výstavba prepojenia a Oravsko – Liptovskú magistrálu.	150	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Suchá Hora
	Výstavba cyklotrasy smerom na Oravskú priehradu.	250	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Suchá Hora
	Výstavba cyklotrasy smerom na Oravice.	150	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Suchá Hora
Opatrenie 2.1.4	Dostavba parkovísk pre potreby občianskej infraštruktúry.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	5	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	obec Suchá Hora
	Výstavba parkoviska pri obecnom úrade - 10 p.m..	15	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Suchá Hora
	Výstavba parkoviska pre potreby športovej infraštruktúry – 32 p.m. + 2 autobus.	80	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Suchá Hora
	Výstavba parkovacích plôch v centre obce – 18 p.m..	20	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Suchá Hora
	Výstavba parkovacích miest pre potreby Základnej školy – 4 p.m..	5	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Suchá Hora
	Výstavba parkovacích plôch pre potreby Materskej školy – 4 p.m..	5	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Suchá Hora
	Výstavba parkovacích plôch pre potreby miestneho cintorína – 22 p.m..	20	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Suchá Hora
Opatrenie 2.1.5	Dostavba a rekonštrukcia chodníkov popri miestnych komunikáciách.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	5	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	stredný	obec Suchá Hora
	Výstavba jednostranného chodníka pri MŠ a ZŠ.	20	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Suchá Hora
	Výstavba jednostranného chodníka pozdĺž cesty II/520.	250	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Suchá Hora
	Výstavba jednostranného chodníka pozdĺž cesty III/52020.	100	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Suchá Hora
Opatrenie 2.1.6	Rekonštrukcia/výstavba mostov a lávok.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	5	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Suchá Hora
	Rekonštrukcia premostení.	250	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Suchá Hora
Opatrenie 2.1.7	Úprava dopravnej infraštruktúry.					

		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Vyznačenie prechodov pre chodcov na frekventovaných častiach obce.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Suchá Hora
	Optimalizácia dopravného.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Suchá Hora
	Osadenie informačno – orientačného značenia v obci.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Suchá Hora
	Zriadenie prechodu pre chodcov pri MŠ a ZŠ.	5	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Suchá Hora
	Zriadenie prechodu pre chodcov pri kostole.	5	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Suchá Hora
	Zriadenie prechodu pre chodcov pri Hornom konci.	5	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Suchá Hora
	Obstaranie techniky.	250	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Suchá Hora

Podprogram 2.2. Doprava						
Cieľ 2.2	Zabezpečenie dopravného spojenia hromadnou autobusovou dopravou, prípadne železničnou dopravou.					
Opatrenie 2.2.1	Riešenie zastávok SAD ako prvkov drobnej architektúry (prístrešky, lavičky, sedenia, informačné tabule, smetné koše, zeleň,...).					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	1	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Suchá Hora
	Zrekonštruovať autobusovú zastávku na ceste II/520 so samostatnými pruhmi a nástupnými plochami.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Suchá Hora

	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
Podprogram 2.1. Komunikácie										
Cieľ 2.1										
Opatrenie 2.1.1										
Opatrenie 2.1.2										
Opatrenie 2.1.3										
Opatrenie 2.1.4										
Opatrenie 2.1.5										
Opatrenie 2.1.6										
Opatrenie 2.1.7										
Podprogram 2.2. Doprava										
Cieľ 2.2										
Opatrenie 2.2.1										

8.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Strategický záměr						
Rozvoj komplexnej infraštruktúry podporujúcej rozvoj obce a zohľadňujúcej rast kvality života obyvateľov obce a životného prostredia. Rozvoj infraštruktúry bude smerovať hlavne k jej rozšíreniu na potenciálne priemyselné zóny v obci, IBV, ako aj na rekonštrukciu súčasnej infraštruktúry - vodovodnej, elektrickej, komunikačnej.						
Cieľ 3	Zabezpečiť rozvoj a rekonštrukciu technickej infraštruktúry v obci.					
Opatrenie 3.1	Výstavba inžinierskych sietí v nových lokalitách IBV.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Suchá Hora
	Výstavba lokalít IBV v časti Nižný Chotár.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Suchá Hora
	Výstavba lokalít IBV v časti Vyšný Chotár.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Suchá Hora
	Výstavba lokalít IBV v časti "ulica na Ogoržde".	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Suchá Hora
	Výstavba plôch IBV v lokalite Pri ihrisku – 7 RD.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Suchá Hora
	Výstavba plôch IBV v lokalite Pastovník – 50 RD.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Suchá Hora

	Výstavba plôch IBV v lokalite Pri cintoríne – 15 RD.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Suchá Hora
	Výstavba plôch IBV v lokalite Horné pole – 15 RD.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Suchá Hora
	Výstavba plôch IBV v lokalite Pod Horným poľom – 30 RD.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Suchá Hora
	Výstavba plôch IBV v lokalite Pri fare – 3 RD.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Suchá Hora
Opatrenie 3.2	Rozšírenie verejného osvetlenia.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie a príprava projektového spisu.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Suchá Hora
	Intenzifikácia verejného osvetlenia – LED osvetlenie.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	obec Suchá Hora
	Modernizácia verejného osvetlenia – LED osvetlenie.	250	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	obec Suchá Hora
Opatrenie 3.3	Revitalizácia pietnych miest v obci.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	2	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	obec Suchá Hora
	Modernizácia a rekonštrukcia Domu smútku.	100	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	obec Suchá Hora
	Dostavba urnového hája v areáli cintorína.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Suchá Hora
Opatrenie 3.4	Zásobovanie pitnou vodou.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	5	OVS, a.s., rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	stredný	OVS, a.s., obec Suchá Hora
	Vybudovanie vodovodnej siete v lokalite Horné Pole.	100	OVS, a.s., rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký	OVS, a.s., obec Suchá Hora
	Vybudovanie vodovodnej siete v lokalite Na Vorvoze.	100	OVS, a.s., rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký	OVS, a.s., obec Suchá Hora
	Dostavba vodovodnej siete (nepripojené rodinné domy).	80	OVS, a.s., rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký	OVS, a.s., obec Suchá Hora
	Rekonštrukcia existujúcej vodovodnej siete.	500	OVS, a.s., rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký	OVS, a.s., obec Suchá Hora
	Výstavba prepojenia vodovodnej siete na Oravský skupinový vodovod.	250	OVS, a.s., rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký	OVS, a.s., obec Suchá Hora
	Výstavba automatických tlakových staníc (Horné pole, Pod horným poľom, Pri cintoríne, Pri fare).	100	OVS, a.s., rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký	OVS, a.s., obec Suchá Hora
	Zväčšiť využiteľný objem zásobného vodojemu Suchá Hora o ďalšiu komoru – 150 m3.	150	OVS, a.s., rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký	OVS, a.s., obec Suchá Hora
Opatrenie 3.5	Zvýšenie kapacity elektrickej a plynovej rozvodnej siete.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Výstavba elektrickej rozvodnej siete v lokalite Horné Pole.	podľa potreby	rozpočet SSE, a.s., ŠF EÚ	verejný sektor / súkromný sektor	žiadny	SSE, a.s.,
	Výstavba elektrickej rozvodnej siete v lokalite Nižný Chotár.	podľa potreby	rozpočet SSE, a.s., ŠF EÚ	verejný sektor / súkromný sektor	žiadny	SSE, a.s.,
	Výstavba elektrickej rozvodnej siete v lokalite Vyšná Chotár.	podľa potreby	rozpočet SSE, a.s., ŠF EÚ	verejný sektor / súkromný sektor	žiadny	SSE, a.s.,
	Výstavba zahusťovacích trafostaníc pre obytnú zónu „Pastovník“, „Pri cintoríne“ a „Horné pole“.	podľa potreby	rozpočet SSE, a.s., ŠF EÚ	verejný sektor / súkromný sektor	žiadny	SSE, a.s.,
	Prestavba stožiarových trafostaníc: T1 za kioskovú 400 kVA, T3 a T5 za kompaktné 250 kVA.	podľa potreby	rozpočet SSE, a.s., ŠF EÚ	verejný sektor / súkromný sektor	žiadny	SSE, a.s.,
	Výstavba kompaktných trafostaníc T8,T9,T10,T11 - 160 až 250 kVA.	podľa potreby	rozpočet SSE, a.s., ŠF EÚ	verejný sektor / súkromný sektor	žiadny	SSE, a.s.,
	Výstavba rozvodnej siete plynu v lokalitách Pri ihrisku , Pastovník , Pri cintoríne, Horné pole.	podľa potreby	rozpočet SPP, a.s., ŠF EÚ	verejný sektor / súkromný sektor	žiadny	SPP, a.s.,
	Výstavba plynovej rozvodnej siete v	podľa potreby	rozpočet SPP, a.s.,	verejný sektor	žiadny	SPP, a.s.,

	lokalite Horné Pole.		ŠF EÚ	/ súkromný sektor		
	Výstavba plynovej rozvodnej siete v lokalite Nižný Chotár.	podľa potreby	rozpočet SPP, a.s., ŠF EÚ	verejný sektor / súkromný sektor	žiadny	SPP, a.s.,
	Výstavba plynovej rozvodnej siete v lokalite Vyšná Chotár.	podľa potreby	rozpočet SPP, a.s., ŠF EÚ	verejný sektor / súkromný sektor	žiadny	SPP, a.s.,
Opatrenie 3.6	Zníženie energetickej náročnosti budov.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zateplenie verejných budov a budov vo vlastníctve obce.	1500	rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký	obec Suchá Hora

	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
Cieľ 3										
Opatrenie 3.1										
Opatrenie 3.2										
Opatrenie 3.3										
Opatrenie 3.4										
Opatrenie 3.5										
Opatrenie 3.6										

8.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO

Strategický zámer						
Vytvorenie efektívneho a spoľahlivého systému odvádzania a zneškodňovania odpadov produkovaných subjektmi. Zabezpečiť výstavbu/dostavu splaškovej a dažďovej kanalizačnej siete. Vytvoriť podmienky na odvoz a likvidáciu TKO a nebezpečného odpadu, vytvorenie podmienok na efektívnu separáciu odpadu v obci.						
Cieľ 4	Nakladanie s komunálnym a drobným stavebným odpadom					
Opatrenie 4.1	V súlade s prijatými koncepciami zabezpečiť permanentné znižovanie podielu skladovanej časti odpadov, k čomu organizovať mobilné zbery textílií, kovového odpadu, viacvrstvových obalov nebezpečných odpadov.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zvýšiť enviromentálne povedomie ľudí.	podľa potreby	rozpočet obce	verejný a súkromný sektor	nízky	obec Suchá Hora
	Rozšírenie kontajnerov pre jednotlivé komodity	podľa potreby	rozpočet obce	verejný a súkromný sektor	stredný	obec Suchá Hora
	Pokračovať v zbere nebezpečných odpadov.	podľa potreby	rozpočet obce	verejný a súkromný sektor	nízky	obec Suchá Hora
Opatrenie 4.2	Zabezpečiť separáciu komunálneho odpadu v obci.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Ekonomicky motivovať obyvateľstvo.	podľa potreby	rozpočet obce	verejný a súkromný sektor	nízky	obec Suchá Hora
	Výstavba kontajnerových stojísk.	podľa potreby	rozpočet obce, MŽP SR, ŠF EÚ	verejný a súkromný sektor	nízky	obec Suchá Hora
	Doplnenie zberných nádob na kuchynský odpad.	podľa potreby	rozpočet obce, MŽP SR	verejný a súkromný sektor	nízky	obec Suchá Hora
Opatrenie 4.3	Rekultivácia čiernych skládok.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Sanácia čiernych skládok.	10	rozpočet obce, MŽP SR	verejný a súkromný sektor	nízky	obec Suchá Hora
Opatrenie 4.4	Zberný dvor a obecné kompostovisko.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	10	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	obec Suchá Hora
	Výstavba obecného kompostoviska.	750	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Suchá Hora

	Obstaranie mechanizácie pre obecné kompostovisko.	750	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Suchá Hora
	Výstavba zberného dvora pre separovaný zber (bez zberu kovov).	250	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Suchá Hora
	Obstaranie mechanizácie pre zberný dvor.	250	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Suchá Hora
Opatrenie 4.5	Výstavba zariadení na odvádzanie odpadových vôd.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie a vysporiadanie pozemkov.	50	OVS, a.s., rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký	OVS, a.s., obec Suchá Hora
	Výstavba splaškovej kanalizačnej siete DN 300.	2000	OVS, a.s., rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký	OVS, a.s., obec Suchá Hora
	Výstavba ČOV (do 2000 EO).	700	OVS, a.s., rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký	OVS, a.s., obec Suchá Hora
	Výstavba prečerpávacích staníc a kanalizačných zberačov v lokalite „Pod borom“ a „Pri ihrisku“.	250	OVS, a.s., rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký	OVS, a.s., obec Suchá Hora
Opatrenie 4.6	Výstavba dažďovej kanalizačnej siete.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	20	rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	stredný	obec Suchá Hora
	Revitalizácia odvodňovacích kanálov na zber povrchovej vody.	1500	rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký	obec Suchá Hora
	Výstavba záchytných nádrží a poldrov na zachytávanie zrážkovej vody v k.ú. obce.	1500	rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký	obec Suchá Hora

	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
Cieľ 4										
Opatrenie 4.1										
Opatrenie 4.2										
Opatrenie 4.3										
Opatrenie 4.4										
Opatrenie 4.5										
Opatrenie 4.6										

8.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Strategický zámer						
Strategickým zámerom obce je nielen zachovanie existujúceho dobrého stavu životného prostredia a zvyšovania jeho kvality, ale aj eliminácia slabých stránok, neustála osвета, výchova a informovanosť o stave životného prostredia.						
Podprogram 5.1. Informovanosť a poradenstvo						
Cieľ 5.1.	Zabezpečiť účinný systém informovanosti a poradenstva					
Opatrenie 5.1.1	Spracovať koncepciu zabezpečenia informovanosti, poradenstva a prevencie v oblasti ŽP. Trvale preferovať poradenstvo a prevenciu pred represiou.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie koncepcie pre ochranu životného prostredia v obci.	podľa potreby	rozpočet obce, MŽP SR	verejný sektor	nízky	obec Suchá Hora
	Prezentácia a šírenie osvetu v oblasti životného prostredia.	podľa potreby	rozpočet obce	verejný sektor	nízky	obec Suchá Hora

Podprogram 5.2. Ochrana a racionálne využívanie vôd, ochrana pred povodňami						
Cieľ 5.2	Zabezpečiť ochranu a racionálne využívanie vôd, ochranu pred povodňami.					
Opatrenie 5.2.1	Zabezpečiť dostatok kvalitnej pitnej vody, minimalizovať straty vo vodovodných sieťach.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Údržba a dostavba existujúcej vodovodnej siete.	podľa potreby	OVS, a.s., rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký	OVS, a.s., obec Suchá Hora
Opatrenie 5.2.2	Revitalizácia protipovodňových opatrení.					

		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	10	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	stredný	obec Suchá Hora
	Revitalizácia pôvodných protipovodňových opatrení.	1000	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Suchá Hora
	Revitalizácia vodozádržných opatrení.	500	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Suchá Hora
	Revitalizácia protipovodňových opatrení na Tvorkovom potoku.	150	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Suchá Hora
	Rekonštrukcia zábradlí pozdĺž Tvorkovho potoka.	20	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Suchá Hora
Opatrenie 5.2.3	Revitalizácia korýt vodných tokov.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	10	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŽP SR, MPH SR, úvery, iné grantové schémy	verejný a súkromný sektor	stredný	obec Suchá Hora
	Revitalizácia koryta „Tvorkovho potoka“.	150	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŽP SR, MPH SR, úvery, iné grantové schémy, SVP, Povodie Hrona	verejný a súkromný sektor	vysoký	obec Suchá Hora, SVP, Povodie Hrona

Podprogram 5.3. Ochrana ovzdušia						
Cieľ 5.3.	Zabezpečiť účinnú ochranu ovzdušia pred malými a strednými zdrojmi znečistenia nachádzajúcimi sa v katastrálnom území obce.					
Opatrenie 5.3.1	Zabezpečiť zníženie produkovaných emisií hlavným zdrojom znečistenia – domácnosti.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Stav pripravenosti	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Obmedziť spaľovaniu fosílnych palív.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, súkromné subjekty	verejný a súkromný sektor	nízky	obec, obyvatelia
	Prechod na alternatívne zdroje vykurovania.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, súkromné subjekty	verejný a súkromný sektor	nízky	obec, obyvatelia

Podprogram 5.4. Ochrana a rozvoj ostatných zložiek životného prostredia						
Cieľ 5.4.	Realizácia účinných opatrení v oblasti ostatných zložiek životného prostredia.					
Opatrenie 5.4.1	Realizácia protieróznych opatrení.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	1	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Suchá Hora
	Realizácia protieróznych opatrení.	200	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Suchá Hora
Opatrenie 5.4.2	Výstavba a revitalizácia oddychových zón v obci.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	5	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Suchá Hora
	Výstavba oddychovej zóny v centrálnej časti obce.	70	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Suchá Hora
	Výstavba oddychovej zóny v areáli bývalej materskej školy.	30	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Suchá Hora
	Výstavba oddychovej zóny pri športovom areáli.	30	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Suchá Hora

	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
Podprogram 5.1. Informovanosť a poradenstvo										
Cieľ 5.1.										
Opatrenie 5.1.1										
Podprogram 5.2. Ochrana a racionálne využívanie vôd, ochrana pred povodňami										
Cieľ 5.2										

Opatrenie 5.2.1										
Opatrenie 5.2.2										
Opatrenie 5.2.3										
Podprogram 5.3. Ochrana ovzdušia										
Cieľ 5.3.										
Opatrenie 5.3.1										
Podprogram 5.4. Ochrana a rozvoj ostatných zložiek životného prostredia										
Cieľ 5.4.										
Opatrenie 5.4.1										
Opatrenie 5.4.2										

8.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO

Strategický zámer						
Neustále rozvíjať širokú paletu sociálnych a zdravotných služieb poskytovaných v obci. Dbáť o ich dostupnosť, kvalitu a vzájomnú vyváženosť za účelom dosiahnutia dôstojných podmienok života všetkých kategórií obyvateľov obce.						
Podprogram 6.1. Sociálne služby						
Cieľ 6.1	Doplniť chýbajúcu infraštruktúru sociálnych zariadení v obci a zvýšiť ich kvalitu.					
Opatrenie 6.1.1	Obyvatelia v dôchodkovom veku.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Výstavba denného stacionára pre seniorov a občanov s ŤZP.	500	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	nízky	obec Suchá Hora
	Zriadenie klubu dôchodcov.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	vysoký	obec Suchá Hora
	Poskytovanie služieb stravovania pre obyvateľov v dôchodkovom veku.	Podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	vysoký	obec Suchá Hora
	Zabezpečenie služby donášky nákupov starším obyvateľom obce.	Podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	vysoký	obec Suchá Hora
	Elektronický strážca – GPS monitoring.	Podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	vysoký	obec Suchá Hora
Opatrenie 6.1.2	Mladé rodiny s deťmi.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Podpora mladých rodín s deťmi.	500	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	vysoký	obec Suchá Hora
	Výstavba komunitného centra.	500	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	vysoký	obec Suchá Hora
	Výstavba priestorov pre stretávanie obyvateľov v teenagerskom veku.	100	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	vysoký	obec Suchá Hora
	Zriadenie priestorov pre stretávanie matiek s deťmi.	200	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	vysoký	obec Suchá Hora
	Výstavba nájomného bytového fondu 2x6 b.j..	1500	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	vysoký	obec Suchá Hora
Podprogram 6.2. Zdravotnícke služby						
Cieľ 6.2.	Doplniť chýbajúcu infraštruktúru zdravotníckych zariadení v obci a zvýšiť ich kvalitu.					
Opatrenie 6.2.1	Podpora poradenskej činnosti.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie personálnych kapacít.	podľa potreby	rozpočet obce	verejný sektor	nízky	obec Suchá Hora
	Zabezpečenie priestorov.	podľa potreby	rozpočet obce	verejný sektor	nízky	obec Suchá Hora
Opatrenie 6.2.2	Zabezpečiť dostupnosť zdravotnej starostlivosti pre deti a dospelých občanov.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zriadenie ambulancie praktického lekára pre deti a dospelých.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Suchá Hora

Zriadenie ambulancie praktického lekára pre dospelých.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Suchá Hora
--	----	----------------------	----------------	--------	-----------------

Podprogram 6.3. Služby zamestnanosti						
Cieľ 6.3	Zlepšenie zamestnanosti a sociálnej inklúzie rizikových skupín obyvateľov obce.					
Opatrenie 6.3.1	Realizácia vzdelávacích kurzov v oblasti malého podnikania.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Finančné a personálne zabezpečenie.	podľa potreby	-	verejný, tretí sektor	nízky	obec Suchá Hora
Opatrenie 6.3.2	Podpora klientov formou individuálneho poradenstva, posudzovania individuálnych schopností a vypracovávanie individuálnych akčných plánov a rozvoj celoživotného poradenstva.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie priestorov na uskutočňovanie poradenských služieb.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	tretí sektor	nízky	obec, n.o.
	Personálne zabezpečenie poradenstva.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	tretí sektor	nízky	obec, n.o.
Opatrenie 6.3.3	Podpora poradensko-vzdelávacích aktivít zameraných na získavanie sociálnych zručností pri hľadaní si zamestnania a komunikácie s potenciálnym zamestnávateľom pre znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie priestorov na uskutočňovanie poradenských služieb.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	tretí sektor	nízky	obec, n.o.
	Personálne zabezpečenie poradenstva.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	tretí sektor	nízky	obec, n.o.

	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
Podprogram 6.1. Sociálne služby										
Cieľ 6.1										
Opatrenie 6.1.1										
Opatrenie 6.1.2										
Podprogram 6.2. Zdravotnícke služby										
Cieľ 6.2.										
Opatrenie 6.2.1										
Opatrenie 6.2.2										
Podprogram 6.3. Služby zamestnanosti										
Cieľ 6.3										
Opatrenie 6.3.1										
Opatrenie 6.3.2										
Opatrenie 6.3.3										

8.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT

Strategický zámer						
Zabezpečenie všestranného rozvoja detí a mládeže. Zlepšenie technického stavu a vybavenia materskej a základnej školy. V športe umožniť ponuku čo najširšej palety služieb, zabezpečiť čo najefektívnejšie a transparentné využitie verejných financií ku prospechu všetkých občanov obce. Podpora existujúcich športových podujatí, ako aj vytváranie vhodných podmienok pre rozvoj rôznych druhov športu nielen pre obyvateľov obce.						
Podprogram 7.1. Vzdelávanie						
Cieľ 7.1.	Zabezpečiť rozvoj a údržbu infraštruktúry vzdelávania a zabezpečenie podmienok pre efektívnu vzdelávaciu činnosť v obci.					
Opatrenie 7.1.1	Obnova a modernizácia zariadení predškolskej výchovy.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	5	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Suchá Hora
	Dostavba hracích prvkov v areáli MŠ.	100	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Suchá Hora
	Obstaranie vybavenia školy.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Suchá Hora
	Modernizácia zdrojov vykurovania.	150	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Suchá Hora
	Debarierizácia materskej školy.	Podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Suchá Hora

Opatrenie 7.1.2	Obnova, rozšírenie a modernizácia zariadení povinnej školskej dochádzky.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	10	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	stredný	obec Suchá Hora
	Rekonstrukcia budovy základnej školy.	750	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Suchá Hora
	Modernizácia vykurovania budovy – modernizácia zdrojov tepla a rozvodov.	200	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Suchá Hora
	Modernizácia vnútorného vybavenia základnej školy.	100	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Suchá Hora
	Debarierizácia základnej školy.	20	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Suchá Hora
	Výstavba vonkajšej učebne.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Suchá Hora
Opatrenie 7.1.3	Podpora záujmovej činnosti.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Modernizácia vybavenia ŠKD.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Suchá Hora
Opatrenie 7.1.4	Výstavba, rekonštrukcia a modernizácia stravovacích zariadení vzdelávacích inštitúcií.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	10	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	nízky	obec Suchá Hora
	Výstavba novej jedálne a kuchyne v areáli ZŠ.	700	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Suchá Hora
	Modernizácia vybavenia jedálne MŠ.	250	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Suchá Hora
Opatrenie 7.1.5	Rekonštrukcia a dostavba školskej športovej infraštruktúry.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Výstavba športovej haly (telocvične) v areáli pri ZŠ a MŠ.	750	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Suchá Hora
	Rekonštrukcia a dostavba športového areálu pri MŠ a ZŠ.	350	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Suchá Hora

Podprogram 7.2. Šport						
Cieľ 7.2.	Zabezpečiť trvalé skvalitňovanie vyváženej ponuky výkonnostného a rekreačného športu.					
Opatrenie 7.2.1	Výstavba športovej infraštruktúry.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	10	rozpočet obce, MŠ SR	verejný sektor	stredný	obec Suchá Hora
	Výstavba multifunkčného ihriska.	400	rozpočet obce, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Suchá Hora
	Výstavba detského ihriska (pri OcÚ).	50	rozpočet obce, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Suchá Hora
	Výstavba športového areálu pri mechanizačnom stredisku (futbalové ihrisko, šatne, tribúna).	2500	rozpočet obce, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Suchá Hora
	Výstavba volejbalového, basketbalového a hádzanárskeho ihriska.	300	rozpočet obce, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Suchá Hora
	Výstavba cvičiska pre DHZ.	50	rozpočet obce, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Suchá Hora
	Dostavba tenisového ihriska a kolkárne.	100	rozpočet obce, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Suchá Hora
Opatrenie 7.2.2	Rozvoj mimoškolskej činnosti – športové kluby, turistika, kultúrne krúžky.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie priestorového a materiálneho vybavenia.	podľa potreby	rozpočet obce, podnikateľské subjekty	verejný, tretí sektor	stredný	obec Suchá Hora

	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
Podprogram 7.1. Vzdelávanie										
Cieľ 7.1.										
Opatrenie 7.1.1										

Opatrenie 7.1.2										
Opatrenie 7.1.3.										
Opatrenie 7.1.4										
Opatrenie 7.1.5										
Podprogram 7.2. Šport										
Cieľ 7.2.										
Opatrenie 7.2.1										
Opatrenie 7.2.2										

8.8 PROGRAM 8. KULTÚRA

Strategický záměr						
Trvalé pôsobenie na kultúrne povedomie obyvateľov širokou paletou kultúrnych aktivít organizovaných externými subjektami. Existencia dôstojných priestorov pre kultúrne aktivity je povinnosť obce. Priebežná a kreatívna propagácia podujatí má vplyv na imidž obce tým aj na cestovný ruch.						
Podprogram 8.1. Kultúrna infraštruktúra						
Cieľ 8.1	Zachovanie kultúrno-historického potenciálu obce a rozvoj kultúrnych, informačných a voľnočasových aktivít v nadväznosti na rozvoj cestovného ruchu na regionálnej a miestnej úrovni.					
Opatrenie 8.1.1	Výstavba a revitalizácia multifunkčného kultúrneho zariadenia.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	10	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	obec Suchá Hora
	Rekonštrukcia domu kultúry a zníženie energetickej náročnosti.	750	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Suchá Hora
	Rekonštrukcia interiérov – kuchyňa, sála, príslušenstvo.	250	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Suchá Hora
	Rekonštrukcia a modernizácia zdrojov tepla a vykurovania.	150	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Suchá Hora
Opatrenie 8.1.2	Rekonštrukcia kultúrnych pamiatok.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Obstaranie expozície.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Suchá Hora
Opatrenie 8.1.3	Podpora kultúrnych podujatí v obci.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	Podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, MK SR	verejný sektor	nízky	obec Suchá Hora
	Výstavba malého amfiteátra.	20	rozpočet obce, ŠF EÚ, MK SR	verejný sektor	vysoký	obec Suchá Hora
Podprogram 8.2. Organizačné zabezpečenie						
Cieľ 8.2	Organizačne zabezpečiť ponuku kultúrnych podujatí v obci.					
Opatrenie 8.2.1	Spracovať kalendár kultúrnych podujatí na celý rok, tento priebežne aktualizovať. Rozšíriť žánrovú ponuku s orientáciou na hodnotný kultúrny prínos.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Personálne a finančné zabezpečenie.	podľa potreby	rozpočet obce	verejný sektor	nízky	obec Suchá Hora
	Spracovanie kalendár kultúrnych podujatí.	podľa potreby	rozpočet obce	verejný sektor	nízky	obec Suchá Hora
Podprogram 8.3. Propagácia v oblasti kultúry						
Cieľ 8.3	Vytvorenie podmienok na efektívnu propagáciu obce v oblasti kultúry.					
Opatrenie 8.3.1	Spracovať globálnu koncepciu „propagácie“ histórie obce v multimediálnej forme.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Personálne a finančné zabezpečenie.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Suchá Hora
	Spracovanie koncepcie v multimediálnej forme.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Suchá Hora
Opatrenie 8.3.2	Propagácia kultúry na Internetu prostredníctvom www stránky obce.					

		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Finančné zabezpečenie.	1	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Suchá Hora
	Obsahová analýza www stránky.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Suchá Hora
	Priebežná aktualizácia www stránky.	podľa potreby	rozpočet obce	verejný sektor	nízky	obec Suchá Hora

	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
Podprogram 8.1. Kultúrna infraštruktúra										
Cieľ 8.1										
Opatrenie 8.1.1										
Opatrenie 8.1.2										
Opatrenie 8.1.3										
Podprogram 8.2. Organizačné zabezpečenie										
Cieľ 8.2										
Opatrenie 8.2.1										
Podprogram 8.3. Propagácia v oblasti kultúry										
Cieľ 8.3										
Opatrenie 8.3.1										
Opatrenie 8.3.2										

8.9 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH

Strategický záměr						
Budovať goodwill obce a dosiahnuť, aby sa stala strediskom cestovného ruchu v oblasti športu, kultúry a turistiky.						
Podprogram 9.1. Propagácia obce						
Cieľ 9.1	Zabezpečiť účinnú propagáciu obce.					
Opatrenie 9.1.1	Aktualizácia www stránky obce.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Finančné zabezpečenie.	1	rozpočet obce, podnikateľské subjekty	verejný sektor	nízky	obec Suchá Hora
	Obsahová analýza www stránky.	podľa potreby	rozpočet obce, podnikateľské subjekty	verejný sektor	nízky	obec Suchá Hora
	Priebežná aktualizácia www stránky.	podľa potreby	rozpočet obce,	verejný sektor	nízky	obec Suchá Hora
Opatrenie 9.1.2	Podpora budovania informačných tabúl v obci.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Budovanie a inštalácia tabúl informujúcich o atrakciách obce.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, MH SR	verejný sektor	nízky	obec, podnikateľské subjekty
	Budovanie a inštalácia tabúl propagujúcich kultúrne hodnoty obce.	1	rozpočet obce, ŠF EÚ, MH SR	verejný sektor	nízky	obec, podnikateľské subjekty

Podprogram 9.2. Rekreačno - relaxačné zázemie obce.						
Cieľ 9.2	Rekreačno - relaxačné zázemie obce.					
Opatrenie 9.2.1	Podpora vytvárania nových atrakcií v obce.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	5	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Suchá Hora
	Výstavba repliky železničnej stanice.	250	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Suchá Hora
	Výstavba náučného chodníka v CHKO Horná Orava, pri cyklotrase.	15	ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	súkromný sektor	žiadny	podnikateľské subjekty

Podprogram 9.3. Cestovný ruch.						
Cieľ 9.3	Podporovať podnikateľské aktivity v cestovnom ruchu.					

Opatrenie 9.3.1	Uzavrieť s podnikateľmi dohody o poskytovaní služieb v agroturistike a cestovnom ruchu a o propagovaní ich služieb obcami.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie personálnych kapacít.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	obec Suchá Hora
Opatrenie 9.3.2	Podporovať podnikateľské subjekty, neziskové organizácie a inštitúcie pri získavaní finančných prostriedkov z grantov a fondov EÚ.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie personálnych kapacít.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Suchá Hora

	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
Podprogram 9.1. Propagácia obce										
Cieľ 9.1										
Opatrenie 9.1.1										
Opatrenie 9.1.2										
Podprogram 9.2. Rekreačno - relaxačné zázemie obce.										
Cieľ 9.2										
Opatrenie 9.2.1										
Podprogram 9.3. Cestovný ruch.										
Cieľ 9.3										
Opatrenie 9.3.1										
Opatrenie 9.3.2										

8.10 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ

Strategický zámer						
Vytvoriť podmienky na efektívnu prácu obecného úradu. Vytvoriť vyhovujúce podmienky na poskytovania verejných služieb, estetizácia a funkčnosť miesta kontaktu so zákazníkmi obecného úradu, vytváranie vhodných technických a pracovných podmienok na obecnom úrade. Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v obci a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v obci.						
Podprogram 10.1. Administratíva						
Cieľ 10.1.	Zabezpečiť rozvoj administratívnej infraštruktúry a podmienok na výkon samosprávnych funkcií v obci					
Opatrenie 10.1.1	Modernizácia vnútorného vybavenia Obecného úradu.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	10	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Suchá Hora
	Rekonštrukcia budovy obecného úradu.	500	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Suchá Hora
	Výstavba garáže a skladových priestorov pre potreby obecného úradu.	150	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Suchá Hora
	Realizácia pozemkových úprav.	Podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Suchá Hora

Podprogram 10.2. Bezpečnosť						
Cieľ 10.2.	Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v obci a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v obci.					
Opatrenie 10.2.1	Bezpečnosť.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Modernizácia a dostavba kamerového systému.	10	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Suchá Hora
	Inštalácia kamerového systému na vstupoch do obce.	10	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Suchá Hora
	Výstavba novej hasičskej zbrojnice, rekonštrukcia starých priestorov hasičskej zbrojnice.	250	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Suchá Hora
	Výbudovať bezdrôtový systém miestneho rozhlasu kompatibilným systémom TRCOM, s jeho osadením na stĺpoch osvetlenia.	500	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Suchá Hora

	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
Podprogram 10.1. Administratíva										
Cieľ 10.1.										
Opatrenie 10.1.1										
Podprogram 10.2. Bezpečnosť										
Cieľ 10.2.										
Opatrenie 10.2.1										

8.11 PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA OBCE

Strategický zámer						
Zabezpečenie technických podmienok pre rozvoj informačnej spoločnosti. Umožniť obyvateľom využívať on-line elektronické služby samosprávy. Vytvoriť vhodné podmienky na prechod na e-government na lokálnej úrovni (e-vote, e-services, ...). Umožniť obyvateľom obce a pracovníkom samosprávy zvyšovať svoje počítačové vedomie a zručnosti.						
Podprogram 11.1. Budovanie a rozvoj informačnej infraštruktúry.						
Cieľ 11.1	Zabezpečiť technické podmienky na prechod samosprávy na nový typ vládnutia - e - government.					
Opatrenie 11.1.1	Rozvoj infraštruktúry informačných systémov samosprávy.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Technické zabezpečenie IS.	1	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	stredný	obec Suchá Hora
	Výstavba solárnych lavičiek v centre obce.	5	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	vysoký	obec Suchá Hora
	Zlepšenie pokrytia signálom mobilných operátorov.	Podľa potreby	Mobilní operátori	Súkromný sektor	žiadny	Mobilní operátori
	Výstavba verejného prístupového bodu.	5	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	stredný	obec Suchá Hora
	Výstavba optickej siete.	Podľa potreby	Telekomunikační operátori	Súkromný sektor	žiadny	Telekomunikační operátori
	Kybernetická bezpečnosť.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	stredný	obec Suchá Hora
Opatrenie 11.1.2	Zavádzanie efektívnych elektronických služieb poskytovaných na úrovni samosprávy.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Tvorba aplikačného softwaru na zabezpečenie e – služieb v obci.	1	rozpočet obce	verejný sektor	vysoký	obec Suchá Hora
Podprogram 11.2. Počítačová gramotnosť.						
Cieľ 11.2	Zvýšenie počítačovej gramotnosti obyvateľov a pracovníkov samosprávy.					
Opatrenie 11.2.1	Podpora zvyšovania počítačového vedomia u pracovníkov samosprávy.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Realizácia kurzov na získanie ECDL spôsobilosti pre pracovníkov miestnej samosprávy.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	žiadny	obec Suchá Hora
Opatrenie 11.2.2	Podpora zvyšovania počítačového vedomia u obyvateľov obce.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Realizácia kurzov na zvyšovanie počítačového vedomia u obyvateľov obce.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	nízky	obec, n.o.
	Realizácia kurzov na obsluhu a používanie obecného informačného a komunikačného systému.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	nízky	obec, n.o.
Opatrenie 11.2.3	Podpora vzdelávacích aktivít zameraných na zvyšovanie zručností a vedomostí o internete a motiváciu k používaniu internetu					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Realizácia kurzov na zvyšovanie vedomostí o internete.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	nízky	obec, n.o.

	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
Podprogram 11.1. Budovanie a rozvoj informačnej infraštruktúry.										
Cieľ 11.1										

Opatrenie 11.1.1										
Opatrenie 11.1.2										
Podprogram 11.2. Počítačová gramotnosť.										
Cieľ 11.2										
Opatrenie 11.2.1										
Opatrenie 11.2.2										
Opatrenie 11.2.3										

**Finančná časť Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja
obce Suchá Hora
2025 - 2034**

9 FINANČNÝ PLÁN PROGRAMU

Jednou z kľúčových otázok pre realizáciu programu rozvoja je schopnosť obce v priebehu jeho realizácie zaistiť zdroje potrebné na jeho financovanie. Tieto zdroje vznikajú vo viacerých sférach – v súkromnom sektore, verejnej správe, ide tiež o zdroje zahraničné, najmä o prostriedky Európskej únie. Dôležitým zdrojom budú, po dokončení reformy verejnej správy a uskutočnení daňovej reformy, vlastné prostriedky. V dôsledku neexistencie nevyhnutných podkladových údajov pre stanovenie finančného rámca, v ktorom by sa mal program rozvoja v strednodobom horizonte pohybovať, je výška prostriedkov potrebná na realizáciu jednotlivých opatrení a aktivít stanovená len orientačne. Táto časť bude konkretizovaná v závislosti od reálneho čerpania finančných príspevkov zo štrukturálnych fondov, možností obecného rozpočtu atď..

Formulár č. F 5 – Indikatívny rozpočet - sumarizácia

tis. €	Rok										
	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Spolu
I. Hospodárska politika	2156	2359	2923	2923	861	658	94	94	0	0	12067
PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO.....	939	939	1064	1064	125	125					4255
PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE	545	545	609	609	158	158	94	94			2811
PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA	396	434	809	809	413	375					3237
PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH	68	68	68	68	0	0	0	0	0	0	272
PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ	193	358	358	358	165						1430
PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA OBCE	15	16	16	16	0						62
II. Sociálna politika	2545	2833	2833	2833	288	0	76	76	76	76	11636
PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTN.	863	863	863	863							3450
PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT	1375	1663	1663	1663	288		76	76	76	76	6955
PROGRAM 8. KULTÚRA	308	308	308	308	0	0	0	0	0	0	1231
III. Environmentálna politika	1255	1799	2554	2554	1299	755	0	0	0	0	10216
PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO	1255	1255	2010	2010	755	755					8040
PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE		544	544	544	544						2176
Zdroj: vlastné spracovanie											

Vychádzajúc z vyššie zadefinovaných cieľov, priorít a opatrení a na základe auditu pripravovaných Projektových zámerov v rézii samosprávy, podnikateľskej sféry či neziskových a iných organizácií bol vypracovaný plán realizácie programu. Definuje, z akých prostriedkov by sa mali tieto zámery realizovať, kto by mal byť žiadateľov, určuje predpokladané časové rámce v **tis. €**.

Pravidlá financovania cieľa investovanie do zamestnanosti a rastu – pre prijímateľov v rámci menej rozvinutých regiónov (všetky kraje sr s výnimkou bratislavského kraja) a pre prijímateľov kohézneho fondu

K podielu EFRR, ESF+, FST a KFvo výške 85,00 % (70,00 % pre technickú pomoc) z celkových oprávnených výdavkov je priradené spolufinancovanie zo štátneho rozpočtu v závislosti od kategórie prijímateľa a miesta realizácie/implementácie operácií (platí len pre základné pravidlá financovania pre KF).

Prehľad pravidiel financovania v rámci menej rozvinutých regiónov a KF podľa jednotlivých zdrojov financovania a kategórie prijímateľov sú v nasledujúcich tabuľkách.

Tabuľka Základné pravidlá financovania pre EFRR, ESF+ a FST

Kategória prijímateľa Zdroj financovania		1 a) vybrané subjekty štátnej správy	1 b) ostatné subjekty mimo pravidiel štátnej pomoci a pomoci de minimis	1 c) subjekty, ktorým sa poskytuje štátna pomoc alebo pomoc de minimis
Zdroje EÚ	EFRR ESF+ FST	85,00 %	85,00 %	x,xx %
Národné zdroje	Štátny rozpočet	15,00 %	7,00 %	y,yy %
	Prijímateľ	0,00 %	8,00 %	z,zz %
Celkové oprávnené výdavky		100,00 %	100,00 %	100,00 %

Tabuľka Základné pravidlá financovania pre KF

Kategória prijímateľa Zdroj financovania		1 a) vybrané subjekty štátnej správy	1 b) ostatné subjekty mimo pravidiel štátnej pomoci a pomoci de minimis celé územie SR s výnimkou okresu Bratislava	1 c) subjekty, ktorým sa poskytuje štátna pomoc alebo pomoc de minimis
Zdroje EÚ	KF	85,00 %	85,00 %	x,xx %
Národné zdroje ⁵	Štátny rozpočet	15,00 %	7,00 %	y,yy %
	Prijímateľ	0,00 %	8,00 %	z,zz %
Celkové oprávnené výdavky		100,00 %	100,00 %	100,00 %

Podiel prijímateľa vykonávajúceho hospodársku činnosť, t. j. podniky podľa čl. 107 Zmluvy o fungovaní EÚ v platnom znení bez ohľadu na právny status, v rámci schém pomoci de minimis/štátnej pomoci resp. podľa pravidiel pomoci de minimis/štátnej pomoci (subjekt v zmysle časti 1 písm. c)) sa stanovuje v súlade s aplikovanou výškou intenzity pomoci definovanou v príslušnej schéme resp. pravidlách pomoci de minimis/štátnej pomoci. V prípade, ak intenzita pomoci presahuje maximálnu výšku finančného príspevku z EÚ, bude tento rozdiel dofinancovaný zo štátneho rozpočtu.

Národné verejné zdroje zahŕňajú zdroje štátneho rozpočtu a zdroje prijímateľa zo sektora verejnej správy.

Prijímateľ, ktorý je podľa § 3 ods. 1 zákona č. 523/2004 Z. z. zapísaný a zaradený v registri organizácií, alebo v zozname subjektov verejnej správy vedenom Štatistickým úradom SR medzi subjekty verejnej správy v súlade s jednotnou metodikou platnou pre EÚ (ESA 2010), vykazuje vlastné zdroje na spolufinancovanie ako verejné zdroje. Ostatní prijímatelia vykazujú vlastné zdroje na spolufinancovanie ako súkromné zdroje.

Tabuľka Pravidlá financovania pre podporu pre najodkázanejšie osoby z ESF+ (čl. 10 nariadenia (EÚ) 2021/1057)

Kategória prijímateľa Zdroj financovania		1 a) vybrané subjekty štátnej správy	1 b) ostatné subjekty mimo pravidiel štátnej pomoci a pomoci de minimis	1 c) subjekty, ktorým sa poskytuje štátna pomoc alebo pomoc de minimis ⁴
Zdroje EÚ	ESF+	90,00 %	90,00 %	x,xx %
Národné zdroje ⁵	Štátny rozpočet	10,00 %	2,00 %	y,yy %
	Prijímateľ ⁶	0,00 %	8,00 %	z,zz %
Celkové oprávnené výdavky		100,00 %	100,00 %	100,00 %

Tabuľka Pravidlá financovania pre podporu oblasti sociálnej inovácie z ESF+ (čl. 14 nariadenia (EÚ) 2021/1057)

Zdroj financovania	Kategória prijímateľa	1 a) vybrané subjekty štátnej správy	1 b) ostatné subjekty mimo pravidiel štátnej pomoci a pomoci de minimis	1 c) subjekty, ktorým sa poskytuje štátna pomoc alebo pomoc de minimis ⁴
Zdroje EÚ	ESF+	95,00 %	95,00 %	x,xx %
Národné zdroje ⁵	Štátny rozpočet	5,00 %	0,00 %	y,yy %
	Prijímateľ ⁶	0,00 %	5,00 %	z,zz %
Celkové oprávnené výdavky	Spolu	100,00 %	100,00 %	100,00 %

Tabuľka Pravidlá financovania technickej pomociv rámci menej rozvinutých regiónov (všetky kraje SR s výnimkou Bratislavského kraja) a KF

Zdroj financovania	Kategória prijímateľa	1 a) vybrané subjekty štátnej správy	1 b) ostatné subjekty mimo pravidiel štátnej pomoci a pomoci de minimis ⁴
Zdroje EÚ	EFRR ESF+ FST KF	70,00 %	70,00 %
Národné zdroje	Štátny rozpočet	30,00 %	22,00 %
	Prijímateľ	0,00 %	8,00 %
Celkové oprávnené výdavky	Spolu	100,00 %	100,00 %

V rámci projektov vybraných prijímateľov kategórie 1b) sa aplikujú špecifické pravidlá financovania (nasledujúca tabuľka). Ide o :

- verejné vysoké školy/univerzity a verejné výskumné inštitúcie, ktoré realizujú operácie národného významu, t. j. projekty implementované v rámci špecifického cieľa RSO1.1 Rozvoj a rozšírenie výskumných a inovačných kapacít a využívanie pokročilých technológií a špecifických cieľov/opatrení/aktivít Programu Slovensko zameraných na podporu vedy, výskumu a inovácií, ktoré budú špecifikované a doplnené do tohto materiálu na základe finálnej verzie Programu Slovensko;
- **prijímateľov územnej samosprávy – obce/mestá, ktoré sú identifikované v aktuálnom vydaní Atlasu rómskych komunít s prítomnosťou rómskych osídlení, pričom konkrétny zoznam oprávnených žiadateľov, zostavený na základe vybraných objektívnych kritérií zaostávania a marginalizácie, bude určený výzvou/vyzvaním vyhlásenou/vyhláseným poskytovateľom. Kritéria budú určené v závislosti od obsahového zamerania výzvy/vyzvania. Zoznam vybraných špecifických cieľov/opatrení/aktivít Programu Slovensko, v rámci vyčlenenej indikatívnej alokácie pre marginalizované rómske komunity, bude špecifikovaný a do tohto materiálu doplnený na základe finálnej verzie Programu Slovensko;**
- prijímateľov projektov zameraných na financovanie aktivít so 100 % koeficientom na výpočet podpory poskytovanej na ciele v oblasti zmeny klímy. Zoznam vybraných špecifických cieľov/opatrení/aktivít Programu Slovensko bude špecifikovaný a do tohto materiálu doplnený na základe finálnej verzie Programu Slovensko;
- prijímateľov v rámci projektov ESF+, ktorí sú registrovaní ako poskytovatelia sociálnych služieb podľa zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov. Ide o projekty v rámci cieľa politiky 4/priorita 5 Programu Slovensko;
- prijímateľov, školy a školské zariadenia zaradené do siete škôl a školských zariadení SR, ktoré majú oprávnenie uskutočňovať výchovu a vzdelávanie podľa zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v rámci projektov ESF+.

Tabuľka Špecifické pravidlá financovania pre EFRR, ESF+, FST a KF

Zdroj financovania	Kategória prijímateľa	1 a) vybrané subjekty štátnej správy	1 b) ostatné subjekty mimo pravidiel štátnej pomoci a pomoci de minimis	1 c) subjekty, ktorým sa poskytuje štátna pomoc alebo pomoc de minimis
Zdroje EÚ	EFRR ESF+ FST KF	85,00 %	85,00 %	x,xx %
Národné zdroje	Štátny rozpočet	15,00 %	15,00 %	y,yy %
	Prijímateľ	0,00 %	0,00 %	z,zz %
Celkové oprávnené výdavky	Spolu	100,00 %	100,00 %	100,00 %

Pravidlá financovania v rámci projektov cieľa politiky 4/priority 5/špecifického cieľa k) zlepšovanie rovného a včasného prístupu ku kvalitným, udržateľným a cenovo dostupným službám vrátane služieb, ktoré podporujú prístup k bývaniu a individualizovanú starostlivosť vrátane zdravotnej starostlivosti; modernizácia systémov sociálnej ochrany, vrátane podpory prístupu k sociálnej ochrane, s osobitným zameraním na deti a znevýhodnené skupiny; zlepšovanie prístupnosti, a to aj pre osoby so zdravotným postihnutím, účinnosti a odolnosti systémov zdravotnej starostlivosti a služieb dlhodobej starostlivosti Programu Slovensko pre subjekty vykonávajúce opatreniasociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately

Zdroj financovania		Kategória prijímateľa	1 a) vybrané subjekty štátnej správy	1 b) ostatné subjekty mimo pravidiel štátnej pomoci a pomoci de minimis	1 c) subjekty, ktorým sa poskytuje štátna pomoc alebo pomoc de minimis
Zdroje EÚ		ESF+	85,00 %	85,00 %	x,xx %
Národné zdroje		Štátny rozpočet	15,00 %	10,00 %	y,yy %
		Prijímateľ	0,00 %	5,00 %	z,zz %
Celkové oprávnené výdavky		Spolu	100,00 %	100,00 %	100,00 %

Integrovaný územný rozvoj bude podporovaný z fondov Európskej únie v súlade s článkom 22 Návrhu nariadenia o EFRR, ESF+, KF a ENFR. Podpora bude:

- určená pre rozvoj jasne zadefinovaného územia (bez obmedzenia od lokálnej, cez sub-regionálnu až po regionálnu úroveň),
- vychádzať z integrovanej stratégie jeho rozvoja, tzv. Integrovanej územnej stratégie,
- založená na integrácii rôznorodých operácií v rámci investičných balíkov.

Komplementarita s vnútroštátnymi nástrojmi podpory

K napĺňaniu cieľov jednotlivých priorít SPR budú komplementárne prispievať aj zdroje z rôznych vnútroštátnych nástrojov. V súčasnosti existujúce vnútroštátne nástroje podpory majú obmedzenú platnosť, tzn. nie je možné potvrdiť, že budú využívané počas celého obdobia 2021 – 2027. Ide napr. o nasledovné komplementárne zdroje:

CP 3 – dotácie na podporu cyklo dopravy a cykloturistiky (zákon č. 151/2019 Z. z. o podpore **rozvoja cyklistickej dopravy a cykloturistiky**, trvalý finančný mechanizmus na implementáciu Národnej stratégie **rozvoja cyklistickej dopravy a cykloturistiky**, zákon č. 300/2008 Z. z. o organizácii a podpore športu, zákon č. 91/2010 Z. z. o podpore cestovného ruchu, ako aj zákon č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja,

CP 4 – programy realizované Ústredím práce sociálnych vecí a rodiny alebo úradom práce (prístup k zamestnaniu), dotácia v pôsobnosti Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR, dotácie a programy Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR (dotácie na rozvoj, sociálna podpora žiakov, vedecké činnosti, **regionálne školstvo**), dotácia na podporu rozvoja **sociálnych služieb a v oblasti sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately**, dotácia na obstaranie nájomných bytov, určených na sociálne bývanie, dotácia na podporu **rozvoja sociálnych služieb** a pod.,

CP 5 – zákon č. 91/2010 Z. z. o podpore cestovného ruchu, Fond na podporu športu a **príspevky a dotácie na rozvoj športu** v zmysle Zákona o športe č. 440/2015 Z. z., program **Ministerstva kultúry SR „Obnovme si svoj dom“**, **Fond na podporu umenia**. Dotácie MIRRI SR v zmysle zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov.

Komplementárnosť a synergie medzi fondmi, na ktoré sa vzťahuje Partnerská dohoda, AMIF, ISF, BMVI, a inými nástrojmi Únie

V rámci **Cieľa politiky 3** sa predpokladá komplementarita s nástrojom, programom resp. fondom:

Plán obnovy a odolnosti SR v oblasti železničnej infraštruktúry (TEN-T, ako aj regionálne trate), synergie budú nastavené na úrovni projektov.

Horizont Európa v oblasti udržateľnej a inteligentnej mobility.

Nástroj na prepájanie Európy v oblasti financovania dopravnej infraštruktúry a v oblasti nízkoúhlíkovej mobility.

Ciele v oblasti modernizácie a výstavby infraštruktúry vnútrozemskej vodnej dopravy sa budú realizovať prostredníctvom tohto nástroja.

V rámci **Cieľa politiky 4** sa predpokladá komplementarita s nástrojom, programom resp. fondom:

Plán obnovy a odolnosti SR v oblasti zdravotnej starostlivosti (dlhodobá sociálno-zdravotná starostlivosť a starostlivosť o duševné zdravie) a zároveň v oblasti vzdelávania (inkluzívne vzdelávanie na všetkých stupňoch, zmena kurikula, dobudovanie školskej infraštruktúry).

Erasmus+ v oblasti investícií do vzdelávania a odbornej prípravy, vrátane inklúzie a celoživotného vzdelávania.

EU4Health v oblasti zlepšenia kvality a dostupnosti zdravotnej starostlivosti.

Fond pre azyl, migráciu a **integráciu v oblasti zvyšovania sociálno-ekonomickej integrácie marginalizovaných skupín** a štátnych príslušníkov tretích krajín.

Fond pre vnútornú bezpečnosť v oblasti predchádzania a boja proti drogovej kriminalite, ale aj predchádzania a boja proti radikalizácii.

V rámci **Cieľa politiky 5** sa predpokladá komplementarita s nástrojom, programom resp. fondom:

Horizont Európa v oblasti zvýšenia bezpečnosti obyvateľov a návštevníkov miest a obcí, a to v oblastiach ochrany zdravia, života a majetku občanov a prevencie kriminality.

Kreatívna Európa v oblasti rozvoja kultúrneho dedičstva.

Erasmus+ v oblasti podpory rozvoja menej rozvinutých regiónov prostredníctvom vzdelávania a odbornej prípravy.

Fond pre vnútornú bezpečnosť v oblasti zabezpečenia bezpečnosti pre občanov

9.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 1.1	Finančne, legislatívne a technicky podporovať malé a stredné podnikanie zo strany obce.								
Opatrenie 1.1.1	500	500	425	75	35	0	40	0	0
Opatrenie 1.1.2									
Cieľ 1.2	Zabezpečiť rozvoj tradičných odvetví v obci.								
Opatrenie 1.2.1	2 050	1 333	999	333	333	0	0	718	0
Cieľ 1.3	Vytvorenie podmienok na rozvoj inovačných aktivít v súkromných podnikoch.								
Opatrenie 1.3.1	500	325	244	81	81	0	0	175	0
Cieľ 1.4	Zvýšenie energetickej efektívnosti na strane výroby aj spotreby a zavádzanie progresívnych technológií v energetike.								
Opatrenie 1.4.1	1 205	1 205	1 024	181	84	0	96	0	0
Spolu	4 255,00	3 363	2 692	670	534	0	136	893	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
2025	938,75	759	612	147	113	0	34	179	0

2026	938,75	759	612	147	113	0	34	179	0
2027	1063,75	841	673	168	133	0	34	223	0
2028	1063,75	841	673	168	133	0	34	223	0
2029	125,00	81	61	20	20	0	0	44	0
2030	125,00	81	61	20	20	0	0	44	0
2031	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2032	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2033	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2034	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	4255,00	3363	2692	670	534	0	136	893	0

Zdroje financovania EÚ v 2021 - 2027

Zdroje financovania EÚ

Operačný program Slovensko
Plán obnovy a odolnosti
Nórske fondy

...

Ciele PD SR

Cieľ politiky	Oblasť podpory
1. Inteligentnejšia Európa	Podpora opatrení na rozšírenie výskumných a inovačných kapacít a využívania pokročilých technológií Modernizácia poskytovania verejných služieb Podpora budovania inteligentných regiónov a miest Podpora digitálnej pripojiteľnosti Posilnenie rastu a konkurencieschopnosti najmä malých a stredných podnikov, vrátane produktívnych investícií Podpora malého a stredného podnikania Internacionalizácia malého a stredného podnikania Podpora sieťovania podnikateľských subjektov Rozvoj zručností pre inteligentnú špecializáciu, priemyselnú transformáciu a podnikanie – ľudské zdroje pre inovatívne Slovensko a EÚ Podpora kvality terciárneho vzdelávania orientovaného na pracovný trh Digitálne a podnikateľské zručnosti
2. Ekologickejšia nízkouhlíková Európa	Podpora opatrení na zlepšovanie energetickej efektívnosti a zníženia emisií skleníkových plynov Podpora využívania energie z obnoviteľných zdrojov Rozvoj inteligentných energetických systémov, sietí a uskladnenia mimo TEN-e Podpora adaptácie na zmenu klímy, prevencie rizík a odolnosti voči katastrofám Zlepšenie kvality vôd a stavu v zásobovaní vodou a čistení odpadových vôd Prechod na obehové hospodárstvo s dôrazom na odpadové hospodárstvo Zlepšenie ochrany prírody, krajiny, biodiverzity a ekosystémových služieb, Zabezpečenie prieskumu, sanácie a monitorovania environmentálnych záťaží Zlepšenie kvality ovzdušia Podpora udržateľnej multimodálnej mestskej mobility Prioritné oblasti podpory z ENRAF: podpora udržateľného rybárstva a ochrany vodných biologických zdrojov, podpora udržateľných akvakultúrnych činností, ako aj spracovania produktov rybolovu a akvakultúry a uvádzania týchto produktov na trh Umožniť regiónom a ľuďom riešiť sociálne, zamestnanecké, hospodárske a environmentálne vplyvy prechodu k cieľu Únie v oblasti klímy a klimaticky neutrálneho hospodárstva do roku 2050 na základe Parížskej dohody
Fond spravodlivej transformácie (FST)	Umožniť regiónom a ľuďom riešiť sociálne, zamestnanecké, hospodárske a environmentálne vplyvy prechodu k cieľu Únie v oblasti klímy a klimaticky neutrálneho hospodárstva do roku 2050 na základe Parížskej dohody

Zdroj: Oznámenie o strategickom dokumente, Partnerská dohoda 2021 - 2027, s.7 - 8, 2020.

9.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)					
Ciele	Oprávnené náklady	Verejné zdroje			Súkromné zdroje
		Verejné	Fond EÚ	Národné verejné zdroje	
					EIB

	spolu	zdroje spolu		Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 2.1	Rozvoj dopravnej infraštruktúry								
Opatrenie 2.1.1	1 060	1 060	901	159	74	0	85	0	0
Opatrenie 2.1.3	655	655	557	98	46	0	52	0	0
Opatrenie 2.1.4	150	150	128	23	11	0	12	0	0
Opatrenie 2.1.5	375	375	319	56	26	0	30	0	0
Opatrenie 2.1.6	255	255	217	38	18	0	20	0	0
Opatrenie 2.1.7	265	265	225	40	19	0	21	0	0
Cieľ 2.2	Zabezpečenie dopravného spojenia hromadnou autobusovou dopravou, prípadne železničnou dopravou.								
Opatrenie 2.2.1	51	51	43	8	4	0	4	0	0
Spolu	2 811,00	2 811	2 389	422	197	0	225	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
	Národné verejné zdroje spolu			Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje	H	CH	
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
2025	545,25	545	463	82	38	0	44	0	0
2026	545,25	545	463	82	38	0	44	0	0
2027	609,00	609	518	91	43	0	49	0	0
2028	609,00	609	518	91	43	0	49	0	0
2029	157,50	158	134	24	11	0	13	0	0
2030	157,50	158	134	24	11	0	13	0	0
2031	93,75	94	80	14	7	0	8	0	0
2032	93,75	94	80	14	7	0	8	0	0
2033	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2034	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	2811,00	2811	2389	422	197	0	225	0	0

Zdroje financovania EÚ v 2021 - 2027

Zdroje financovania EÚ

Operačný program Slovensko
Plán obnovy a odolnosti
Nórske fondy

...

Ciele PD SR

Cieľ politiky	Oblasť podpory
2. Ekologickejšia nízkouhlíková Európa	Podpora opatrení na zlepšovanie energetickej efektívnosti a zníženia emisií skleníkových plynov
	Podpora využívania energie z obnoviteľných zdrojov
	Rozvoj inteligentných energetických systémov, sietí a uskladnenia mimo TEN-e
	Podpora adaptácie na zmenu klímy, prevencie rizík a odolnosti voči katastrofám

	Zlepšenie kvality vôd a stavu v zásobovaní vodou a čistení odpadových vôd Prechod na obehové hospodárstvo s dôrazom na odpadové hospodárstvo Zlepšenie ochrany prírody, krajiny, biodiverzity a ekosystémových služieb, Zabezpečenie prieskumu, sanácie a monitorovania environmentálnych záťaží Zlepšenie kvality ovzdušia Podpora udržateľnej multimodálnej mestskej mobility Prioritné oblasti podpory z ENRAF: podpora udržateľného rybárstva a ochrany vodných biologických zdrojov, podpora udržateľných akvakultúrnych činností, ako aj spracovania produktov rybolovu a akvakultúry a uvádzania týchto produktov na trh Umožniť regiónom a ľuďom riešiť sociálne, zamestnanecké, hospodárske a environmentálne vplyvy prechodu k cieľu Únie v oblasti klímy a klimaticky neutrálneho hospodárstva do roku 2050 na základe Parížskej dohody
Fond spravodlivej transformácie (FST)	

Zdroj: Oznámenie o strategickom dokumente, Partnerská dohoda 2021 - 2027, s.7 - 8, 2020.

9.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
	Národné verejné zdroje spolu			Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje			
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 3	Zabezpečiť rozvoj a rekonštrukciu technickej infraštruktúry v obci.								
Opatrenie 3.2	300	300	255	45	21	0	24	0	0
Opatrenie 3.3	152	152	129	23	11	0	12	0	0
Opatrenie 3.4	1 285	1 285	1 092	193	90	0	103	0	0
Opatrenie 3.6	1 500	1 500	1 275	225	105	0	120	0	0
Spolu	3 237,00	3 237	2 751	486	227	0	259	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
	Národné verejné zdroje spolu			Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje	H	CH	
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G		
2025	396,25	396	337	59	28	0	32	0	0
2026	434,25	434	369	65	30	0	35	0	0
2027	809,25	809	688	121	57	0	65	0	0
2028	809,25	809	688	121	57	0	65	0	0
2029	413,00	413	351	62	29	0	33	0	0
2030	375,00	375	319	56	26	0	30	0	0
2031	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2032	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2033	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2034	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	3237,00	3237	2751	486	227	0	259	0	0

Zdroje financovania EÚ v 2021 - 2027

Operačný program Slovensko
Plán obnovy a odolnosti
Nórske fondy

...

Ciele PD SR

Cieľ politiky	Oblasť podpory
1. Inteligentnejšia Európa	Podpora opatrení na rozšírenie výskumných a inovačných kapacít a využívania pokročilých technológií Modernizácia poskytovania verejných služieb Podpora budovania inteligentných regiónov a miest Podpora digitálnej pripojiteľnosti Posilnenie rastu a konkurencieschopnosti najmä malých a stredných podnikov, vrátane produktívnych investícií Podpora malého a stredného podnikania Internacionalizácia malého a stredného podnikania Podpora sieťovania podnikateľských subjektov Rozvoj zručností pre inteligentnú špecializáciu, priemyselnú transformáciu a podnikanie – ľudské zdroje pre inovatívne Slovensko a EÚ Podpora kvality terciárneho vzdelávania orientovaného na pracovný trh Digitálne a podnikateľské zručnosti
2. Ekologickejšia nízkouhlíková Európa	Podpora opatrení na zlepšovanie energetickej efektívnosti a zníženia emisií skleníkových plynov Podpora využívania energie z obnoviteľných zdrojov Rozvoj inteligentných energetických systémov, sietí a uskladnenia mimo TEN-e Podpora adaptácie na zmenu klímy, prevencie rizík a odolnosti voči katastrofám Zlepšenie kvality vôd a stavu v zásobovaní vodou a čistení odpadových vôd Prechod na obehové hospodárstvo s dôrazom na odpadové hospodárstvo Zlepšenie ochrany prírody, krajiny, biodiverzity a ekosystémových služieb, Zabezpečenie prieskumu, sanácie a monitorovania environmentálnych záťaží Zlepšenie kvality ovzdušia Podpora udržateľnej multimodálnej mestskej mobility Prioritné oblasti podpory z ENRAF: podpora udržateľného rybárstva a ochrany vodných biologických zdrojov, podpora udržateľných akvakultúrnych činností, ako aj spracovania produktov rybolovu a akvakultúry a uvádzania týchto produktov na trh Budovanie administratívnych a analyticko-strategických kapacít miestnych a regionálnych orgánov Prevenencia negatívnych spoločenských javov a vytváranie bezpečného fyzického prostredia obcí, miest a regiónov Regionálna a miestna infraštruktúra pre pohybové aktivity a voľný čas Zlepšovanie manažmentu, služieb a infraštruktúry podporujúcich kultúrne dedičstvo, komunitný rozvoj a udržateľný cestovný ruch Umožniť regiónom a ľuďom riešiť sociálne, zamestnanecké, hospodárske a environmentálne vplyvy prechodu k cieľu Únie v oblasti klímy a klimaticky neutrálneho hospodárstva do roku 2050 na základe Parížskej dohody
5. Európa bližšie k občanom	Budovanie administratívnych a analyticko-strategických kapacít miestnych a regionálnych orgánov Prevenencia negatívnych spoločenských javov a vytváranie bezpečného fyzického prostredia obcí, miest a regiónov Regionálna a miestna infraštruktúra pre pohybové aktivity a voľný čas Zlepšovanie manažmentu, služieb a infraštruktúry podporujúcich kultúrne dedičstvo, komunitný rozvoj a udržateľný cestovný ruch Umožniť regiónom a ľuďom riešiť sociálne, zamestnanecké, hospodárske a environmentálne vplyvy prechodu k cieľu Únie v oblasti klímy a klimaticky neutrálneho hospodárstva do roku 2050 na základe Parížskej dohody
Fond spravodlivej transformácie (FST)	

Zdroj: Oznámenie o strategickom dokumente, Partnerská dohoda 2021 - 2027, s.7 - 8, 2020.

9.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 4	Nakladanie s komunálnym a drobným stavebným odpadom								
Opatrenie 4.3	10	10	9	2	1	0	1	0	0
Opatrenie 4.4	2 010	2 010	1 709	302	141	0	161	0	0
Opatrenie 4.5	3 000	3 000	2 550	450	210	0	240	0	0
Opatrenie 4.6	3 020	3 020	2 567	453	211	0	242	0	0
Spolu	8 040,00	8 040	6 834	1 206	563	0	643	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		

				zdroje spolu					
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
2025	1255,00	1255	1067	188	88	0	100	0	0
2026	1255,00	1255	1067	188	88	0	100	0	0
2027	2010,00	2010	1709	302	141	0	161	0	0
2028	2010,00	2010	1709	302	141	0	161	0	0
2029	755,00	755	642	113	53	0	60	0	0
2030	755,00	755	642	113	53	0	60	0	0
2031	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2032	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2033	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2034	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	8040,00	8040	6834	1206	563	0	643	0	0

Zdroje financovania EÚ v 2021 - 2027

Operačný program Slovensko
Plán obnovy a odolnosti
Nórske fondy

...

Ciele PD SR

Cieľ politiky	Oblasť podpory
2. Ekologickejšia nízkouhlíková Európa	Podpora opatrení na zlepšovanie energetickej efektívnosti a zníženia emisií skleníkových plynov
	Podpora využívania energie z obnoviteľných zdrojov
	Rozvoj inteligentných energetických systémov, sietí a uskladnenia mimo TEN-e
	Podpora adaptácie na zmenu klímy, prevencie rizík a odolnosti voči katastrofám
	Zlepšenie kvality vôd a stavu v zásobovaní vodou a čistení odpadových vôd
	Prechod na obehové hospodárstvo s dôrazom na odpadové hospodárstvo
	Zlepšenie ochrany prírody, krajiny, biodiverzity a ekosystémových služieb,
	Zabezpečenie prieskumu, sanácie a monitorovania environmentálnych záťaží
	Zlepšenie kvality ovzdušia
	Podpora udržateľnej multimodálnej mestskej mobility
5. Európa bližšie k občanom	Prioritné oblasti podpory z ENRAF: podpora udržateľného rybárstva a ochrany vodných biologických zdrojov, podpora udržateľných akvakultúrnych činností, ako aj spracovania produktov rybolovu a akvakultúry a uvádzania týchto produktov na trh
	Budovanie administratívnych a analyticko-strategických kapacít miestnych a regionálnych orgánov
	Prevenca negatívnych spoločenských javov a vytváranie bezpečného fyzického prostredia obcí, miest a regiónov
	Regionálna a miestna infraštruktúra pre pohybové aktivity a voľný čas
Fond spravodlivej transformácie (FST)	Zlepšovanie manažmentu, služieb a infraštruktúry podporujúcich kultúrne dedičstvo, komunitný rozvoj a udržateľný cestovný ruch
	Umožniť regiónom a ľuďom riešiť sociálne, zamestnanecké, hospodárske a environmentálne vplyvy prechodu k cieľu Únie v oblasti klímy a klimaticky neutrálneho hospodárstva do roku 2050 na základe Parížskej dohody

Zdroj: Oznámenie o strategickom dokumente, Partnerská dohoda 2021 - 2027, s.7 - 8, 2020.

9.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH

Cieľ 5.2	Nakladanie s komunálnym a drobným stavebným odpadom								
Opatrenie 5.2.2	1 680	1 680	1 428	252	118	0	134	0	0
Opatrenie 5.2.3	160	160	136	24	11	0	13	0	0
Cieľ 5.4.	Ochrana a racionálne využívanie vôd, ochrana pred povodňami.								
Opatrenie 5.4.1	201	201	171	30	14	0	16	0	0
Opatrenie 5.4.2	135	135	115	20	9	0	11	0	0
Spolu	2 176,00	2 176	1 850	326	152	0	174	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
	Národné verejné zdroje spolu			Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje	H	CH	
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
2025	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2026	544,00	544	462	82	38	0	44	0	0
2027	544,00	544	462	82	38	0	44	0	0
2028	544,00	544	462	82	38	0	44	0	0
2029	544,00	544	462	82	38	0	44	0	0
2030	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2031	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2032	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2033	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2034	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	2176,00	2176	1850	326	152	0	174	0	0

Zdroje financovania EÚ v 2021 - 2027

Operačný program Slovensko
Plán obnovy a odolnosti
Nórske fondy

...

Ciele PD SR

Cieľ politiky	Oblasť podpory
2. Ekologickejšia nízkouhlíková Európa Fond spravodlivej transformácie (FST)	Podpora opatrení na zlepšovanie energetickej efektívnosti a zníženia emisií skleníkových plynov
	Podpora využívania energie z obnoviteľných zdrojov
	Rozvoj inteligentných energetických systémov, sietí a uskladnenia mimo TEN-e
	Podpora adaptácie na zmenu klímy, prevencie rizík a odolnosti voči katastrofám
	Zlepšenie kvality vôd a stavu v zásobovaní vodou a čistení odpadových vôd
	Prechod na obehové hospodárstvo s dôrazom na odpadové hospodárstvo
	Zlepšenie ochrany prírody, krajiny, biodiverzity a ekosystémových služieb,
	Zabezpečenie prieskumu, sanácie a monitorovania environmentálnych záťaží
	Zlepšenie kvality ovzdušia
	Podpora udržateľnej multimodálnej mestskej mobility
	Prioritné oblasti podpory z ENRAF: podpora udržateľného rybárstva a ochrany vodných biologických zdrojov, podpora udržateľných akvakultúrnych činností, ako aj spracovania produktov rybolovu a akvakultúry a uvádzania týchto produktov na trh Umožniť regiónom a ľuďom riešiť sociálne, zamestnanecké, hospodárske a environmentálne vplyvy prechodu k cieľu Únie v oblasti klímy a klimaticky neutrálneho hospodárstva do roku 2050 na základe Parížskej dohody

Zdroj: Oznámenie o strategickom dokumente, Partnerská dohoda 2021 - 2027, s.7 - 8, 2020.

9.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 6.1	Doplniť chýbajúcu infraštruktúru sociálnych zariadení v obci a zvýšiť ich kvalitu.								
Opatrenie 6.1.1	550	550	468	83	39	0	44	0	0
Opatrenie 6.1.2	2 800	2 800	2 380	420	196	0	224	0	0
Cieľ 6.2	Zlepšiť úroveň poskytovania zdravotníckych a sociálnych služieb.								
Opatrenie 6.2.2	100	100	85	15	7	0	8	0	0
Spolu	3 450,00	3 450	2 933	518	242	0	276	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávenné náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
	Národné verejné zdroje spolu			Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje	H	CH	
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G		
2025	862,50	863	733	129	60	0	69	0	0
2026	862,50	863	733	129	60	0	69	0	0
2027	862,50	863	733	129	60	0	69	0	0
2028	862,50	863	733	129	60	0	69	0	0
2029	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2030	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2031	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2032	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2033	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2034	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	3450,00	3450	2933	518	242	0	276	0	0

Zdroje financovania EÚ v 2021 - 2027

Operačný program Slovensko
Plán obnovy a odolnosti
Nórske fondy

...

Ciele PD SR

Cieľ politiky	Oblasť podpory
4. Sociálnejšia Európa	Adaptabilný a prístupný trh práce
	Kvalitné inkluzívne vzdelanie
	Záruka pre mladých
	Aktívne začlenenie a dostupné služby
	Potravinová a materiálna deprivácia
5. Európa bližšie k občanom	Sociálne inovácie a experimenty
	Budovanie administratívnych a analyticko-strategických kapacít miestnych a regionálnych orgánov
	Prevenca negatívnych spoločenských javov a vytváranie bezpečného fyzického prostredia obcí, miest a regiónov

Fond spravodlivej transformácie (FST)

Regionálna a miestna infraštruktúra pre pohybové aktivity a voľný čas
Zlepšovanie manažmentu, služieb a infraštruktúry podporujúcich kultúrne dedičstvo, komunitný rozvoj a udržateľný cestovný ruch
Umožniť regiónom a ľuďom riešiť sociálne, zamestnanecké, hospodárske a environmentálne vplyvy prechodu k cieľu Únie v oblasti klímy a klimaticky neutrálneho hospodárstva do roku 2050 na základe Parížskej dohody

Zdroj: Oznámenie o strategickom dokumente, Partnerská dohoda 2021 - 2027, s.7 - 8, 2020.

9.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Verejné zdroje				Súkromné zdroje	EIB
				Národné verejné zdroje					
	A=B+H+CH	B=C+D	C	Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje	H	CH
Cieľ 7.1.	Zabezpečiť rozvoj a údržbu infraštruktúry vzdelávania a zabezpečenie podmienok pre efektívnu vzdelávaciu činnosť v obci.								
Opatrenie 7.1.1	305	305	259	46	21	0	24	0	0
Opatrenie 7.1.2	1 130	1 130	961	170	79	0	90	0	0
Opatrenie 7.1.3	50	50	43	8	4	0	4	0	0
Opatrenie 7.1.4	960	960	816	144	67	0	77	0	0
Opatrenie 7.1.5	1 100	1 100	935	165	77	0	88	0	0
Cieľ 7.2.	Zabezpečiť trvalé skvalitňovanie vyváženej ponuky výkonnostného a rekreačného športu.								
Opatrenie 7.2.1	3 410	3 410	2 899	512	239	0	273	0	0
Spolu	6 955,00	6 955	5 912	1 043	487	0	556	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
	Národné verejné zdroje spolu			Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje	H	CH	
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G		
2025	1375,00	1375	1169	206	96	0	110	0	0
2026	1662,50	1663	1413	249	116	0	133	0	0
2027	1662,50	1663	1413	249	116	0	133	0	0
2028	1662,50	1663	1413	249	116	0	133	0	0
2029	287,50	288	244	43	20	0	23	0	0
2030	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2031	76,25	76	65	11	5	0	6	0	0
2032	76,25	76	65	11	5	0	6	0	0
2033	76,25	76	65	11	5	0	6	0	0
2034	76,25	76	65	11	5	0	6	0	0
Spolu	6955,00	6955	5912	1043	487	0	556	0	0

Zdroje financovania EÚ v 2021 - 2027

Operačný program Slovensko
Plán obnovy a odolnosti
Nórske fondy

...

Ciele PD SR

Cieľ politiky	Oblasť podpory
1. Inteligentnejšia Európa	Podpora opatrení na rozšírenie výskumných a inovačných kapacít a využívania pokročilých technológií Modernizácia poskytovania verejných služieb Podpora budovania inteligentných regiónov a miest Podpora digitálnej pripojiteľnosti Posilnenie rastu a konkurencieschopnosti najmä malých a stredných podnikov, vrátane produktívnych investícií Podpora malého a stredného podnikania Internacionalizácia malého a stredného podnikania Podpora sieťovania podnikateľských subjektov Rozvoj zručností pre inteligentnú špecializáciu, priemyselnú transformáciu a podnikanie – ľudské zdroje pre inovatívne Slovensko a EÚ Podpora kvality terciárneho vzdelávania orientovaného na pracovný trh Digitálne a podnikateľské zručnosti
4. Sociálnejšia Európa	Adaptabilný a prístupný trh práce Kvalitné inkluzívne vzdelanie Záruka pre mladých Aktívne začlenenie a dostupné služby Potravinová a materiálna deprivácia Sociálne inovácie a experimenty
5. Európa bližšie k občanom	Budovanie administratívnych a analyticko-strategických kapacít miestnych a regionálnych orgánov Prevenca negatívnych spoločenských javov a vytváranie bezpečného fyzického prostredia obcí, miest a regiónov Regionálna a miestna infraštruktúra pre pohybové aktivity a voľný čas Zlepšovanie manažmentu, služieb a infraštruktúry podporujúcich kultúrne dedičstvo, komunitný rozvoj a udržateľný cestovný ruch Umožniť regiónom a ľuďom riešiť sociálne, zamestnanecké, hospodárske a environmentálne vplyvy prechodu k cieľu Únie v oblasti klímy a klimaticky neutrálneho hospodárstva do roku 2050 na základe Parížskej dohody
Fond spravodlivej transformácie (FST)	

Zdroj: Oznámenie o strategickom dokumente, Partnerská dohoda 2021 - 2027, s.7 - 8, 2020.

9.8 PROGRAM 8. KULTÚRA

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 8.1	Zachovanie kultúrno–historického potenciálu obce a rozvoj kultúrnych, informačných a voľnočasových aktivít v nadväznosti na rozvoj cestovného ruchu na regionálnej a miestnej úrovni.								
Opatrenie 8.1.1	1 160	1 160	986	174	81	0	93	0	0
Opatrenie 8.1.2	50	50	43	8	4	0	4	0	0
Opatrenie 8.1.3	20	20	17	3	1	0	2	0	0
Cieľ 8.3	Vytvorenie podmienok na efektívnu propagáciu obce v oblasti kultúry.								
Opatrenie 8.3.2	1	1	0	1	0	0	1	0	0
Spolu	1 231,00	1 231	1 046	186	86	0	99	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
2025	307,60	308	261	46	22	0	25	0	0
2026	307,60	308	261	46	22	0	25	0	0
2027	307,60	308	261	46	22	0	25	0	0

2028	307,60	308	261	46	22	0	25	0	0
2029	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0
2030	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0
2031	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0
2032	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0
2033	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0
2034	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	1231,00	1231	1046	186	86	0	99	0	0

Zdroje financovania EÚ v 2021 - 2027

Operačný program Slovensko
Plán obnovy a odolnosti
Nórske fondy

...

Ciele PD SR

Cieľ politiky	Oblasť podpory
5. Európa bližšie k občanom	Budovanie administratívnych a analyticko-strategických kapacít miestnych a regionálnych orgánov Prevenca negatívnych spoločenských javov a vytváranie bezpečného fyzického prostredia obcí, miest a regiónov Regionálna a miestna infraštruktúra pre pohybové aktivity a voľný čas Zlepšovanie manažmentu, služieb a infraštruktúry podporujúcich kultúrne dedičstvo, komunitný rozvoj a udržateľný cestovný ruch Umožniť regiónom a ľuďom riešiť sociálne, zamestnanecké, hospodárske a environmentálne vplyvy prechodu k cieľu Únie v oblasti klímy a klimaticky neutrálneho hospodárstva do roku 2050 na základe Parížskej dohody
Fond spravodlivej transformácie (FST)	

Zdroj: Oznámenie o strategickom dokumente, Partnerská dohoda 2021 - 2027, s.7 - 8, 2020.

9.9 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 9.1	Zabezpečiť účinnú propagáciu obce.								
Opatrenie 9.1.1	1	1	0	1	0	0	1	0	0
Opatrenie 9.1.2	1	1	0	1	0	0	1	0	0
Cieľ 9.2	Rekreačno- relaxačné zázemie obce.								
Opatrenie 9.2.1	270	270	230	41	19	0	22	0	0
Spolu	272,00	272	230	43	19	0	24	0	

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
2025	68,10	68	57	11	5	0	6	0	0
2026	68,10	68	57	11	5	0	6	0	0
2027	67,60	68	57	10	5	0	6	0	0

2028	67,60	68	57	10	5	0	6	0	0
2029	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0
2030	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0
2031	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0
2032	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0
2033	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0
2034	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	272,00	272	230	43	19	0	24	0	0

Zdroje financovania EÚ v 2021 - 2027

Operačný program Slovensko Plán obnovy a odolnosti Nórske fondy

...

Ciele PD SR

Cieľ politiky	Oblasť podpory
5. Európa bližšie k občanom	Budovanie administratívnych a analyticko-strategických kapacít miestnych a regionálnych orgánov Prevenca negatívnych spoločenských javov a vytváranie bezpečného fyzického prostredia obcí, miest a regiónov Regionálna a miestna infraštruktúra pre pohybové aktivity a voľný čas Zlepšovanie manažmentu, služieb a infraštruktúry podporujúcich kultúrne dedičstvo, komunitný rozvoj a udržateľný cestovný ruch Umožniť regiónom a ľuďom riešiť sociálne, zamestnanecké, hospodárske a environmentálne vplyvy prechodu k cieľu Únie v oblasti klímy a klimaticky neutrálneho hospodárstva do roku 2050 na základe Parížskej dohody
Fond spravodlivej transformácie (FST)	

Zdroj: Oznámenie o strategickom dokumente, Partnerská dohoda 2021 - 2027, s.7 - 8, 2020.

9.10 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 10.1.	Zabezpečiť rozvoj administratívnej infraštruktúry a podmienok na výkon samosprávnych funkcií v obci								
Opatrenie 10.1.1	660	660	561	99	46	0	53	0	0
Cieľ 10.2.	Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v obci a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v obci.								
Opatrenie 10.2.1	770	770	655	116	54	0	62	0	0
Spolu	1 430,00	1 430	1 216	215	100	0	114	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
2025	192,50	193	164	29	13	0	15	0	0
2026	357,50	358	304	54	25	0	29	0	0
2027	357,50	358	304	54	25	0	29	0	0
2028	357,50	358	304	54	25	0	29	0	0

2029	165,00	165	140	25	12	0	13	0	0
2030	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2031	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2032	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2033	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2034	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	1430,00	1430	1216	215	100	0	114	0	0

Zdroje financovania EÚ v 2021 - 2027

Operačný program Slovensko Plán obnovy a odolnosti Nórske fondy

...

Ciele PD SR

Cieľ politiky	Oblasť podpory
1. Inteligentnejšia Európa	Podpora opatrení na rozšírenie výskumných a inovačných kapacít a využívania pokročilých technológií Modernizácia poskytovania verejných služieb Podpora budovania inteligentných regiónov a miest Podpora digitálnej pripojiteľnosti Posilnenie rastu a konkurencieschopnosti najmä malých a stredných podnikov, vrátane produktívnych investícií Podpora malého a stredného podnikania Internacionalizácia malého a stredného podnikania Podpora sieťovania podnikateľských subjektov Rozvoj zručností pre inteligentnú špecializáciu, priemyselnú transformáciu a podnikanie – ľudské zdroje pre inovatívne Slovensko a EÚ Podpora kvality terciárneho vzdelávania orientovaného na pracovný trh Digitálne a podnikateľské zručnosti
5. Európa bližšie k občanom	Budovanie administratívnych a analyticko-strategických kapacít miestnych a regionálnych orgánov Prevenencia negatívnych spoločenských javov a vytváranie bezpečného fyzického prostredia obcí, miest a regiónov Regionálna a miestna infraštruktúra pre pohybové aktivity a voľný čas Zlepšovanie manažmentu, služieb a infraštruktúry podporujúcich kultúrne dedičstvo, komunitný rozvoj a udržateľný cestovný ruch Umožniť regiónom a ľuďom riešiť sociálne, zamestnanecké, hospodárske a environmentálne vplyvy prechodu k cieľu Únie v oblasti klímy a klimaticky neutrálneho hospodárstva do roku 2050 na základe Parížskej dohody
Fond spravodlivej transformácie (FST)	

Zdroj: Oznámenie o strategickom dokumente, Partnerská dohoda 2021 - 2027, s.7 - 8, 2020.

9.11 PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA OBCE

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 11.1	Zabezpečiť technické podmienky na prechod samosprávy na nový typ vládnutia - e - government.								
Opatrenie 11.1.1	61	61	52	9	4	0	5	0	0
Opatrenie 11.1.2	1	1	1	0	0	0	0	0	0
Spolu	62	62	53	9	4	0	5	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		

				zdroje spolu					
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
2025	15,25	15	13	2	1	0	1	0	0
2026	15,50	16	13	2	1	0	1	0	0
2027	15,50	16	13	2	1	0	1	0	0
2028	15,50	16	13	2	1	0	1	0	0
2029	0,25	0	0	0	0	0	0	0	0
2030	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2031	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2032	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2033	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2034	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	62,00	62	53	9	4	0	5	0	0

Zdroje financovania EÚ v 2021 - 2027

Operačný program Slovensko
Plán obnovy a odolnosti
Nórske fondy

...

Ciele PD SR

Cieľ politiky	Oblasť podpory
1. Inteligentnejšia Európa	Podpora opatrení na rozšírenie výskumných a inovačných kapacít a využívania pokročilých technológií Modernizácia poskytovania verejných služieb Podpora budovania inteligentných regiónov a miest Podpora digitálnej pripojiteľnosti Posilnenie rastu a konkurencieschopnosti najmä malých a stredných podnikov, vrátane produktívnych investícií Podpora malého a stredného podnikania Internacionalizácia malého a stredného podnikania Podpora sieťovania podnikateľských subjektov Rozvoj zručností pre inteligentnú špecializáciu, priemyselnú transformáciu a podnikanie – ľudské zdroje pre inovatívne Slovensko a EÚ Podpora kvality terciárneho vzdelávania orientovaného na pracovný trh Digitálne a podnikateľské zručnosti
4. Sociálnejšia Európa	Adaptabilný a prístupný trh práce Kvalitné inkluzívne vzdelanie Záruka pre mladých Aktívne začlenenie a dostupné služby Potravinová a materiálna deprivácia Sociálne inovácie a experimenty
5. Európa bližšie k občanom	Budovanie administratívnych a analyticko-strategických kapacít miestnych a regionálnych orgánov Prevenca negatívnych spoločenských javov a vytváranie bezpečného fyzického prostredia obcí, miest a regiónov Regionálna a miestna infraštruktúra pre pohybové aktivity a voľný čas Zlepšovanie manažmentu, služieb a infraštruktúry podporujúcich kultúrne dedičstvo, komunitný rozvoj a udržateľný cestovný ruch Umožniť regiónom a ľuďom riešiť sociálne, zamestnanecké, hospodárske a environmentálne vplyvy prechodu k cieľu Únie v oblasti klímy a klimaticky neutrálneho hospodárstva do roku 2050 na základe Parížskej dohody
Fond spravodlivej transformácie (FST)	

Zdroj: Oznámenie o strategickom dokumente, Partnerská dohoda 2021 - 2027, s.7 - 8, 2020.

Finančné zabezpečenie phrsr

Finančné vyčíslenie jednotlivých aktivít sa v PHRSR uvádza pri väčšine opatrení a aktivít, potrebných na naplnenie cieľov programu. Tie sú stanovené odhadom, konečné rozpočty budú súčasťou vykonávacích plánov. Pri schvaľovaní financovania jednotlivých úloh, vyplývajúcich z aktivít, sa bude

prihliadať na ich dôležitosť a dopad na hospodársky a sociálny rozvoj obce. Viaceré úlohy sa môžu realizovať v rámci bežnej prevádzky samosprávy, mnohé však vyžadujú náročnejšie finančné a personálne zdroje a spoluprácu s inými subjektami.

Potenciálne zdroje na realizáciu opatrení a úloh PHRSR sú:

- vlastné zdroje – rozpočet obce,
- bankové úvery,
- štátne dotácie z účelových fondov,
- dotácie z výťažku lotérií,
- financie z Národných Projektov (MPSVR, úrady práce sociálnych vecí a rodiny),
- štrukturálne a fondy,
- nadácie, neinvestičné fondy,
- účelové fondy zahraničných zastupiteľstiev v SR (holandské, americké, kanadské,...),
- Svetová banka,
- sponzoring podnikateľov, firiem, bankového sektora, súkromných osôb,
- združovanie prostriedkov verejnej a neverejnej sféry, atď.,

Štruktúra uvedených zdrojov bude závisieť na aktuálnej finančnej situácii obce ako aj na spoločensko-ekonomických podmienkach.

10 ZÁVER

PHRSR obce Suchá Hora je strategický strednodobý dokument, ktorý určuje víziu rozvoja obce, prioritné rozvojové oblasti a strategické ciele ich naplnenia. Tento dokument je základným východiskom pre spracovanie ďalších materiálov rozvoja jednotlivých oblastí života obce.

PHRSR je otvoreným dokumentom, ktorý bude vyhodnocovaný a aktualizovaný na zasadnutiach obecného zastupiteľstva podľa potreby.

Predmetný PHRSR obce Suchá Hora bol schválený na zasadnutí obecného zastupiteľstva dňa:

..... UOZ č.

.....
pečiatka obce

.....
starosta obce

11 POUŽITÁ LITERATÚRA

1. Partnerská dohoda 2021 - 2027
2. Zmluva o fungovaní Európskej únie
3. Rámcový dohovor OSN o zmene klímy (1994)
4. Kjótsky protokol k Rámcovému dohovoru OSN o zmene klímy (1997)
5. Agenda 2030 pre udržateľný rozvoj
6. Ciele politiky EÚ v programovom období 2021 – 2027
7. Národný program reforiem Slovenskej republiky (2018, 2019, 2020)
8. Programové vyhlásenie vlády Slovenskej republiky na obdobie rokov 2020 – 2024
9. Národná stratégia regionálneho a územného rozvoja Slovenskej republiky do roku 2030 (2017)
10. Konceptia územného rozvoja Slovenska 2001 – v znení KURS 2011 – zmeny a doplnky č. 1 KURS 2001
11. Národný infraštruktúrny plán Slovenskej republiky na roky 2018 – 2030, (2017) 11
12. Zelenšie Slovensko – Stratégia environmentálnej politiky Slovenskej republiky do roku 2030 (Envirostratégia 2030)
13. Strategický plán rozvoja dopravy SR do roku 2030 (2016)
14. Akčný plán rozvoja elektromobility v Slovenskej republike (2019)
15. Pozičný dokument Európskej komisie k Partnerskej dohode a programom SR na roky 2014 - 2020
16. Stratégia financovania Európskych štrukturálnych a investičných fondov pre programové obdobie 2014 - 2020
17. Integrovaný regionálny operačný program „IROP“
18. RIÚS ŽISK 2014-2020
19. Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja samosprávneho kraja (PHSR ŽISK),
20. Konceptia územného rozvoja Slovenska 2001, aktualizácia 2010,
21. Národný program reforiem, máj 2012,
22. Návrh základných princípov na prípravu Partnerskej dohody Slovenskej republiky na programové obdobie 2014 – 2020,
23. Stratégia rozvoja dopravy SR do roku 2020, 2010,
24. Program odpadového hospodárstva na roky 2011 - 2015,
25. Stratégia Slovenskej republiky pre integráciu Rómov do roku 2020
26. Revidovaný národný akčný plán Dekády začleňovania rómskej populácie 2005 - 2015 na roky 2011 – 2015
27. 2. etapa Programu podpory zdravia znevýhodnených komunit na Slovensku na roky 2009 – 2015
28. Konceptia výchovy a vzdelávania rómskych detí a žiakov vrátane rozvoja stredoškolského a vysokoškolského vzdelávania
29. Stratégia EÚ 2020 - cieľ: konkurencieschopnosť, zamestnanosť a hospodársky rast
30. Spoločný strategický rámec EK, marec 2012,
31. Nariadenia EK (Všeobecné nariadenie, nariadenie k fondom),
32. CENTROPE – Správa o regionálnom rozvoji, 2012,
33. CENTROPE – Nástroj na hodnotenie potrieb infraštruktúry – podpora konkurencieschopného regionálneho rozvoja (INAT),
34. CENTROPE – Stratégia ľudského kapitálu,
35. CENTROPE – Stratégia v oblasti vedomostného regiónu,
36. CENTROPE – Stratégia v oblasti priestorovej integrácie a Akčný plán 2013+,
37. CENTROPE – Stratégia v oblasti kultúry a cestovného ruchu 2013+,
38. Pozičný dokument Európskej komisie k Partnerskej dohode a programom SR na roky 2014 - 2020
39. Stratégia financovania Európskych štrukturálnych a investičných fondov pre programové obdobie 2014 - 2020
40. Integrovaný regionálny operačný program „IROP“ Národný strategický referenčný rámec 2007-2013.
41. Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Žilinského samosprávneho kraja.
42. Zákon č. 539/2008 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja, v znení neskorších predpisov.
43. Zákon č. 369/1990 Z.z. o obecnom zriadení, v znení neskorších predpisov.
44. Zákon č. 303/1995 Z.z. o rozpočtových pravidlách, v znení neskorších predpisov.
45. Zákon č. 482/2003 Z.z. o štátnej pokladnici.
46. Zákon č. 193/2001 Z.z. o podpore na zriadenie priemyselných parkov,
47. Zákon č. 156/2003 Z.z. ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 193/2001 Z.z. o podpore na zriadenie priemyselných parkov.
48. VEDA. Encyklopédia Slovenska. VI zv. Veda, Bratislava, 1982.
10. JAROŠ, J. Tectonic styles of the homelands of superficial nappes. Rozpravy ČASV, Řada matematických a přírodních věd, roč. 81, seš. 6, Academia Praha, 1971.
11. LUKNIŠ, M. A KOL. Slovensko – Príroda. Vyd. Obzor, Bratislava, 1972.
12. MAZÚR, M., LUKNIŠ, M. Regionálne geomorfologické členenie SSR, Geogr. Čas., 30, 2, Bratislava, 1978.
13. UPSVAR. Štatistiky Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny 1999 – 2004.
14. Interné materiály obce Suchá Hora.
15. Sociologický ústav Slovenskej akadémie vied, REGIONÁLNY ROZVOJ SLOVENSKA VÝCHODISKÁ A SÚČASNÝ STAV , Editori: Mgr. Lubomír Falt'an, CSc., Doc. PhDr. Ján Pašiak, PhD. 2004, 88 s.
16. Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky. Národná stratégia ISPA Slovenskej republiky: životné prostredie, Október 2000.
17. STREDOSLOVENSKÉ VYDAVATEĽSTVO. Vlastivedný sborník IV. Bratislava. 1961.
18. STREDOSLOVENSKÉ VYDAVATEĽSTVO. Vlastivedný sborník XI. Bratislava. 1972.
19. BIELY, A. et al. Geologická stavba. In Atlas krajiny Slovenskej republiky [online]. 2004.
20. LUKNIŠ, M. Reliéf. In LUKNIŠ, M. et al. Slovensko 2 : Príroda. 1972.
21. HRAŠNA, M., KLUKANOVÁ, A. Inžinierskogeologická rajonizácia. In Atlas krajiny Slovenskej republiky [online]. 2004.
22. MAZÚR, E., LUKNIŠ, M.. Geomorfologické jednotky. Mapa 1:500 000. In Atlas SSR. 1980.
23. MAZÚR, E., ČINČURA, J., KVITKOVIČ, J. Geomorfológia. Mapa 1:500 000. In Atlas SSR. 1980.
24. <http://www.statistics.sk/mosmis/run.html>

25. <http://www.fns.uniba.sk/zp/knihy/index.htm>
26. Jozef Jakál, Geografický ústav SAV, Štefánikova 49, 814 73 Bratislava, Slovensko KRASOVÉ FORMY A ICH VÄZBA NA VLASTNOSTI RELIEFU A KLÍMY V ZÁPADNÝCH KARPATOCH
27. <http://www.agroporadenstvo.sk/rv/poda/>
28. <http://web.tuke.sk/fberg-kgp/spis/geologia.htm>
29. <http://oldwww.fns.uniba.sk/~krg/prilohy/kgamr/2004/podnedruhy1.htm>
30. Nábělek, F. (I 979): Encyklopédia Slovenska, SAV, Bratislava
31. Kolektív, 2000: Morfogenetický klasifikačný systém pôd Slovenska. VÚPOP, Societas
32. Pedologica Slovaca, Bratislava, s. 74
33. Mazúr, E. (1980): Atlas SSR, SAV, Bratislava - kapitola pôdy
34. Minár, J. a kolektív (2001): Geografické spektrum 3. PRIF UK Bratislava
35. <http://www.minerally.sk/>
36. Bizudová, M. 1993. Geomorfológia. 1. vyd. Bratislava: UK Bratislava, 1993. 228 s. -
37. Lukniš, M. 1972. Slovensko príroda. 1. vyd. Bratislava: Obzor, 1972. 920 s. -
38. Ciesarik, M. 1994. Geológia. Vysokoškolské skriptá. 1. vyd. Ž. n. Hronom: LF: Katedra prírodného prostredia, 1994. 255 s. ISBN 80-228-0345-6 -
39. Čerman, R. 2003. Zemepisný atlas SR. 1. vyd. Bratislava: Mapa Slovakia Bratislava, s.r.o. , 2003. 96 s. ISBN 80-8067-006- 4 -
40. Kolník P., 2001, Cestovný lexikón Slovenskej republiky, Bratislava, Vydavateľstvo Astor Slovakia, 212,
41. Plesník P., a kol. 1989, Malá slovenská vlastiveda, Bratislava, Vydavateľstvo Obzor, 91, 135, 222, 223,
42. www.statistics.sk
43. Jurko, A., 1958: Pôdne ekologické pomery a lesné spoločenstvá Podunajskej nížiny. Vydavateľstvo SAV, Bratislava, 264 s.
44. Lukniš, M. (ed.), Bako, J., Berta, J., Ferienc, O., Feriencová-Masárová, Z., Fusán, O., Futák, J., Hejný, S., Jurko, A., Kurpelová, M., Mičian, Ľ., Michalko, J., Petrovič, Š., Schmidt, Z., Šimo, E., Vilček, F., Zaťko, M., 1972: Slovensko 2. Príroda. Obzor, Bratislava, 920 s.
45. Lukniš, M., Plesník, P., 1961: Nížiny, kotliny a pohoria Slovenska. Osveta, Bratislava, s. 7-50.
46. Mazúr, E., Lukniš, M., 1980: Geomorfologické jednotky. In: Mazúr, E. et al., 1980: Atlas SSR. Vydavateľstvo SAV, Bratislava, s. 55.
47. Michalko, J., Magic, D., Berta, J., 1986: Geobotanická mapa ČSSR, textová časť. Vydavateľstvo SAV, Bratislava, 160 s.
48. Plesník, P. et al., 1989: Malá slovenská vlastiveda. Vydavateľstvo Obzor, Bratislava, s. 296-297.
49. Ružičková, H., Halada, Ľ., Jedlička L., Kalivodová, E., 1996: Biotopy Slovenska. Ústav krajinnnej ekológie Slovenskej akadémie vied, Bratislava, s. 104 - 109.
50. Vyhláška MŽP SR č. 24/2003 Z.z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny.
51. Vyhláška MŽP SR č. 492/2006 Z.z., ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 24/2003 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny.
52. Zákon NR SR č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny.
53. Slovensko II. (Príroda), kol. autorov, Obzor Bratislava, 1972
54. www.krasy-slovenska.sk
55. Alojz Čaputa, Juraj Holčík a kol., 1982, www.szap.sk,
56. <http://svosmo.edupage.org/about/?subpage=1&>
57. http://www.mesa10.sk/index.php?action=module&id=modcontent&content_id=261
58. <http://tlacovespravy.wordpress.com/2012/06/01/prieskum-sport-v-zivote-mladych-europanov>
59. <http://www.nocka.sk/uploads/fd/c5/fdc56b5295544adb7e3625632921405f/4-monitoring-vysledkov-kp-2005-2008-no6-7-2009.pdf>
60. <http://www.tophoteliarstvo.sk/domaci-cestovny-ruch/turizmus/hoteliarstvo-v-e-a-na-slovensku/>
61. naseobce.sk
62. Štatistický úrad, DataCubes,
63. Encyklopédia Slovenska, Veda 1983.,
64. <http://www.sodbtn.sk/>
65. www.agroporadenstvo.sk, 12.1.2025
66. <https://sk.wikipedia.org/>
67. <http://www.minerally.sk/>
68. <http://www.podnemapy.sk>
69. <http://geografia-sk.blogspot.com/>
70. <https://www.meteoblue.com/sk>
71. <https://www.slovensko.sk/sk/lokality/>
72. <http://www.podnemapy.sk/>
73. ÚPN VÚC Žilinský kraj,
74. <https://cyklotrasa.oma.sk>
75. <http://www.soprs.sk/natura>
76. <https://apl.geology.sk/radio/>
77. <https://www.suchshora.eu>
78. PHRSR, 2015
79. <https://www.shmu.sk>
80. ÚPO Suchá Hora, 2012, 2020
81. <https://zssh.edupage.org/a/dokumenty?eqa=dGV4dD10ZXh0L3RleHQyJnN1YnBhZ2U9MTAmc2tnZHIiYXI9MjAyNQ%3D%3D>

Zoznam skratiek

PHRSR	Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja
OcÚ	obecný úrad
OZ	obecné zastupiteľstvo
PD	partnerská dohoda
M	ÚSES - miestny územný systém ekologickej stability
PZI	priame zahraničné investície
RO	rozpočtové organizácie
KZ	kód zdroja

**Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja
Obce Suchá Hora
Programovacie obdobie 2025 - 2034
2025**

SCARABEO-SK, s.r.o., Povstalecká cesta 16, 974 09 Banská Bystrica

e-mail: hronec.scarabeus@gmail.com
tel.: 0907 439 224